اووه ګامه مزل

(يُونليک)

دَ سياحتي هر اړخېزه سبل او دَ پښتون سبلاني دَ ادراکي مشاهدو په رڼا کې...
(دَ ملائيشيا ، سنګاپور ، تهائي لېنډ ، ايران ، ترکي ، سري لنکا او دَ انډونيشيا سفري حال)

افضل شوق

Ketabton.com

له اړخه دَ

سکام ادبي اکېډمۍ کوئټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقوق محفوظ

کتاب	اووه ګامه مزل
لیکوال	افضل شوق
کمپیوټر آپرېټر	محمد طارق فېروز
لاسي عکسونه	میرا جان (ژوب)
ټائیټل	ډاکټر باقي دُرانی
دَ مصنف لاسي عکس	مارسېلا ډیخا (بارسلونا - سپېن)
دَ چاپ کال	جولائي ۱۹۹۲ع
دَ چاپ شمېر	۵۰۰
خپرونکې اداره	سکام ادبي اکېډمی کوئټه
بهیه	۲۰۰ کالداري

سمسو ر ویب پاڼې پینځم کلیزي په ویاړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتساب دَ کتاب (دَ کتابي برخې)

زړه ته راتېر ملگري او جدید پښتو شاعر ښاغلي سهېل جعفر په نوم

انتساب دَ کتاب (دَ برېښنائي برخې)

دَ هر هغه پښتون په نوم ، چې نه یوازې ځان دَ پښتو په تول درنوَي ، بلکې دَ پښتون قام دَ سرلوړی په نېک نیت ځانته په انساني نړۍ کې ځانگړې بڼه غوره کولو په خاطر خپل فکري ځغل دَ علاقایت ، مقامیت او مکانیت له محدودو رُجحاناتو او سوچونو څخه دَ لا محدود انساني نړئیز آفاقیت په لور ساتل خپل پښتني ننګ ، پت او اصل مرام گڼي –

افضل شوق

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه ...

- دَ خپل محترم اُستاد رب نواز مايل ، چې دَ هغه دَ راهنمائي په سوب زه نن شاعر او اديب يم –
- دَ ابراهيم عطائي ، چې دَ ځينو تاريخي حقائقو وضاحتونه يې راته وړاندي کړو –
- دَ ډاکټر خدائيداد خان ، چې نه يوازې يې په سُوچه پښتو ليکلو وَ پاروَلم بلکې کومک يې هم راسره وکړو –
- دَ طاهر آفريدي ، چې ماته يې نه يوازې دَ سفرنامې ليکلو مشوره راکړه بلکې دَ چاپ کولو وعده يې هم راڅخه واخيسته –
- دَ سعيد ګوهر ، چې ګټوري مشورې يې راکړې –
- دَ سهيل جعفر ، چې په ګټورو مشورو باندې يې زه نن دَ دې کتاب خالق کړم –
- دَمحمود اياز ، چې دَ کتاب په پروف ريډنګ او چپائي کې يې کومک راسره وکړو
- دَ محمد طارق خان فيروز ، چې په ډېره مينه او اخلاص يې دَ دې کتاب کتابت په کمپيوټر وکړو –
- دَ ميرا جان ، چې په ډېره مينه يې دَ دې کتاب دَپاره لاسي عکسونه جوړ کړو –
- دَ ډاکټر باقي دُراني ، چې دَ کتاب دَ ټائيټل په جوړَولو يې زما دَ دغه يُون ليک مسوده درنه کړه –
- دَ رامبلاس سټريټ بارسلونا سپين نامتو مصورې مارسيلاډيخا ،چې دَ کتاب دَبيک ټائيټل دَپاره يې زما عکس په لاس جوړ کړو –
- دَ سيد محمد انور شاه ، چې هر قسم تکنيکي کومک يې راسره وکړو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

- ځو خبرې ...
- دَ سهېلي لمر ختيځې اېشيا په زړه کې
- دَ مونکي ګاڼ په جنت کې
- دَ تهائيانو په کرانګ تهيپ کې
- هلته... چرته چې سترګې ژغېږي
- دَ جمال په دُرشل کې
- دَ جنت ځخه لرې جنت
- هلته لمر دَ شپې راخېږي
- خوب مې ليدو ... خو، ويده نه وم
- له ښکلا ځخه تر ښکلا پورې
- دَ سېلاني په خير... خپل ځاني سفري تاثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا خدائي نه شوه بربنډه

چې مې زړه غواړي الوت ته
نو ، لاسونه مې وزَر شي
او په بڼه دَ مارغه شم
دَ هوا په اوږو کښېنم
او آسمان ته په ختو شم
بیا چې څو په ما کې وَس وي
الوځمه
الوځمه
هن تر دې ... چې ستړی شمه
او وزَر مې دواړه شل شي
بې وسي راسره مل شي
هم په سترګو تیاره راشي
هر څه زما وړاندې فنا شي
په فضا کې معلق شم...
په دې خیال ، چې
لویه ربَه !
څونې پورته دی ،
دا عرش ستا
دَ انسان له خاورین فرشه ،
چې مزل کې دَ پېړیانو
فاصله نه شوه رالنډه
ستا خدائي نه شوه بربنډه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو خبرې ...

دَ نقشې له رُویه دَ انسانانو دَ پاره جوړه شوي دغه نړۍ چې په وړو او غټو ټاپُوګانو باندې اړه لري ، که یوې خواته په یوه لمر روښانه ده نو بلې خواته دَ جوړښت، رنګونو او موسمونو په اړه ځای ځای بدله او ځانګړې هم ښکاري - دا توپیر څله تر منځ راغلی دی؟ ... ولې دَ یوه ټاپُو انسانان دَ بل ټاپُو دَ انسانانو څخه ، نه یوازې په ښکاره کړو وړو اه په ګوُنو بدل بدل دی بلکې په سوچ او فکر ، خوُی او بُود ، ژبو او ژوند کولو کې بېخي ځان ځانته... چرته په ازل کې دَ ژوند وندې وېښلو په وخت زه او زما په چاپېر کې راغونډ کړل شوي انسانان تش په ژوند (دَ ساه په اړه) راسپارلو خو نه یُو غولول شوي ؟ که هو.. نو بیا دَ پرون په مقابله کې نن موږ څله دَ اخلاق او کردار په اړه ، نه یوازې خپل غوره حېثیتونه بائیلو بلکې دَ پرمختګ تعمیري جذبه او دَ نورو قامونو سره دَ مثبتې سیالۍ کولو سوچ هم نه لرو - که یَه... دا سې خبره هم نه ده ، ګوا انسان په فطرت یو رقم دي او ټول ټال له خاورو څخه جوړ شوي دي.. نو بیا دا خبره مزغو ته راځي چې څله بیا زموږ دَ هوارو او ډېَرینو سیمو خلګ په تېره پښتانه دَ نړۍ دَ نورو قامونو په سر هیڅ ګټل کېږي ؟

هو .... دا هغه سوچونه دي ، چې زه یې په شاعر ځان سپلاني کړم – اوس شاعري په خپل ځای ، خو پښتني هوډې زه په دې خبره مجبوره کړی یم ، چې دَ څلورنیمو ورځو په دې بې باوره ژوند کې دَ خپل مانده وَس په سمه هغه ټولې بندې دروازې خلاسې کړم ، چې له مودو راهسې په ټکولو په یو بل باندې ځکه نه شوې راخلاسي چې تر منځه روابط نه لري - چرته رواجونه دَ لارې خنډ جوړ شوي دي ... چرته نسلي او لساني توپیر منځ ته راغلی دی او چرته مذهبي کرَ کې ... لارې تر منځ جوړې دي ، خو دَ خورو ازغو او ځیژو کاڼو سره سره دومره دېوالونه په کې ولاړ دي ، چې دَ دوؤ ګامونو لاره به مزل لنډوَلو کې نیم عمر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوُري – کرَکه څله .... محبت څله نه ...؟ کېدلی شي ، دَ دې خبرې ځواب هم هغه وخت وَمومم چې کله زه دَ نړۍ په ورستني ټاپُو باندې ګامونه کښېږدم ... منم چې کار ګران دی او دَ دې خارمړي ژوند هم هيڅ نه ده معلومه ، چې کله رسی؛ وَشلوي – خو بيا مې هم په خپل سر دَ زړه سره داقول دی ، چې وَس به تر آخري ساه پورې نه ورڅخه ګرانوَم - او خدائی پاک دي وکړي ، چې په خپل دې نېک مشن کې بريالی؛ شم –

په " اووه ګامه مزل " نامې سفرنامې کې چې ما دَ ليکلو کوم اسلوب خپل کړی دی ، هغه دَ يو عام سېلاني دَ طرزِبيان څخه بېل په دې وجه دی چې زه له اصله شاعر يم - او شاعر دَ ژوَر نظره سترګو لرلو پرته که دَ مصلحت څخه کار نه هم اخلي ، خو ذوق يې بيا هم شاعرانه وي - ګوا حقائق هم په افسانوي او ډرامائي انداز څېړي - نو ځکه ما هم وَس کړی دی او هغه ټولې پېښې او خبرې مې په ښکاره ، مګر په شاعرانه انداز نوشته کړي دي ، چې زه ورسره مخامخ شوی يم او يا په ما باندې راغلې دي - زما په فکر ، که لوستونکی وَغواړي نو دَ سېل دَ حال احوال سره سره په ما باندې راغلو پېښنو په رڼا کې دَ هغو هېوادونو په حقله خپلې رائيې هم غوره کولی شي ، کوم چې ما ببخي دَ نېږدې څخه ليدلي دي –

دعوه نه کوم ، خو دا به وَوايم چې په دې سفرنامه کې دَ ليدل شوؤ هېوادونو په حقله ما ځينې داسې تاريخي او معاشرتي حقائق هم راغونډ کړي دي ، چې دَ مخه هيچا کېدلی شي ځکه نه وي څېړلي ، چې په يوه نا يوه وجه به قلم ورسره ملګري نه وي کړې - او ما داسې ځکه کړي دي ... ولې ، زه غواړم چې دا نړۍ او په نړۍ باندې خور وور معاشرتي ژوند دَ حقائقو په رڼا کې نه يوازې وَوينم بلکې پښتو لوستونکو ته يې هم وړاندې کړم - مطلب دا ، چې زه اراده لرم ، چې دَ سېل سره سره دَ سېل حالونه (نېغ په نېغه) ليکل هم جاري وَساتم-

.... افضل شوق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سهېلي لمرختيځې اېشياء په زړه کې

تاثراتي لنډيز ---

"دَ خبرو تر حده اسلام خو په هر اسلامي هېواد کې شته ، ګوا په جامو مسلمانان او يا دَ شپې او ورځې دَ پرله پسې لمونځونو دَ پاره جوګه په مُوسلو ولاړ مسلمانان .... چې په عملي ژوند کې دَ انسانيت په اړه تول مانده لري - نو وَ به وايم ، چې که دَ سُوچه مسلمانۍ کردار او بې ساري اخلاق خبره منځ ته راځي ، نو دَ ملائيشيا دَ سپېڅلو خلګو (مسلمانانو) مثال نه ورکول دَ حقيقت څخه سترګې اړَول دي - مګر دا بېله خبره ده چې دَ دې ځای دَ خلګو زړَې رواجي جامې څُوکه څُوکه خپل مشرقي طرز بائيلي او مغربي انداز په تېزۍ خپلوي لګيا دي" (شوق)

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعرونه

دَ خپل رُوح له اضطرابه
راته داسې څرګند ېږي
چې هم ته هغه رانۍ يې
چې دَ زړه له سلطنته
دَ خلوص په قافله کې
زما دَ سترګو تر چوکاټه
هره شپه راوړې وَ ماته
په ځولۍ کې دېره مينه
او دَ سرو ګلو هارونه ،
خو چې ځنګه بيا سهار شي
نو دَ درَستې شپې خوبونه
تېر له تا سره وختونه
په ما وَليکي شعرونه
(شوق / کوالالمپور - ملائيشيا /۱۹۹۲ع)

دَ هوټل ګرېنډ کانټينېنټل کوالالمپور په لويه دروازه چې څنګه ور دننه شوم ، وَ دربېدم ، شاوخوا مې په دې پراخه او ښائيسته غوندې لابي کې وَکتلو او بيا خپل ښي لاس ته جوړ دَ استقباليې Reception کاؤنټرونو په لور روان شوم - لا نه وم ورته رسېدلی چې دَ کاؤنټرونو تر شا په نيمه خلاسه دروازه کې ولاړې انجلۍ ته مې پام شو ، چې په ما کې يې سترګې داسې اچوَلي وې لکه ما چې پېژني .... او بس چې څنګه کاؤنټرونو ته وَ رسېږم ، نو دا به ژغ راباندې وکړي - ځکه خو مې له اوله ګامونه دَ هغې په لور چسپ شوي ؤ - ژغ يې نه راباندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړو ، خو چې تر څو پورې دَ کاؤنټرونو سره جوخت ولاړ وم نو دې راته کتلو - دلته مې دَ خوُنې دَ پاره کارډ ډکولو ، هلته مې سوچ په دې انجلۍ کې بند ؤ .. او په وار وار مې ورته کتلو هم – خلاس وښته ، په تندي باندې ټيکه او په ژېړې هندي جامې کې دا سې ښکاره کېدله ، لکه جوړه چې دَ مودو راهسې زما په تمه ولاړه وي - بس که حېرت وړی وم ، نو دې خبرې ته چې ګيرډۍ غنم رنګې څېرې يې حال نه وئيلو - ګوره چې دا اوس زما په رنځ اخته شوې وه او که مې په تن پراخو پېښتني جامو ته حېرانه وه - په مزغو چې به مې څومره زور ورکړو ، معامله به هومره کړکېچنه شوه - مګر ناشُوده خو يې هغه وخت وکړو ، چې زه څنګه له دې ځايه دَ لفټ په خوا روان شوم ، نو دې دروازه شاته پورې وهله او دوه ګامه مخته راغله - بيا نه يم خبر چې دې په کاؤنټرونو باندې ولاړو Malay انجونو سره څه خبرې کولې ؟

خبره دا وه ، چې زه په دې فائيو سټار هوټل کې ځکه اوسېدو ته راغلی وم ، چې دَ انټرنېشنل کونسل آن مېنېجمنټ آف پاپولېشن پروګرام ICOMP په څورلس ورځني نړيوال ورکشاپ کې ، چې دَ زياتې آبادۍ په کشالو باندې ؤ ، دَ پاکستان دَ غړي په توګه مې ګډون په کې درلودو - کوم چې په دولسمه جنورۍ ۱۹۹۲ع ګوا بل سبا سهار پېئيل کېدو - خو دې وخت زه دَ هوټل په ۲۳م پوړ کې په ۲۳۰۱ نمبر کوټې کې ناست په ټېلي ويژن کتو کې بوخت وم ، چې اووه نيمې بجې شاوخوا ته ډاکټر ثريا ابراهيم رشيد نامې ښځې په فون خبرتيا راکړه ، چې نن ماخُستن په اتهه نيمې بجې به دَ ټاکل شوي پروګرام په سمه دَ ICOMP په درنه ډوډۍ کې دَ ګډون دَ پاره له هوټل څخه روانېږو .. او وئيل يې که تاسو مهرباني وکړئ ، څه لس منټه دَ مخه لاندې لابي ته راشئ ، نو ښه خبره به وي - ما ورته وئيل...ˮهو ، حتماً به درځم ̎ او بيا په تياري بوخت شوم –

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه وخت ورسته زه دَ هوټل په لابي کې دَ ډاکټر ثریا او ځینو نورو دَ ورکشاپ په سلسله کې راغلو ملګرو سره ولاړ دَ سفر حال مې ورته تېرَولو - ګوا داسې دَ کراچۍ څخه تر بنکاک پورې په یَو جهاز کې او بیا له بنکاک څخه تر دې ځایه په بل جهاز کې راغلم - غرض دا چې، څه وئیلي ، څه اورېدلي ، چې څُوکه څُوکه سرې او ښځې ، چې دَ بېلو بېلو هېوادونو سره یې اړه لرله هلته غونډېدل شروع شول–

اتهه نیمې بجې یوه سړي په موړ باندې ژغ وکړو ..." ګاډیانې تیارې دي ، راځئ چې ځو ..."

بیا چې څنګه روانېدو ، نو ګورم چې هغه انجلۍ په هغه نیمه خلاسه دروازه کې بیا هغسې ولاړه او په هغه رنګه راته ګوري.... مګر څله ؟ دا سوال مزغو له ځکه راغلو، چې دې وخت خو زه په پښتني جامو کې هم نه وم - رښتیا خبره دا ده ، چې سوچ مې په کې بند شو او بیا درسته لاره نه شوم پوهی چې څنګه او په کومو لارو وېګنان تر Titi Wangsa نامي ځای پورې وَرسېدو - بس چې له وېګنه کښته کېدمه ، نو لومړی نظر مې په مخامخ دوؤ بورډونو باندې ولَګېدو - په یوه باندې لیک ؤ "نېلایان رېستورېنټ" او په بل "سلامت دیتانګ" ګوا "ښه راغلې" - دلته داسې ښکاره کېدو ، لکه تر لرې لرې پورې چې مېله لګېدلي وي - په سرو ، ژېړو او شنو بلبونو کې عجیبه غوندې دَ شاعرۍ موسم او دَ مستۍ مُوډ ؤ ، چې څنګه څنګه مخته تلو ، رڼاګانې زیاتېدلې - بیا څه مخته لکه موړ چې کشتۍ ته وَ ختو –ولې چې اوس دَ لرګي په دَړو باندې روان وو او دواړو خواؤ ته اوبه څرګېدلې –په هر مېز دَ یوه نا یوه هېواد پرچۍ پرته وه - ځان مې دَ پاکستان تر مېزه وَرسَولو ، چې څنګه په چوکۍ کښېنستمه ، نو یو سړي راباندې ژغ وکړو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

"زما نوم نسیم دی ، زه دلته په پاکستانی سفارت خانې کې تهرډ سېکرټري یم"
بیا راسره داسې غاړې وتو لکه زه چې دَ ده سکه ورور وم او حالونه مو یو بل ته
سره تېرَول شروع کړو - اوس که یوې خواته ما له ده سره خبرې کولې ، نو بلې
خواته مې ګېرچاپېره سترګې هم غړَولې – عجیبه غوندې ښائیسته ځای ؤ ،
آسمان خو بالا دَ رېستوربنټ په بام راڅخه پټ ؤ ، لاکن نور هر لور خلاسه
خلاسي وه –
کله چې ټول مېلمانه کښېنستو ، نو نورمیان نامې ښځه مخامخ دَ واړه ټاپُو په
رنګه جوړ ستېج ته وره غله او دَ " سلامت دیتانګ " وئیلو ورسته په ملې
(Malay) ژبه کې دَ هرکلی سندره دَ سازونو سره وئیلو ته چمتو شوه - نور خو نه
وربانديې پوهېدمه، بس چې کله یې دَ نړیوال ورکشاپ دَ غړو یعنې دَ مېلمنو
نومونه یې اخیستلو، نو یو ځل مې خپل نوم هم تر غوږه شو – بیا له دې سندرې
ورسته په ستېج باندې ډله ډله انجونې او هلکان چې قامې جامې یې اغوستې
وې راغلو او خپل رواجي رقص یې پیئیل کړو - اوس دلته څُلو خواړه خوړلو او
هلته سترګو دید کولو ، چې یو وخت مې یوه ښکلې Malay پېغله ، چې کټ
مټ دَ شهزادګۍ په بڼه سازه کړل شوې وه دَ سترګو شوه او سوچ مې په کې بند
په دې خبره شو، چې هغه شهزادګۍ له یوه مېزه دویم ته او له دویمه دریم ته او
دغه رنګه کرار کرار زموږ په خوا را روانه وه - دا یوازې نه وه ، یو کېمره مېن هم
ورسره ؤ، چې دَ شهزادګۍ تصویرونه یې دَ هر راغلي مېلمه سره اخیستلو- نو
څکه چې څنګه څنګه یې زما په لور فاصله رالنډَوله ، هومره هومره مې زړه
واکې ورته شلولې - بیا چې زموږ تر مېزه راورسېده ، نو کېمره مېن راته
وائی ...
"سر ! تاسو مهرباني وکړئ ... دَ یو تصویر دَ پاره له دې انجلۍ سره وَدرېږئ"
څنګه انجلۍ زما لاس په لاس کې واخیستو او څنګه یې دَ ځان سره وَدرَولم ... ؟
نه یم خبر ، خو چې بیرته په چوکۍ کښېنستمه ، نو نسیم صاحب راته وائي ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ستا دغه تصویر به سبا یا بل سبا سفارت خانې ته رالېږل کېږي "
په ما لکه ګوزار چې وَشي ، له څُلې مې یَو دم ورته وَوَتو " ولې ؟ " او اوس به مې لا بدن دَ بېلابېلو امکاني خطراتو له سوبه بَژي نیولو ، چې نسیم زما په حالت وَخندلو .. وئیل یې ...
ه پربښانه کېږه مه - دا دَ انټرنېشنل پروټوکول یوه لازمي برخه ده - ګوا دَ سرکاري مېلمه یوازې ځانته تصویر دَ ریکارډ دَپاره په داسې موقعو کې اخیستل بې عزتي ګڼل کېږي - ځکه ورسره یو داسې شهزادګۍ له څنګه ته دروَي "
دې خبرو مې نه یوازې له ځایه ښوربدلی زړه بیرته په ځای کړو ، بلکې په خپل حېثیت هم پوهی شوم - بیا تر یولس نیمي بجو پورې دَ شپې رنګارنګ محفلونه وو ، چې دَ تېرو سترګو تنده یې راماتوَله .. او بیا چې له دې ځایه ولاړېدو ، نو نسیم صاحب راته په کلکه وَوئیل ... چې
" څنګه ورکشاپ په ۲۵مه جنورۍ سرته وَرسېږي ، نو زمونږ دَ خوا به ګاډۍ درشي ، او دوې درې ورځې به زمونږ په مېلمستیا کې تېرې کړئ "
خدائې شته ، چې دَ ده په دې ست ډېر خوشحاله شوم -
*****
دې وخت دَ سهار اتهه نیمې بجې وې او دَ هوټل په رېستورېنټ کې مې خوړل ښیښل کولو ، چې یو سړی دَ خپلې خوا راغلو او " ګوُډ مارننګ " کولو سم دستې دَ ما سره په مخامخ چوکۍ کې کښېسنتو ...
" ماته ډاکټر کنول وائي ... زه له انډیا څخه په دې ورکشاپ کې دَ ګډون کولو دَ پاره راغلی یم "
که څه هم ده دا خبره په انګرېزۍ کې وکړه ، خو ما ورته په اُردو ژبه کې په خپله باره کې حال ورکړو - په دغه شناخت زه تر ده او دائې تر ما زیات خوشحاله شو او بیا یو خواته خوراک ، بل خواته خبرې ، چې دَ برایه شپې له تاؤده محفله راپئیل شوې او دَ نن دَ ستې ټوؤر په فېصله حتمي شوې -

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه نيمې بجې زه او ډاکټر کنول ټکټونه په لاس کې دَ Bestasy Travel وَ بس ته وَ ختو - په بس کې څه نور سړي او ښځې هم وې ... بس چې څنګه دَ هوټل له ګېټ څخه دَ جالان راجه لاؤت په تور سړک مخته روان شو ، نو دَ ډرائيور شاته سيټ کې ناست ګائيډ خُلې ته مائيک وَنيولو –

" سلامت ديتانګ ... هېواد ملائيشيا ، چې دَ ۱۳ رياستونو Confederation نوم دی ، آبادي يې دې وخت ۳ ـ ۱۸ مليونه ته رسېدلې ده - دلته ۵۰ فيصده مسلمانان ، ۳۰ فيصده چينيان ، ۱۰ فيصده هندوان او داسې نور نور مېښته دي - ۹ رياستونه موروثي باچهان لري او دَ دغو نهو باچاهانو په خوښه هر رياستي باچا پنځه کاله په ملائيشيا باندې باچهي کوي - کوالالمپور چې دې وخت يې موږ په جالان اسماعيل باندې روان يُو ، دَ ملائيشيا دارلحکومت دی "

بيا چې څنګه دَ جالان اسماعيل او جالان امپانګ دَ چوک څخه تېرېدو ، نو ګائيډ وئيل ...

" دا کيڼ لاس ته چې کومه ښائيسته ودانۍ تاسو وينئ .. دا ملائيشيا ټوؤرسټ انفارمېشن کمپلېکس دی ، چې لويه دروازه يې جالان امپانګ ته خلاسېږي "

ګائيډ چې په کوم کوم لور زموږ توجه اړَوله ، هلته په جديد طرز جوړې ودانۍ ولاړې وې ، چې دواړو اړخونو ته يې زرغونې ونې او شنه چمنيان ښکاره کېدو - خو ما دَ ګائيډ خبرې هم په ډائرۍ کې نوشته کولې ... وئيل يې ،

" ملائيشيا يو آزاد خياله اسلامي هېواد دی – دلته مذهبي آزادي ده - که تاسو يو کال دلته تېر کړئ ، نو خپله به وَ ګورئ ، چې دلته دَ مسلمانانو دَ اخترونو پرته چائينيز نيو ائير ، کرسمس او ديوالي هم په ډېر خوند لمانځل کېږي "

ګائيډ چې څنګه دا خبره سرته وَرسَوله ، نو بس دَ سيګنل په سره لائټ وَدرېدو - دا يو چوک وو او څلور طرف ته روډونه ښکاره کېدو - دَ نوي ماډل موټرانو سره سره موټرسائيکلان هم زيات ښکاره کېدو ، چې جوړه جوړه انجونې او هلکان ورباندې ناست وو - له دې څخه سړی اندازه لګولی شي ... چې ملائيشيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره خپل واکه اسلامي هېواد دی ، چې مینه په کې جُرم نه او مئین په کې واکمن ....

چې بس څنګه دَ شنګرېلا هوټل سره ورته دغه چوک څخه مخته روان شو ، نو ګائیډ دَ اوبو ګلاس په غاړه اړَولو ورسته خبرو ته یو وار بیا ملا وَتړله ...

" کوالالمپور ته "ګارډن سټي آف لائټس" وئیل کېږي - دې وخت موږ دَ Equatorial Hotel سره تېرېږو او هغه مخته هلټن هوټل دی - نو ما خبره کوله ، چې که په تاسو کې څوک دا دَ رڼاګانو ښار دَ شپې خواته کتل غواړئ ، نو هغه دي مونږ سره تماس وَنیسي "

دَ دنګو دنګو او ښائیسته ودانیانو په دې ښار کې موږ مخته روان وو ، چې یو وخت ګائیډ وئیل ...

" زموږ ښي لاس ته دا غټ دَ سایه وان په رنګه جوړ سټېډیم نګارا دی - او دا بل چې مخته په څه فاصله ښکاري ، مرداکا سټېډیم دی - او اوس چې موږ تاسو کوم ځای ته وړو ، هلته لېک ګارډن ، ورسره نېشنل مونامنټ او بیا آسیان پارک .... دري واړه ځایونه دَ کتو وړ دي "

ښه ډېر وخت ورسته بس دَ نېشنل مونامنټ نامي ځای سره وَدرېدو ، ټول سړي او ښځې دَ بس څخه راکښته شولو او په دې وړه ، مګر ښائیسته غوندې دُنیا کې یوې بلې خواته وَوېشل شولو – ما او ډاکټر کنول هم یو خواته مخه وکړه - دلته دَ یو ښائیسته او غټې ودانۍ پرته دَ فوارو په مابېن کې دَ کاڼو په یو غټ بلاک باندې دَ عسکرانو بُتان دَ اوسپنو څخه داسې جوړ کړل شوي دي ، چې وربانديې دَ بُتانو ګمان لږ او دَ ژوندئیو باور زیات کېدو - دا بُتان په کال ۱۹۶۶ع کې دلته لګول شوي ؤ - او بله خبره دا ، چې دلته ډېر زیات سره او سپین خلګ چې دَ بېلو هېوادونو سره یې اړه لرله ګرځېدو - څه تصویرونه مې واخیستو او مخته دَ Asean Park په لور روان شولو - له دې ځایه ډېره ښائیسته لاره ورَغلې وه – په آسیان پارک کې هر لور دَ شنو چمنیانو په منځ کې دَ نادره آرټ ځینې چُونړ کړل شوي نمونې دَ نمائش دَ پاره ایښول شوي وې - دَ ځینو سرونو او څېرو پرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیاتره داسې کاږه واږه شیان، چې دَ لرګیانو او له کاڼو څخه جوړ ۀ ، چې ورته په لومړي کتو یې سترګې کمال ته نه رسېږي – دا ټول شیان دَ آسیان نامې نړیوال تنظیم دَ ملګرو هېوادونو، لکه سنګاپور، تهائی لېنډ، فلپائن، برونائي ، انډونېشیا ، او ملائیشیا دَ فنکارانو دَ آرټ نمونې وې -

دَ آسیان پارک څخه چې زه او ډاکټر کنول دواړه دَ روډ په دې بل اړخ لیک ګارډن خواته روان ۀ، نو دَ یوې انډین ښځې په کتلو ما ته دَ هوټل دَ لابي هغه انجلۍ چې څوکه ښې زما په زړه کې کور جوړولو ډېره راپه زړه شوه - ځکه خو مې بیا بیا تر شا ورته کتلو - خبر دلته هر لور لکه ځنګل چې وي او په منځ کې یې ښې ډېرې اوبه ډم ولاړي وې - دا یَو غټ کړوُم وو، په دې کې خلګو وړې وړې کشتیانې چلوَلې - او دَ قدرت له نندارو څخه یې خوندونه اخیستلو - ګوا چا په یوازې ځان او دَ ژوند دَ ملګري سره - فطرت په سُوچه بڼه کې سترګو ته ښکلاګانې ښکاره کولې - دَ دې شنې او ځنګلي سیمې ځینې برخې دَ کتو وړ وې - لکه په قدرتي چاپېر کې جوړ دَ هوسیانو ځای ، دَ رنګارنګ ګلونو او دَ ونو ګڼ باغ ، دَ ۵۰۰۰ بېلا بېلو مارغانو ځانته ښائیسته علاقه – مګر خلګو تر ټولو زیاته دلچسپي دَ تنکو عبدالرزاق ، چې دَ دې هېواد خلګ ورته ˝ دي فادر آف ډویلپمنټ ˝ هم وائي دَ ژوند په هغو نخښو او شیانو کې اخیستله چې ده تر استعمال لاندې راوړي ۀ ... لکه کور، لائبرېرۍ ، جامې او نور نور - موږ به لا نور هم ګرځېدلي وای ، که وخت راسره وی –

دولس بجې بس مخته روان شو او ډېر ژر دَ یوې ښائیسته غټې ودانۍ مخته وَدرېدو ، ګائیډ وئیل...

˝ بخښنه غواړم ، دې تکې سپینې ودانۍ ته تاسو بې دَلاس لیک اجازت نامې نه شئ دننه کېدلی - ولې چې دا پارلیمنټ هاؤس دی - هغه مخامخ ولاړ هسک ټاور هم دَ دې هاؤس برخه ده - که څه هم په ملائیشیا کې باچهي نظام دی ، خو دَ انګلېنډ په رنګه .. ګوا دَ ملک وزیراعظم دَ قامي اسمبلۍ یعني Dewan Rakyat په اکثریتي خوښه ټاکل کېږي - دغه رنګه په هر ریاست کې ریاستي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمبلیانې وجود لري چې ځان ځانته وزیر اعلی ټاکي - دَ دې پرته سبنټ ، ګوا Dewan Negarat هم شته ، چې دَ غړو څُونړ یې باچا سلامت خپله کويّ
بس بیا مخته روان شو ، چې یو وخت موږ په جالان تون باندې جوړ پخواني ټیمپل سره په اړخ تیرېدو ، نو ګائیډ وئیل...
ّ لکه څنګه چې مخ کې ما تاسو ته وئیلي ؤ ، چې آزاد اسلامي هېواد دی... نو دَ دې مثال دا ښائیسته دَ هندوانو مندر هم دی - چې یَو وخت درست وران شوی ؤ- لاکن ګورنمنټ په خپل خرڅ په کال ۱۹۸۵ع کې بیرته جوړ کړو او څه ۲ـ ۱ ملیونه ډالرونه یې ورباندې وَلګولوّ
دَ دې ښائیسته تاریخي هندو ټیمپل په بام بې شمېره ښائیسته او رنګ برنګه بُتان داسې جوړ کړل شوې ؤ ، چې دَ لرې څخه هم ښکاره کېدلو - ما که څه هم دې وخت مندر ته کتلو ، خو په مزغو کې مې دا خبره راغلې وه چې دا مندر به نه وای... که په موږ کې جوړ وای ... هو ، ځکه خو مې دَ بامیان بُت او ځینې نور غېر محفوظه تاریخي ودانیانې او پلارنې آثار له خیاله ډېر ژر په کنډراتو کې بدل بدل پرېښېدو - او بیا چې څنګه دا مندر دَ سترګو څخه پټ شو ، نو په ډاکټر کنول کې په خوب ویده هندو راویښ شو او وئیل یې ...
ّ دې مندر ته چې مې وَکتلو ، نو زړه ته دا خبره راغله ، لکه دلته چې ډېر پخوا هم هندوان پاته شوي ويّ
ما وئیل ...
ّهو ، ډاکټر صاحب.. ، تاریخ هم داسې واي ، چې په کال ۱۲۰۰ع کې دَ ملاکه ملې باچهي مخ کې دا سیمه چې ځنګل ؤ دَ هندوانو او بدها منونکو تر واک دلاندې پاته شوي وه - او بیا اسلام خورېدلو ورسته دلته په کال ۱۵۱۱ع کې Dutch ګوا دَ نیدرلېنډ خلګ هم راغلي دی –ولې چې دا سیمه دَ لمرختیځ او لوېدیځ دواړو خواؤ خلګو دَ پاره مهمه وه - ګوا دَ سېلانیانو او سوداګرانو لاره په دې ولات باندې سپره وهّ

(c) ketabton.com: The Digital Library

موربرخبرې کولې ، چې بس دَ جي پي او او سېنټرل مارکيټ څخه تېر شو او چائينا ټاؤن شاپنګ ائيريا نامي خوش رنګه ځای ته وَرسېدو –

چائينا ټاؤن دَ جالان پټانګ ، جالان سلطان او جالان باندر په مابېن کې دَ چينيانو يوه ګڼه علاقه وه – يو پراخ روډ له يوه سره تر بله سره پورې له رنګا رنګه سايه واني رېړهيانو څخه داسې ډک ؤ، چې لاره په کې نه کېدله - دلته زياتره خوراکي شيان خرڅېدلو - ځای په ځای له سرونو سره ، مګر پخې کړل شوې هېليانې او وَچ کړل شوي ماهيان راځړېدلو - او بيا خود لکه چې دې خلګو ملخان او دَ اوبو موريانې او نور خسمانان هم په خوند خوړلو ، چې په هره پنځمه يا شپږمه رېړهۍ کې پاخه پراته ؤ – دلته ښځې دَ سړيانو څخه يو په لسه زياتې وې - ډاکټر کنول چې په عُمر څه راڅخه غټ وو ، ګوره چې زړه يې څله وَتخنېدو ، چې وئيل يې ...

" زړه مې غواړي چې دَ دې ښائيسته او نازکو انجونو دَ لاس يَو شئی وَخورم " ځواب مې ورکړو ...

زما خو زړه ته نه کېږي .... که يې خوري ، نو خوره يې ... زه به درته وَدرېږم "

بيا مې تر لاس وَنيولو او دَ يخو ملخانو وَ رېړهۍ ته مې وَدرَولو ...

" دا وَخوره "

ده چې دَ چشمکو تر شا ورته وکتلو ، نو اوس به يې يَو څه وئيلو ، چې دَ رېړهۍ وَ بل اړخ ته ولاړې چيني انجلۍ ورته وائي ...

" وايه ... ! څومره غواړې ؟ "

په ډاکټر لکه ټک چې وَشي . يو دم يې شاته ټوپ کړو او وائي ...

ياره ! دا دي څه خسمانانو ته وَ درَولم "

او بيا تر برېټو دلاندې تر ډېره پورې موسېدو - چائينا ټاؤن ، يو خو خپله دَ سېل ځای وو او بل ورسره جوخت دَ کوالالمپور تر ټولو غټ او ښائيسته مارکېټ ، چې سېنټرل مارکېټ په نامه پېژندل کېدو ، هم زيات خلګ ځانته ورکښَولو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې بجې خواته نېشنل آرټ ګېلري ودانۍ ، ماجت نګارا ، انډيا ماجت او دَ ښار ځينې بازارونه راښکاره کولو سره سره مونږ پنځه بجې هوټل ته وَرسَول شولو - که څه هم ستړی وم ، خو ماځيګری مې دَ هوټل په لابي کې تېر کړو - بيا دَ ماښام ډوډې خوړلو ورسته ، ما غوښتلو چې ژر سترګې وَلګوم - ولې چې سبا ته دَ ورکشاپ لومړۍ ورځ وه - نو ځکه تر څه وخته مې ټي وي کتله او بيا دَ ويدېدو په نيت په پلنګ باندې وَ غزېدم – خو چې څنګه مې سترګې سره ورتلې ، نو سوچونو بيرته دَ هوټل لابي وَ انجلۍ ته مخامخ وَدرَولم ... او له خياله ما ځينې پُوښتنه وکړه ...

" خبرې ولې نه کوې ؟ "

دې راته وئيل ، چې ...

" ګونګۍ يم ... ژبه نه لرم "

او بيا دَ لاس په اشارو راته ګډه شوه - دا سوچ څه ؤ ، چې زما دَ سترګو څخه خوب وَ تښتېدو او ښه مې په ياد دي ، چې تر ډېره وخته پورې خوب نه راتلو –

*****

دَ ټېلي فون په زنګ مې سترګې راخلاسې شوې - ګهړۍ ته چې مې وَکتو ، نو دَ سهار پنځه بجې وې ... حريان پاته شوم ، چې دې وخت دَ چا ټېلي فون کېدلی شي ؟ خېر، چې دَ ټېلي فون رسيور مې دَ غوږو سره وَنيولو ، نو دا هغه ثبت شوی Awaking call وو ، چې پرون سهار يې هم زه زما په خوښه په اووه بجې ژغوَلی وم - مګر پرون چې دا کال څومره خوږ او ښه راباندې لګېدلی ؤ ، نن هومره راباندې وَ غمېدو - يو دم مې رسيور کښېښولو او په سر مې بړستن راواړَوله ... خو مجال ؤ، چې خوب راغلی وی - ولې چې خشم مې خوب تېښتولی ؤ - که څه هم دَ بې خوبۍ دَلاسه مې بدن ويده ؤ ، خو سترګې مې نه سره ورتلې- چې ښه په ځان پوهی شوم چې زياته خوب نه کېږي ، نو رسيور مې راپورته کړو او آپرېټره مې په لائن راويستله...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ˇ اوس څو بجې دي ˇ ما پُوښتنه وکړه
پنځلس منټه بالا پنځه بجې ... ولې خبر خو دی ؟ˇ
خبر خو نه دی ، بس دا حال راکړه ، چې زما دَ Awaking Call وخت څو بجې
وو ˇ
ˇسر یَو منټ ˇ
او څو لمحې ورسته یې ژغ بیرته زما تر غوږو شو ...
ˇ اووه بجې سر ! ˇ
که څه هم دا په سر سر راته ژغېدله ، خو دلته زما دا حال ؤ ، چې ابله مې وَس نه
په رسېدو ، ګنې تر غاړې به مې نیولې وای –
ˇ ښه ، چې دَ ویښېَدلو وخت مې اووه بجې ؤ، نو دا زه دي په پنځه بجې څله
راوَژغولم ؟ ˇما پُوښتنه وکړه -
دا څه چپ غوندې شوه ... اوس به یې لا څه وئیلو، چې بیا مې وار ورباندې
وکړو ...
ˇعجبه خلک یاست ˇ
دې په ماته څُله بخښنه وَغوښتله او دَ خپلې ورانۍ دَ پاره یې دَ پښېمانۍ اظهار
هم وکړو – لاکن لا زه وم، چې مزغو مې ټکهار درلودلو ...
ˇستا په دې سورې سورې خو ، نو اوس ماته خوب نه راځي ˇ
او په خشم مې ټېلې فون بند کړو او بیرته مې سترګې پټې کړې - زیاته به دَ یوه
نا یوه سوچ په نیلي باندې سپرېدمه ، چې بیرته دَ ټېلې فون ګهنټۍ وَ
ګړنجېده ...
ˇ سر ! ستا دَ بې وخته ویښېَدلو دَ پاره زه یَو ځل بیا بخښنه غواړم ˇ
که څه هم له خشمه ورته خوَُځکېدمه ، خو په پسته ژبه مې ورته وَوئیل...
ˇځه خبر دی... بل وار خیال کوه ˇ
او بیا ....ˇ خوب نه درځي ؟ˇ دې په نرمه پُوښتنه وکړه
ˇ یَه ˇ

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما دا ˝ يَه ˝ څه وو ، چې انجلۍ په وړې او پستې خندا کې راته وَوئيل ...
˝ غم مه کوه ... زه به دي وخت در تېر کړم ˝
ما وئيل ˝ هغه څنګه ؟ ˝
˝ هغه داسې ، چې تر اووه بجو پورې به خبرې درسره کوم ˝
په ما دَ دې دا خبره داسې ښه او خوږه غونډې وَلګېده او دَ نه غوښتلو پرته مې هم ورته ځُله ويړه کړه ...
˝ ښه ښه وايه ˝
زما خبره لا تر سره نه وه رسېدلې ، چې دا راته وائي ...
˝ که زه دا وَوايم ، چې دا هر څه ما له کسته وکړو ، نو .... ؟ ˝
˝ له کسته ؟ ˝
دا توری څه وو ، چې اېله مې رسيور دَلاسه وَنه لوېدو ...
˝ مګر څله ؟ ˝
دې په وازکې غونډې انداز وئيل ...˝ هغه ځکه ، چې ...˝ او بيا يې مخته خبره په خوږه خندا کې داسې سر ته وَرسَوله ....
˝ زړه راته وئيل .. هغسې هم يوازې يم ... راشه چې تا راويښ کړم او څه خبرې درسره وکړم .... او بس دا دی راويښ مې کړې ˝
دَ دې خبرې ورسته ، لکه هغه چې زما دَ ځواب په هيله چپ شوه او دلته زه نه پُوهېدم، چې څه ورته وَوايم ... خو څه وخت ورسته هغې سږه واخيستله او راته وائي ...
˝ يَو منټ ˝
ګوره چې دَ چا فون وو او يې دَ چا Awaking Call آن کولو - په دې چپه چپيا کې ما له تندي څخه خولې وچې کړې ... لږ مې همت سره په يَو ځای کړو او چې څنګه دا په لائن راغله، نو مې ورته وئيل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ښه ښه ، که داسې خبره ده ، نو بیا خو دې ډېر ښه وکړو ، چې دې راوېښ کړم ... هووون ښه ، نو په دې خبره سر راخلاس کړه ، چې تا زه لیدلی هم یم که بس مازې...."

لا به مې خبره مخته کښېښوله ، چې هغې زما خبره ماته کړه ...

" ولې نه ، ما نه یوازې لیدلی یې ، بلکې ډېر ښه دې پېژنم هم ... هو ، په دې چې دَ هوټل دَ آپرېټر مخې ته دَ هرې خونې چارټ پروت وي – او بیا زه خو کله کله ... زما مطلب ، چې اول ځل مې وَلیدې، نو دَ یَو ټُرک ځوان ګمان مې دربانديې وَشو، خو بیا چې ستا دَ خوُنې چارټ مې وکتلو، نو هغه ته ټُرک نه بلکې پاکستانی وختې او نوم دې ... دا دی "

دا ژغېدله او ما هان ... هون ورته کولو ، خو چُرت مې هلته په لابي کې په کاؤنټرونو ولاړو انجونو کې ، کله یوې انجلۍ خواته تلو او کله بلې ته... او پرته له داسې سوچونو مې هم دَ دې خوارې ژغ تر شا پټه څېره نه کړه سهي - بیا عجبه خبره دا هم وه ، چې Awaking Call دَ دې انجلۍ په خوارې ژغ کې ثبت شوی ؤ - خیر دغه رنګه دَ دې انجلۍ خوږو خبرو او زما په خوُشو سوچونو کې دَ سهار اووه بجې شوې –

*****

دغه ورځ دَ ورکشاپ دَ افتتاحي ناستې او Tea Party ورسته غرمه یولس بجې خواته دَ ډاکټر ایم - اې - ستار، چې دَ ICOMP ایګزېکټېیو ډائرېکټر هم ؤ ، په مشرۍ کې دَ ورکشاپ لومړی غونډه سم دَ لاسه دَ نېشنل پاپولېشن اېنډ فېمیلي ډویلپمنټ بورډ LPPKN ملائیشیا چې دَ هوټل ګرېنډ کانټینېنټل څخه په څه فاصله دَ یوې هسکې پلازې په دویشتم پوړ باندې ؤ ، په حال کې پیَئیل شوه - دې وخت دَ ورکشاپ ملګري په یوه غټه دائره کې ناست وو - دَ پېژندګلوۍ ضرورت ځکه نه شو پېښ ، چې دَ هر ملګري مخته په مېز باندې دَ هغه نوم او هېواد تختۍ پرته وه - ډاکټر ستار، چې په "ورلډ پاپولېشن پالیسي " باندې خپله مقاله وړاندې کوله ، نو په یوه نا یوه اړه به په کې دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکستان ذکر خامخا راتلو ... لکه دا چې ˝ دَ پاکستان دَ آبادۍ دَ زیاتوب شرح دَ حېرت وړ ده ˝ - لنډه دا ، چې څنګه به دَ پاکستان ذکر راغلو ، نو دَ ورکشاپ ښځو او سړیانو به ما ته داسې په حېرانتیا وَ کتلو ... لکه دا هر څه هر څه چې هلته په پاکستان کې زما له وجې کېږي - او بیا دَ مقالې ورسته دَ سوال ځواب سېشن پئیل شو - په دغه توده څېړنه کې دَ الازهر یونیورستۍ دَ ډاکټر مراد په دې ورکشاپ کې ګډون ، که یوې خوا ته زه حریان کړې وم ، نو بلې خوا ته دې سړي فېمیلي پلاننګ په قرآن ، سنت او نورو مذهبي اړو داسې ثابتَولو ، لکه دا پروګرام چې پئیل کړې مسلمانانو وي - دغه ورځ دَ ورکشاپ لومړۍ ورځ دَ چیني ملګري ˝ین یاؤ زانګ˝ په پرله پسې چپیا ، دَ بنګله دېش دَ ˝باقي سرکار˝ دَ پنډو چشمکو دَ شیشو تر شا په حېرت حېرت یوبل خواته کتلو ، دَ انډین˝ډاکټر کنول˝ په څالاکۍ ، دَ ګانا دَ ˝کوفي˝ نامي تور یار په پُوښتنو ، دَ LPPKN ملائیشیا دَ ˝چوا ˝ په ډېرو ژغېدلو ، دَ نائجېریا دَ ˝مارګرېټ˝ دَ هیڅ نه منلو ، دَ کینیا دَ ˝ماریه موسومي˝ په خندلو راخندلو ، دَ ماؤریشئیس دَ هندوي پېغلې˝ سوبهراتي˝ په غور اورېدلو ، او دَ مالدیپ دَ ˝احمد خلیل˝ په بې ځایه تنقیدونو کې ماځیګر پنځه بجاؤ شوې –

ګوا ، یَو وار بیا زه وم او زما دَ ترږو سترګو تنده ، چې دَ هوټل په لابي کې دَ هغې ښکلې څېرې وَ دیدن ته نه یوازې مضطربه وې بلکې شاعر زړه هم دَ فراق په تراخه اور کې داسې سوځېدو ... لکه ما چې په مودو مودو مینه ورسره کړې وي ....

منم ، چې مئین نه وم ورباندې ، خو زړه مې ځینې صبر کېدو هم نه ....

˝ دا هر څه ګوره چې څه وو ؟ ˝

دَ دې سوال ، که به مې هر څو په مزغو زور ورکړو ، خو ځواب یې په ګوتو نه راتلو - هرڅه هرڅه ، خو دَ زړه په تختۍ مې دا نظم بیا بیا دَ ˝ هما ˝ په نامه داسې نوشته کولو ، لګیا وم ....

˝ اې په خپل حُسن غاوٍړې !

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا هم کړي دي وزرې
په مثال دَ هما غوندې
ځکه
نه کړې په ما سیوری
داسې نه
چې زه باچا شم
او زړګی دي کړم تر لاسه
(شوق / کوالالمپور - ملائیشیا /۱۹۹۲ع)

*****

ماښام دَ باقي سرکار او ډاکټر کنول سره دباندې دَ ښار په سېل وَوتم - په تنګ تنګ کې دَ هوټل سره په څه فاصله " یوهان پلازه " ته وره غلو - دَ پلازې په هر پوړ کې دوکانونه جوړ ؤ ، چې زیاتره ملې او چینائي انجونو چلولو - دَ دُنیا هر شئی په کې خرڅېدو - دَ رنګا رنګه رڼاګانو، رقم رقم څېرو سره سره دَ دې مارکېټ دغه له شمېره وَ تې دوکانداري انجونې په رنګینو جامو کې ، چې سکرټونه او پېنټونه یې اغوستې وو دَ ښکلا دَ سېوا کولو اصل سوب ګڼل کېدې - غرض دا ، چې دَ ګودر دَ ماځیګري تنده ورباندې ښه ماتېدله - کله یو دوکان ، کله بل دوکان ، کله چاته خندلې ... چا راته خندلې او کله چا سره سترګې اړ باسلي – دغه رنګه تر څلورم پوړه پورې په لفټونو کې وَ ختو - دلته یَو وخت په خیال کې څنګه ما دا لفټونه او " موؤنګ سټېئیرز " دَ خپل هېواد په یو شاپنګ پلازه کې وَ لګولو، نو سم دستي دَ بجلۍ دَ پټ پُټانې احساس زما دغه دَ ویښو خوب بې تعبیره غوندې کړو او زړه راته وئیل ، چې ...

" کرار کښېنه نادانه .... چرته چې بجلي په خپل حال نه وي ، هلته دَ رڼاګانو او مشیني ژوند تصور کول لېونتوب دی

دَ شپې چې تر ډېره وخته پورې ناست وم ، دَ لېونو غوندې به کله په لفټ کې بالا خوُنې ته وره غلم او کله به لاندې لابي کې دَ مطلوبې اندېین انجلۍ دَ کتو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمه .... بیا دَ وخت دا ظلم لا ببېل ؤ، چې دولس بجو خوا ته ما دَ نا اُمېدۍ ورسته څنګه په لفټ کې قدم ږدلو ، نو هلته دَ کاؤنټر تر شا هغه انجلۍ راښکاره شوه - خو راغبرګ ځکه نه شوم ، چې یو ګام مې په لفټ کې ایښی ؤ - ما وئیل ... ځه خبر دی بیرته به را کوُز شم ... مګر چې څنګه بالا خوُنې ته ور دننه شوم ، نو دَ ټېلي فون زنګ ګرنجېدو ... او بیا بیرته لاندې ځکه نه راغلم چې دَ هوټل آپرېټرې زه په ټېلي فون باندې تر نیمې شپې پورې اخته ساتلی وم -

*****

وخت مخ په وړاندې روان وو او تاریخونه اوښتو - ګوا ورځ په ورکشاپ کې، ماځیګریان او ماښامونه دَ ښار په چکرونو کې ښه په خوند تېرېدلو ، لګیا ؤ- یعنې په کوالالمپور کې مې زړه دومره لګېدلی ؤ، چې ورځځه دَ بیرته تګ احساس به زه په ګنټهو ګنټهو پرېښانه ساتلم - مګر کولی مې هیڅ نه شو، ولې چې دَ وخت دَ نیلي باګې چې به مې څومره په خپل ځای باندې درَولو دَ پاره راټینګولې ، نو دا نیلی به په هومره چسپاندۍ مخته په ترپکو روان ؤ- مخ مخ ته ښکلې ننداره وې او شا شا ته سپېرې دُوړې - او دغه خو وجه وه ، چې په ستړیا نه پوهېدم .... بس کله یَو ځای کله بل ځای - ګوا هر وخت په لیدو کتو کې بوخت ښکاره کېدم - چې زړه مې بیرته خپل ځای ته څله نه راتلو ؟ که څه هم هغه دَ روسلینا نامې پېغلې چې دَ LPPKN سره یې اړه لرله ، خبره ، چې ...

" شوق په طبعیت سپلانی دی ... هر وخت کله په یوه روډ (جالان) کله په بل روډ باندې لیدل کېږي "

دَ ورکشاپ دَ ۱۷مې جنورۍ ۱۹۹۲ع لومړۍ دوې غونډې په دې اړه ډېرې اهمې وې ، چې هر ملګري دَ خپل خپل هېواد په باره کې دَ خانداني منصوبه بندۍ په اړه مقاله وړاندې کوله - خو چې کله زما مقاله پائی ته وَرسېده. نو عبدالباقي سرکار ته دَ مقالې اورَولو دَ پاره بلنه ورکړل شوه - ده چې څنګه مائیک اوچت کړو ، نو دَ مقالې اورَولو دَ مخه یې ماته برګ برګ وَ کتلو او پئیل یې له دې خبرې وکړو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" بنګله دېش چې له پاکستان څخه دَ هندوستان په کومک يَو خپل واکه هېواد جوړ شو ، نو تاسو خبر یاست ، چې موږ ته څه راپاته شوي ؤ.....؟ "
ده به اوس یوه ناواړه خبره کوله، چې ځان مې تر ده لومړی کړو ...
" ولې باقي صاحب ! چرته ستا اشاره خو ستا دَ ملک دَ باد و باران او سمندري طوفانونو په خوا نه ده ؟ "
دا خبره څه وه، چې ټولو وَخندلو او باقي سرکار هم غاښونه سپین کړو .... ځواب به يې په نره راکولو ، چې راملي بن عثمان ، چې دَ LPPKN ملائیشیا ډائرېکټر جنرل ؤ، مېز وَټکولو او خواست يې وکړو .....
" نو پرسنل اټېک پلیز "
بیا که څه هم درسته ورځ په یو بل باندې " پرسنل اټېکونه " وَ نه شو ، باقي سرکار دَ خپلو پنډو عېنکو تر شا ګړی ګړی داسې راته په قهرناکه نظر کتلو را کتلو ، لکه ما چې يې په زخمونو مالګې دُوړَولې وي –
سبا سهار دَ ریاست ترینګانو په دوره دَ دوؤ شپو دَ پاره تلو... خو عجبه ناپېښه دا وه ، چې هغه دواړې انجونې ، لکه چې خبرې وي .... ځکه خو يوې په لابي کې په دیدنونو موړ کړم او بلې بالا په خوُنې کې دَ ټېلي فون په خوږو خبرو - هرڅه هرڅه ، خو خبره بیا هم هغه رنګه وه - یعنې چا ، چې خبرې راسره کولې .. هغه دَ سترګو وړاندې نه راغله او چا ، چې سترګې په سترګو کې راته بیا بیا اچوَلې .. هغې خبرې نه کولې - که څه هم ما ډېرې هلې ځلې وَکړې ، خو بریالی نه شوم -
*****
دَ ۱۸مې جنورۍ سهار نهه بجې په دوؤ مرسډیز بسونو کې ، چې سیټونه يې دَ جهاز له سیټونو کم نه وو ، دَ ترینګانو ریاست په لور روان شولو - چې څنګه بسونه دَ کوالالمپور په قطبي خوا مخه وکړه ، نو ریاست Pahang ښار Bentong زموږ لومړی منزل وو - دَ ښائیسته پراخ سړک دواړو خواؤ ته ، که څه هغه هواره مځکه وه او غرئیزه علاقه ، ورباندې تر لرې لرې پورې شنېزه او ګڼې درختې ښکاره کېدې - په لاره کې وړې او غټې آبادیانې هم مخې ته راتلې - دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورونو په اړه یې خاص خبره مخې ته دا راغله ، چې یَو ، خو یې کورونه واړه او دَ لرګیانو له دَړو او بانسونو څخه جوړ شوي وو او بل، هیچرته مې دَ خوُنو شاوخوا ته دېوالونه تر سترګو نه شو - خونې له مځکې څخه درې څلور فټه بالا جوړې وې او دَ دغو خوُنو دلاندې چې کوم خالي ځای ؤ ، هلته یا خو چرګې او یا بُوزې او پُوسونه تړل شوي ؤ - دلته په ښځو کې دَ مخ پُټولو رواج نه ؤ، ټولې لوُڅ مخ ګرځېدلې - ایراني او عربي وزمه وړوکي دُسمالونه یې په سرونو پېچلې ؤ - اوږده پراخ سکرتونه او پنجابي لنګ یا هندي ساړۍ ته نیږدې نیږدې جامې یې په تن وې - سړي زیاتره په تورو خولیانو کې لیدل کېدو -

یَو وخت بسونه دَ Bentong ښار څخه یو څه رادې خوا ، یانې په لنډه لار (بائي پاس) باندې څه مخته په Karak هائي وې روان وو مزل یې لنډَولو - دَ Karak ښار شاته پرېښَولو ورسته Maran او بیا Temerloh نامې ښارونه هم شا ته پاته شولو - او دې وخت موږ دَ ریاست Pahang ساحلي ښار Kuantan په لور مخه کړې وه – دَ قدرتي ننداړو څخه خوندونه اخیستلو سره سره په بس کې دَ ناستو ملګرو ګپه هم خوږه وه - چا ټوکې کولې ، چا خندلو، یو نیم په سنجیده خبرو چمتو وو او چا به دَ نورو دَ خبرو څخه خوندونه اخیستلو سره سره یوې بلې خواته حریان حریان کتلو- غرض دا ، چې ماښپښین خواته بسونه په Kuantan کې دَ South China Ocean یعنې دَ سهېلي چینائي سمندر په څنډه جوړ Merlin Resort Inn نامې رېسټورېنټ ته وَرسېدو - دا رېسټورېنټ خاص دَ سمندر په غاړه دَ ښائیسته کاڼو او لرګیانو څخه داسې جوړ کړل شوی ؤ، چې سور سمندر مخامخ ښکاره کېدو- او سمندر څخه لږ رادې خواته ، ګوا دَ سمندر دَ غاړې او دَ رېسټورېنټ په منځ کې خلاسه مځکه یا خو په شنو چمنیانو نیول شوې وه ، یا بیا سوئمنګ پولونه په کې جوړ شوي ؤ – چرته چې سره سپین خلګ ، چې زیاتره په کې ښځې وې لمبېدلو - ځینې ښځې او سړي دَ Sun Bath کولو په نیت په اوږدو سپینو چوکیانو باندې پراته ؤ - موږ ته نیږدې مخامخ دوې ښځې ، چې ځیګرونه یې لوڅ بربنډ وو پرتې وې – نو ځکه دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوټل په برانډه کې ناستو خلګو بلې خواته لړ لړ او هغو ښځو ته زیات کتلو - خو دَ الازهر یونیورسټۍ ډاکټر مراد خلیل په وار وار غوږونو ته لاسونه وړلو او وئیل یې ...

" دومره آزادي هم انسان ته نه ده په کار .... "

مګر په ډاکټر کنول دا خبره ، لکه چې بده وَلګېده ، چې په ځواب کې یې ورته وَوئیل ...

" ډاکټر صاحب ! په دې کې نو اوس څه بده خبره ده ، دېر څه خو یې پټ ساتلې دي "

لنډه دا ، چې چا په پټه څُله تماشه کوله او چا وربانده خپلې رائیې ورکولې - هن تر دې چې ، دَ زمونږ دَ ډلې ښځو هم یو بل ته په غوږونو کې خبرې کولې او بیا بیا یې ورته کتلو - دَ غرمې ډوډۍ خوړلو ورسته ټول ملګري په پارکونو یا دَ سمندر په غاړه دانه وانه شول - ښه مې په زړه دي چې دلته یو وخت دَ پېغلې سوبهراتي دَ تندي ټیکې او خلاسو وېښتانو ما ته دَ هوټل ګرېنډ کانټینېنټل دَ لابي هغه انجلۍ رایاده کړه، چې زما په زړه کې یې ځای جوړ کړی ؤ –

چې له دې رېسټورېنټ څخه بسونه روانېدو ، نو نری نری باران هم ورېدو - یَو خواته باران او بلې خواته شنه مځکه او دلته په بس کې دَ ما سره لا دا ظلم ېبل ، چې سوبهراتي زما دَ ښی لاس په دوؤ سیټونو کې دَ کهړکۍ دَ خوا په سیټ کې دَ Lous دَ انجلۍ سره داسې کښېنستله، چې دَ خبرو کولو په وخت به یې خلاس وېښته په څېره باندې داسې را ایله شولو ... لکه جوړه چې په سپوږمۍ باندې نرۍ اوریځ راغلې وي - نو ځکه خو مې سترګې دَ هغې په لور کږې شوي وې او تر ډېره مې ورته کتلو - خو یو وخت چې دَ هغې راته پام شو ، نو مخ یې په یوه جټهکه هغې بلې خواته داسې واړَولو ، لکه زما په سترګو کې چې سور اور وي او دا په ژوندي ځان ستی کوي - او بیا چې به یې په هېره یا له کسته کله مخ راواړَولو ، نو لکه ټپي زمری ، چې ایله یې وَس نه رارسېدلو ، ګنې په مخ به یې منګولې رالګولې وی - دَ سوبهراتي په دې خاموش ظلم مې فېصله وکړه ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه له ترينګانو څخه راغبرګ شم، نو دَ هغې انډين انجلۍ سره به خبري کوم – او په داسې سوچونو کې يو وخت دَ رياست ترينګانو لومړی ښار Kemamen څخه مخته تېر شولو –
ماځُستن اتهه نيمې بجې خواته بسونه ترينګانو ښار ته ورسېدو – دا يو غټ ، ښائيسته، دَ وړو او غټو ودانيانو ښار ؤ - ځای په ځای چمنيان او هر لور پراخ پراخ سړکونه جوړ ؤ - دلته موږ دَ دوؤ شپو دَ پاره دَ ښار په منځنۍ برخه کې په هوټل ډيسا ، چې په يوه زرغونه غوندې غوُنډۍ باندې جوړ وو کې کښته کړلی شولو - دَ ماځُستن ډوډۍ خوړَلو ورسته ملګري ډله ډله په لانونو کې کښېنستو - زموږ ډله چې په کې دَ فېميلي پلاننګ بورډ کوربنه ليلاوتي دَ خپل معصوميت سره ، ډاکټر ثريا دَ شوخۍ سره ، ډاکټر کنول يو وار بيا دَ خپلې ځلاکۍ او رنګينو ټوکو سره ، او زه دَ خپل شوق سره، زما دَ خوُنې په خلاس کاريډور کې په چوکيانو کښېنستو- او تر يولس نيمو بجو پورې دَ شپې په خبرو او ټوکو ټکالو اخته ؤ –

*****

سهار نهه بجې موږ په بسونو کې وَ "وسيما دارالايمان" ته وره غلو - په دې نوي ډؤل جوړې غټې ودانۍ کې دَ ترينګانو رياست دَ انتظاميې دفترونه ؤ .... دَ وزيراعلی او سټېټ سېکرېټري دفترونه هم هلته ؤ –لومړۍ ناسته مو دَ سټېټ سېکرېټري سره په کمېټي روم کې وَشوه –او بيا ورپسې وزيراعلی دفتر ته ورَغلو- دَ ملاقات ورسته موږ يو ښائيسته هال ته ور وړلی شو - هلته زموز په مېلمستيا کې وړوکی لاکن خوندَور تقريب وَشو - دَ تقريب ورسته هر مېلمه ته وزيراعلی ترينګانو په خپل لاس دَ زېړو يعنې Bross جوړ ښيزونه نخښه کې ورکړل شو - هلته حال دا ؤ، چې رياستي وزيراعلی دَ خپل ساده او درانه خوُی او بُود له کبله هر مېلمه سره جلا جلا خبرې کولې - بيا دَ دې شاهي ډوډۍ خوړَلو ورسته دَ اووؤ ملکونو مېلمنو، چې زه هم ور ګډ وم ، دَ ټېلي ويژن ټيم سره دَ وزيراعلی په مشرۍ کې دَ ورکشاپ دَ اهميت په حقله مرکه وکړه –

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې مرکه کې دَ ورکشاپ په حقله دَ خبرو او حکومتي انتظاماتو دَ ستائينې سره سره ځينې داسې خبرې هم منځ ته راغلې ، چې په کې په يوه نا يوه اړه دَ دې هېواد خلګ وَ ستائيلی شو - لکه

" دا خلګ بې ساري مسلمانان دي "

دَ نرانو سره سم يې ښځې هم ژوند کولو ته جوګه دي"

" هر وخت موسکني او خندني ښکاره کېږي "

او وَ به وايم، چې ملائيشيا ته راغلی هر سړی نه يوازې دا هر څه محسوسولی شي بلکې دَ سترګو وړاندې يې ليدلی هم شي -

يوه نيمه بجه موږ يو نرسري هوم ته دَ ستېټ سېکرېټري په مشرۍ کې دوره وکړه - دلته دَ څلورو کلونو څخه کم ماشومان دَ روزنې دَ پاره په بېلو بېلو لوبو کې بوخت ساتل شوي ؤ - ځوک مې ښکل کړو ، ځوک مې واخيستو او دَ چا سره مې بازۍ وکړې .... دغه رنګه مې دَ خپل وړوکې زُوې قاميار خان تنده پرې ماتوَله- دَ ماشومو فرښتو له دې جنته موږ دَ دستکارۍ يَو اداري ته وره غلو - هلته ټول کارونه انجونو ، چې واړه رومالونه يې په سرونو پېچلي وو کولو - يو ځای رخت جوړېدو ، بل ځای رنګېدو او دريم ځای يا خو ټاپې وربانديې لګېدلې يا بيا دَ هرې انجلۍ په لاس کې درې درې بُرشان دَ بېلو رنګونو وو ، چې دَ مشين غوندې تېز تېز چلېدلو او په رختونو باندې يې نقش نګاري کوله - دَ خندنئيو څېرو له دې ځانګې موږ يوې بټۍ ته يُو وړل شولو - دلته لکه زموږ دَ هېواد دَ سندهي اجرک ، دغه رنګه ټوکران په ايښېدلو اوبو کې رنګول کېدو او بيا يې دَ وړو بلاکونو په کومک ټاپې وربانديې لګولې - دا دَ ملائيشيا بوتيک، دَ ګائيډ له قوله ، په دُنيا کې ډېر زيات خوښَول کېږي - او بيا موږ له دې ځايه دَ ژېړو او سپينو زرو شيان جوړَولو کارخانې ته بوتلل شولو - کارخانه خو يې نه کړه راښکاره، خو دَ فلم په ذريعه يې دَ ځينو شيانو دَ جوړَولو عمل راښکاره کړو - او چې له دې ځايه راوتو ، نو هر ميلمه ته يې دَ ژېړو څخه جوړې چاړې ورکړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

، خو دومره په مينه ، چې ماته چاړه راکولو په وخت زړه حلق ته راغلو - او زړه راته وئيل چې دا خلگ دَ ژوند په هر ډگر کې په زړونو منگولې لگوي –
مازيگر چې بسونو دَ هوټل ډيسا په لور مخه وکړه ، نو ترينگانو درياب ته ورته جوړ سېنټرل مارکېټ سره ډاکټر ثريا بس وَ درَولو ، ماته يې را ژغ کړو ...
" شوقه ! په دې مارکېټ کې ستا دَ کټو دَ پاره ډېر شيان دي – که غواړې نو کښته شه شاپنگ وکړه "
ما وئيل .... "هو"
او بيا مې ډاکټر کنول دَ لاسه وَنيولو او په نه ساعت کې دواړه کښته شولو - موږ چې څنگه کښته شولو ، نو څه گورم چې ليلاوتي هم راکښته شوه او درې سره ملگري په مارکېټ ننوتلو - دلته ملائيشئين بوتيک ، دَ ژېړو او سپينو زرو جوړ څيزونه ، دَ کانئيو جوړې خولياني ، توَري ، په لاس کشيده شوي رختونه او پړوني دَ کټو وړ ؤ - ډېر په کې وگرځېدو – ما څه شيان واخيستو او چې له دوکانه دباندې راوَتم، نو ليلاوتي هم له مخامخ دوکان څخه راوَته ـ په لاس کې يې ملائيشئين رومال وو ، وئيل يې راته...
" دا واخله زما له خوا ستا کور ودانۍ ته نخښه "
که څه هم ما نه ورڅخه اخيستله ، خو چې دَ ډاکټر کنول دا خبره (په اُردو کې) ، گوا "وايې خله ... گنې دَ خوارکۍ زړه به مات شي" تر غوږه شوه ، نو مې ځينې تر لاسه کړه - اوس مخته خدائې خبر، چې ما هغه ماشوم زړه مات کړو او که جوړ...
*****
په دې بله ورځ بيا موږ ؤ او هغه زړه لاره ، گوا بيرته په هغو ښارونو راتېرېدلو – خو دې ځل يَو هم په بس کې چپ نه ؤ - دَ ډاکټر ثريا په کست هر ميلمه دَ خپلې علاقې يوه يوه سندره تېره کړه – په عُمر يَو هم هلک نه ؤ، خو دې وخت هلکوالي ، گوره چې څله په هر يوه کې سر راپوته کړی ؤ ...؟ چې له دې چې په Kuantan ښار کې موږ دَ غرمې ډوډۍ دَ Merlin Inn په ځای په Hyatt Restaurant کې وَخوړله – کوم چې هم په خپل ځای غټ او ښائيسته رېسټورېنټ ؤ – بيا يو دوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځايه بسونه دَ تېلو اچوَلو دَ پاره په پمپونو وَ درېدو .... ګنې روان روان به وو - ځکه خو په اول ماښام هوټل ګرېنډکانټينېنټل کوالالمپور ته راوَرسېدلو - دَ سترِيا وساکولو ورسته زه دَ شپې يولس بجې خواته لاندې لابي ته را کښته شوم - مګر دَ بېخي انتظار کولو پرته هم هغه غنم رنګه ښېره ما وَنه ليده او نه بالا په خوُنې کې ټېلي فون وګرنجېدو - يَو خوا ته ستړی وم او بل دَ انتظار داسې سترِې او زاوال جن ساعتونه... وايم چې زه يو ځل بيا خړو اوبو دَ مخه کړی وم - اوس به لا دَ مايوسی دَ درياب مستو څپو دَ غم وَ سمندر ته ور غورځوَلم، چې دَ پخوا دَ يوې شپې په رنګه ، چې دَ لفټ په خوا ور روان شوم، نو دَ کاؤنټرونو دَ شا دروازه خلاسه شوه - زه به اوس بيرته راغبرګېدم، چې هغې انجلۍ په ځان پسې دروازه بيرته پورې کړه... او زه هم غېرت اخيستی په لفټ کې بالا وَختم - اوس چې ښنګه ورځې شپې مخ په وړاندې لنډېدلې ، ما ته خپله ماته هومره هومره باوري کېدله - او په ځان مې خندلې هم نه شو، ولې چې دَ خپله لاسه او ښه په هوش کې مې ځان په دې جنجال کې اچوَلی ؤ – که مې څه هم ډېرې هلې ځلې وکړې ، خو نه ما هغه دَ لابي ګونګۍ انجلۍ وَژغوَله او نه مې دَ خوارِه ژغ تر شا پټه ښېره دَ سترګو وړاندې راغله - بيا دَ حېرانتيا خبره دا ، چې ورځخه صبرېدم هم نه - لکه جوړه چې يې جادو راباندې کړی وي - خير ، وخت تېرېدو .... ښه يا بد ، تېر شو

سبا دَ ورکشاپ ورستی ورځ وه - داسې خو زه له دې ځايه په **۲۷**مې جنوری **۱۹۹۲**ع دَ بنکاک په لور تلم، لاکن دَ سبا ماښام نيت مې سنګاپور ته له ډاکټر کنول سره دَ تلو ؤ- ولې چې تر دغې ورځې پورې دَ پاکستانی سفارت خانې له خوا راسره کړي قول په سمه دَ مېلمستيا بلنه لا نه وه راغلې - خيال مې دا ؤ ، که سبا تر مازيګره هم ګاډی راغله،نو دَ سنګاپور پروګرام به کېنسل کړم ، ګنې داسې به ولاړ شم او داسې به بيرته راشم – او بيا به مخته ګورم، که مې نورې شپې کولې او که په هغه **۲۷**مه نېټه دَ جنوری به بنکاک ته ځم - غرض دا ، چې دغه شپه چې ښنګه لابي له ديدنونو څخه راخلاس شوم ، نو هلته په خوُنې کې دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټېلي فون په تارو کې ايله ما او آپرېټرې يو بل ته وَ نه ژړَلو - ښه مې په ياد دي ، چې هغې په دې شپه ببخي ډېرې خبرې را سره کړې وې –

سهار مې په Awaking Call سترګې را خلاسې شوې – درست کال مې دَ آخري ځل دَپاره ډېر په خوند واورېدو - چې څنګه مې رسيور کښېښولو ، نو تر پرونه پورې خلاسې ټولې دروازې رابانديې بندې شوې- نور خو نور ، دَ برايه شپې قول هم آپرېټرې په ځای نه کړو .... چې وئيل يې سهار دي په خوشحالۍ رخصتَوم– مګر دَ Awaking Call سره هر څه هرڅه داسې پاته شول ، چې زه يې يوازې خپلو مايوسيانو او غمونو ته پرېښَولم - لا به نور نور په زړه کې ژړېدم، چې دروازه وَ ټکېده ، ګهړۍ ته مې وَ کتو ، دَ سهار ۱۳ منټه بالا اووه بجې وې - يو دم زړه راته وَوئيل ....

" دا هغه ده "

چې څنګه مې دروازه خلاسه کړه ، نو څه ګورم چې دَ آپرېټرې په ځای دَ هوټل دَ لابي انډين انجلۍ مخامخ راته ولاړه ده .... نه هيلو .... نه هائی .... يَو دم مې دَ خلې څخه ورته وَوتو ....

" ته ؟ "

دي دَ ځواب په ځای په کاريډور کې يوې بلې خواته وکتو او په ځرَپي خوُنې ته رادننه شوه ... بيا ساه کېدلې ساه کېدلې دَ چوکۍ په خوا وره غله - بس چې څنګه کښېنسته ، نو يې فقط دومره وَوئيل .....

Shut The Door Please

او په ما خوله ځکه را ايله شوه ، چې دا هغه ژغ ؤ ، چې هره شپه به ما په ټېلي فون باندې اورېدو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مونکي ګاڼ په جنت کې

تاثراتي لنډيز ---

" دَ انسان عظمت ، دَ قانون احترام او دَ ژوند په اړه دَ پرمختګ څومره اخلاصمنه جذبه چې دَ سنګاپور په خلګو کې شته ، داسې مثال مې بل هیچرته نه خو وَلیدو او نه مې دَ چا څخه واورېدو - نو ځکه دَ دې فائن ستي په باره کې په باو ر سره وایم، چې دَ مځکې په سر دَ داسې جنت جوړَونه یا خو دَ مونکي ګاڼ کرشمه کېدلی شي او یا دلته مېښته دَ مونکي وزمه انسانانو دَ پرله پسې زیار نتیجه .... ګڼې انسانان خو موږ هم یُو ، چې دَ لاسو خیرې لا هم نه شو صفا کولی "
(شوق)

پټ پُټانی

چې له ګرومو مې دا زړه بډه وکړي
مځکه آسمان راباندې تنګ شي دُوني
چې دَ مرګ ویره ما په تېښت مجبور کړي،
پرېږدم خپلوان او وَ پرېدو ته لاړ شم
دَ نړۍ هغو هېوادو ته لاړ شم
چرته، چې غم نه وي تر لرې لرې
چرته ، چې وي دَ خوشحالیانو موسم ...
خو ، دربغه دربغه ځان ساتلی نه شم
که هر څو پټ شم او ترې منډه وکړم
غمونه زما په تعاقب وي هر ځای
زه یم دَ مخه او دوئ ټول راپسې
بیا چې مې ساه راولي څُلې ته څنګه،
په خپلو پلونو شم راغبرګ وَکور ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بس په داسې رنګه پټ پُټانې
ټوکې کوي راباندې ژوند هر کله

(شوق / کوالالمپور - ملائیشیا / ۱۹۹۲ع)

دَ ملائیشیا ائیرلائن فلائټ نمبر MH 613 ټکټونه په جېب کې زه او ډاکټر کنول دَ **۲۵** مې جنورۍ **۱۹۹۲**ع په مازیګر څلورنیمې بجې دَ ګرېنډ کانټینېنټل کوالالمپور په ګاډۍ کې کښېنستلو ... ګاډۍ چې څنګه روانه شوه، نو تر شا مې وَکتو او دَ مینې وَ دې دنګ او هسک مزار ، چې زما ارمانونه په کې ښخ ؤ ، ته مې آخري ځل لاسونه پورته کړو - بیا چې څنګه څنګه ګاډۍ دَ Subang ائیرپورټ په لور مزل لنډَولو ، نو زړه مې وار په وار بډه کوله - که څه هم زما فاتح پښتون زړه ته پته وه چې بل سبا به بیرته دَ سنګاپور څخه دلته راځم او بیا به یې ترېې تنده دَ مُهېش وري په دیدن ماتوم - لاکن ګوره چې په ده څه ټکه رالوېدلې وه ، چې په ځای دَ هوَسېدو یې ژړَلو –
هسې خو مې دَ سرکاري پروګرام په سمه له دې ځایه په **۲۷**مې جنورۍ VIA بنکاک کراچۍ ته دَ تلو نیت ؤ– لاکن وَ سنګاپور ته په دې لنډه دوره پخپل خرڅ ځکه روان وم، چې ما وئیل ، سهار ته مې دَ سنګاپور ته کتو ارمان په زړه پاته نه شي - پروګرام مې داسې جوړ کړی ؤ، چې نن شپه او دَ سبا درسته ورځ به په سنګاپور کې تېرَوم او سبا ماځُستن لس بجې به په ټرېن کې بیرته کوالالمپور ته را روانېږم - او بل سبا به په سرکاري ټکټ غرمه دولس نیمې بجې دَ بنکاک په لور مخه کوم - هم هغه ورځ به دَ تګ له مخه دَ چائینا ټاؤن سره جوخت سېنټرل مارکېټ په مېن ګېټ کې له مُهېش وري سره دَ ټاکلې وخت په سمه لیدل کتل هم کومه–

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ بجې جهاز پورته شو او دَ سنگاپور په لور يې مخه وکړه - يوه گنټه ورسته بيا زه او انډين ملگرى ډاکټر کنول دَ سنگاپور په ائيرپورټ کې دَ انټري کولو دَپاره په لائن کې ولاړ ؤ- كه يوې خواته دا ائيرپورټ زما سترگو ته په خپل جوړښت او لوړ ښائيست ښه وَيسېدو ، نو بلې خواته په دې ائيرپورټ کې ما ته خپله پېژندگلوي دَ پاکستاني په حېثيت کولو کې خورا گرانه هم پرېوته - هغه داسې ، چې دَ ايميگرېشن په کاؤنټر ناستې انجلۍ (کلرکې) ماته گوته وَنيوله او وئيل يې ...

" ته پاکستانى نه يې "

او زما دَ پاسپورټ تصوير ته يې داسې په ژوَر نظر بيا بيا کتلو ، لکه ما چې دَ بل په پاسپورټ کې خپل تصوير لگولى وي - ډېر مې ورته وَ وئيل ، چې ...

" باور وکړه ، زه پاکستانى يم "

مگر دا وه، چې هر ځل يې سر يوې بلې خواته ښورَولو او په تکرار يې راته وئيل ...

" نو ... نو ... يُو آر ناټ پاکي .... پاکي ، بلېک بلېک "

اوس که په يَو بله موقعه داسې چا راته وئيلى وى ، نو ډېر به خوشحاله شوى وم - چې څه ياره ! شکل دې سپين پوستو ته شوى دى...... مگر دلته زه په دې خبره خورا ډېر پښېمانه وم او هڅه مې کوله چې دَ خپل سېل دَ لارې دا خنډ ژر تر ژره لرې کړم - خو هغه کلرکه وه چې زما دَ پاسپورټ پاڼې يې اړوَلو را اړوَلو ورسته دَ ځان سره يو خواته کښېښولو او زما تر شا يې ولاړو مسافرانو ته په پاسپورټونو دَ انټري ټاپې لگول شروع کړې – دَ څه انتظار ورسته چې بيرته هغې انجلۍ ځان سره نيږدې ولاړ دَ ائيرپورټ يو بل کارنده ته خدائى خبر چې څه وَوئيلو او دَ سر په اشاره يې دَ هغه ځوان توجه راواړوَله - هغه خوان هم يَو وار سر تر پايه راته وکتلو او بيا يې پوښتنه وکړه – لاکن زما په ځواب يې داسې سترگې په سترگو کې راته واچوَلې ، لکه جوړه چې ، يو غټه ښکنځا مې ورته کړې وي..... سر يې يوې بلې خواته وَ ښورَولو او دَ ځان سره وَبُوتېدو - دوئ ماته

(c) ketabton.com: The Digital Library

او زه دوئ ته حريان وم ...، چې يَو دم مې په مزغو کې راغلو، چې شوقه ! بس دی... ډېره وَشوه .. ځان ورته پښتون کړه ، ګنې بې ګناه به يې ترلی يې - او سرې سترګې مې دَ دوئ په سترګو کې واچوَلې او څه غوندې په کلکه لهجه کې ورته ګډ شوم ...

" زه له اصله Pathan يم Pathan ، خو دَ ډيورنډ دَ کرښې په لمرختيځې خوا ، ګوا په پاکستان کې مې کور دی "

لا به مې نور څه وئيلو، چې دواړو يو بل ته وکتلو ، څه سره وَ هم بُونېدو او بيا انجلۍ راته واي...

" يس پتهان... پتهان "

دواړه وَ موسېدو او دَ بخښنې غوښتلو ورسته يې په پاسپورټ ټاپه وَلګوله ، چې پاسپورټ يې راکولو، نو دَ نوم په ځای يې وئيل راته ....

Ok , Take this Pathan

ماځُستن اتهه بجې خواته په ټېکسي کې کښېنستو، ډاکټر کنول وَ ډرائيور ته وئيل ، سرنګون روډ ته مې وَرسوه ، بيا به مې نو خود په کرايه کموَلو کې څه جنجال هم ورسره کړی وي - ولې چې داسې کول خو هندي او پاکستاني کلتوري خاصه ګرځېدلې ده – هم په دې خو شايد چې دې سنګاپورين ډرائيور خوا بده کړې وه - چې په درسته لاره يې دَ ځان سره ګرېز ختو - نور نه پوهېدم ، خو دَ ځُلې څخه يې " بارګېنينګ ... بارګېنينګ " او " لټل انډيا .... لټل انډيا " رنګه توري په تکرار سره وَتو - خو ما او ډاکټر خوند ورباندې اخيستو او ورته خندلو مې هم - بس چې يَو وخت سړي په رښتيا راوارَوله او نورنور توُند شو ، نو ما په ملا وَ ټکولو او ورته وَمې وئيل ...

" څه بړ بړ دي خبرې ... پيسې درکوؤ ... مُفت مې نه وړې ، ګاډۍ وَدرَه ... موږ کښته کېږو "

سړي چې دَ کښته کېدو واورېدو ، نو کرار شو ، خود لکه چې وَوېرېدو. چرته دا خلګ پوليس ته نه وَواي ... بيا دا نوره پاته لاره مې دَ سړک دواړو خواؤ ته ولاړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښائیسته او په رڼاګانو جل بل دنګو دنګو ماڼیانو او ودانیانو ته په کتلو تېره کړه - شپه وه ، مګر زموږ تر ورځې رُوڼه او ډېره زیاته رنګینه هم ـ څه نیمه ګنټهه ورسته ټېکسي وَدرېدو ، ډرائیور وئیل ...
" دا لټل انډیا ، ګوا سرنګون روډ دی "
ډاکټر کنول یَو ځل مخ کې هم سنګاپور ته راغلی وو - چې دَ ټېکسي څخه راکښته کېدو ، نو یې مخامخ غټې مار کېټ ته په لاس اشاره کولو په وخت وئیل ...
" خان بهائي .... یه مصطفی مارکیټ هی "
مارکېټ او ورسره ورته جوړ ښائیسته دوکانونو او رش ګش دومره خوند راکړو ، چې زړه مې غوښتو ... چې ورته په چکر شم - لاکن بیا مې په اوږه راټال درانه بېګ ته پام شو ، نو ډاکټر کنول ته مې ور ژغ کړو ...
ډاکټره ! اوس ته دَ مخه او زه درپسې ، هوټل راښئیه ، چې له دې بېګونو خلاس شو "
بیا دائی دَ مخه او زه ور پسې ، څو هوټلانو باندې وګرځېدو - مګر هر هوټل دومره ګران وو ، چې وَس مو نه په رسېدو – چې ښه ستړي شولو ، نو ډاکټر کنول دَ یَو لارَوي څخه دَ انډین ګیسټ هاؤسونو تپوس وَکړو- دَ لارَوي په ښول شوې لاره روان شولو ... خدائی حق دی ، چې ښه ډېر ستړي هم وو- مګر دَ ستړیا وساکولو حاجت مې ځکه نه محسوسَولو ، ولې چې زموږ له مخه یوه څُورې او چټه غوندې پېغله ، چې ښائیسته خو نه وه ، لاکن په تک تور او تنګ مني سکرټ کې یې ټکې غورځوَلې او زموږ مخ مخ ته روانه وه - یَو دوه ځله خو یې مخ هم راوارَولو - ګوره چې اوس دا موږ ته چُرت وړې وه او که یې څه بل مطلب ؤ ..؟ ډاکټر ته مې څُوکه غوندې وَوئیل ...
" چرته دَ دې انجلۍ وَکور ته خو مې نه وړې ، چې دَ سرنګون روډ څخه دا دَ مخه ده او موږ ورپسې پسې روان یُو ؟ "

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکټر وَخندل او اوس به يې لا څه وئيل ، چې هغې انجلۍ بيا شاته وَکتلو او وَ موسېده ... نو څکه دَ ډاکټر ځواب په خلې کې پاته شو او راته وئيل يې ...
"خان ... خيال رکهنا ... يه لړکي مجهې اچهي نهين لگتي"
ما ورته وئيل ...
"فکر مه کوه ، دومره لا هم کمزوره نه يم ، چې هر چا ته به زړه په لاس کې ږدم"
ما چې څنگه دا خبره کوله ، نو هغې انجلۍ دَ يَو دوکان په تړه باندې پرتې چوکۍ کې ناست ځوان ته لاس پورته کړو ، وئيل يې ...
" هائی "
دَ هغې انجلۍ " هائی " څه وو ، چې دَ پښو دلاندې مې مځکه وَخته – ما او ډاکټر يَو بل ته داسې وَکتو ، لکه دواړه چې ښه مزېداره بې وقوفان جوړ کړل شوې ؤ - او په دې خبره کې څه شک هم نه وو پاته شوی ... ولې چې هغه انجلۍ ، انجلۍ نه بلکه Lady Boy يعنې "نرښځئی" ؤ-
*****
دَ دواړو په صلاح دَ يَو تامل کورنۍ دَ بالائي پوړ په يوې خونې کې Paying Guest جوړ شولو - خونه څه وه ، بس هسې ساده کوټه وه - نه په کې حاجت ځای او غسل خانه وه او نه بل دَ ضرورت خاص شئی - بس دوه کټونه پراته ؤ، چې درباندې نيالياني او څادران پراته ؤ- باک مې څکه نه کولو، چې مازې شپه تېرَول ؤ - او بيا ډاکټر دومره خوشحاله ؤ ، لکه جوړه چې خپلو عزيزانو ته راغلی وي - ولې نه ، که يې سکه عزيزان نه هم ؤ، خو په بهگوانانو خو ورگډ ؤ- له زړه يې منلو که نه، خو زما او دَ هغوئ دَ مخه يې دَ دې کور په تاخچو کې پرتو بهگوانانو ته په وار وار جوړه لاسونه نيولو ضرور - په دې کورنۍ کې دوې سُرتوَرې او په رنگ هم تکې تورې او لغوَړنې ، دوه ځوانان او دَ هغوئ زړو مور او پلار استوگنه کوله - دې ځوانانو او پېغلو زموږ داسې خدمت کولو ، چې که مې غوښتې وای نو دَ ماما زامن يې جوړېدلی شو –لاکن دَ يوې شپې خبره وه، بس يَو رنگه مې تېرَوله–

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه درې پاوه وخت مې هلته سترېيا وسا کړه او تياري ورسته دباندې راوَتو ... په سرنګون روډ کې په يَو انډين هوټل کې مې دال او چاول وَخوړلو او مصطفی مارکېټ ته په سېل شولو - شه خوش رنګه مارکېټ وو - لاکن دَ کوالالمپور دَ مارکېټونو په سر بيا هم نه ؤ – په دې مارکېټ کې په ګرځېدو راګرځېدو مې يَو ځای نابېره شېرينه پښتو تر غوږه شوه ... وَ درېدم او شاته چې ګورم ، نو دوه کچه ځوانان ، چې پښتنې جامې يې په تن وې ، خپلو کې خبرې په پښتو کولې - دومره خوند يې راکړو ، چې ژغ مې ورباندې وکړو ...

" پښتانه ياست ؟ "

هغوئ وئيل ..... " هو پښتانه يُو "

" دَ کوم ځاي ... ؟ "

دوئ وئيل .....

" دَ چمن "

دا "چمن" توری يې داسې په خُله راغلو ، لکه دا چمن ښار چې جوړه ځانته يَو بېل هېواد وي - په خبرو خبرو کې مې بيا ورڅخه پُوښتنه وکړه ...

" دا اليکټرانکس سامان خو دلته ډېر ګران دی - که څه هم زموږ هېواد ته له دې ځايه ورځي "

په هغو دوؤ هلکانو کې يوه وئيل ...

" هو ګران دی ، چې يَو يَو شئی اخلې ... مګر موږ خو دَ کنټېنرانو په حساب له دې ځايه سامان وړو .. ځکه راته ارزان پرېوَځي "

اوس که څه هم هغه دواړه هلکان تر موږ په عُمرونو باندې واړه وو ، خو دې غټو خبرو يې موږ ورڅخه په حېثيت واړه او نابلده وَ يسَولو ... او مخته ورڅخه تېر شولو - په ګرځلاؤ کې چې ښه سترې شولو ، نو بيرته دَ تامل کورنۍ په لور روان شولو - چې دې وخت له موږ څخه په ډېره فاصله باندې پاته شوی ؤ - نو ځکه تر هغه ځايه رسېدلو پورې موږ ښه ډېر سېل کولی شو -

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سرنگون یوه اړخ ته سپین ماجت او ورسره ورته دَ چینیانو وړه غوندې اوپن ا ئیر عبادت گاه وه - ماجت کې مې دَ ماځُستن لمونځ ادا کړو او مخته له ډاکټر کنول سره تېر شوم - چې کله دَ چیني عبادت گاه سره په څنگ کې تېرېدو ، نو څه گورو ، چې چینائي نران او ښځې لاس په لاس ، په یوه غټه دائره کې په یَو ځیز باندې شاوخوا گرځېدو راگرځېدو - په مخونو یې سره شنه، تور او ژېړ رنگونه لگولي وو او قسم قسم لفظونه یې په گډه له خُلو څخه راوتلو - دلته ډاکټر کنول دَ دې چینائي مېلې کتلو سم دستي راته وَوئیل ...

" یار ه ! دې چینائی عبادت کولو انداز ته چې وگورم ، نو ستاسو دَ دین په رېښتونولی مې باور شي "

یَو وار مې لا خبره حلق ته راغله ، چې ورته وَوایم، چې نه یوازې دَ چینایانو څخه ، بلکې .... خو بیا مې زړه ته راغلو، چرته راڅخه خفه نه شي - ځکه مې په "هو" کې ورسره "هو" وَتړلو - او یَو وار بیا دَ سنگاپور دَ رُوڼې شپې په خوش رنگیانو کې رنگېدلو دَ ده په خوښه او ملگرتیا جوگه شولو-

*****

دا شپه راباندې ډېره په زاوال تېره شوه – یَو خواته غوماشې وې ، چې کرار ته یې نه پرېښوَلم او بلې خواته دَ زړې پنکهې کړَپی - ډاکټر بختَور لا ښه وو ، ژر ویده شو - لاکن زه وم ، چې سترگې مې نه سره ورَتلې - یَو اړخ بل اړخ اوېښتم او زړه مې غوښتو چې په یَو کتاب یا رساله باندې سترگې کرارې کړم - لاکن داسې مې هم ځکه نه شو کولی ، ولې چې دَ دباندې دَ بلبونو په لړه رڼا ، چې دې وخت دَ کهړکیانو دَ شیشو څخه دننه راتله ، کې لوست نه شو کېدلی او دَ خوُنې بلب مې هم په دې نه بلوَلو ، چې په خواږه خوب ویده هندو یار مې نه شو راویښوَلی – بس دې وخت زه وم او ډؤل ډړل راځرمه شوې سوچونه ، چې یَو وخت یې هغو اژدهاگانو مخامخ وَ دروَلم، چې دَ چیني یا منگولي نسل بُدها منونکو خلگو په برخه دَ خوُش بختیۍ، سوکالیۍ او نورو ښو علامتونو په ځیر ورَغلې دي ... "چرته دا ځناور خو بُدها نه دی ورته په گوتو کړی ..؟ "

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بیا مې په خپل سوچ او فکر دَ دې خبرې داسې نفي وکړه ... چې دَ تاریخ له رُویه بُدها په درست ژوند کې

چې دَ مارانو له باچا "ناګا" څخه نور داسې رنګه ځناوران نه دي یاد کړل شوي – نو ، خبره بیرته دې ځای ته وَرسېدله ، چې دغه اژدها خود لکه چې دَ افسانوي علامت په توګه دَ دوئ په پخوانئیو افسانو ، نکلونو ، کیسو او متلونو کې غوره کړل شوی دی ... او بیا کرار کرار دغې ځناور دَ بُدها منونکو په مذهب کې ځای موندلی دی - ځکه خو نن دَ دې نسل خلګ چې په کومو هېوادونو کې هم په زیات شمېر مېښته دي ، هلته دَ دې اژدها ښودنې نه یوازې په سرکاري مونوګرامونو کې شوې دي بلکې په قامي او مذهبي مېلو کې هم دَ رنګینو رختونو څخه یې جوړَونې او ښودنې په خصوصیت سره کېږي –

خو دَ پورتنئیو ذکر شوؤ خبرو پرته موږ دغه اژدها نه یوازې دَ تهائي لېنډ ، لاؤس، وېتنام، برما ،کمبوډیا ، او نېپال رنګه ملکونو دَ پاره دَ ابهډز په شکل کې دَ تباهۍ علامت ګڼلی شو ، بلکې دَ چین او انډیا دَپاره یې دَ زیاتې آبادۍ هغه بلاهم، چې خلګ به ډېر ژر په وَښو او پاڼو خوړَلو باندې مجبور کړي - او بیا دغه اژدها دَ سنګاپور دَ خلګو دَپاره قانوني ویره، دَ سري لنکا دَپاره دَ خوشحالیانو دُښمن، دَ هانګ کانګ ، کوریا او ملائیشیا دَ پاره دَ صنعتي انقلاب زېری او دَ پاکستان یا برما دَ پاره دَ منشیاتو لعنت او عذاب هم ګڼلی شو - غرض دا ، چې په داسې رنګه ګډ وډ سوچونو کې دَ نیمې شپې خواته خوب په خپله پسته غېږه کې واخیستم -

*****

دَ سهار چائی او ډوډۍ (ناری) مې په ډېرو لږو پیسو په تامل کورنۍ تاوان کړه او دباندې راوَختو - په لومړي نظر دَ دباندې چاپېر دَ لمر په رڼا کې داسې راته ښکاره شو ، لکه موږ چې په انډیا کې ګرځو- سنګاپور او دومره زیات انډین ... ؟ سر مې دَ ټېکسي ډرائیور په هغه خبره یو دم خلاس شو ، چې وئیل یې ..." دا لټل انډیا دی" – خېر، دَ دې لټل انډیا دَ مېن روډ ، ګوا سرنګون روډ دَ یَو بس

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستهاپ دَ ښائیسته ټکټ کېښن څخه مې ټکټونه تر لاسه کړو او دَ سېنټوزا روټ بس ته وَ ختو - په دې بس کې په شمېر یو څو سیټان وو، چې دَ خوا پاکۍ یو مثالي ماحول په کې زما په رنګه دَ یو کلیوال سړي دَ پاره دَ حېرت خبره نه یوازې سوال کوله بلکې دَ دې بس دننه دَ خلاسې خلاسۍ ماحول دَ روح دَ خوشحاله کولو په څیر ځواب لټولو ته مجوره کولم هم - عجبه خو دا وه، چې په دې بس کې هیڅوک هم دَ بل په اوږه نه وو سپور ... هرې سوارلۍ ځان ځانته پراخ سیټونه درلودلو – ګوا سړي دَ سړیانو سره نه او نه ښځې دَ ښځو سره ناستې وې ، بلکې دلته ښځې او سړي یو بل سره څنګ په څنګ په ښائیسته او غټو سیټونو باندې پټه څُله ناست وو- هیڅ قسم شور شرابه نه وه - زه دَ یوې زړې آنټي ، ګوره چې دَ کوم هېواد وه ، په څنګ کې کښېنستم او ډاکټر زمور مخته په سیټ له یوې چټې پېغلې سره اوږه په اوږه کښېنستو .... او په وار وار به یې تر شا داسې راته کتلو لکه جوړه چې هغه ټُوره وهلې وي –

دغه بس دَ ښائیسته ، څرکېدونکو او دنګو دنګو ودانیانو په منځ کې په جوړ هوارو سړکونو باندې مخته منډه وهله - شاوخوا غوره شوی چاپېر هغه ... دَ چا خبره په ما وَمنله، چې سنګاپور ته Fine City نه یوازې دَ ښائیسته ښار له سوبه وئیل کېږي بلکې دلته که څوک دَ ټریفک دَ قوانینو خلاف ورزي کوي او یا هر قسم سخن څېزونه غورځوَي . نو سمدستي یې پولیس جرمانه کوي - هم دغه وجه وه ، چې یَو هم داسې ځای مې په سنګاپور کې تر سترګو نه شو، چې زړه پرې خراب شوی وي - هرخواته خوا پاکي او ښائیست وو، چې سترګې یې ګټلې - ما دَ سنګاپور په ښائیست خوند اخیستو او زما مخته ناست ډاکټر کنول دَ څنګ انجلۍ سره وړې، سړې او خوږې خبرې کولې - یَو وار مې لا په اوږه هم وَ ټُمبلو، لاکن ظالم ګرسره چُرت را په کې نه وَهلو - نو ځکه بیا نو ما هم دائی خپل عشق ته ابله کړو -

سېنټوزا ، دَ سنګاپور سره جوخت یَو وړوکی ټاپُو (جزیره) وو- دلته ډېر پخوا یوه عسکري چهاونۍ وه - لاکن اوس دَ خلګو دَ سبل دَپاره درست ټاپُو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاوخوا دَ سمندر غاړې په کار راوړل شوې وې - دې واړه ټاپُو ته دوې لارې تللې وې – یوه سمندري لاره وه ، چې دَ Ferry ، ګوا وړو ، غټو کشتیانو په ذریعه سړی ورتلی شو او بل، دَ سنګاپور دَ خوا ، له سمندري غاړې دَ هسکې مینارې څخه دَ سېنټوزا تر ساحلي مینارې پورې په چئیر لفټ کې ـــ په دواړو لارو سړی په لس منټه کې ورته ښه په کراره رسېدلی شو – موږ دَ لفټ چئیر ټکټونه وکړو او مینارې ته په ساده لفټ کې وختو- چې کله په چئیرلفټ کې دَ سېنټوزا په خوا روان وو، نو تر لرې لرې پورې دَ سنګاپور غټې ، ښائیسته او ښېخي دنګې مانیانې ، ودانیانې او ښائیسته کورونه داسې ښکاره کېدو، لکه هغه چې دَ خوبونو یوه ښاریه وي - او دلاندې دَ سمندر په شنو اوبو کې واړه او غټ لانچونه او کشتیانې هم دَ کتلو وړ ننداري وړاندې کولې - موږ دلته له بالا څخه خورا ډېر عکسونه هم واخیستلو او ځانونه مې دَ دې خوبَولې ماحول برخه کړلو-
په سېنټوزا کې ۲۲ واړه سټېشنان یا دَکتو ځایونه جوړ وو ، چې په ټولو باندې یَو Mini Train ، ګوا وړه رېل ګاډۍ راګرځېدله - ښه خبره دا وه، چې بیا بیا به دَ ټکټ اخیستلو ضرورت نه پېښېدو – په یوه ټکټ هر سټېشن ته تګ کېدلی شو - تر ټولو لومړی موږ دَ Butterfly Park نامي سټېشن په لور وره غلو - چرته چې دَ رنګارنګ ګلونو ، زرغونو بُوټو او چمنیانو دغه ښائیسته پارک هغه وخت لا نور نور هم دَ رُوحاني سکون راکولو پلمه شو، کله زموږ سترګې هغو ښائیسته تمترو ته په کتو شوې ، چې فضا یې ګل ورینه او داسې رنګینه کړې وه ، لکه شمال چې دَ رنګارنګ ګلونو پاڼې یوې بلې خواته الوَځوي - دَ یوې اندازې په سمه ، دلته پنځوست قسمه ... څه کم او زیات دوه نیم زره تمترې خپل مخته آزاد دَ ګلونو شاوخوا الوَځي را الوَځي - داسې خو هر تمترې وَ ځانته په ښائیست کې ځانګړی وو، خوځینې داسې تمترې هم لیدل کېدو، چې دَ یو ماشوم په رنګه مې زړه ورته ټالۍ وهلې او غوښتلو مې چې وَ یې نیسم او بازۍ ورسره وکړم - لاکن داسې مې نه شو کولی ... ولې چې دلته هر څه ته قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

تحفظ وربخښلی دی – ځکه خو ، هر څه او هر کس دَ یَو سیستم دلاندې ژوند ته په خوشحالۍ اوړې ورکوي - خیر ، له دې ځایه چې څنګه بیرته موږ په وړې رېل ګاډۍ کې کښېنستلو ، نو په وړه ډبه کې په مخامخ دوؤ سیټونو باندې دوې جاپانۍ انجونې کښېنستې - ګوره ، چې ما او ډاکټر کنول ورته دَ بلې دُنیا مخلوق ښکاره شولو ، که بل څه چل وو ، چې یَو دم یې کېمرې آن کړې او راته وأئي...

" که تاسو خوا نه بدَوئ ، نو موږ له تاسو سره ګډه تصویرونه اخلو "

ورِی څه غواړي.... فقط دوې ډوډۍ - ډاکټر ورته په ځواب کې له ژبې سره سم دَ سر په اشاره وَوئیل ...

" ولې نه .... ولې نه .... یقیناً "

او بیا یَو وار یوه انجلۍ زموز په مابېن کې کښېنسته ... هغې بلې تصویر واخیستو او بیا دویمه راسره کښېنسته ... دغه رنګه مې په ګډه ډېر زیات تصویرونه واخیستو - یَو وخت دَ لاس په اشارو کې ما ورڅخه پُوښتنه وکړه ...

" یوازې یاست ، که څوک نرینه هم درسره دی ؟ "

زما په دې سوالیه اشارو دواړو په خپله ژبه کې راته ګډې شوې...

ډاکټر ته مې وئیل ...

یاره ! دا انجونې څه وائي... سر دې ورباندې خلاسېږي ، که څه ؟ "

هغه په خندا ځواب راکړو ...

دوئ وائي ، چې له موږ سره ملګرې شي او بس "

زه پوهی شوم، چې ډاکټر ټوکه راباندې وکړه ، نو ځکه مې دَ خپلې خوا داسې وارورباندې وکړو ...

" یَه یَه دوئی دا نه وائي ... بلکې دوئی وائي ، چې ستا په رنګه پلار او زما په رنګه ورور لري "

او بیا موږ دواړه په خندا سر شولو - دَ خوند خبره دا وه، چې هغو انجونو هم راسره خندلو او په خندا خندا کې یوې زما لاس هم داسې وَنیولو ، لکه زما په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره چې يې سر خلاس شوی وي - ډاکټر چې زما لاس دَ جاپانۍ په لاس کې ولیدو، نو يې وئیل ...

" ما نه وئیل ... چې دَ دوئی څه مطلب دی؟ "

او بیا ګوره، چې څله نه ما لاس ورځخه راټول کړو او نه دې په کراره ایله کړم - دَ ډاکټر کنول خبره کېدای شوه، چې رښتیا شوی هم وی ... بس که مونږ دَ Musical Fountain نامې فوارو، چې تر ورځې دَ شپې خواته په دې خوند کوي چې نه یوازې دَ هرې فوارې دَ اوبو رنګ په بېلو بېلو رڼاګانو ځانګړی وي بلکې خواږه سازونه هم ژغوَي ، څخه مخته په دې بل سټېشن نه وی کوُز شوی - لاکن دا څه دوئی خو هلته پاته شوې او بیا يې لاسونه داسې راته ښورَولو، لکه دَ دوئی وخت چې زمونږ سره ښه تېر شوی وي... یَو وار لا زړه راته وئیل ... چې بیرته ورشم او ورسره څنګ کې کښېنم ، لاکن چې ډاکټر ته مې پام شو، نو دَ خواهش په مرۍ مې پښه کښېښوَوله –

دلته دَ Under Water Sea World نامې ځای دَ کتو وَړ دی - که وَوایم، چې په دې Sentoza کې تر ټولو زیات زړه خوشحالوَنکی او دَ حیرت وړ ځای دغه یَو دی ، نو غلط به نه یم - ولې چې دِ شیشې جوړ یَو غټ ټیوب دَ سمندر په تله کې داسې لګول شوی ؤ ، چې ورځخه دَ سمندر دَ مخلوق او رنګین ماحول ننداره په آسانه کېدلی شوه - ټکټونه مې واخیستو او په Moving Belt وَدرېدو - دا غټ ګرځنده بېلټ کرار کرار مخته روان وو، دَ سمندر ښائیسته او رنګا رنګ مخلوق ، لکه ماهیان، کیشوګان، کومباران او شنه بُوټې (اوبرۍ) په خپل فطري چاپېر کې ډېر ښائیسته ښکاره کېدو – ځای په ځای دا ټیوب تر خطرناکو پاڼونو دلاندې داسې تېر کړل شوی ؤ، چې کله به سړی ورځخه تېرېدو، له ډېرې ویرې به يې زړه دَ حلق ژبه ښکلوله او سترګې به يې وازې نیولې وې چې چرته هغه غره هومره پاڼ ورباندې را ایله نه شي - غرض دا، چې دَ ماشومانو سره سره دَ ځوانانو دَ پاره هم ډېرې زړخوښیانې په کې لیدل کېدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سپنتوزا کې ، يَو بل ځای دَ "مني ترېن" چې دوئی ورته "مونو ربل" هم وئيلو ، څخه کښته شولو – دا يوه ښائيسته سمندري غاړه وه -- که يوې خواته پېغلې او ځوانان ، واړه او زاړه دَ سمندر په اوبو کې لمبېدلو ، نو بلې خواته ، تر لرې لرې پورې په رېګ باندې پراته هم وو او Sun Bath يې کولو - زه او ډاکټر هم په رېګ باندې وَ غزېدو او ځانونه مې دَ دې رنګين او ښائيسته سمندري غاړې په رنګونو کې وَرنګولو ، ګوا په خپله وَ نه لمبېدو ، خو دَ نورو خلګو لمبېدل مې په هډو واخيستو –

بيا يَو پارک ، بل پارک وګرځېدو او دولس بجو خواته په چئير لفټ کې بيرته دَ سپنتوزا دَ وړې لاکن ښائيسته دُنيا څخه دَ سنګاپور دَ ښار وَ مځکې ته راغلو - ما سره دغه يوه ورځ وه ، نو ځکه مې غوښتلو ، چې ډېر ځايونه وَوينم - په بس کې کښېنستو او Tang Dynasty نامې تاريخي ځای ته وره غلو - دا دَ براعظم ايشياء تر ټولو لوی تاريخي او ثقافتي پارک ؤ - دلته وړې لوې دَ زړې زمانې چينائي طرز ودانيانې دَ ټانګ زمانه اقتدار يادونه تازه کوي - پارکونه او ودانيانې دومره په ترتيب جوړې وې ، لکه ًپخوا چې نه ، په نن زمانه کې جوړې کړل شوي وي - محلونه، دَ مشهورو چينائي شاعرانو کورونه او دَ عدليه ودانۍ دَکتو وَړ ځايونه ؤ -

دلته په پلنو پلنو دېوالونو يې مو ړ له يوه سره تر بله سره چکر وَ وهلو - يَو ځای دَ ببزوګۍ مجسمه هم جوړه شوې وه ، چې ورته په ډېر احترام يې مونکي ګاډ هم وئيلو - داسې داسې ښکاره کېدو ، لکه دَ زړې زمانې چينايانو چې دا ببزوګۍ (توبه نعوذُ باالله) خدائی يا دېوي منلې وي – پرته دَ پُوښتنو ، که څه هم چا غوره ځواب رانه نه کړو را ، لاکن دَ دې باوجود هم دَ دې مجسمې په حقله دَ دې ځای دَ اصل چينائی خلګو عقيدت دا څرګندَولو ، چې دَ دې مونکي ګاډ ځانته يَو تاريخي او مذهبي حېثيت پاته شوی دی او خبره وه هم دغه رنګه ، ولې چې مونکي ګاډ که څه هم په ښکاره ژوندی نه وو ، خو دَ منونکو دَ عقيدې له کبله فېض يې ورته رسېدلو- دا عقيده ، چې څومره زړه نه منله ... خو سترګو دغومره

(c) ketabton.com: The Digital Library

باور ورباندې په دې وجه کولو ، چې دَ مونکي ګاډ جنت دَ سنګاپور په نامه ځانته په درسته نړۍ کې په هره اړه ساری نه درلودلو ... لاکن دا بیا بېله خبره ده ، چې Raffless نامي انسان دَ سنګاپور دغه ښکلې سیمه لومړی ځل دُنیا ته په ګوته کړې وه - دَ ډاکټر کنول دَ دې پُوښتنې ، ګوا....

"دا بُت ، خو زموږ دَ بهګوانانو څخه زوړ نه دی"

په ځواب کې ما ورته وَوئیل...

" بخښنه غواړم ، دا دعوه ته هم نه شې کولی"

ډاکټر زما په خوا داسې څه غوندې په تریو تندي را وَکتل – خود زما خبره ، لکه چې بده ورباندې وَلګېدله، ځکه خو مې مختته وَ نه څېړله .... هو ، په زړه کې مې وئیل چې ، چې آیا ، دائی په دې خبر وو هم ، که نه ، چې دَ بُتانو دَ جوړَولو تاریخ دَ انسان دَ وجود هومره پخوانی دی – غلط به نه یم، که وَوایم، چې کله حضرت آدم علیه السلام سترګې رُونولَو په وخت دَ خدائی پاک دَ کلیمې سره پېوست دَ حضرت محمد صلی اللهُ علیه واله وسلم نوم په حقله پُوښتنه دَ حضرت جبرائیل علیه السلام څخه وکړه، نو دَ حسد او رشک سلسله شروع شوه –او بیا ورپسې هابیل او قابیل دَ شر او امن پېلامه شولو ، نو انسانان څُوکه څُوکه په دوؤ ډلو کې سره وَوېښل شولو - یوه ډله دَ رحمان په لاره او بله دَ شېطان په لاره روانه شوه ... او له دې سره سره دَ ښه ژوند کولو او سر ساتنې تکل او احساس په انسانانو کې دَ دُنیا جوړونکې او ژوند سپارونکې خالق دَ لټولو تجسس پیدا کړو - او هر چا دَ خپل خپل سوچ او فکر په سمه خدائیان ټاکل شروع کړو – ځینو انسانانو ته سجدې لګول شروع کړې او ځینو په عقلي دلیلونو غرونه، لمر، سپوږمۍ، اور، اوبه، هوا او غټ ځناوران خدائیان وَګڼلو او دَ هغوئ عبادت کولو دَ پاره یې دَ هغوئ په بڼه دَ ختو او لرګیانو ، یا بیا دَ کاڼو څخه بُتان جوړَولو ته چمتو شول - هم دغه رنګه دَ خدائیانو په جوړَولو دَ مجسمه سازۍ آرټ پئیل شو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې نیمې بجې خواته زه او ډاکټر کنول دَ سنګاپور ښار وَ چائینا ټاؤن ته وره غلو – دلته هم هغه رنګه کیسه وه ، لکه دَ کوالالمپور په چائینا ټاؤن کې - ګوا هغسې رنګین سابه واني دوکانونه او رېړهیانې، چې په کې اکثره خوراکي شیان خرڅېدلو ، دَ کتو وړ ؤ - هر لور چینائي پېغلې ښکاره کېدې - دلته موږ له یوې رېړهۍ سره وَدرېدو او په ولاړو مې دَ وریژو غابونه صفا کړو – موږ خو شوم، خو دَ ډوډۍ بار مې نه شو وربانديې مات ... مجبوري وه، څه مې کولی شو - ولې چې دَ دوئ وَ نورو خوراکونو ته مې زړه نه کېدو - خېر، دَ سترګو تنده مې نو ښه په کې سړه کړه او بیا له دې ځایه مخته روان شولو – مرینه سېنټر، رېفلس شاپنګ سېنټر او فېسټیول شاپنګ سنټر ، چې درې واړه دَ سنګاپور غټ او نامي مارکېټونه وو ، کتو سره سره مازیګر خواته په آرچرډ روډ کې له یوه سره تر بل سره پورې وګرځېدو راوګرځېدو - دلته دَ کتو وَړ خبره دا وه، چې نرینه وو که ښځې ... زیاتره دَ جامو او ظاهري کړو وړو څخه داسې ښکاره کېدو ، لکه دَ دې علاقې خلګ چې دَ High Gentry سره اړه لري - ولې چې دَ کبر دَلاسه هر یَو په کې په ملا غوټې ماتېدو ... ښائیست هم په کې زیات وو ، خو له بده مرغه دې زړه مې ورڅخه استفاده نه شوه کولی - غرض دا ، چې په دې آرچرډ روډ کې دَ سترګو خوړَولو پرته ، چې سړی پلازه سنګاپوره او لکي پلازه ، چې په هره اړه ساری نه لري ته وَرشې ، نو زړه په رنګ رنګ ښکلاګانو باندې جارېدو ته په سینه کې په ټوپونو شي ، ولې چې دلته په حُسن غره سنګاپورین څېرې تر نورو ځایونو په شمېر زیاتې لیدل کېږي - ګوا زما او دَ هندو ملګري هم څه دغه رنګه حالت وو ، چې دَ سترګو تنده مې ، په ځای دَ ماتولَو ... نوره نوره زیاته شوه او آخر پای دباندې را وَوتو - خبره دا چې، ما به سنګاپور نور نور تر پېښو ایستلی وای ، که ډاکټر کنول راته جوړه لاسونه نه وای نیولې او وئیل به یې راته ...

" خانه ! تا خو په یوه ورځ کې دَ سنګاپور ټول خوندونه واخیستو "

او خبره وه هم دغه رنګه ، دَ ستړیا احساس راته ځکه نه کېدو ، چې یَو خو هر لور ښکلاګانې وې او بل مې دا اراده کړې وه، چې شپه به درسته په ټرېن کې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب تېرَوم - ولې چې هغه دَ چا خبره، چې دَ ټرېن او ځانګو خوب يَو برابر دی ، ښه سترړيا په کې وسا کېږي - خېر، دَ لمر پُټېدو سره سم زه او ډاکټر کنول سرنګون روډ ته بيرته وَرسېدو –

ماخُستن دَ تياري ورسته مې بېګ په اوږه راوَځړَولو او انډين ملګري په اجازت په ټېکسي کې کښېنستم ... ټېکسي چې څنګه روان شو، نو دَ کنول غوړېدلي څېره په لومړي ځل رانه مړَغونې غوندې ښکاره شوه – داسې يې لاسونه راته وَښورَول، لکه زما وَ بېلتون ته چې يې زړه نه کېږي - خدائی حق دی ، چې زما زړه هم له هغه څخه دَ بېلېدو له سوبه ډېر خفه وو- ځکه خو تر ډېره مې تر شا شا ورته کتلو او خپل خوارږه هندو يار څېره مې په ذهن او زړه کې په وروستي ځل ثبت کولو هڅه کوله - درسته لاره مې دَ ډاکټر سره دَ تېر کړل شوي وخت فلم بيا بيا له سره کولو او په نمناکو سترګو مې هغو خوش رنګه لمحو ته زړه پسخولو ، چې ده به په ټوکوټکالو کې راسره ګډَولې - څنګه رېلوې سټېشن ته ورسېدم ... په دې نه شوم پوهی او چې لږ په حال کې شوم، نو څه ګورم ، چې ټکټ او پاسپورټ مې په لاس کې او زه دَ سنګاپور رېلوې سټېش په غټ حال کې دَ کاؤنټرونو خلاسېدو په تمه ولاړ وم - دا رېلوې سټېشن په هره اړه زما دَ هېواد تر غټ او ښائيسته ائيرپورټ څخه يَو په سله ښه او صفا ؤ –

ټرېن په لس نيمې بجې دَ شپې دَ سنګاپور رېلوې سټېشن څخه دَ کوالالمپور ملائيشيا په لور مخه وکړه - دَ دې صفا او ښائيسته ټرېن ډبو له يوه سره تر بله سره پورې تر خپلو په مابېن کې لاره درلودله او داسې ښکاره کېدو، لکه درست ټرېن چې په يوه اوږده ډبه باندې اړه لري - ولې سړی په آسانه له اولې ډبې څخه تر آخېرنۍ ډبې پورې تلی راتلی شو - او بل ، دَ ډبو ترمنځه جوړې دې لارې داسې څرګندَولو لکه دلته چې مسافران په رېل ګاډيانو کې بې ټکټه سفر نه کوي او نه دَ ټي ټي دَ چېکنګ په وخت له يوې ډبې څخه بلې ډبې ته ځان پُټولو دَپاره هلې ځلې کوي - لنډه دا ، چې په خپل برت وزمه اوږده سيټ باندې کښېښولو او دَ نېږدې ډائينګ کار په يوه صوفه وزمه چوکۍ کې کښېنستم -

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما شاوخوا ځینې نور خلک هم ناست ؤ – دَ زیاتره خلګو سترګې په ما کې کېدای شي په دې وجه ښخې وې ، چې دَ څېرې کړو وړو مې له ناستو ټولو خلګو سره هیڅ سمون نه خوړَلو - ولې هغوئ ټول پیت پوزې وو او زه په کې دَ کاکاشاهي دَ نسل یوازینۍ کس وم - یَو وخت مخامخ ناسم ځوان ، چې په څنګ کې یې ګرل فرېنډ ناسته وه ، له ما پُوښتنه وکړه ...

Hi Mr. Where do you come from?

او بیا یې زما دَ ځواب انتظار لا نه وکړو او خپله یې مخته وئیل ...

Are you Indian?

ما ورته وئیل ...

" یَه .... زه انډین نه یم "

لا به مې نور ورته وئیل ، چې بیا یې پُوښتنه وکړه ...

" ایرانی یې که عرب ؟ "

ورسره ناستې ګرل فرېنډ یې په خندا کې وئیل ...

" نو ... نو انګلېنډ "

او دَ دوئی په خبرو دَ نورو ناستو خلګو هم راته پام شو .. نو ځکه مې په خندا ورڅخه پُوښتنه وکړه ...

" زه او انګرېز ... دا خبره تا څنګه او په کومه حواله وکړه ؟ هغه خو سره او سپین خلک دي او زه .... زه خو"

انجلۍ چې لا یې هغه رنګه غاښونه سپین کړي وو ، وَوئیل ...

"All looking same same "

دا خبره چې یې کوله نو لاس یې په خپله پوزه باندې ایښی وو - ګوا ټول دَ جګې پوزې خلک یَو رقم ښکاري - دَ پېژندنې په اړه دا مجلس تر ډېره پورې تود وو ... که څه هم سترې وم او خوب ته مې ټالۍ وهلې ، خو دَ دې مجلس څخه پورته کېدو ته مې زړه په دې نه کېدلو ... چې په داسې رنګه خو ما دَ دې خلګو دَ روئیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او خوی او خصلت صحیح اندازه لګولی شوه – ولې چې هوشیاران واي ، چې سړی په سفر کې پېژندل کېږي او ما دَ دوئی اندرون ته ادراکي نظر اچولی ؤ – ټرېن ۳۵ منټه سفر کولو ورسته وَدرېدو ، ما پوُښتنه وکړه چې دا سټېشن دی.. هغه هلک وَ موسېدو او راته وئیل یې...
" یَه ... دې وخت ټرېن دَ سنګاپور او ملائیشیا په باډر ولاړ دی او دَ اِن آؤټ تر مرحله تېرېږي"
او بیا چې ټرېن څنګه مخته روان شو ، نو له دې همسفر یارانو څخه مې اجازه واخیسته او په خپل اوږده سیټ باندې وَغزېدم - دَ درستې ورځې ستړیا داسې دَ کاره ایستلی وم ، چې څنګه مې سترګې پټې کړې ، نو خوب په خپله غېږ کې واخیستم – او بیا زه وم او چپه راسته خوبونه ... څو ځله مې سترګې هم خلاسې شوې ، خو داسې به مې وَسنجَولو ، لکه زه چې ماشوم وم ... په ځانګو کې پروت یم او څوک مې کرارکرار ځنګوي - نو ځکه به مې سترګې بیرته سره وره غلې -
*****
سهار شپږ بجې خواته مې له خوبه سترګې خلاسې شوې - دې وخت ټرېن له کوالالمپور څخه دَ یوې ګنټهې په واټن باندې ؤ - راپورته شوم ، دَ ډبې وَ واش روم ته وره غلم ، مخ لاس مې پرېمنځلو او ږیره پنر تېر راتېر کړو - په ډائینګ کار کې مې لا چائی سمې نه وې کړې ، چې ټرېن دَ خپل ټاکلي وخت څخه تش لس منټه په ځنډ ، ګوا لس منټه بالا اووه بجې کوالالمپور رېلوې سټېشن ته وَرسېدو - په انټري کولو کې څه نیمه ګنټهه وَلګېده - چې دَ سټېشن څخه دباندې راوَوتم ، نو لمر ښه بالا راغلی ؤ – پیاده مې یوې خواته مخه وکړه – په دې روډ باندې له ماڅخه پرته بلا ډېرې انجونې او واړه لوی هلکان دَ بېلابېلو سکولونو او کالجونو یونیفارم اغوستي یوې بلې خواته په غټو ګامونو روان ؤ- نیږدې یَو ریسټورېنټ کې کښېنستم او چائی سره مې څو دانې بسکوټونه وَخوړلو – بیا چې سګرېټ ته مې تلی بلوله ، نو دې وخت زما په ګهړۍ کې دَ دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېواد په سمه پنځه منټه بالا اتهه بجې وې –ګوا دَ ټاکلي پروګرام په سمه زما او دَ مهُېش وري دَ ديدن تر منځه بس فقط ۵۵ منټه پاته ؤ –

نهه بجو ته لا څو منټه پاته ؤ، چې زه دَ سېنټرل مارکېټ کوالالمپور په غټ ګېټ کې يَو اړخ ته ولاړ وم - شاوخوا مې سترګې غوړَولې او سوچ مې کولو، چې اوس به راځي ... اوس به راځي ... يَه له دې خوا به راځي ... يَه يَه له هغې خوا به راځي ... بس چې څنګه راغله، نو لاس په لاس به دواړه مارکېټ ته دننه کېږو ... زه به هغې ته تحفه اخلم او هغه به يې ماته .... هو، کېداى شي چې په يَو نيږدې رېسټورېنټ کې هم کښېنو ... بيا به لس نيمې بجې خواته ورځخه اجازه اخلم او دا به ضد کوي، چې هغه هم راسره ائيرپورټ ته ځي - هلته به هغه په ژړا ژړا ما خدائى ته سپاري او زه به ډاډ ګيرنه وَرکوم، " ته فکر مه کوه، زه به هر کله ليکونه درته رالېږم او هغه ټول تصويرونه هم ... کوم چې ما او تا په تېرو ورځو کې په هوټل ګرېنډ کانټينېنټل کې دَ وصال په وخت اخيستي ؤ " - بس دغه رنګه يوې خواته دَ شېخ چلي غوندې په سوچونو کې غرک ترک وم او بلې خواته مې دَګهړۍ ستنې په ډېره چټکۍ باندې دَ لس بجو خواته رواني وې - زړه ماتى به شوم، خو دَ مهُېش وري هغه پخوانى جنون چې به راپه زړه شو، نو راتګ به مې يې باوري وګڼلو –مګر ترڅو پورې؟آخير پاى دا باور هم کرار کرار په مايوسۍ او محرومۍ کې بدل شو - اوس که څه هم نا اُميده شوى وم، له هغه ځاى مې نبوربېدو ته زړه نه کېدو –ما وئيل کېداى شي، چې راشي ... مګر دا نه راتله، نو نه راغله–

لنډه دا، چې په ټېکسي کې کښېنستم ... يَو ځل مې دَ مارکېټ وَ ګېټ او شاوخواته سترګې وَ ځغلولې او ډرائيور ته مې وئيل ....

" ائيرپورټ ته درځه "

دلته ټېکسي دَ ائيرپورټ په لور منډه وهله او هلته زه دَ مهُېش وري په سوچونو کې غرک ... کله وايم، چې کېداى شي، ډيوټي يې بدله شوې وي ... کله وايم چې کېداى شي، چه هغه لومړي ملاقات کې لا راڅخه بېزاره شوې وي - بيا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان سره وايم ، يَه داسې کيسه که واى ، نو په لومړي ملاقات کې به يې دَ نن دَ ملاقات دَپاره ضد نه کولو - په دغه رنګه ګډو وډو سوچونو کې زه يولس بجې خواته ائيرپورټ ته وَرسېدم - هلته مې هم تر يَو څه وخته پورې هيله وه چې کېداى شي دَ آخيري سلام دَ پاره راشي –ولې چې خبره خو وه چې زه نن دَ فلاني وخت په فلائټ کې دَ دې له هېواده وَځم –قسمتونه مو سره نه وو شوې، نو ځکه دا نه راغله - او ښه مې په ياد دي چې کله دَ تهائي ائير ويز انټرنېشنل کاؤنټرونه دَ بورډنګ کارډونه وَرکولو دَپاره پرانستل شول ، نو دَ مايوسۍ او محرومۍ داسې څپه راباندې راغله ، چې نه پوهېدمه ، څه وَکړم او بيا مې کولى هم څه شو؟ ولې چې اوس خو وخت زما له لاسو ځخه وتى ؤ –

****

دَ عجيبه غوندي کېفيت سره مخامخ وم .... که مې هر څو ماشوم زړه په ژړا سر ؤ او کرارېدو نه ، خو په ځان پورې خندا هم راتله - ولې چې دَ تعلق په اړه دغه دَ يَو څو ورځو پېښه ، محض يَو اتفاق وو ، نور هيڅ نه ... او داسې پېښې په ژوند کې په هر دويم ګام سړي سره پېښېږي – هرڅه هرڅه ، خو زړه مې په دې ګرَم نه ګڼلو ، چې زړه خو بس زړه دى ... په هرې ښکلا باندې غولېږي او په سينه کې ورته ټوپونه وهي – منم چې وِيرجن کېفيت عارضي ؤ- لاکن دَ يَو شاعر دپاره ... که نور نه ، دَ شاعرۍ کولو سوب په حواله بې معنا نه - نو ځکه مې دَ نه غوښتلو پرته هم خپل دا نظم په زړه باندې بيا بيا راوربدو –که څه هم دغه نظم دوه کاله په خوا په يَو بله موقعه ما په پښين کې په کال ۱۹۹۰ع کې ليکلى وو- خو دې وخت زما دَ کېفيت ، حالت او خته شوؤ خيالاتو ترجماني يې کوله – نوځکه زه غواړم، چې هغه نظم دلته نوشته کړم .... داسې نه چې زه خپل لوستونکو ته سهار جواب ده يم ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

̎خوبَولی تعبیر ̎

ستا په لیدو راته زړه وَوئیل
هېر زړیه شوقه !
په فرېبي نظر دَ سترګو
غُولېدلیه شوقه !
دا ملاقات هم دَ خوبونو یوه برخه بوله
ځکه چې دا خېره ... هغه خېره وه ... بله نه وه ،
چا ، چې دا ستا قلم په تورو باندې وَژغوئ
چا ، چې په ځان پسې په روغ ځان لېونی کړلې ته
که یَه ، ته وائې ...
چې دا خوب نه ؤ
تعبیر ؤ دَ خوب ،
نو دا ښائیست دَ جنۍ نه
دَ یَو پرۍ کېدی شي
او په دې ته هم ښه خبر یې لېونیه شوقه !
چې ښاپېریانې خو اکثره
په خوبو کې راځي

(شوق)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ تهائيانو په کرانګ تهيپ کې

تاثراتي لنډيز---

"که څوک انسان تر ځناوره هم په بد او لړلي حال کې ليدل غواړي، نو هغه دې په خپل ژوند کې يَو ځل خامخا تهائي لېنډ ته په چکر شي ... خپله به يې په سترګو وَويني ، چې دغه دَ عظمت په جامه کې پټ انسان چې کله خپلې مخې ته ايله کړلی شي ، نو څومره په اخلاقي توګه وَلوېږي.....؟ خبره دا نه ده ، چې ګوندې دَ دې هېواد خلګ په ښو او بدو نه پوهېږي - بلکې زه فکر کوم چې هرڅه دلته له کسته کېږي - څوک يې کوي ؟... څله يې کوي ؟ او دَ چا په ضد يې کوي ؟ دَ دې خبرو ځوابونه به هغه وخت مخې ته راشي ، چې کله دغه تهائي هېواد دَ نيمې نړۍ دَ خلګو دَ پاره دَ مرګ دَ فرښتې پرته دَ اول يا دويم بادارحېثيت وَمومي " (شوق)

؟

پتايا او تر بنکاکه
تر آئي لېنډه دَ کورال ما
کومه پېغله
تهائي پېغله
په بنو کې وَ پئيله
خو ، خبر نه يم چې څله ؟
چې يې څُله څُلې له راوړله
ما به شاته ځينې ټوپ کړو
په څلورو به وَځغاستم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا به هم وَ روژد ېدله
را پسې به ګرځېدله....
پټ پُټانی به شروع شو ،
زه دَ مخه ، دا تر شا شا
لکه روګې ، رُوح مې اخلي
پُټېدمه .... وېرېدمه
کله یَو ” بار“
کله بل ” بار“
خو ، نه زه ترې ورنه پټ شوم
اړونه دا ترې شوه پاته

(شوق / پتایا بیچ - تهائي لېنډ / ۱۹۹۲ع)

دَ جنورۍ په ۲۷ مه نېټه کال ۱۹۹۲ع کې چې ، څنګه په سبانګ ائیرپورټ کوالالمپور کې دَ تهائي ائیر وېز انټرنېشنل TG 416 کاؤنټرونه بنکاک ته تلونکو مسافرانو دپاره خلاس شو، زه هم په لائن کې تر ټولو ورسته وَدرېدم - یوې خواته که زه دَ لائن سره سره مخته روان وم، نو بلې خواته دَ سهېلي لمرختیځې ایشیاء له زړه څخه کرار کرار وتمه هم، او شاته پرېښېښې یادونه وار په وار راباندې غمېدو هم – نو ځکه مې دَ شاوخوا چاپېر په ورستي ځل په مزغو کې ثبت کولو هڅه کوله - هرچا او هر څه ته مې ډېر په ژوَر نظر کتلو او بیا هغه وخت هم راغلو، چې ما خپل پاسپورټ او ټکټ له ملائیشیا څخه دَ وتو دپاره په کاؤنټر ناستې ” ملې“ پېغلې ته وړاندې کړو - انجلۍ یَو ځل ماته وَکتو او بیا یې په پاسپورټ باندې دَ خروج ټاپه وَلګوله او بورډنګ کارډ یې سره دَ ټکټه زما په پاسپورټ ږدلو په وخت وَ وئیل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ته دَ څه دپاره روان یې ؟"
" په چکر باندې ځم"
ما ورته په عاجزئ ځواب ورکړو ، له دې سره وخت لکه چې ډېر وو او یا زه آخیري مسافر وم ، چې راسره په ټوکو شوه ...
"زړه دې لکه چې دلته نه وَلګېدو ، چې دومره ژر روان یې او هغه هم بنکاک ته ..."
او بیا یې ځان سره نیږدې دې بلې کاؤنټر وَ انجلئ ته په خندا خندا کې وَوئیل ...
" په بنکاک کې داسې څه دي ، چې هر ځوان ورته روان دی ؟"
هغې بلې هم وَخندلو او وئیل یې ...
" په بنکاک کې نو... نور څه دي.... بې دَ لېډي... لېډي"
او بیا دواړو په یوه صلاح کلک وَخندلو ... لازمې خبره ده، چې ما به هم ورسره غابښونه سپین کړي وي او په ځواب کې مې لږ غوندې په اړامه انداز کې ژغ وربانديې وکړو ...
" یَه داسې خبره نه ده ، دا لېډي.... لېډي خو دلته هم شته او ولې ته نه یې لېډي مخامخ ناستې انجلئ خواته چې مې اشاره کولو په وخت دا سې وَوئیل، نو دَ نیږدې کاؤنټر هغې انجلئ زما دَ خبرې په ځواب کې داسې په شرارت وَوئیل ...
" ستا دا لېډي که خوښېږي ، نو پاته شه دلته ... دا به واده درسره وکړي"
او کټ کټ یې وَ خندلو او بیا چې زه مخته تېرېدمه ، نو داسې څوکه غوندې مې په لغازي موسکا کې ورته وَ وئیل ....
" دَ زامنو پلار یم ... وایه څه دې خوښه ده؟" او په خندا ورڅخه تېر شوم –زما په دې شرارت دواړو وَخندل او تر ډېره یې راپسې نارې وهلې ..
" اېډز .... بنکاک ... اېډز "
*****
اوس بیا زه وم ، چې په جهاز کې ناست ، تهائي هېواد ته روان وم - هرڅو چې به مې سوچونه یوې بلې خواته اړَولو هڅه کوله ، نو بیرته به مې مزغو ته هغه توره بلا راننه وته ، چا ، چې دَ نړئ زیاتره خلګ.. یا خو وَخوړل او یا یې له ډېرې ویرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه دَ یو بل له ملاقاته څخه وګرځولو - زه ملامت نه وم، دَ دې ځای دَ اېډز په باب مې دومره لوستلي او اورېدلي وو ، چې اوس راته تهائي لېنډ دَ انسانانو نه ، بلکې دَ اژدهاګانو، لېوانو، مارانو او سړي خورو ځنګل محسوسېدو - نور خو نور... وایم ، چې دَ تهائي جهاز ائیر هوسټېسه له څنګه څخه تېرېده ، نو ځان به مې ورځخه راټول غوندې کړو .... هو، ما ګڼل ، چې چرته دَ هغې په لمس هغه توره بلا را څرمه نه شي - ګوره چې دا ویره مې څنګه یَو دم زړه ته راننوتې وه؟ ګنې له ملائیشیا څخه چې راتلم ، نو داسې هیڅ خبره نه وه - کېدلی شي ، چې دَ ائیرپورټ دَ هغو مستو انجونو ټوکې مې په ربښتیا را اړَولې وي - بس په داسې رنګه ګډو وډو وسوسو او واهمونو کې دَ بنکاک په ائیرپورټ باندې له جهازه کښته شوم - ښه مې په یاد دي ، چې دَ ختېه شوي طبعیت له سوبه مې داسې وَسنجَوله ، لکه زه چې دې وخت په مځکه نه، بلکې دَ یوَ لوی اژدها په خُله کې راکښته شوی وم –

دَ بنکاک ائیرپورټ په هره معنا غټ، ښائیسته او خوش رنګه وو – حال دا وو ، چې پنځه یا لس منټه ورسته یا خو یَو جهاز الوتو یا کښېنستو - قسم قسم مخلوق دَ خدائی په کې ګرځېدو - دلته مې زړه څه په ځای شو او خیال مې کولو ، چې داسې کیسه به نه وي ، لکه چې خلګ په دې هېواد پسې ژغېږي - ګنې په دومره زیات شمېر به دا خلګ دَ لرې لرې څخه ورته نه راتلو- او په تېره هغه سره سپین خلګ ، چې دَ ښه صحت له سوبه یې اوسطاً عمر هم له ټولې نړۍ څخه زیات دی او له هر رقم ناروغۍ څخه نه یوازې خلاس بلکې ځان ژغوري هم - خېر، چې له ائیر پورټ څخه څنګه دباندې را وَوتم، نو یَو دوه درځنه ټېکسي ډرائیوران داسې راباندې مات شولو، لکه زه چې دې وخت هغه یوازېنی مسافر وم په دې ائیرپورټ کې... ایله یې جامې راباندې نه کړې څیرې –ولې چې هر چا دَ ځان په لور کښَولم – خو زه له هیڅ یَو چا سره هم نه شوم ست او دَ ائیرپورټ ټېکسي سټېنډ آفس ته مې ځان وَرسَولو- یَو ټېکسي مې کرایه کړو او دَ بنکاک دَ بازار په خوا مې مخه وکړه -

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په سړکونو ډېر زيات ټرېفک وو ... دومره زيات ، چې ګاډی به هر پنځلس يا شل منټه ورسته درېدله – ډرائيورتر ډېره پېټه ځُله خپله ګاډی چلوَله ... خو ، يَو وخت يې راباندې ژغ وکړو ...

"سر ! تاسو کوم هوټل ته ځئ ... ګران او که ارزان"

ما ورته وئيل ...

" يَه ډېر ګران نه ... بس داسې برابر غوندې هوټل ته مې بوځه"

ما به لا اوس نور څه ورته وئيلو چې ده يَو البم رامخته کړو ... په البم کې دَ ډؤل ډؤل انجونو تصويرونه لګېدلې وو - بدن مې بڅَې وَنيولو او البم مې بيرته ورکړو - زما په داسې بې رُخی، که څه هم هغه پوهې شوی وو خو دَ هرڅه پرته يې هم لا بيا بيا لېږي لېږي ، مساج مساج رنګه خبرې راته تکرارَولې – ما ورسره هيڅ نه منلو او نه زه لېوني سپي خوړلی وم چې به مې ورسره منلو - چې کله ډرائيور مايوسه شو ، نو يې په ډېر هنر خبره په بله واړَوله او راته وائي ...

"که ته سبا ستهې ټوؤر کول غواړې. نو دَ درستې ورځې په کرايه راسره جوړ شه"

ما وئيل ...

" دا دې نو اوس دَ کار خبره وکړه ... وايه څو به اخلې ؟ "

"دولس سوه بهاته "

ده وئيل ... او بيا دَ څه بارګېننګ کولو ورسته راسره په زر بهاته ست شو - او دوې ګنټهې ورسته ، ګوا ماځيګري خواته يې په هوټل ليپرټي کې کښته کړم ، راسره کاؤنټر ته لاړو او په څلور سوه بهاته يې راته خوُنه وَنيوله – او بيا دَ سهار دَ نهو بجو دَ راتګ په قول رُخصت شو –

خوُنه مې دَ هوټل په دريم پوړ باندې وه ... دومره غټه او داسې جوړه وه ، چې يوازې ځان راته په کې بد ښکاره شو - لاکن بيا چې به مې بلا دَ مزغو دروازه راوَټکوله ، نو غوږو ته به مې لاسونه يوړو او کليمې به مې په ځان چُوف کړې - په سړو اوبو وَ لمبېدم او په ټېلي فون مې دَ چائی آرډر ورکړو – دَ تنهائی غم غلطولو دپاره په دې کوټه کې يوې بلې خواته ګرځېدم او چې يَو وخت مې دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهړکۍ پرده لرې کړه ، نو څه ګورم، لاندې سوئمنګ پول دی او تر نيم درځن زيات نرينه او ښځې يا خو په کې لمبېدلې او يا په اوږدو سپينو پټه دارو چوکيانو پرتې وې - يَو وار مې دې زړه لا راته وَوئيلو ، چې ورکښته شم ، څه دَ لمبېدو شوق په ځای کړم - مګر بيا راته خپله ايکړې دَ شوق په لاره کې خنډ شوه - ما لا دَ کهړکۍ له شيشو دباندې کتلو ، چې دَ خونې دروازه خلاصه شوه ... يَو تهائي ځوان چائی راخيستې وې ، دَ چائی لوښي يې په مېز کښېښَولو ، شاو خواته يې په خونې کې وکتلو او بيا يې په حېرت راڅخه پوښتنه وکړه ...

"ايکړ يې .... دوست نه لرې ...؟ "

ما وئيل ...

" يَه ... ولې ، خېر خو دی چې پوښتنه دې وکړه ؟ "

اوس ګوره چې زما لهجه سخته وه او که زما ايکړې يې په مزغو بار شوه ، چې هغه ځوان يَو دم له خونې څخه وَوتو –

دَ چائی څيښلو ورسته مې دَ بې ريموټه غټې ټې وي په چېنلانو باندې ګوتې وهلې ، چې دَ چائی لوښې وړلو دپاره خلافٍ توقع يوه ښکلې او ډېره خوږې شان تهائي پېغله په کوټې رادننه شوه - يَو ځل مې زړه ته دا خبره راغله چې دَ دې خلګو لکه چې په ما دا ايکړې نه پيرزؤ کېږي - خېر ، هغې انجلۍ يوې خواته دَ چائی لوښۍ ټولوَلو ، نو بل خوا يې ما ته په وار وار داسې په مينه او معنې خېزه يعنې په موسکنې شرارت راته کتلو لکه زه چې يې له ورکو غوښتم او دغه يم چې پيدا يې کړم - ما ورڅخه اخلاقاً پوُښتنه وکړه ...

"په دې هوټل کې کار کوې ؟ "

هغه يو وار وَموسېده او بيا په ماته ګوډه انګلسۍ کې راته وَوئيل ...

"هو ، په دې هوټل کې کار کوم، لاکن دَ روم سروس کار نه ... "

دَ دې په داسې خبره مې زړه ته رالوېدلی شک په يقين بدل شو - او پُوهی شوم چې هغه څه غواړي ، خو دَ هغې دَ داسې اشارتي سَت باوجود مې هم خپلو خوائشاتو مخته ماته نه وَمنله ... ولې چې دا انجلۍ که څه هم دَ سترګو وړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته ډېره ښه او ښائيسته برېښېده ، خو همت مې ځکه نه شو کولې چې خبره بيا تر منځه دَ مرګ او ژوند راغلې وه او ما نه غوښتلو ، چې بې وخته مې دَ اېډز بلا وَ خورُي - ځکه چې څنګه څنګه دې تلکې راته درَولې، هغسې زه ورڅخه وار په وار ذهني طور ليري کېدم - آحير پائی چې ويرې راباندې بېخي زور وَ کړو ، نو لاسونه مې ورته جوړه وَنيولو ... لا به مې اوس ورڅخه بخښنه غوښته، چې هغې هم زما په رنګه خپل لاسونه جوړه ونيولَو او په موسکا دوه قدمه داسې رامخته شوه ، لکه ما چې دَ بخښنې په ځای ورته بلنه وَرکړې وي او راته په تهائي ژبه کې وائي ...

" Kop Khum Krap "

چې مطلب يې شايد دَ "مننې وئيلو" وَ تو - ولې چې دغسې توري په جوړه نيولو لاسونو باندې ما دَ تهائي ائير وېز په دروازه کې ولاړو ائيرهوسټسانوله خلو څخه دَ سوارليانو وَ جهاز ته دَ ورختلو او کوُزېدلو په دواړو موقعو کې دَ " Sawatdee "يانې "هيلو" او "ښه راغلې" رنګه تهائي توري سره ګنډلي اورېدلي ؤ - نو ځکه راته دَ خپلې تېروتنې احساس وَشو او ژر مې لاسونه لاندې وَځنډولَو او له خُلې مې دَ "سوري... سوري" تکرار څه شروع شو ، چې دَ هغې تهائي پېغلې له څېرې څخه موسکا يَو دم وَ تښتېده - او په تندي کې يې دَ کرکې دَ تروؤ نرئيو ګوُنځو سره دَ زړه ماتې خاموش اظهار غاړه غړې کولو سم دستي زما له خونې په غتو ګامونو دباندې وَوته - اوس که يوې خواته مې دَ خدائی شکر ادا کولو ، نو بلې خواته مې په خپلې دې نادانسته غلطۍ خندلو هم -

*****

دا لومړی شپه مې دَ خوب څخه پرته په ټېلي ويژن کې دَ تهائي ژبو او يو نيم انګلسۍ ژبې چېنلونو کتو يا دَ تهائي ائير وېز دَ يوې معلوماتي کتابچې " اې ګائيډ فار ټوُرسټ" لوستلو او څه څه په ګډو وډوخوبونو ليدلو کې تېره کړه - تهائي لېنډ ، دَ سهېلي ايشياء په ۷۲ صوبو باندې اړه لرونکی يَو داسې هېواد دی چې په کې دَ کال ۱۹۹۲ع دَ سرکاري شمېرې له رُويه ۵۰ مليونه خلګ مېښته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي - په کوم کې چې **۹۵** فيصده دَ بُدها منونکې، ۳.۹ فيصده مسلمانان ،**۵**. فيصده کرسچن او **۲**. فيصده نور و مذهبونو څخه اړه لري - دلته درجه حرارت سرکال له C˚ **۱۹** څخه C˚ **۳۸** پورې وي - مطلب دا ، چې هلته خو نه دَ جېکب آباد غوندې ګرمي راځي او نه دَ ګلګت او دَ کوئټه غوندې يخ ... دَ براعظم دغه هېواد دَ چيني او هندي ژواکونو تر اثر دلاندې پاته شوی دی - دَ تهائي ژواک ښوؤنه که يوې خواته دَ تهائي طرز کلاسيکل پېښتنګز ، لرغوني آثار، دَ بُدها او ډرېګون په خپل خپل غوره ډؤل جوړو بُتانو کې کېږي ، نو بلې خواته يې رواجونه ، بېل بېل اړخيزه تړون ، کشت کرونده ، خوراک څيښناک ، څُوئيونو او ناسته پاسته هم دَ ژواک ښوؤنه په ښه ډؤل کوي -

تهائي ژبه دَ دُنيا دَ نورو ژبو څخه په دې خبره ځانګړي ګڼلی شي ... چې دَ دې ژبې هر توری يَو سېلابيزه Mono Syllabic دی - او بيا يَو توری که په پنځه آوازونو کې وَ وئيلی شي - نو دَ هر (Tone) سره ادا شوی توری بېلې بېلې معناګانې يا مطالب لري - لکه په غټ يا اوچت ژغ کې "Suea" وَ وئيلی شي ، نو مطلب يې دَ زمري وَ ګرځي ... خو که دغه توری په کښته يا واړه ژغ کې له خُلې څخه وَ ايستلی شي ، نو معنا يې دَ ټپرۍ يا غالۍ شي او بيا هم دغه پورتنی توری په ببخي څوکه او پُس پُسي کې له خُلې راوَځي، نو معنا يې دَ جامې خبرې -

*****

دَ سهار چائی څيښلو (ناری کولو) او دَ ضروري تياري ورسته مې بېګ په اوږه راوَځښولو او په پروني نيول شوي ټېکسي کې دَ بنکاک ښار ، چې ورته په تهائي ژبه کې Krungthep يعنې "دَ فرښتو ښار" هم وئيل کېږي ، دَ سېل کولو په نيت روان شوم - ټېکسي په بېلابېلو لارو يَو ګنټهه ورسته " ګولډن بُدها ټېمپل " نامې ځای ته وَ رسېدو - دلته هرې خواته ژېړې ګوُمبتې ولاړې وې او بې شمېره لوی واړه او دَ پخوانۍ زمانې جوړ دَ بُدها بُتان نه يوازې دَ نمائيش دپاره ، بلکې دَ هغوئ په وړاندې دَ عبادت دپاره هم ايښول شوي ؤ - دَ ډرائيور Noi

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خلې پته راته ولګېده ،چې ژېړ رنګ دَ هغوئ مذهبي رنګ دی - خاص خبره مې په دې غټ ټېمپل کې دا وَلیدله ، چې تهائیان دَ نورو خاورو یا کاڼو څخه جوړو بُتانو په مقابله کې دَ سرو زرو څخه جوړ بُدها مجسمې ته په دومره ګڼ شمېر او داسې په احترام درېدو ، چې زړه ته یَو دم دا خبره راغله ... چې خود لکه ... دَ هغوئ په عبادت کې چې دَ ژېړو زرو دخل وي - دَ غېر ملکیانو پرته ، په ژېړو جامو کې پټ سرخریلي دَ بُدها دَ لارې طالبان یوې بلې خواته ګرځېدو- دَ شرافت او دَ ښه والي یې دا حال ؤ ، چې په هیچا یې کار نه درلودلو او هر کس خپل سېل یا عبادت کولو ته آزاد ؤ - دَ ټېمپل دننه دَ تصویر اخیستلو او له څپلئیو یا چوَ ټو سره راتللو باندې پابندي وه - چې دَ بُدها له ټېمپل څخه دباندې راوَوتم، نو راسره مل ډرائیور "نوي" څخه مې پُوښتنه وکړه ، چې ...

" دَ بُدها په حقله دې څه خیال دی ؟ "

ده یَو وار ماته په معني خېزه نظر وکتلو ، نو یې راته وئیل ، چې ...

"بُدها زموږ (نعوذوبالله) خدائی دی ... هغه موږ ته رزق راکوي او دا دَنیا یې جوړه کړې ده "

بیا یې مخته وئیل ، چې ...

" ما هم یولس میاشتې دَ بُدها په یَو ټېمپل کې ملنګي او طالبي کړې ده "

بس دومره وئیلو ورسته داسې چپ پاته شو ، لکه له دې پرته ورسره دَ خپل لاسي جوړ خدائی په باب معلومات نه ؤ ، او نه یې ما سره خبره خېړله - ولې چې دَ تهائي لېنډ په قانون کې دا خبره په واضحه ټکو کې نوښته کړل شوې ده ، چې ...

" دَ بُدها ، شهنشاه او ملکه تهائي لېنډ په شان کې هر قسم زباني، عملي ګستاخي نه یوازې لوی جُرم دی بلکې تهائي خلګ یې نه برداشتَوي ... "

نو ځکه ما نه غوښتلو ، چې دَ بُدها په باب له چا څخه ښه یا بده پُوښتنه وکړم ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبر ، ټېکسي يَو ځل بيا دَ بنکاک په روډونو باندې مخته روان ؤ او ډرائيور " نوي " زما دَ دې پوښتنې په ځواب کې ، چې (دا ښځې په روډونو دومره په زيات شمېر څله ګرځي ؟) ... نو ده وئيل چې...
" دَ تهائي لېنډ ښځې تر نرانو زيات کار کوي او ډېرې پيسې ګټي - ګوا دَ ښار درست سپک کارونه لکه دوکانونه چلوَل او په سېل ځائيونو کې خلګو ته تفريح ورکولو کې دوئې ډېر لاس لري "
مطلب دا ، چې که څه هم مسټر نوي په ښکاره خبره نه کوله، خو زما مزغو ته دا خبره بيا بيا راتله ، چې دَ ګټې کولو پرته دَ تهائي ښځې دَ سېلانيانو زړونه ټکورَولو دپاره دَ هغوئ سره په هوټلانو کې اوسېده هم په خوښه او په نره کوي- دغه خبره مې په دې په زړه کې رادننه شوه ، چې دلته په دې ښار کې مې مسافران بې دَ تهائي چاکلېټې انجونو دَ ملګرتيا چرته هم وَ نه ليدو ... او بيا دَ تهائي هېواد قانون هم وائي ، چې
" تهائي ښځې ته بې دَ هغې دَ خوښې لاس وَر وړل نه يوازې اخلاقي بلکه قانوني جُرم هم دی "
ګوا دَ دې خبرې څخه مراد ، دلته په خوښه هر څه هر څه جائز دي –
هو ، دا او داسې نورې خبرې زما او دَ ډرائيور تر منځه کېدلې لګيا وې او سوچونو وهلو ، کې يَو وخت مسټر نوي ګاډی دَ Vimanmek Mansion نامې ځای سره وَدروله - دا ښائيسته ژېړه ماڼۍ چې په چيني طرز جوړه وه او دَ بام نرۍ څوکو يې له آسمان سره خبرې کولې - دَ ډرائيور نوي په قول دا دَ خپل طرز جوړه عالي شانه تاريخي ماڼۍ په کال ۱۹۰۱ع کې باچا Chulatong Korn جوړه کړې وه او په کې له خپلې شاهي کورنۍ سره اوسېدو - اوس دغه ماڼۍ دَ پخوانۍ نخښې په توګه نمائش دپاره خلاسه ساتل شوې ده - دَ دې ماڼۍ عکس په اوبو کې ځکه ښکاره کېدو ، چې مخنۍ اوږده او لويه برانډه يې په شنو ډم اوبو کې ولاړه وه -

(c) ketabton.com: The Digital Library

 څه وخت ورسته ګاډی دَ Wat Chetuphon نامي ټېمپل سره وَدرېده - زه او مستېر نوي دواړه په لوُڅو پښو ور دننه ورَغلو – دلته هم هر لور دَ بُدها رقم رقم جوړ بُتان پراته ؤ - حريان په دې خبره شوم چې دَ بُدها دَ څېرې کړه وړه او په خاص توګه سترګې او پوزه يې څه څه تهائي نسل ته مونېدلي ؤ - او داسې برېښېدو لکه بُدها چې په تهائي لېنډ کې پيدا شوی وي ... که څه هم تاريخ وائي چې دَ شهزاده سُدهارتا ، ګوا ماتما بُت (بُدها) زوکړه دَ نېپال په لومبيني نامي ځای کې شوې وه – دلته يَو ځای په تختیِ باندې نوشته ؤ، چې بُدها له حضرت عيسى عليه السلام څخه ۵۴۳ کاله دَ مخه تېر شوی ؤ - دائی چې دَ ۳۵ کالو شو، نو دَ ولايت مرتبه يې پيدا کړه او له ځنګل څخه يې دَ انساني آباديانو په لورې مخه وکړه - او بيا يې ۴۵ کاله دَ خپل دين تبليغ وکړو - ګوا په اتيايم کال ده دَ خپل عُمر او ژوند رسیِ وَشلوَله -

يَو بل ځای په دې ټېمپل کې دَ بُدها کومه مجسمه پرته وه ... هلته يې دَ بالا وَ شاته دَ مارانو څو سرونه هم جوړ کړي ؤ ... داسې ښکاره کېدو لکه مارانو چې بُدها په قبضه کې اخيستی وي او يا يې دُښمنان وي او دَ چيچلو دَ پاره ورباندې حمله آور وي - لاکن داسې خبره نه وه، بلګې دَ تهائيانو له قوله دا سرونه دَ مارانو دَ باچا " ناګا " سرونه دي ، کوم چې يَو وخت بُدها په پټه چيچلی هم ؤ او بيا داسې هم وئيل کېږي چې دَ ناګا دَ دې وراني پېښې ورسته په بُدها باندې ايمان راوړی ؤ - نو ځکه خو ناګا خپل پاته ژوندون دَ بُدها دَ سر ساتنې په چوپړ کې تېر کړی ؤ - چې څنګه له دې ټېمبل څخه دباندې راوَوتم، نو په مزغو کې مې دا خبره وه، ګوا دلته دَ بُدها بُتان شته ... نو دَ هغه منونکې هم - څه وجه ده، چې دَ افغانستان په باميان نامي زرغونې درې او يا ورسره ورته هزارَجات کې دَ دې مذهب منونکې څله نه شته ؟ چرته چې ۵۳ ميټره غټ بُدها کم او زيات څه يَو نيم سله کاله وړاندې دَ يَو غره له پاڼ څخه تراشل شوی دی ، وجود لري –

له دې بُدها ټېمپل څخه چې ګاډی مخته تېره شوه ، نو مې له مستېر نوي څخه پُوښنته وکړه چې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ته اوس مهرباني وکړه، دَ بُدها له بُتانو څخه پرته هم څه راته ښکاره کړه، چې دَ کتو وَړ وي"

که مې څه هم نه ورته نه وئیل غوښتلو ، خو مطلب مې دا وو، چې چرته مې په ایمان کې فرق نه شي را .... خو بیا هم دَ هغه یې کور ودان چې راته وَموسېدو او وئیل یې...

" دې وخت موږ دَ روز ګارډن په خوا روان یُو - دا دَ خپل نوعیت نه یوازې ښائیسته او دَ سېل ځای دی بلکې دې ځای ته له لرې لرې هېوادونو څخه سېلانیان هم ډېر په شوق راځي"

خبر ، څه وخت ورسته موږ دَ روز ګارډن نامي پارک یا ځای ته دَ ننوَتلو دپاره ټکټونه اخیستو ... دا زرغونه او ښائیسته علاقه په ۲۰ ایکړه مځکه باندې جوړه، څو اړخیزه سېل ځای ؤ - دلته دَ تهائي طرز کلیوال چاپېر پرته تهائي رواجي رقصونه، لوبې او رقم رقم مېلې او تماشې نه یوازې دَ کتو وَړ دي بلکې سترګې هم ورباندې خوږې کېدلی شي - دَ تهائي پېغلوله خوا دَ تهائي ژواک ښودنې مې تر ډېره پورې وکتلې - دلته به دې لوبو کې دَ ښځو او نرینه آرټستانو دَ رنګینو جامو څخه ها غه دَ برایه دَ لوستلي کتاب خبره نوره پخېدله ، چې دلته ګونډې دَ چیني او انډین ژوند ژواک زیات اثرات دي - دَ واده دَ رواجونو دَ ډرامه ګۍ (تمثیلي لوبه) ښکاره کولو په وخت په سټېج باندې یَو تهائي ځوان وئیلو ، چې ...

" په تهائي واده کې دَ ۱۰۸ خواړو اهتمام دَ هلک دَ کورنۍ دَ خوا دَ ناوکۍ او وراباټو ته دومره ضروري خبره ده ... چې که دَ ټاکل شوي شمېر څخه څه خواړه کم وي ، نو دا خبره ممکن کېدلی شي چې واده سر ته نه ورَسېږي"

نو دې خبرې دا څرګنده کړه، چې په واده کې ولور وي او که جهېز او یا ۱۰۸ خوراکي شیانو غوښتنه .... واده هرې خواته په نړۍ کې نن سبا دَ کور ودانۍ / ورانۍ رواجي لار لیکه وي ... دَ تهائي ژواک ښوؤنې پرته دلته مې دَ فیلانو فُټبال لوبه هم څه وکتله -

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا چې مخته تلو ، نو ډرائیور راته وئیلو ، چې ...
" اوس دي کروکوډائل ته بوځم "
ده به لا نوره خبره مخته وړله، چې ما ورته وئیلو ...
" مسټر نوي .. ! ایله کوه یې ، ماشوم خو نه یم ... بل داسې زړه راکښونکې ځایونو ته مې بوځه پلیز "
ده شاته راوکتل او وئیل یې ...
" نو بیا دې (Floating Market) ته یُو سم، هلته هم سېلانیان ډېر ځي "
ورسره مې دا خبره خوښه کړه او ګاډی دَ سمندر په لور مخه وکړه .... یَو وخت ګاډی دَ سمندر له غاړې څخه رادې خواته وَدرېده -
نوي وئیلو ....
"هغه دَ سمندر په مابېن کې دَ وړو وړو نرئیېو کشتیانو ، چې دَ یوې غټې کشتی په مثال دَ سبزیانو، غوښو او رقم رقم شیانو مارکېټ ښکاري ... فلوټنګ مارکېټ بلل کېږي... که تاسو وَغواړئ ، نو ورته په چکر تلئ شئ "
او ما هم هغسې وکړه ، څنګه چې ده راته وئیلي ؤ - فلوټنګ مارکېټ (لامبوزن مارکېټ) یوه وړه شان دُنیا وه، چې کشتیانې په سلګونو شمېر دَ رقم رقم سوداګانو دَ خرڅوَلو راخرڅوَلو ذریعه دَ زړخوښیانو تر هانده ګرځېدلې وې او دَ کشتیانو دَ چپوګانو وهلو سره سره په زیات شمېر ښځینه دوکاندارانو خپلې خپلې سوداګانې دَ خوړو موسکاګانو سره تړلې خرڅوَلې - ما هم په کې ځان دَ هغې چاپېریال برخه کړو او دَ روحاني تسکین تر هانده مې خوندونه لُوټلو دپاره لستونې پورته کړي وه - نو ځکه خو یَو ځای راته یوې چتې تهائي پېغلې په ماته ګوډه تهائي وزمه انګلسی کې وئیلو ...
" که تا ته دَ ګائیډ ضرورت وي ، نو زه به درسره ملګري وکړم ؟ ټول بنکاک به درته ښکاره کړم "
لومړی خو مې ورته یَه کړو ، لاکن دې چې راته دَ خواست تر هانده بیا بیا خواست وکړو، نو په پنځه سوه بهات کې مې خبره خلاسه کړه ... انجلۍ ګائیډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه وه ، ښځې ژر بیا لاس په لاس راسره روانه وه او دَ سترګو تر ګُونجویې لا جلا ټکې راباندې غورځولې ... دا ښه راباندې لګېده او که بده، خبر نه یم، لاکن وېرېدمه نه ورځخه، ګوره، چې څله ؟

اوس په ټېکسي کې زما او دَ ډرائیور ځخه پرته Lek (لیک) نامې تهائې پېغله هم ناسته وه - داسې ژغېدله ، لکه مور چې دَ ډېرې مودې راهسې یَو بل پېژنو ، یَو ځای دغه پېغله وائې ...

" دا سخو وت روډ دی "

" ته سخووت ایله کوه ... بس دا راته وَوایه ، چې تهائې نران څه کوي، چې هر لورې ته ښځې ښکارې او ټول کارونه یې لاس ته کړي دي؟"

ګوره چې په ګائیډ پېغلې لیک باندې دا خبره ولې بده وَلګېده .. که څه هم هر لور انجونې او ښځې پرېښېدې او که څه بل غم ؤ ، چې هغې راته په سترګو کې سترګې په ډېرې سنجیدګۍ را واچولې او دَ ځواب راکولو په ځای یې راځخه پوښتنه بیا کړه ...

" ولې ستاسو په هېواد کې ښځې کارونه ده کوي؟"

ما به لا ځواب ورکولو، چې هغې پېغلې لیک دَ خپلو نرانو په باب څُله خلاسه کړه ...

" نشیان ... جواریان ... ظالمان ... ځناوران دي دا زمور نران ... نور هیڅ نه"

غرض دا ، چې بیا یې څه په څُلې ورتلو ... نبغ په نبغه یې وئیلو ، مګر زه حریان په دې وم، چې مستړ نوي ډرائیور چې نر ؤ ، دَ هغې خبرې اورېدلې او په څُله یې لاس ایښی ؤ - هو، داسې برېښېدو ، لکه هغه انجلۍ چې رښتیا وایي - زه هم نر وم، خو په دې غلی وم، چې دَ هغې انجلۍ په پُرهارونو باندې مې مالګې دوړَولي وې - هغې انجلۍ چې ځان ښه ستړی کړو ، نو داسې په ماته څُله باندې پُوښتنه ورځخه وکړو ...

" دې مور په کومه روان یُو ؟ "

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه لکه چې زما په دیغیت پوهی شوه ، چې دَ ځواب راکولو دَ مخه ډرائیور نوي ته په خپله تهائي ژبه کې ګډه شوه ... دَ ښه ډېر (((مین مین مین ... میاؤن میاؤن میاؤن))) کولو ورسته LEK په دروغجنې موسکا کې راته وئیل ...
" هې مېن Weekend Market دَ کتلو ځای دی ... بس په یَو څو منتو کې به ورته وَرسېږو "

*****

رښتیا خبره دا وه ، چې دغه Weekend Market نه یوازې دَ بنکاک په غټو مارکیټونو کې یَو مارکیټ ؤ بلکې له لاندېنې پوړ څخه تر آخیري پورتنې پوړه پورې دَ ښائیسته دوکانونو او رقم رقم زړخوښیانو په اړه ځانګړی هم ؤ - دَ نورو مارکیټونو په ډؤل دلته هم درست کاروبار تهائي چټو پېغلو په خپلو لاسونو کې اخیستی ؤ- په پوړ تر سلو څه زیات دوکانونه داسې جوړ ؤ ، چې نه یې دېوالونه درلودلو ، نه یې دروازې وې او نه ځان ځانته بېل بامونه ... بس هر پوړ په یوه ستر هال باندې اړه درلوله او په دې غټ هال کې دَ هر یَو دوکان ځای ټاکنه دَ لرګیانو په ښائیستو دړو یا دَ سپینو اوسپنو په سلاخونو ، دَ فائیبر په رنګینو شیشو او دَ ایلومینئیم په ښائیسته شیټونو شوې وه - له یَو لوړ ځای څخه په دغو غټو پوړونو کې په سلګونو جوړ واړه واړه دوکانونه په یوه نظر کې په آسانه ممکن کېدو - دَ هر یوه دوکان ځان ځانته دَ کارکونکو انجونو دپاره ښائسته یونیفارم ؤ - دلته دَ ژوند هر څه هرڅه خرڅېدلو - ګائیډ پېغلې لیک زه دَ ماشوم غوندې تر لاس نیولی وم او دَ دې بې مثاله مارکیټ په هر پوړ کې او کونې کونې کې دَ ګرځولو ورسته زه دَ یَو ګارمینټس په دوکان تم کړم او ځانته یې یو سوئمنګ کاستیوم خوښ کړو او بِل یې رامخته کولو سره سم راته په ډېره بېباکه انداز وائي ...
" ورکړه پیسې "

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما څه کولی شو ... بس پیسې مې ادا کړې - ولې چې دَ هغې په داسې سپین سترګی باندې ډېر خشم هم راغلو ... خو په زړه مې کانی کښېښوَلو او ورته وَ مې وئیلو ...

" درځه لیک ... چې ځو "

بیا چې څنګه زه او هغه " لیک " له مارکېټ څخه دباندې راوَوتو ، نو قسم قسم وسوسو او ویرو مې په زړه یرغلونه کول شروع کړو - ما وئیل ... " داسې نه چې راباندې تاوان شي " ... او دغسې خبره هم وه – ولې چې زه څنګه یو بل مارکېټ چې دَ اندرا مارکېټ په نوم مشهوره ؤ سره جوخت په کهرانه ګیسټ هاؤس کې دَ خونې نیولو دپاره له ګاډی راکوزېدمه ، نو دا راسره سمه کښېته شوله - ګوره چې په زړه کې یې څه ؤ ؟ خونې ته راسره تللو اراده یې کړې وه او یا یې ځان راباندې تللو هڅه کوله چې راسره څنګ کې دَ ماما دَ لور په شان نښتې څه وَ دربېده ، چې ورته مې وَ وئیلو ...

" ته درځه په ټېکسي کې کښېنه... زه داسې ولاړم او داسې راغلم "

هغه په مات زړه په ټېکسي کې کښېنسته او څنګه دَ هغه ګیسټ هاؤس دننه لاړم، څنګه مې کوټه َنیوله او څنګه بیرته تر ټېکسي پورې راغلم ؟ نه شوم خبر ... بس که خبر وم، نو دَ هغې تورې بلا دَ ناښکاره موسکنې وحشته او دَ ښائیت په سیورې کې پټ له غلچکې او قهرناکه دهشته ، چې دَ یوې تهائي سپین چکې پېغلې په بڼه دې وخت دَ یَو ټوؤرسټ ګائیډ په توګه راخرمه شوې وه -

*****

اوس دَ ماځَستن اته نیمې بجې وې او مونږ لا هغسې په شمېر درې ملګري ... ډوډی مو سره یَو ځای وَخوړَله - مګر دَ ډوډی څخه فاریغېدو سم دستې ډرائیور مسټر نوې راته دَ خپل ټېکسي دروازه خلاسَولو په وخت وئیلو ...

" اوس په کار دی چې زه تاسو ستاسې په خوښه چرته کوز کړم او خوشی سم "

بیا یې دَ لږ سوچ ورسته وئیلو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" که دَ خپل دې فربنڼه سره "لائیو شو" ته تله غواړئ ، نو به مو ورته وَرسَوم .. بیا به زه لاړ شم خپل کور ته"
زما له خوا ورته ځواب ورکولو دَ مخه هغې پېغلې لیک لاسونه زما په اوږو را واچولو ، او په ډېره با مطلبه ناز نخره کې راته وائې ...
" هو ، هو ډئیر ... موږ به" لائیو شو" ته ځو"
دَ انجلۍ دې له ورخه اوبنتې سپن سترګۍ خولې راباندې ایله کړې او ځان مې ورڅخه را ټولوَلو په وخت مسټر نوي څخه پُوښتنه وکړه ، چې ...
" دا لائیو شو څه وي ؟"
هغه دَ ځواب راکولو په ځای وَموسېدو او هغې مستې انجلۍ (ګائیډه) ته په خپله ژبه کې ګډه شو .. او بیا څو ساعته ورسته هغې ګائیډه دَ " لائیو شو" په حقله داسې شرمناکې او غېر فطري او تر ځناورتوب لا هم اوبنتې معلومات داسې په خوند خوند راکړو ، چې ایله مې په زړه دوره نه راغله - خدائی حق دی چې دَ دغې شو څخه څه، وایم ... چې دَ دې انجلۍ دَ بې حیائۍ څخه مې کرکه وَشوه ... او یَو دم مې ژبه په خُلې کې ورته په ښوربدو شوه ...
" لیک .. که ته اوس کور ته تله غواړې ، نو مسټر نوي به هم دَ دې وَ کور یا چرته دا تله غواړي وَرسوي"
لا به مې نورڅه ورته وئیل چې انجلۍ داسې حریانه غوندې شوه ، لکه ما چې دَ هغې تر"لائیو شو" دَ بې شرمۍ تر هانده ورته بد او ناروا وئیلې وي - نو ځکه خو یې په ډېر سوالیه انداز تپوس وکړو ...
" ولې ... زه به له تا سره نه اوسېږم ؟"
دا خبره څه وه، لکه ټک چې یې راباندې وکړو او دَ نن نیمې ورځې او دې ماخُستن په بېلا بېلو موقعو دَ هغې له بېباکۍ په ما کې دننه راجمه شوې ټوله غُصه مې له خلې داسې را بهر شوه چې لکه جوړه زه هم دَ تهائې اژدها په جامه کې راڅرګند شوی وم او دَ سره ترکېدونکې اور لمبې او خړُوڅکې مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وربانديږ ورَولي - نور به مې څه او څه نه وي ورته وئيلي ، خو په آخيره کې مې ورته وئيل چې...

" مائينډ يُور اون لېنګوېج او کې ... ته يَوه ګائيډ يې او بس ګائيډ اوسه" هغې به لا اوس معذرت کولو ، چې ما ورته له بټوې پيسې را ايستلو سم دستي وَوئيل...

" دا واخله خپلې پيسې او خپله لار وهه ښه"

او بيا چې په هوش کې راتلم، نو دې وخت دَ ټېکسي دَ شا په سيټ کې ناستې هغې پېغلې ګائيډ ليک زما په لور داسې په سرو سترګو کتلو ، چې څنګه مې سترګې ورسره څلور شوې ، نو په څېره يې دَ مايوسۍ يو رنګ تلو او بل راتلو –

*****

دَ سبل کولو په څلورم سهار ، ګوا په ۳۱ مه نيټه دَ جنورۍ ۱۹۹۲ع دَ " نوري ټرېولز کمپنۍ" په "پتايا سائټ ټريپ" کې دَ اوؤ سرو انګرېزانو او يَو پاکستاني ملګري سره په وېګن کې ناست دَ "پتايا بيچ" په لور روان وم - کم او زيات څه ۱۴۵ کلوميټره لرې دا نامتو سمندري څنډه يا غاړه په تهائي لېنډ کې کتل دومره ضروری ده لکه په پاکستان کې لاهور کتل ، چې پنجابيانو ورسره دَ پاکستاني کېدو شرط اينبی دی - دَ پتايا بيچ په لور تلونکې لارې ځای ځای په وړو او غټو آباديانو باندې په مابېن يا يو څنګ بل څنګ تېرې شوې دي - عجيبه خبره دا وه، چې ښاري سيمې وې او که کليوالې ، دَ سړيانو په مقابله کې ښځې په بېخي زيات شمېر تر سترګو کېدې -

اختر قزلباش چې دَ کراچۍ اوسېدونکۍ ؤ زما په څنګ کې دَ خپلې تهائي ګرل فرېنډ سره ناست ؤ - ډېر زړخوږی ، دروند او خوشحاله ځوان ؤ .. يو ځای يې راته وئيل ...

" داسې خو زه جرمني ته تلم، لاکن تر هلته ورتګ له مخه مې بنکاک په لمبو کې ځان سوځېدو ته زړه وَشو ، نو ځکه دلته راغلم او دا زما ګرل فرېنډ ګرېني ده ، چې راځرمه ده"

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه ګرل فرېنډ ؟ دَ مغربي اصطلاح په سمون او که هسې دَ تهائي دَ ننني کلتور دَ يَو يا دوؤ شپو ګرل فرېنډ - ما ورڅخه پوښتنه نه وَکړه ... او خپله مې دا خبره وَسنجوله چې هغه دَ يوې يا دوؤ شپو ناوې وه - اختر او ما په اُردو کې دَ يو بل وَ زړونو ته لارې جوړَولې او نور مې دَ ورورئ احساس ته وده ورکوله - په دې وېګن کې مې دې بل اړخ ته ناست يَو ښکلی او دنګ دَ نيوزي لېنډ ځوان چې نوم يې تهامس ؤ هم په خوُی او بوُد او دَ ګپو په اړه بد نه ؤ – يَو وخت دَ ايډز په باب يې خپله رائيې له داسې دليل سره وړاندې کوله ...

" دَ ايډز عالمي شوشه هسې لاسي خبره ده ، چې دُنيا يې دَ تهائي هېواد په زد کوي .. ګني دَ ايډز مريضان چې څومره په مخته وتو مغربي هېوادونو کې شته .. دومره هيچرته نه شته"

په دغه رنګه ګپو او کتو راکتو کې يولس بجو خواته موږ دَ پتايا په واړه لاکن ښائيسته ښار کې په ګولډن بيچ نامي هوټل کې خپلو خپلو خوُنو ته وَ رسَول شولو - هو ، مازې دَ پنځلس يا شل منټه دَ آرام په نيت –

دولس بجې يې موږ ټول ملګري نيږدې سمندري غاړې ته بوتلو - دې وخت دَ سمندر دغه مشهوره غاړه چې دَ لرګيانو او کانيانو جوړ سايه وانونه په کې ځای په ځای ولاړ ښکاره کېږي ډېر خوش رنګه ښکاره کېده – تر لانچ پورې په وړه کشتۍ کې وَ رسول شولو او لانچ دَ کورال آئي لېنډ په خوا روان شو – کورال آئي لېنډ ، چې فقط ۴۵ منټه فاصله باندې يوه ډېره وړه مګر بيخي زرغونه جزيره (ټاپو) وه ... دې وخت دَ سلګونو سرو سپينو او نرانو څخه داسې ډکه وه چې څوک په بل نه ؤ خبر - که څه هم ټول له جامو څخه تر ډېره هانده خلاس ؤ ، خو دلته دَ يوه سړي هم په ځان دَ سړي ګمان ګوره چې ځله نه کېدو - لاکن بلې خواته هره يوه ښځه په يوه نا يوه مستۍ کې بوخت ښکاره کېده ... بلکې زياترې خو په تکو شنو اوبو کې چړپېدې هم - نور خو نور يو ځای زما سترګو لا درې داسې روسۍ بېغلې هم وَ لېدې چې په ښکاره سينو يې سن بات کولو ... حريان ځکه شوم ورته ، چې زموږ دَ ټريپ دَ ګائيډ له رُويه ... په تهائي لېنډ کې دَ سمندر په

(c) ketabton.com: The Digital Library

غاړو باندې دَ سن بات کولو په وخت دَ بدن خاص برخې پټوَل لازي دي .. او دلته چې مې دا حال وَ لیدو ، نو دَ تهائي لېنډ قانون راته څه غوندې کمزوره ښکاره شو – او چې دلته خال خال دَ حکومت سړي او ژوند ساتونکې هم ګرځېدو –

دَ واړه ټاپو په غاړه باندې دَ نور ژوند پرته موټر بوټونه ، آسماني سایه وانونه (په آسمان کې دَ الوتلونکو چهتریانې) واټرسکوټران او خاې ځای دَ ګېند لوبې هم دَ کتو وَړ او خوندَورې وې - که یو خواته زما په خیال چې زه یوازې هغه سړی هم وم ... چې جامې مې په تن وې – هم ځکه خو به ځینو ماته داسې پورته کښته کتلو لکه زه چې دَ دُنیا دَ داسې رنګه مغربې چارو څخه بې خبره ورته بربښېدم - که څه هم هغوئ په خپل سوچ کې صحیح ؤ ، خو کمزوری مې بیا هم چاته په لاس شاید چې په دې وجه نه ور کوله چې پښتون وم - مطلب، چې زه یو ځل یوې خواته په ریګ باندې ناست وم، چې دوې تهائي پېغلې راوَرسېدې او په څنګ کې راسره کښېنستې او وائي...

" مساج مساج ؟ "

که مې څه هم ورسره دا خبره نه وَ منله ، خو خبرې مې ډېرې ورسره وکړې - دا دواړې مسلمانې پېغلې وې او وئیل یې ...

" دَ مساج کار په تهائي لېنډ کې زیاتره مسلمانې پېغلې کوي ، ځکه چې دا تر نورو سپکو کارونو دروند او ښه کار دی "

ما ورڅخه پُوښتنه وکړه ، چې...

" نران مو څه کوي... چرته مې په ستاسو دَ شمېر په سمه نه وَلیدو "

هغوئ وئیلو ...

" زموږ زیاتره نران په ښار کې خواري کوي او یا دې خوا ها خوا لانچونه چلوَي "

له دې ځایه ماځیګر خواته بیرته پټایا ستې ته راوړل شولو –

دَ شپې نهه بجې یې Alcazar show ته بوتلو - په دې غټ ننداړتون کې دَ تهائي ژوند ژواک ښوونې په نوې او خوندور ډؤل وړاندې کېدلې - دَ حېرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره دلته دا وه، چې په لوی سټېج باندې ننداري دَ هرې لوبې او ډرامګۍ او سندرې یا بیا بیا رقصونو ورسته داسې ژر ژر بدلېدلې ، چې دَ سړي به وربانديې دَ جادوئي عمل ګمان وَشو - ګوا دَ سټېج درست ماحول به دَ هرې لوبې دَ موډ په سمون داسې په تادۍ بدلېدو لکه دا هر څه چې ژوندي نه .. دَ یو فلم برخه وي - له دې خوندورې شو دَ کټلو ورسته موږ ټول ملګري دَ شپې یولس بجې خواته دَ پتایا په فرسټ روډ کښته کړل شؤ ... یو عجیبه غوندې حال ؤ په دې روډ- هر لور رڼاګانې ، بارونه ، سازونه ، دمامې ، مستیانې په بېلابېلو نومونو باندې سرته رسېدلې او دَ دُنیا جهان ټوؤرسټانو زړونه یې غولوَلو - داسې بربښېدو لکه مځکه چې ځنګېږي ، خو عجبه بیا هم دا وه چې ودانیانې او ماڼیانې دَ دې روډ لا هم هغسې ولاړې وې - په هر دویم ګام ښځې او نرښځیان په رنګینو جامو کې نه یوازې ولاړ ؤ بلکې په ښکاره ښکاره یې وَ خلګو یعنې ټوؤرسټانو ته دَ هغوئ دَ خوښې هر اړخیزه خواهشاتو پوره کولو دپاره بلنې هم ورکولې - ګوا انساني ژوند او اخلاقیاتو رسۍ داسې په آزادۍ دَ شیطاني وحشت په نیت شلولې ... چې زما په رنګه یو ساده پښتون یې په بیا بیا غوږونو نیولو باندې مجبوره کولو - نه یوازې دا ، بلکې دَ روډ په دواړو څنډو ولاړو بې شمېره پېغلو داسې رقم بلنې هم ورکولو ته چمتو وې - چا وئیل ، لائیو شو ... لائیو شو ، چا وئیل ، دا ډسکو ... ها ډسکو ، اې ګوګو ، داسې بار هاسې بار او تر دې هانده چې ځینو دَ لېډي هوم ... لېډي هوم مشهوریانې او بلنې هم ورکولې –

غرض دا ، چې دلته ایمان ساتل وَ سړي ته ګران پرېوځي - ولې چې دلته ښځې او سړي دَ مختصرې مودې دَ رښتې په نیت جوړه جوړه داسې ګرځي لکه هغوئ چې دَ جنم جنم راهسې ملګري پاته شوي وي - بس یَو زه وم، چې نه تش مې دَ ګلانو دَ ښکولو څخه ځان ژغورَلو بلکې دَ پتایا بیچ دَ دغې شپې دَ مستیانو په نوم لوګی شوؤ ګلوربنو لارو کې خورو ورو ازغیانو څخه مې جامې هم ژغورلې - هو، داسې نه ، چې زما په سینه کې زړه نه ؤ او یا سړی نه وم ، خو خبره هغه دَ هوشیارانو، چې زړه ؤ لاکن همت نه - نو ځکه دَ بېلابېلو ناښکاره ویرو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګری یوې بلې خواته په چکر وم - یعنې شاید چې زه هغه واحد سړی وم، چې چرته هم یوه بار کې نه کښېنستم او نه مې دَ پتایا بیچ په رنګونو کې ځان رنګ کړو –

دَ پتایا بیچ په باب دا خبره مشهوره ده، چې دلته دَ دُنیا جهان خلګ یا ټوؤرستهان (په خاص توګه نرینه) ځکه په زیات شمېر راځي ، چې ورځ په خوب او شپه تر سهاره په ویښه تېرولو عادت دَ رواج ځای نیولی دی - او بیا دَ ښار دَ سمندر دَ غاړې آمدني په یوه ورځ کې لکه یو لکهه ډالره پورې وي - او په دې کې دَ ګټې زیاته برخه دې هېواد ته دَ تهائي پېغلو دَ موسکاګانو او رقم رقم روا کړل شوؤ ناروا اداګانو په بنسټ دَ ټوؤرستهانو دَ زړونو دَ غولوَلو له سوبه لاس ته ورځي - وئیل کېږي ، چې دَ دې هېواد په خوشحالیانو ساتلو کې دَ دغو پېغلو لویه برخه وي - ولې چې هغوئ په خوږو خنداګانو ، ناروا نازونو او اداګانو باندې دَ سېلانیانو جېبونه داسې صفا کوي ، چې دَ یو څو ورځو ورسته دغه سېلانیان خپلو هېوادونو ته ستنېږي ، نو چې دَ جهاز له ټکټه یې بل هیڅ څه هم په جېبونو کې نه وي پاته شوي - داسې ځکه، چې تهائي پېغلې دَ نریناؤ دَ کمزورۍ رګ نیولو په هنر کې خورا غښتلې ګڼل کېږي - هم شاید دغه وجه وه، چې دغو ماربچئیو تهائیانو ته زما ایکړي بده ښکاره کېدله او هڅې یې کولې چې دغه با ایمانه پښتون هم په یوه نا یوه طریقه ورګېر کړي - خو، ما له هیچا سره هیڅ رقم خبره هم نه منله - خو هغوئ هم شکست نه منلو او ما ته یې په رقم رقم نومونو تلکې دروَلې ... خو زه په کې نه شومه ورګېر - هن ، تر دې هانده، چې زه کله دَ خپل هوټل په لابي کې وردننه شوم، نو یَو تهائي ځوان، چې ورسره څنګ کې یوه چټه پېغله هم ولاړه وه دَ ښې ډېري نشې په حالت کې راته وَوئیل ...

" لېډي ... لېډي ؟ " ما که هر څو غوږونو ته لاس وړلو ، خو هغه بې غېرته ځوان یوه نه منله او انجلۍ ، چې خور یې ښکاره کېدله تر لاس نیولې زما تر شا شا

(c) ketabton.com: The Digital Library

راروان ؤ - او زه دَ مرګ وام نیولی دَ خپلې خوُنې په لورې په غټو ګامونو روان ....

*****

په دې بل سهار دَ ناری کولو ورسته په وېګن کې Jomthien Beach ، چې دَ پتایا ستې څخه دَ نیمې ګنټهې واټن باندې ؤ ته یوړل شولو - دَ پتایا بیچ په مقابله کې دا بیچ نه یوازې غټ ؤ ، بلکې دَ ځوانیانو ، مستیانو او ښائیستونو په اړه ځانګړی هم - دَ ژېړبخون رېګ او تکو شنو اوبو په دغه سمندري غاړه باندې مې په لومړي ځل اوبو ته ځان وَسپارَلو او دولس بجو خواته مې دَ ملګرو سره په وېګن کې دَ بنکاک په لور مخه وکړه ... او په هغو لارو دَ تهائیانو دَ کرانګ تهیپ (یعنې دَ حُورو ښار) ته یو ځل بیا روان ؤ - دا ټریپ دَ سېل دَ اهمیت څخه پرته په دې وجه راته په ګټه تمام شو ، چې دَ اختر قزلباش غوندې غښتلی او خواخوُږی دوست مې په برخه شوی ؤ –

*****

بیرته هغه زه وم او کهرانه ګیسټ هاؤس ، چې هم ارزانه ؤ ، او هم دَ ښائیسته او خوش رنګه اندرا مارکېټ سره ورته ... دا مارکېټ څه ؤ ، دَ کلې دَ ګودر تنده ورباندې ښه ماتېدله - ما او اختر قزلباش، چې زما دَ هوټل څخه په څه فاصله باندې په مېټرو پېلس کې استوګن ؤ ، هر ماځیګر به موږ په سېل وتو - اختر قزلباش به له تهائي پېغلو سره رقم رقم ټوکې او شوخیانې کولې – یَو ماځیګر، چې موږ دواړه په اندرا مارکېټ کې ګرځېدو ، نو اختر قزلباش دَ یوې تهائی سره په شوخۍ کې څه داسې اخته شو ... چې هغې انجلۍ ورته وئیلو ، چې ...

" انګرېزي مه وایه ... تهائي وایه تهائي وایه "

" زه پښي نه یم چې په میاون میان به درسره ژغېږم "

ده به لا نورې خبرې کولې ، چې هغې تهائي پېغلې دا خبره په ځان څه بده وګڼله او وار یې داسې په تادۍ وَلاس ته کړو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" زه بیا سپی نه یم ، چې ستاسو په رنګه به باؤ باؤ کوم "
دا باؤ باؤ یې داسې په خوند او په طریقه ادا کړو ، چې ما او اختر دواړه داسې خندا په سر شولو ، چې دَ هغې په شونډو هم موسکا خوره شوه -
*****
دَ سېل اتم سهار ؤ ، چې دَ کهرانه ګیسټ هاؤس څخه دباندې دَ مېټرو پېلس هوټل خوا ته دَ اختر قزلباش سره دَ لیدلو په نیت روان وم - بس چې څنګه دَ خپل هوټل له روډه دَ ښې لاس په کوڅه وګرځېدم ، نو یَو تور بانجنې کلر موټر کار چې ټولې شیشې یې هم تورې وې ... زما دَ څنګه وَدرېدو ، شیشه کښته شوه او یوه ټین ایجره تهائي پېغله ، چې تور نرم وښته یې په مخ ځنګېدلو .. په کې ناسته وه ... رابانديې ژغ وکړو ...
" مېن ... چرته روان یې ؟ "
ما ورته وئیل ...
" مېټرو پېلس هوټل ته "
دې لاس شاته وَ غزَولو او دَ شا دروازه یې څه غوندې خلاسه کړه ...
" راځه ... زه به دې ډراپ کړم "
یَو وار لا زړه راته وَ وئیل ، چې ورسره کښېنم ، خو بیا چې مې دې پټ چارې انجلۍ ته پام شو ، نو انجلۍ راته انجلۍ نه ... بلا ښکاره شوه ... نو ځکه مې لاس ورته دَ شکریه د پاره پورته کړو او وئیل مې ورته ، چې ...
" نو تهېنک یُو "
او مخته روان شوم - هغې بیا راپسې ناره کړه او ګاډۍ یې زما سره سره روانه کړه او پرله پسې راته ګډه وه ...
" Man … Hey Man … No Problem … come come … join me "
لاکن زه وم ، چې خپله لاره مې داسې په چسپاندۍ لنډَوله ، لکه جوړه چې تهائي اژدها دَ هغې چاکلېټې انجلۍ په بڼه کې راپسې وي او له ځُلې څخه مې ورته " No..No " وتلو – لاکن هغه تهائي پېغله هم دومره رډه وه ، چې زما په خبره یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر نه خلاسَولو - زړه مې حلق ته راغلی ؤ - که ورځ نه وی ، نو کېدای شو چې منډه مې کړې وی او بیا غم دا هم ؤ ، چې یو بل خواته په دې کوڅه کې سړي هم کم کم لیدل کېدو او څوک چې ؤ هم، هغوئ خپله خپله لاره وهله .. نه یې په ما او هغې کې باک کولو اونه یې زموږ په لور په هېره راکتلو - ما په بیا بیا هغې ته سوري وئیل او معافي مې ورڅخه اخیستله ... او لاسونه مې جوړه ورته نیولی ځکه نه شو ، چې دلته چا ته لاسونه جوړول ... هغه ته هرکلی وئیل دي - خو دَ هرڅه پرته مې غوږونه په بیا بیا ورته وَنیولو ... ځکه چې دَ هغې په دې تکراري ضد ماته خپل مرګ یقیني شوی ؤ - خو دا وه چې ما ته به یې په ماته ګوډه انګلسۍ کې بیا بیا وئیل، چې...

" Come …. Come Join Me …. My Friend … don’t worry "

یَو وخت چې زه دَ مېټرو پېلس هوټل په کوڅه کې وګرځېدم، نو ګاډۍ هم څه شاته پاته شوه - ما وئیل ، چې اوس به ورڅخه خلاس شم - ولې چې هوټل اوس بس په یَو څه فاصله باندې ؤ - دغه سوچ مې کولو ، چې ګاډۍ هم راپسې بیا راوَرسېدله - دې ځل خو دومره راسره نیږدې روانه وه ... وایم چې هغې ایله لاس نه راواچولو ... ګنې که یې غوښتې وه، نو یې اغوا کولی هم شوم - دا هغه وخت ؤ ، چې مې په مزغو کې دا خبره راغله ... هغه هم دَ حېرت سره ګنډلې ، چې دا هم عجیبه هېواد دی ، چې ښځې یې نرانو ته په ګاډیانو کې لفټونه ورکوي ... که څه هم دَ دې خبرې برعکس زما په هېواد کې کېږي - نو ځکه خو زه په نره ځان دومره عاجزه شوی وم، چې شاپېرۍ راپسې وه او زه لکه چغال په منډه – یَو دوه ځله یې زما توجه دَ ځان په خوا اړَولو دپاره په هارن لاس هم کښېښولو... چې به مې ورته وکتلو، نو دې به په شونډو ژبه تېره کړه او یوه سترګه به یې داسې پټه کړه لکه جوړه چې یې اوړه راپسې تمام شوي وي - او ناپېښه خو هغه وخت وَشوه ، چې زه دَ هوټل په ګېټ څنګه دننه کېدم، نو دَ خدائی په اماني دپاره مې لاس څه ورته پورته کړو ، چې هغې شونډې په خشم کې وَ چیچلې او له ځان سره په ترئیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تندي وَبُوښېده - خود به يې کلکه شکنځا راپسې کړې وي ... او بيا يې په ايکسلېټر پښه داسې کښېښوله، چې ګاډی ايله وانه لوته -
دا واقعه چې مې اختر قزلباش ته دَ هغه په خونې کې وکړه، نو ده زما په حال او شوق ډېر سر وَښورَولو او وئيل يې ...
" څه ګولډن چانس دې دَلاسه ورکړی دی "
او بيا يې راته وئيل ، چې ...
" داسې پېښې دلته اکثره دَ خوش قسمته غېرملکيانو سره کېږي - يعني دَ غټو کورنيانو انجونې داسې دَ دوئی دَ راګېرَولو په چکر کې ګرځي راګرځي - ولې چې دغه دَ لوئيو کورنيانو انجونې هرڅه هر څه دلته په خپلو سترګو وينې ، خو دَ خپلو خواهشاتو تسکين دَ عامو انجونو غوندې نه شي کولی – نو ځکه يَو نا يَو غېر ملکي ځوان په تلکه کمې راګېر کړي او څوڅو انجونې ...."
دَ ملګري اختر دا خبرې په ما هم ښې وَلګېدې – مګر دې وخت مې کولی هم څه شو ، چې موقعه مې دَ لاسه وتې وه -
دغه ورځ اختر قزلباش په ضد ؤ، چې دَ بنکاک يوه تحفه زما په خوښه راته وړاندې کړي – ولې چې دائی نن ماځيګر جرمنی ته روان ؤ - که څه هم ما نه ورسره منله، خو ده راباندې په زوره وَمنله ... هو، دَ يَو ښځې ښه دوست په حېثيت - په ټېکسي کې يې کښېنولم او هلته يې بوتلم، چرته چې له ځانګو راشلېدلي ګلونه دَ خزانه په امان او په هر موسم کې ژوند کولو ته جوګه برېښېدلو - هو ، هم دغه ګلونه خو دي ، چې خوشبويانې پاشي - هرڅه هرڅه ، خو حريان په دې خبره وم، چې دَ ملګري اختر دَ اخلاس مخې ته زما په خُله کې دَ انکار توري څله اقراري شوي ؤ ؟
*****
دَ فرورۍ څلورمه وه، چې زه دَ بُدها له ښاره په ټېکسي کې دَ ائيرپورټ په خوا داسې مړَغونی روان وم، لکه هرڅه چې مې دلته پاته شوي وي - بس ايله مې وَ نه ژړَلو ، ګنې نور خو مې طبعيت ښه خټه شوی ؤ - او عجيبه خبره دا وه، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته دَ راتګ په وخت چې زه څومره له وسوسو او ویرو سره ملګری راغلی وم... اوس دَ تلو په وخت دغومره زړَور او دَ خلګو خبرې راته ایله هوائي خبرې محسوسېدلې - ولې چې ، که لاره هر څومره ازغنه وي ، نو دَ ګلونو طلب ګار تر ګلونو پورې نه یوازې ځان رسَولی شي ، بلکې دَ ازغنو څانګو څخه جامې هم په خپل هوش او هوشیارۍ ژغورلی شي - او بیا پام خو، زموږ په خړې پړې مشرقي نړۍ کې هم په کار دی - داسې ځکه، چې ولاتونه او هېوادونه که هر څومره بدل بدل دي ، خو انسانان او انساني روئیې دَ خپل خوی او بُود او جبلتې جوړښت له سوبه یَو رقم..... که داسې نه وای ، نو هر انسان به ځان ته مکمل وای او دَ بل سره دَ ملاقات حاجت به یې نه درلودلو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته ... چرته چې سترګې ژغېږي

تاثراتي لنډيز

"په ايران کې اسلام هم شته او اسلامي قانون هم - لاکن ګوره چې خلک ورڅخه دَ فرار لارې ځله غواړي ؟ چرته دَ تاريخي سېکولر ايران دَ منځه تګ خو بې وخته نه ؤ شوی ؟او يا کېدلی شي چې خلک يې لا تر اوسه په ذهني توګه دې نظام منلو او قبلولَو ته تيار نه دي.... هرڅه هرڅه ، خو دَ سپلاني دپاره دَ سترګو وړاندې ښکاره ايران ، په هره اړه ساری نه لري ... په ښکاره دَ ژوند کولو طور طريقه په هره معنا کې مغرب وزمه ده ، خو رښتيا خبره دا ده، چې ايراني ژوند لا خو په معنوي توګه دَ مغرب تقاضې نه پوره کوي ... که څه هم په لاره يې روان بربښي " (شوق)

آئيډيل

ما چې کله هم دَ ژوند په ګودر باندې
کومه پېغله ژغولَې ستا په باب ده
هغې ماته سر تر پايه دي کتلي
بيا يې دومره دي فقط راته وئيلي
چې "دَ خيال په نيلي سپور
اې لېونيه !
دا جنۍ زموږ په کلي کې نه اوسي
شاپېرۍ زموږ په کلي کې نه اوسي"

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر یورپ پورې دَ وچې لارې دَ مزل کولو په نیت ما او ملګري جمعه خان کاکړ بېګونه په اوږو باندې راوَځښولو او په ۲۸م اکتوبر کال ۱۹۹۳ غرمه درې بجې دَ پاکستان دَ سهېلي لوېديځې څنډې ورستني ښار تفتان څخه وَ ایران ته ورننوَتو - لمر هغه ؤ ، دَ لمر وړانګې هغه ، موسم هغه ... هن چې دَ وختي ژوند کېفیتونه هم هغسې ؤ - خو بس که بدل ؤ ، نو هغه ؤ دَ دې ځای انسانان او دَ دَ هغوئ انساني خصلتونه - ګوا یَو دم دَ علم په رڼا باندې هر یَو کس راته منور غوندې ښکاره کېدو - په مخونو باندې یې کوُنډۍ ږیرې درلودلو او په پتلونو او شرټونو کې پټ ایراني نرینه په ژبو ډېر پاسته او په اخلاق ډېر زیات خواږه او دَ سپین رنګت او جګ والي له سوبه سترګو ته دَ یَو مهذبه قام غړي بربښېدو - که څه هم دَ دواړو هېوادونو تر منځه راکښل شوې دَ پُولې کرښه دَ ولانګلو دپاره دَ ګامونو په کچ دَ یَو منټ یا نیم منټ لاره وه - خو زموږ او دَ هغوئ تر منځه دَ دومره زیات توپیر مخې ته راتلل څه وړه خبره نه وه - او بیا چې څنګه موږ دَ ایران په مځکې باندې قدمونه ږدلو ، نو وخت یوه نیمه ګنټهه شاته ټوپ کړو - ګوا دَ پاکستان درې نیمې بجې یَو دم دَ ایران دَ ماښپښین په دوؤ بجو بدلې شوې -

ایران ، چې دَ پاکستان وَ سهېلي لوېديځ اړخ ته په ۱۲۴۸۰۰۰ مربع کلومیټرانو باندې محیط یَو خور وور آزاد اسلامي هېواد دی ، په ۵۲۰۳۱۰۰۰ مېښته خلګو باندې اړه لري - تاریخ وائي ، چې دَ آریائي نسل وګړي، چې کله دَ روس دَ سهېلي برخو څخه دَ نوي مسکن په لټون وَ وتو ، نو ځینو وګړو دَ پارس یعنې دَ نني ایران دَ سیمې په خوا مخه راوکړه او په هغوئ کې ځیني دلته مېښته شولو او پاته نور وګړي برصغیر ته وَرسېدو - بیا دَ وخت سره سره دغه پخواني آرین وګړي ، چې "ماد" او "پارسي" نومېدلو په بېلو بېلو وړو وګړو یا ټبرَونو کې په لساني بنیادونو وَوېښل شول - دَ نن په دې ایران کې دَ فارسۍ سره سره چې کومې نورې ژبې وئیل کېږي ، په هغوکې کرُدي، عربي ، بلوڅي او ترُکي ژبې دي - او ښکاره خبره ده، چې هم دغه ټولې ژبې دَ پخواني آریائي نسل څخه دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

رازبرېدلو ټېرونو یا وګړو ژبې دي، چې خپل خپل ارتقائي عمل یې تر ننه پورې په بېل بېل تشخیصي توپیر رارسَولی دی – او اوس ځان ځانته قامونه لري - پرته له دې، دغه ایران دَ نړۍ په هغې نوموړې سیمې باندې پروت هېواد هم دی ، چې په خاوره باندې یې نه یوازې سلمان فارسي، عمُر خیام، فردوسي، حافظ شیرازي ، سعدي ، امام غزالي او نظیري رنګه ستر او بې ساري انسانان زېږېدلي یا پاته شوي دي ... بلکې دَ رستم غوندې تکړه او زورَورو پالوانانو مسکن هم پاته شوی دی - مطلب مې دَ خبرې دا ، چې دَ پرون په رڼا کې دَ نن ایران هم په درسته نړۍ کې په بېلابېلو میدانونو کې ځانګړې حېثیت لري ... چې دَ روښان سباؤن په لورې نه یوازې تلو ته جوګه دی بلکې دَ دُښمنانو او حاسدانو په سترګو کې کوُټېږي هم –

*****

کله چې موږ په ټېکسي کې دَ زاهدان په لور روان ؤ ، نو تر ډېره پورې خو دَ مخامخ راتلونکې هرې ګاډۍ څڅه وېرېدم او ځان به مې ټول ټول کولو ، چې چرته زموږ په دې ټېکسي باندې نه راوَخېږي - ګوا دَ مخالف سمت ګاډۍ چې به ځومره ځومره رانیږدې کېدله ، نو زړه به مې له ویرې حلق ته راغلو .. خو بیا چې به زموږ کینڼ لاس ته تېره شوه ... نو زړه به مې ایله په ځای شو - خبره ناشُوده نه وه ، موږ نابلده ؤ - ولې، چې دلته ټرېفک په ښي لاس چلېدو - بس به دغه رنګه حال کې چې څنګه څنګه ټېکسي مخته لاره لنډوَله ، نو دَ تک تور پراخ او هوار سړک دواړو خواؤ ته که څه هم هغسې غوُندیانې ، لږ ډېرې سمې مځکې او یا دَ غره لمنې وې ، چې ځای په ځای په کې واړه کلي او کورونه آباد ؤ ، خو سترګو ته یې سکون بخښلو - څه مخته دَ ټېکسي ډرائیور ، چې وړه کوُنډۍ توره ږیره یې په مخ درلودله زما او دَ جمعه خان کاکړ دَ بېلابېلو سوالونو په ځواب کې دومره معلومات راپه ګوته کړو ، چې موږ دَ ایراني ماحول، لږ ډېر رسم و رواج او څه څه دَ هغوئ دَ قانون په دائره کار هم بلد شولو - لاکن دَ هغه ډرائیور دغې خبرې موږ ډېر پرېښانه کړي ؤ ، چې ګنې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" پام کوئ پام ... داسې نه ، چې په یوه وړه غونډې ورانۍ مو سرونه قلم شي" موږ هم ملامت نه ؤ ، ولې چې رقم رقم وسوسو سره ګنډلې ویرې مو هغه وخته لا په زړونو او ذهنونو کې ځای نیولی ؤ ، چې دَ ایران په باره ر راننوَ تلو په وخت په لومړي نظر دَ ستر امام خمیني دَ عکسونو سره په دېوالونو نوښته شوې نارې لوستلې وې - ګوا دَ سترو مذهبي هیروګانو دَ زنده باد له سلوګنانو سره (مرګ بر امریکه ، مرګ بر اسرائیل) رنګه دَ نفرت دَ انتها ښودنه ... نه یوازې دا بلکې دَ دغسې نارو پرته دَ اسلام دَ سر لوړۍ، دَ اسلام دوستۍ په حق کې بېلابېل قومي جهادي نظر او دَ کُفر په زد ډېرې نارې په هر دویم دېوال او لګېدلې بېنر باندې لیکل شوې وې - خو بیا چې دَ ټېکسي ډرائیور خبرې لا په کې ورګډې شوې ، نو زه او زما ملګرې لا نور هم وارخطا شولو او یَو بل ته مو داسې په بیا ورکتلو لکه موږ چې به ډېر ژر له یَو بله بېلېږو - نو ځکه مې جمعه کاکړ ته وئیل، چې...

" وروره !! ما و تا خو دَ آزادې فضا مارغان یُو ... لاکن خیال به کوؤ ... ډېر په سوچ او پام به دلته په دې هېواد کې قدمونه ږدو"

" هو ... دَ دې خلګو هیڅ پته نه لګي - دوئی تر اوسه لا په حالتٍ جنګ غونډې کېفیت کې دي او له ذهنونو څخه یې دَ ماضي تراخه وختونه نه دي وتي – داسې نه چې سرونه وَ بائیلو"

او دغه وجه وه ، چې موږ دواړه له ډرائیور سره هم په ډېر جیو جار خبرې کولې – هڅه مې دا کوله ، چې یَوه داسې کړه یا ترخه خبره مې له خُلې ورته نه راوَخېږي چې لاسونه یې زموږ تر غاړو راوَرسېږي - هو ، که څه هم هغه پخپله ټوله لاره دَ دې هېواد دَ انقلابي او اسلامي نظام په زد راته ګډه ؤ او دَ پاکستان تر ټاک اوینښتې خپلواکۍ یې په درنو ټکو کې ستائیله - لکه دا خبره ، چې به یې په مختلفو حوالو بیا بیا کوله ، چې ...

" په پاکستان کې که نور هیڅ هم نه شته ، خو دَ خلګو دغه ځانته په خپله خوښه ژوند کول یې غټه معنا لري او بس"

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا او داسې نورې خبرې يې لا سرته نه وې رسوَلې ، چې يوه ګنټهه تېره شوه او موږ زاهدان نامي ايراني ښار ته وَرسېدلو او په نه ساعت کې بيا دَ ګېراج نامي ځاى ، چې ورڅخه دَ تهران دپاره بسونه تلو کې له ټېکسي څخه کوز شولو - دا دَ ښار يوه خوش رنګه برخه وه – بلوڅي او فارسي په کې وئيل کېدله - که يوې خواته ته ټول نرينه په انګرېزي جامو کې پټ ؤ، نو بلې خواته يې ښځو تور غټې پړونې په ځان داسې راپېچلې ؤ ، چې بې دَ سپينو او غوُنډو څېرو يې دَ بدن بله يوه برخه هم نه ښکاره کېده - دلته دَ بسانو درې غټې کمپنۍ وې.. لکه T.B.T ، ايران پېما او شرکتٍ تعاوني ... او دَ هرې کمپنۍ دفتر مخته ښائيسته او نوي جوړ مرسډيز بسونه ولاړ ؤ - په ايران پېما دفتر کې مې دَ تهران دپاره دوه ټکټونه واخيستو او بيا يې دفتر سره جوخت هوټل ته دَ ډوډۍ خوړَلو په نيت ننوَتو –

دَ دې ځاى دَ وخت په سمه درې نيمې بجې خواته بس دَ تهران په لور مخه وکړه - بس څه ؤ، تيار جهاز ؤ، پاسته او غټې سيټان يې درلودلو، پراخه پراخي وه په کې او تر ټولو ښه خبره لا دا وه چې دَ ښائيسته ناستو انسانانو همسفري دَ اوږده سفر ټولې ويرې او وسوسې زموږ له زړونو څخه نه يوازې وَ ايستلې ، بلکې په بس کې دَ ناستو ايراني خلګو دَ خواپاکۍ او دَ خوش اخلاقۍ مظاهرو موږ ته هم دَ هغوئ په انسانيت وزمه ماحول کې دَ برخه جوړېدلو احساس له تلقين سره ملګرى راپه برخه کړو - نه يوازې په بس کې دا خبره رامخې ته شوه بلکې ما او جمعه خان دَ بس اډې دَ خواپاکې پرته دَ هغه هوټل چې موږ په کې خواړه خوړلې ؤ ، هم په ښو ټکو ستائيلې ؤ - ګوا ما او زما ملګرى دَ دې هېواد له باډري ښار زاهدان څخه لا دَ دې خلګو په حقله ښه دروند تاثر غوره کړې وې - هو ، شايد ، چې دا خلګ دَ دې حديثٍ نبوي مبارک (النظافت من الايمان) معنا او مفهوم ته سم په نره رسېدلې ؤ ، چې دَ شاته پاته شوې اډې په هر دفتر، انتظار ګاه او هن چې په دې بس کې هم يَو ځاى کې ليکلې شوى ؤ - دا خو ؤ دَ ايران او ايرانيانو دَ صفائي حال ... سړکونه او په سړکونو روان ټرېفک يې داسې تاثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

راکولو ، چې دَ ایران خلک چې زموږ له (دَ بودګانو سره دَ مطابقت لرلو تر هانده ساده) خلګو څخه یوه پېږۍ مخته وتې وي - دلته دَ منظمه انساني ژوند پرته داسې څرګند پرې لکه په دې هېواد باندې چې کله هم جنګونه یا خوني انقلابونه راغلي نه وي - ولې چې نه مې چرته مات پُل تر سترګو شو او نه مات دېوالونه - نو له دې څخه دا څرګندېدله ، چې انقلاب تش دَ شاه او شاهي نظام په زد نه ؤ راغلی ، بلکې دغه انقلاب دَ اسلام او انسانیت په اړه هر اړخیزه انقلاب هم ؤ - ګنې یَو هېواد هم دَ نړۍ دَ نورو هېوادونو دَ مرستې بغېر دغه رنګه ژوند ته په همت او مړانه اوږه نه شي ورکولی ... لکه دَ ایران اوسنی اسلامي او جمهوري حکومت چې یې خپلو وطنوالو ته دَ ژوند ساتنې په حقله ورکوي - او بل، دا هر څه داسې ښکاره کوي ، لکه ایراني قام چې یَو وار بیا په خپل سر دَ زغمنې او مړانې ، هغه رنګه ښوؤنه کولو ته جوګه شوی دی ، کومه چې ډېر پخوا زمانې کې دَ پارس یا فارس (دَ نن ایران) وګړو دَ چنګېز خان او هلاکو خان دَ ظلم او بربریت په زد کړی ؤ - نه یوازې دا ، بلکې دَ ایرانیانو دې همت دَ فرهاد دَ جنون یادَونه هم تازه کوي ، چا چې دَ خپلو متو په زور دَ شېرینۍ ، چې دَ باچا خسرو پروېز (**۵۹۰**- ۶۲۸) رانۍ وه ، دَ مینې په نشه کې دَ بېستون نامې غره څخه دَ شوُدو ویاله دَ هغې تر مانۍ پورې وړې وه —

ماځُستن وَ خواته بس ، چې دَ ایران خلک ورته اوتوبوس وائي ، یوه ښار ته دننه شو ... بازارونه بند ؤ ، خو خال خال هوټل او یَو نیم دوکان ، چې په لویه لاره جوړ ؤ ، دَ مسافرانو دپاره خلاس ؤ - بس دَ یوه هوټل له مخه تم شو او ټولې سوارلیانې دَ ډوډۍ خوړَلو او نور حاجت سر ته رسَولو په نیت ورڅخه کښته شو - دا کرمان نامې ښار ؤ - دلته مو په هوټل کې جوجا کباب، چې دَ ایران په خاصو خوراکونو کې یَو خوراک دی وَخوړَلو ... او سلېماني چائې مو له نخودو سره وَڅیښلې - او بیا دَ ماځُستن لمونځ کولو ورسته په بس کې کښېنستو - دلته دا خبره لیکل ضروري ګڼم چې که څه هم سفر ډېر خوندَور ؤ ، بدني او ذهني ستړیا یې نه درلودله ، خو دَ پاسبانانِ انقلاب دَ عسکرانو ببخي زیاتې او بیا بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلاشیانو له سوبه مو ساه ځلې ته راغلې وه - دَ لوې لارې هر ورکې او غټ ښار ته ورننوتلو څخه مخ کې یا ورځخه وتلو په وخت په یوې نا یوې عسکري چوکۍ باندې به خامخا اوتوبوس شل یا پنځویښت منټه دپاره دربدو او سوارلیانې به دَ تلاشۍ او تپوسونو دَ زړه ازارَونکو تر هانده مرحلو څخه خامخا مخامخ کېدې - بیا یې هم کور ودان، چې مورږ یې نه تنګولو ... بس فقط پوښتنې به یې راڅخه کولې او تش زمورږ پاسپورټونه به یې کتل - لاکن خپل هېواد وال ، په تېره بیا ځوانان خو یې دَ سر له ویښتانو بیا دَ پښو تر نُوکانو پورې تلاشي کولو اوچپه راسته پوښتنې به یې ورځخه ډېر په جابرانه انداز کولې - داسې حال ته اشاره کولو په وخت زما ملګرې وئیل ، چې ...

"دا خو عسکري چوکیانې نه ، بلکې تیار امتحاني سېنټران دي"

او خبره وه هم دغه رنګه - ولې چې دَ مخ او دَ شا دَ تلاشي کولو پسته دَ دغو ځوانانو دَ خشم ، بې زارۍ او کرکې کېفیتونه دَ هغوئ په څېرو له ورایه ښکاره کېدو ، خو هیچا ځُله نه شوه څېړلی او نه یې اظهار په تورو کې کولی شو – بس یَو بل ته به یې ګاهی ګاهی وَ کتلو او سرونه به یې یوې بلې خواته وَښورَولو - هرڅه هرڅه ، خو دَ هغو ځوانانو دَ تندیانو ګوُنځو به یې دَ زړه حالونه وئیلو - رښتیا خبره دا وه، چې دَ انقلاب دَ ساتنې دا شکي او ازاري انداز یې زما نه شو خوښ ... خبر، یَو وخت مې سترګې سره ورَغلې وې – که یې دَ یامان نامي ښار په اوله چوکۍ نه وای بس درَولی، نو ممکنه وه، چې تر سهاره به په خوارږه خوب ویده وم-

سهار شپږ بجې خواته اوتوبوس دَ لارې په یَو غټ او ښائیسته غوندې هوټل باندې تم شو ... دا دَ لوې لارې هوټل دَ صفائي او ښائیسته والي او انتظام له جوره زمورږ دَ غټو ښارونو دَ لوړ ستهبېنډرډ له ریسټورېنټونو څخه هم یَو په لسه ښه ؤ - دَ خوراک څیښاک دَ اوچت معیار او خواپاکۍ دَ بې ساري کېدو پرته دَ دې هوټل واش رومان دَ ستائینې ورړ ؤ – خو دلته هم په یوه واش روم کې په دېوال باندې په څلورو رنګینه قلمونو باندې لیکل شوې فقره ، ګوا " لعنت بر

(c) ketabton.com: The Digital Library

رژیم آخوند ˝ داسې خبره زړه ته راواچوله ، چې ګنې اوسنی انقلاب یې په خطره کې دی - ولې، چې په واش رومونو یا حاجت ځایونو کې دَ خلګو دَ کنځلو تحریري اظهار دَ کرکې او بې زارۍ انتها ګڼل کېږي - دغه رنګه سوچ یوازې ما نه درلودلو ، بلکې زما ملګرې جمعه خان کاکړ هم په دې هوټل کې دَ چائی په مېز راته وئیل، چې...

˝ دَ دې هېواد دَ خلګو دَ سپینوالې وجه چرته دا خو نه ده، چې دَ بې ځایه حکومتي بند بېځونو له سوبه وینې په کې وچې شوې دي ؟˝

دائی په خپله خبره کې که صحیح نه ، نو غلط هم ځکه نهٔ ، ولې چې هر یَو سړی یا کس دَ دې هېواد ساموَلی ښکاره کېدو - هوټل دَ خلګو څخه ډک ؤ ، لاکن ژغژغه یې دومره نه درلودله ، چې څومره په کار وه - او نه مې په یَوه مېز باندې آزاده ګپه تر غوږه شوه - ګنې دا خلګ دَ جامو او کړو وړو په ظاهري وضحه په معاشي توګه خوشحاله هم ښکاره کېدو –

*****

لمر ښه بالا په سر راغلی ؤ ، چې موږ دَ رفسان جان او بم نامې ښائیسته ښاري علاقو څخه ښه ډېر مخته تېر شوي ؤ - او بیا څه وخت ورسته خم نامې ښار هم په یَو اړخ شاته پاته شو - اوس موږ دَ اصفهان په لور مخه کړې وه - دَ خوند خبره مې دا ولیدله ، چې رک له باډره تر دې ځایه او بیا مخ مخته هم درست روډ په یوه حالت او روغ رمټ ؤ - له دې خبرې څخه مطلب دا راوَتو ، چې دلته لر او بر ته په یوه سترګه کتل کېږي - که هغه سمه وي او که غر ، په یوه وټه کې تلل کېږي - ګوا دَ باچا نوشېروان عادل (۵۳۱- ۵۷۹) دَ عدل و انصاف تاریخي خاصیتونه دَ پلارني میراث په څیرلا څه څه دَ نن په دې ایراني حکمرانانو کې هم منتقل شوي ؤ -

دلته دَ سړک دواړه اړخه مځکې دَ زمینداری دپاره جوړې شوې وې ، خو له بده مرغه مې چرته کشت کرونده تر سترګو نه شوه، شاید چې دا یې موسم دَ کروندې نه ؤ - او نه مې ونې په ګڼ شمېر چرته وَلیدې - که څه هم دَ ټېلي فون

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دَ بجلۍ ټولې تمبې يې له نرئيو او سمو سکو ونو له ډَډونو څخه جوړې ، ولاړې ښکاره کېدې - نو دا خبره مې مزغو ته راغله، که په دې سيمې يا لاره کې ونې نه شته هم، نو ايران به خامخا ځينې ځنګلي سيمې لري ، چې دا ستنئيانې يې ورڅخه جوړې کړې دي - او دا دی اوس اصفهان ښار هم يَو خوا ته پاته ګېږي لګيا دی – دَ خپل نامه په شان ښائيسته او ډېر په ترتيب جوړ دغه خور وور ښار مې دننه ځکه نه وَليدو ، چې موږ په يَو اړخ ګوا بائی پاس باندې ورڅخه تېر شولو - او چې څنګه څه مخته لاړو ، نو اوتوبوس دَ يَو هوټل مخې ته وَدرېدو او دَ چائيو څيښلو او دَ غرمې دَ ډوډۍ خوړَلو په نيت سوارليان ورڅخه کوُز شولو- دلته دا خبره هم کوم، چې دَ ايران خلګ، دَ جوجا او چلو کباب پرته دَ هندوانې او خټکي يا کدو بيجان هم ډېر په خوند خوُري - او پيسته ځکه دومره زياته نه خوري، چې دَ ببخي زيات پېداوار له سوبه يې ها غه ¨ دَ کور دَ چرګې او دال برابر ¨ خبره يې لکه چې منځ ته راغلې وه – ما او جمعه خان کاکړ بيا پيسته په دې زياته خوړَله، چې يَو خو ارزانه وه او بل تازه او په خوند مزېداره هم -
دَ قم نامي غټ ښار څخه بيا رک تر تهران پورې نه يوازې علاقه دَ کتو وړ وه، بلکې اوتوبوس هم دَ رفتار په اړه وزرونه کړي ؤ –ولې چې ، درې هوار او تک تور سړکونه له يَو بل سره څنګه په څنګ داسې جوړ کړل شوي ؤ، چې په يَو سړک له دې خوا ټرېفک تلو، او په بل ، له هغې خوا راتلو ... او دريم سړک دَ غټو او درنو ټرکانو او ټرالرانو دپاره ټاکل شوی ؤ - دَ مځکې په سر هر څه ، که څه هغه انسانان ؤ او که جوړ کورونه ، ودانياني او يا دَ کشت کروندې دپاره سمې شوې مځکې او پټيان... يَو دم بدل بدل ؤ او سترګو ته ډېر ښه ښائيسته برېښېدو – ولې چې تهران اوس په څه واټن باندې ؤ - او هغه وخت هم راغلو، چې اوتوبوس دَ ايران زړه ، ګوا تهران ښار، چې ښې ډېرې درختې په کې ولاړې وې ته منډه وهله - هو، څنګه څنګه چې بس دَ تهران ښار په منځنۍ برخې ته لاره لنډَوله، نو چاپېريال نور نور ښائيسته کېدو لګيا ؤ - لاکن دَ سړک ښي لاس ته جوړه تکه ژېړه ببخي غټ ماجت وزمه ودانۍ، چې ميناري يې تر لرې لرې پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره کېدي ، دَ سترګو وړاندې ښه ښکاره کېدو - دا دراصل دَ ستر امام خمیني زیارت ؤ، چې ورسره جوخته دَ اکېډمۍ دپاره ودانۍ هم زیرِتعمیر وه - دَ ایران دَ وخت په سمه ماځیګر څلور بجې اوتوبوس دَ تهران وَ مشهوره بس ترمینال ته وَرسېدو - دغه بس ترمینال څه ؤ، یَو غټ پوخ مېدانی ؤ ، چې په منځ کې یې دوه منزله ګېرډۍ ودانۍ دَ بسانو دَ دفترونو دپاره جوړه وه ، او دَ هرې کمپنۍ بسان خپل خپل دفترونو مخته په لائنونو کې ولاړ ؤ - که څه هم موږ ډېر ستړي شوي ؤ، خو دَ ستړیا دَ وساکولو دَ مخه مو غوښتلو، چې دَ ټُرکي دَ استنبول دپاره دَ سبا ټکټان تر لاسه کړو- دَ پوښتنې کولو ورسته راته پته وَلګېده، چې دَ ټُرکي دپاره بسونه دَ آزادۍ ترمینال څخه ځي - نو ځکه بېګونه په اوږو راټال زه او کاکړ صاحب په ټېکسي کې تر یاد شوې بس اډې پورې ځانونه وَ رسَولو او هلته مو دَ سبا نه بلکې دَ بل سبا ، ګوا ۳۱م اکتوبر ۱۹۹۳ع دپاره وَ استنبول ته دَ تلو په نیت دَ شرکت تعاوني شمارې له دفتر څخه دوه ټکټونه تر لاسه کړو او بیا نېغ دَ اسکوائر ائیریا په هوټل وصال ، چې زوړ نوم یې دَ منېجر له قوله کاسا بلانکا ؤ ، کې خوُنه وَ نیوله او دَ ۲۴ ګنټهو دَ ستړیا دَ وساکولو په نیت دواړه ملګرې په خپل خپل پلنګ وَغزېدو -

دَ آرام کولو ورسته ماخُستن اتهه بجې له هوټل څخه دباندې راوَوتو .... رښتیا خبره دا وه، چې په لومړي ځغلانده نظر مې په زړه کې دا شک پېدا شو، چې موږ چرته غلط ځي ته خو نه یُو راغلې او یا بیا خود لکه چې خوب مې لیدو- لاکن دا نه خوب ؤ او نه غلط ځای ... بلکې دا دَ ایران زړه ؤ ، چې تهران نومېدو - هر طرفته په تورو څادرونو کې پټې ښځې په دومره زیات شمېر په روډونو باندې ښکاره کېدلې ، چې په کې نرینه دَ نه برابر ؤ - شاوخواته ښائیست او ځواني وه، او دلته په سینه کې دَ شاعر یَو حُسن پرسته زړه ؤ، چې قابو کېدو نه – نو ځکه په سر باندې راټال دَ جلاد دَ ساتول دَ احساس پرته هم، سترګو په مځکه باندې راکښته شوۀ دې شاپېریانو ته کتلو راکتلو ... دَ سترګو په جنګ کې دا ښځې هم څه کمې نه وې – داسې یې په سترګې په سترګو کې اچوَلې ، لکه له عُمرو عُمرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ترېې وي – لاکن دَ دې هر څه پرته يې کولی څکه هيڅ نه شو، چې په خواهشاتو باندې يې بند بځونه ورته لګولې ؤ - بس فقط يې په کتلو راکتلو او دَ ښائيسته سترګو دَ ښو په غښو باندې دَ زړونو په وېښتلو ګزاره کوله – او بله ناشُوده خبره خو دا وه، چې زما او زما دَ ملګري جمعه خان په پرته ، تر لرې لرې پورې بل غېر ملکي هم نه ښکاره کېدو – هم دغه وجه وه، چې موږ دواړه په خپلو حېثيتونو کې لکه دَ لارې کاڼې ... يوې بلې خواته په اوږو وهل کېدو راوهل کېدو ... خو، رغړېدو څکه نه ، چې پښې مو درلودلې - کله کله به مو دَ پېغلو وَ پښو ته هم پام شو، چې په تورو اوږدو ماسيانو کې پټې وې..دا ښکاره کولو، لکه دَ اوږدو تورو تورو پړونو کې دا پېچل شوې پېغلې چې په سکرټونو کې ملبوسې وي - يوې خواته دا حال ؤ، او بلې خواته په دې ښار دَ ماجتانو کمبوت زما وَ زړه ته دا شک دَ يقين په لور بوتللو، لکه دلته چې لا راج دَ اسلامي مملکت نه وي - دَ دې ټولو خبرو او مشاهدو په رڼا کې دَ ايران دَ نور حال احوال په پرته ، ما دَ ډائرۍ په يوه پاڼه نيمې شپې خواته دا سې وَليکلو ...

" شک نه شته، چې ايران دَ سرو زرو يَو قفس دی ، چې په کې ښائيسته ميناګانې او طوطيان بنديوان کړل شوي دي"

او خبر نه يم، چې دا خبره ما دَ خپل واکه انسان په توګه نوښته کړه او که دَ آزاد فکره شاعر په حېث ؟

*****

سهار نهه بجې دَ آزادۍ پارک په لور دواړه ملګري پياده روان شولو... دَ روډ دواړو څئيو ته دَ خپل نوعيت جوړ ښائيسته دوکانونو پرته دَ زړه ټکورَونکې خوش رنګۍ له سوبه دَ يوې ګنتهې په مزل ګرسره پوهی نه شولو او دَ آزادۍ پارک وَ ښکلاګانو ته مو ځانونه وَ رسولو – دا پارک دراصله يَو بېخې غټ راؤنډ اباؤټ ؤ- دَ وړو غټو شنو چمنونو او رقم رقم بُوټو پرته دَ آزادۍ دَ ياد ژوندی ساتلو دپاره په دې پارک کې دَ منځنۍ يادګاري نخښې ، چې دَ سنګٍ مرمر له خښتو او ټائلونو څخه جوړه وه شاوخوا دَ فوارو څنګ څنګ ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

چمنیانو کې ناست ډله ډله یا په سېل کې بوخت ګرځنده خلګ دَ سېلانیانو
سترګو دَ خوړَولو سوب ګرځېدلې ؤ - په بېلابېلو زاوئیو باندې عکسونه
اخیستلو ورسته دَ یَو ښائیسته غټ بُوټې سره په چمني کې کښېنستلو - اوس
چې به مې څنګه څوک له څنګه تېرېدو ، نو داسې په عجیبه نظر به یې موږ ته
راوَکتلو ، لکه موږ چې په غلط ځاي ناست ؤ - بیا چې به مو نورو ناستو خلګو
ته پام شو ، نو زړونه به مو په ځای شو - ګوره چې اصل معامله څه وه؟ موږ خپله
په زړونو کې غله ؤ او که هغوئ په هر غېر ملکي باندې دَ شک نظر ساتلو ؟ څه
وخت ورسته ما وَ ملګري ته وئیل ... چې ښه به دا وي، چې له دې پارک څخه په
بله لاړ شو - داسې نه چې دَ شک په بنیاد وَنیول شو – ده هم راسره خوښه کړه ،
خو چې څنګه ولاړ ېدو ، نو نېږدې تېرېدونکې یَو ځوان ، چې تور سوټ یې په تن
ؤ راباندې ژغ وکړو ...
" پاکستانیان یاست ؟"
موږ وئیل ...
" هو ، یُو خو ...."
دی راوګرځېدو ، که موسېدلی نه وای ، نو کېدلی شو ، چې بې وخته قیامت
راباندې راغلی وای – خو زموږ له ښه بخته هغه ځوان په اخلاق دومره
ښائیسته او په خوُیه داسې مهذبه ؤ ، چې هره ویره مې له زړه څخه وَوته ...
"زه پاکستان ته څو کاله دَ مخه تللی وم"
دَ هغه ایراني ځوان دَ دې خبرې په ځواب کې مې ورڅخه دَ پوښتنې همت وکړو ...
" څنګه دې وَ سنجوَلو زموږ هېواد ؟"
ده یَو وار شاوخواته وَکتل ، بیا ووړ غوندې داسې وَ موسېدو ، لکه دَ یَو شي
نفي چې کوي ... خو ده چې څو لمحې ورسته ژبې ته حرکت ورکړو ، نو شکر مې
وَیستو ... ولې چې ده دَ پاکستان په حقله ډېره ښه رائیې درلودله ... په خاص توګه
دَ انتظامیې څخه یې متاثر ښکاره کېدو - زه پوهې شوم ، چې دَ دې ځوان دَ خوا
دَ پاکستان ستائینه فقط دَ خپل هېواد یعنې ایران دَ اسلامي انقلابي عسکریت

(c) ketabton.com: The Digital Library

غندل ؤ - که څه هم هغه ځوان یوه هم داسې خبره نه وه کړې ، خو مطلب یې کټ مټ دَ خپل ساه تنګې چاپېریال څخه ؤ - ده ډېره څه وئیل، لاکن مورِ دَ ده په فارسي سم پوهېدو هم نه - مورِ چې څنګه مخته ګامونه اوچت کړو ، نو هغه هم راسره په دې سوب ملګری شو ، چې دَ هغه له قوله دَ ده کور هم زمورِ دَ هوټل شاوخوا چرته دی - په لاره کې دَ یوې پوښتنې په ځواب کې دې ځوان راته وئیل ، چې...

" دا هر څه چې تاسو دلته په دې هېواد کې وینئ ... دا دَ شاه رضا شاه پهلوي کال ۱۹۶۰ع دَ دولس نکاتي پروګرام ، چې هغه وخت یې وائټ ریوالوشن یعنې سپین انقلاب هم ورته وئیلو... پاته شوې نخښه ده"

او بیا یې مخته که څه هم هیڅ نه وئیل، خو دَ ده دَ خاموشۍ څخه دا مطلب څرګندېدو ، لکه دَ پخوا په سر چې نن هومره تعمیري کارونه نه وي شوي –

*****

ماځیګر خواته، مورِ پیسې بدلولو په نیت مېدانِ خمیني چې ورسره دَ ټېلې فون ایکسچېنج عمارت ؤ ته لاړو - ۲۰۰ امریکن ډالرونه مې په ایراني تومن کې مات کړو - دَ یوه ډالر په بدل کې ۱۵۵ تومن کېدو ... دلته خلک ډېر زیات ؤ ، چې یوې بلې خواته ګرځنده ښکاره کېدو - دَ دې پارک وزمه مېدانِ خمیني په حقله دا خبره مشهوره ده، چې دَ دې مېدان ماځیګری دومره په بېلاًبېلو مشغولاګانو کې دَ سېلانیانو دَ دلچسپۍ سوب ګرځي - چې تهران ته راغلی هر کس خامخا ورته یَو ځل راځي - او وئیل کېږي ، چې دا پارک دَ انسانانو دَ رش ګش له سوبه دومره ډک وي ، چې په کې لاره نه کېږي - لاکن خدائی شته ، چې دَ دې پارک په لیدو باندې مې دَ "آخیر څله ؟" رنګه سوال وَ ځواب ته مازغه راسترِی کړو ، خو تر پایه مطمئین ځکه نه ... چې دلته داسې هیڅ راته نه شو تر سترګو ، چې سترګې پرې خورِې شوې وای- او بل ګوره چې دا دَ نن ماځیګری دَ دې مېدان څله دَ رش په حواله سورِ غوندې هم ؤ ؟ پوښتنه مې هم له چا څخه نه شوه کولی – ولې چې خبره بیا دَ شک منځ ته راغلې وه ... لاکن زما خو ، په بدن کې هغه وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

زلزله راغله، چې کله مې دَ یَو سړي ، چې زموږ دَ څنګه تېرېدو ، دَ څُلې څخه دا خبره تر غوږه شوه ....

" مادام.... مادام"

او یَو یې بل رنګه توری هم له څُلې په هم دغسې تکرار بیا بیا وتو ، خو دومره ځوکه ګډ ؤ ، چې په ګرانه اورېدل کېدو - خود یې "دارُو... دارُو" یا "پوډر" پوډر.. دَ وئیلو مطلب ؤ - ولې چې داسې مې له ځینو ملګرو څخه اورېدلې ؤ ، چې دلته دارُو هم خرڅول کېږي - بس بیا نه یوه شوه او نه بله ... داسې په تېزو قدمونو له دې پارک څخه هوا شولو ، لکه چا ، چې لرګی راپسې اخیستی وي - حریان وم، چې دا اوس څه چکر دی ؟ یَو خوا ته په خلګو باندې روا کړل شوې داسې ویرې ، چې پخپله خوښه خندلی هم نه شي او بلې خواته دومره زړَورتیا .... او هغه هم دَ اسلامي انقلاب دَ باني ستر امام خمیني په نوم منسوب مېدان کې – او بیا دَ جمعه خان کاکړ دا خبره زما زړه هم څه وَمنله ... ګوا " کېدلی شي دَ هغه سړي دَ بُونې بُونې مطلب هم دَ متعه یعنې دَ لنډې مودې له واده څخه وي " مګر بیا مې وئیل، چې که څه هم په ښار کې دَ دې غرض دپاره دفترونه خلاس دی ، نو دلته داسې په پټه او په ویره باندې څله ؟ اوس مختنه خدائی خبر، چې اصل حقیقت څه ؤ ؟ هر څومره چې به مې په مزغو زور ورکړو- نو خبره به بیرته په دې فکر تمامه شوه، چې دَ حوا یوه لوُر ، که دَ لنډې مودې په شرعي واده دَ چا سره وَ تړل شي او یا که خپل سر ته آزاده پرېښوَل شي – نو توپیر به په کې دَ حق ناحقه څنګه کوؤ ؟ ... ولې چې په دواړو اړخونو کې دَ دغې تور سرې په برخه دَ یوه کور غولی نه ورځي –

ماځُستن چې څنګه له بازار څخه دَ هوټل وَ خوُنې ته راغلو، نو یَو دوه منټه ورسته دروازه وَ ټکېدله - دروازه چې مې څنګه خلاسه کړه ، نو ګورم، چې یوه اناګو له یوې چټې پېغلې سره، چې عمر یې له شپاړس کلونو څخه زیات نه ؤ ... دَ دروازې مخې ته ولاړه وه - زړه مې په ټوپو شو او بدن مې مړ غوندې شو –اوس به لا ما ځان .. سره دَ خپل ملګري دَ جلاد دَ ساتوُل په سرپرېکړو شهیدانو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمېرَلو، چې هغې اناګو دَ خپلې کوټې دَ خطاکولو دپاره بخښنه وَغوښتله او زمونږ دَ خوُنې سره جوُختې دې بلې خوُنې دروازې ته وَدرېده - چې څنګه یې هغه دروازه وَټکوله... نو زه په خپل حال کې راغلم -
لاکن دا زړه مې ګوره چې څله تر ډېره پورې بیا هم درزَېدو ؟ چرته چې انسانان استوګنه کوي ، هلته به دغه په غم او خوشحالۍ کې راګېر ژوند تېرَولو دپاره حق نا حق ضرور وي - لاکن په ایران کې دَ نورو هېوادونو په مقابله کې ژوند او ژوندکونکي انسانان دَ حق او رښتیا سره مخامخ محسوسَول کېږي - ګوا دلته قامې کلتور له مذهب سره که یوې خواته ګنډلی برېښي ، نو ځینې داسې رسمونه او روئیې یې هم دي، چې ورسره متصادم دي - دَ هرې خبرې ذکر زما په خیال ، چې وخت ضائع کول دي - دا ځینې رسمونه یې دَ فعاشت په لارې کې خنډ او دَ حق ملګري ګڼم - لکه دلته واده تر هغه وخته پورې نه تر سره کېږي ، چې نر په قرآن او قسم او ښځه دَخپل پېغلتوب Virginity دَ واده په شپه خپل مېړه او خواښې ته نه کړي ثابت - ګوا دَ ښارونو انجونې به دَ خپل واده له مخه دَ پېغلتوب مېډیکل سرټیفیکېټ دَ هلک وَ پلار ته ضرور لېږي ، چې ګوندې هغه په خپل درست ژوند کې بل نر ته نه ده نیږدې شوې - لاکن اکثره پېغلې دَ واده په شپه دَ خپل مېړه وَ پلار ته دَ وینو لړلې ټوُکر ورته لېږي - که داسې وَنه کړي او یا خپل پېغلتوب نه کړي څرګند ، نو واده په دې دویمه ورځ وران شي - له دې سوبه هاغه دَ بوریوالو په اصطلاح .... دلته پېغلې او ځوانان دَ "وَچ مجلس" څخه پرته په مینه کولو کې مخته ګامونه نه اخلي - هر څه په خپل ځای او داسې دَ انجلۍ له خوا دَ هغې پېغلتوب یقیني کولو رسم یا خواهش په پښتنو او عربو کې هم لږ ډېر مروج دی ، خو کومه خبره چې مې مزغو ته په ځواب راؤړلو کې هر کله ناکامه کېږي ... هغه دا ، چې دلته دَ پېغلتوب ثبوت دَ هلک وَ پلار ته څله... دَ هلک وَ مور ته څله نه ؟ او تر څو پورې چې دَ متعه تعلق دی ، هغه دَ سخت قانون له نیوکو څخه دَ ځان ساتنې دپاره ښه رول ادا کوي - ګوا سړي ته نه دي په کار، چې دَ داسې روا شوؤ یا په قانوني توګه جائز کړل شوؤ رسمونو رواجونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته دي هم دَ ناروا جنون حدونه وَولانګي - دا ښېله خبره ده، چې په مختلفو اسلامي فرقوکې دَ متعه په حقله بېلې آراء مخې ته راځي - څوک يې مني او څوک نه... او يا بېلابېلې پېمانې ورته دَ رواکېدو دپاره ټاکي -
دا نه، چې ، دلته په ايران کې انسانان نه... ټولې فرښتې اوسېږي - بلکې حقه خبره ده، چې دلته هم له فرښته وزمو انسانانو سره په څنګ څنګ کې شېطانان دَ سړي په مزغو کې دغسې ښېرغونه دَ خپل بريتوب درَوي لکه هر چرته چې داسې کېږي - او له دي حقيقت څخه سترګې اړَول زما په خيال چې سترګې پټَول وي - هو ، که څه هم، زيات خلګ دلته دَ سر دَ خطرې له سوبه خوائشات سر ته نه شي رسَولی ... دا يوه خبره به ضرور کوم، چې په ايران کې اسلامي چارې په مذهبي جنون نه ، بلکې دَ جمهوري او معاشرتي حقيقتي اسلام له لارې هوارې کول کېږي - او دا دَ ايراني رژيم هغه مثبت سوچ دی ، چې دَ مسلمانانو سره سره دَ هرې سيمې انسانان هم متاثره کولی شي -
*****
دَ سهار ناری کولو په وخت ملګري کاکړ دَ ښې ډېرې خندا ورسته سترګې وَموږَلې او راته وائي ...
" ښه ، نو بيا مخته څه وَشو ؟ "
ما بيرته کيسه شروع کړه ...
" نو لاس تړلی يې يَو مېدان ته راويستم - په مېدان کې ښېخي زيات خلګ په تورو جامو کې ناست ؤ او ټولو ماته کتلو - زړه ته يَو دم دا خبره راغله، چې بس اوس مې پهانسۍ ته خېږَوي "
خبره چې تر دې ځايه ورسېده، نو کاکړ لکه ديغ شوی چې وي ، راته وائي ...
"او بيا يې پهانسۍ ته وَ خېږَولې... هان... دغسې دي که يَه ؟ "
ما وئيل ...
" يهَ ... هلته په ستېج باندې نه خو دَ پهانسۍ انتظام ؤ ، او نه دَ سر قلم کولو دپاره تخته او ساتوُل - بلکې په ستېج باندې درَولو سم دستي يې زما لاسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راخلاس کړو .... دومره خوشحاله وم، چې پوښتنه مه کوه - مگر دا خوشحالي مې سرته نه وَرسېده، ولې چې....˝
ما به خبره مخته کوله ، چې جمعه خان راباندې ژغ وَکړو ...
˝ ښه ښه وايه !˝
ما په ځواب کې ورته وئیل...
˝مخته به څه خامخا ؤ ... بس که تا نه وای راژغولَی˝
او مورږ بیا دواړو په یوه صلاح وَخندلو ، او تر دېره پورې زما په دې نیمگړې خوب وَژغېدو ... ټولې خبرې په خپل خپل ځای ، مگر دَ ملگري کاکړ دا خبره مې نه یوازې خوښه شوه، بلکې تر اوسه مې په یاد هم ده، چې وئیل یې ...
˝ دا لا ښه خبره ده، چې په خوبونو باندې بندېځ نه شته ، گنې زما او ستا رنگه خلگو خو به لا ډېر پخوا سرونه خوړلي وای˝
ښېشکه، چرته چې دَ سترگو په دید پابندي وي ، ژبه ژغېدلی نه شي ، سوچونه عملي کېږي نه او دَ شپې او ورځې په لانجو او گروم سترې مازغه خپله سترِیا وسا کولی نه شي ، هلته ژوند دَ خوړلو ، څښلو او سملاستلو پرته نور څه دی ؟ هو ، که دی هم، نو بیا فقط دَ مرگي په لورې ورځې شپې لنډول دي او بس...
*****
دَ پروگرام په سمه دَ ۳۱م اکتوبر ۱۹۹۳ع دَ ورځې په یوه بجه زه او کاکړ صاحب دَ ۴۸ گنټهو په اوږده مزل ، په اوتوبوس کې کښېنستو او مخته روان شولو - په اوتوبوس کې چې زیاتره ایراني نرینه ځوانان او پېغلې انجونې او څه ښځې ،سره له یوې پاکستانۍ جوړې، چې تازه تازه یې واده کړی ؤ هم ناستې وې - بس چې څنگه روان شو ، نو هغو دواړو چې زمورږ مخته سیټ کې ناست ؤ او په هنې مون باندې استنبول ته روان ؤ، راته کتلو ورسته ژغ وکړو ...
˝ آپ دونون بهي پاکستاني هین کیا ؟ یعنې (تاسو دواړه هم پاکستانیان یاست ؟) ˝

(c) ketabton.com: The Digital Library

او موږ چې ورته سرونه په اثبات کې ښنګه وَښورَولو ، نو څلور واړو دَ اُردو ژبې دَلارې په خبرو کې دومره ژر بیا سره نیږدې شولو ، لکه موږ چې پخپلو کې له ډېره وخته راهسې پېژنو- ځوان نوید او ښځه پروین نومېده - خېر، چې ښنګه ښنګه سفر مخ په وړاندې لنډېدو ... په موسم کې سړوالی راتلو - چې اووه بجې یعنې قضائي ماښام خواته رنجان نامي ښار ته وَرسېدو، نو په شړک باران ورېدو - لاکن عجیبه خبره دا وه، چې دَ دومره باران پرته هم دَ درست رنجان ښار بجلۍ بلېدله .. ګنې هاغه دَ نوید خبره ، چې...

" که داسې باران زموږ په هېواد کې کله اوري ،نو بجلۍ بنده کړلی شي "

ما او جمعه خان هم ورسره " هو " ځکه وکړو ، چې په پاکستان کې که بل ځای داسې کېږي او که نه ... خو په کوئټه او شاوخوا علاقو کې تېز باران او بجلي ، ګوره چې تر خپلو ځله نه سره مني ؟ ... یَو خواته شپه وه او باران او بلې خواته نری یخ او زړه ټکورَونکی دَ بس دننه ماحول ... زما خو زړه کېدو ، چې ژر مې ډوډۍ خوړَلې وای او کرار په سیټ باندې دَ خوب کولو په نیت غزېدلی وای – لس بجو خواته دَ ډوډۍ خوړَلو ورسته ، لا بس کې ځینې سوارلیانې دَ یَو بل سره په خبرو کې اخته وې، چې ډرائیور دَ شا دَ سیټونو ټولې بتۍ مړې کړې او بیا داسې چپه چُپیا شوه، چې که چا ته خوب ورتلو او که نه، ټول په خپلو سیټونو باندې وَ غزېدلو – زه هم په هغو کې یَو وم... کله ویښ، کله ویده - دغه رنګه دَ سهار تر نهو بجو پورې دَ ګهړۍ ستنې وَرسېدې - دَ سهار دَ چائیو غوړَپلو ورسته بیا بس داسې مخته په تېزۍ روان شو ، چې چرته په وړو ښارونو باندې وَ نه درېدو ... نو ځکه دَ سفر کولو دَ ستړیا سره سم دَ سفر خوند هم کرار کرار په دې وجه زیاتېدو ، چې دَ ایران دَ ورستۍ پُولې ښار چې بازرګان نومېدو رانیږدې کېدو لګیا ؤ - او بل دا سیمه زرغونه هم وه او ځای ځای شینګشتي هم بربښېدله –نه یوازې دا ، بلکې دَ دې علاقې دَ خلګو جامې ، دَ ژوند کړه وړه او کلي کورونه هم یَو دم دَ ایران او پاکستاني اړخ دَ څنډې دَ خلګو څخه ښه بېل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل ... هن چې په نوي طرز کې ورنغاړلي ښکاره کېدو- دوې بجې خواته، نوید ، چې بیا بیا په دې لاره تللی راغلی ؤ .. په موږ ژغ وَکړو ...

" دا مخته ، چې کومه آبادي ښکاري ... دا بازرگان نامي ځای دی - بس به په پنځلس یا شل منټه کې ورته وَرسېږي "

متل دی، چې " هر څرکېدونکی شئی سره زر نه وي " ... هو، په دې باډر باندې چې مې څه تر سترگو شولو او یا مې وَسنجَولو، نو نه یوازې یې دا پورتنی متل رښتیا کولو ، بلکې په زړه کې مې دا خبره پخه هم شوله ، چې گوندې انسان ، او په تېره بیا دَ نن انسان ، چې څومره هم په یوه نظریه یا ماحول کې وَ روزَلی شي ، نو هم دائی دَ انسانیت په تول پوره نه وَځي اوهر کله مانده وي - گوا که هرڅومره اغیارو ته په ظاهري ښه ځان مهذبه (دَ جامو او گفتار په اړه) ښکاره کړي .... نو ځای په ځای ورڅخه نابېره دَ خپل غوره شوي جبلتي خوُی او بُود او خمیر په سمون داسې کارونه یا روئیه سرزده شي ، چې دَ هغه دَ پېژندگلوۍ برعکس به وي - دلته زما مطلب دَ ځینو نورو شیانو پرته دَ لالچ او زړه ازارَولو څخه دی - کوم چې په ایران / تُرک باړډر باندې دواړو اړخونو ته ډېر زیات له مسافرانو سره روا کړل کېږي - او گوره چې دلته څله ښو او بدو ته په یوه سترگه کتل کېږي ؟ که څه هم تُرکیان په ظاهري کړو وړو باندې تر ایرانیانو زیات یورپئین وزمه بریښي ، خو په دې باړډر باندې دَ ایرانیانو مخې ته په هره معنا کې مانده او هیڅ ښکاري –

غرض دا ، چې څه وخت موږ بېگونه په اوږو راوَځَنَولو او دَ تُرکي په مځکه چې موقدمونه څنگه ږدلو، نو دَ زړه له سوخته مې یوه سړه شان اوږده ساه را ایستلو پس مې له ملگرې نوید څخه پوښتنه وکړه ...

" دَ مخ په باډرانو باندې به هم دغسې زړه چاؤدې حال وي ... که څنگه ؟ "

خبره مې لا سمه سرته نه وه رسَولې ، چې نوید وَوَئیل ...

" نه بابا ... چې له دې باړډره بل داسې باړډر نه شته مخته "

او بیا یې مخته وئیل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ˉ خبر نه یم، چې دلته دا خلک څله مسافران زیات تنګوي ؟ˉ
دَ نوید له دې خبرې څخه مې یَو دم زړه کې راغلو او ورته وَمې وئیل ...
ˉ زما په خیال چې دلته له کسته دا سې کیږي ˉ
ˉ نو څله.... ؟ ˉ
دَ جمعه خان دَ دې وړې پوښتنې په ځواب کې ورته ګڼه شوم ... ما ورته وئیل ، چې ...
ˉ هغه ځکه چې کېدلی شي ، چې په تُرکي کې بېخي زیاتې آزادۍ له سوبه ژوند بې لګامه دی .. او بلې خواته ایران ، چې یَو اسلامي مملکت دی ، دا نه غواړي چې انسانیت دې په حېوانیت کې ورګډ شي - په دې وجه خو .... یَو خواته اوروبه دي او بلې خواته اوبه ، چې نه سره منې ... او بس په دې Tussle کې مسافران خواران په تکلیف کې ورګېر شي ˉ
اوس ګوره چې زه په خپله وینا کې څومره صحیح وم ... په دې نه وم خبر ... مګر دَ تُرکي په مځکه لومړی قدم مې دَ بې باکې آزادۍ په لورې پېښه وکړلو –

دَ جمال په درشل کې

تاثراتي لنډیز

ˉ چې تاریخ او غوره تاریخي آثارو ته وکتلی شي ، نو تُرک دَ یَو مارشل قام په حیثیت په نړۍ باندې ځان منلی ؤ - مګر دَ دې قام دَ نن معاشي بدحالۍ او دَ پیسو سره دَ بې کچه مینه دَ دوئی تاریخي حېثیت ګوره چې څله شکمن غوندې کړي ؟ ولې ، چې دَ تُرکیانو دولت پرستي سړی په دې وئیلو مجبوره کړي چې ˉ دَ دې هېواد خلګ دَ اتا تُرک سره مینه په دې وجه زیاته کوي ، چې په کرنسي نوټ (لیرا) باندې یې تصویر چاپ دی ˉ دَ پاکستان او مسلمانانو سره یې مینه په خپل ځای لاکن دلته دَ اتا تُرک دَ غوره شوي قانون پابندي کولو پرته بل داسې مثالي اسلامي خا صیتونه مې تر سترګو نه شو ... چې دَ نوښته کولو وړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ګڼلی وای - هو، که څه هم دَ دُنیا په سر دلته ماجتان بېخي زیات دي ؎
(شوق)

که ته ځَو یې ؟

وایه ! ستا څوني څېرې دي ؟
چې په هر څه کې وَ ماته
محسوسېږې
ښکاره کېږې
ته موسم خو چرته نه یې ؟
چې بدلېږې را بدلېږې
لا خو وخت یې
بل څه نه یې
دَ ورو ورو لمحو ته
که یَه ....
ته وائې ، چې یَو یم
یکې یَو . په یوه بڼه
نو بیا زه یمه پخپله
کړیچې کړیچې یَو هنداره

(شوق)

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادي څه ته وائي ؟ دَ دې خبرې ځواب هغه وخت ما وَ موندلو ، چې کله مې ايراني همسفره ځوانان دَ هغوئ له خپل هېواد څخه دَ وَ تلو سم دستي دَ تُرکي په ښندړه وَليدو - که څه هم شين يخ ؤ او واؤره وربېدله ، خو دا ځوانان دَ ډيوټي فري شاپ دَ شرابو په بوتلانو داسې ورمات شولو. لکه دَ مودو مودو تږي چې دَ اوبو په چينه باندې ورچپ شي - اوس يې نه يوازې بوتلان په غاړو اړَولو ، بلکې له تهران څخه دَ ايران تر ورستني باړډر پورې تړلې ژبې يې هم په حرکت کې داسې راغلې وې - چې، چا خپل نظام ښکنځلو او چا خپل باداران ... وايم ، چې ورته په کتو مې سترګو باور نه کولو ... او سوچ مې کولو ، چې دا هم هغه پټ ځُولي خلک دي چې تېرې شوې څليرويښت ګنټهې يې له موږ سره ګډ په يوه بس کې تر دې ځايه سفر کړی ؤ او که يَه ؟ او بيا ګوره چې تر څه ميانه بيا پېغلو څادرونه غورځولي ؤ ، چې هره يوه يا خو په جينز پېنټ کې ښکاره کېدله او يا بيا په اوږده سکرټ کې - دغو انجونو که څه هم نه څيښلو ، خو ځوانې او بدمستې جذبې يې دَ سترګو په ککو کې له ورايه بربېښېدلې – موږ څلور واړه پاکستانيان ، يعنې زه، ملګری جمعه، نويد او پروين چې دَ تهران څخه تر بازرګان پورې دَ خبرو او خنداګانو په اړه په درسته لاره کې دَ ژوند علامتونه ګڼل کېدو ... اوس زموږ حرکتونو معناؤې څکه بائيللې وې ، چې لا خو هم هغسې په پخواني حالت کې ؤ – منم ... چې نوي هېواد ته په راتګ موږ هم خوشحاله ؤ - لاکن بدمست او بې حاله بيا هم نه -

*****

بس هغه ؤ ، مسافران هغه ... مګر که بدل ؤ ، نو دَ طبعيتونو موسم ... ګوا ، چا سندرې وئيلې ، چا خپړې ټکولې او چا بوتل په لاس کې يو بل اړخ ته غورځېدو کم ، خو له يوه سيټه دَ بل سيټ په لور دَ سرور په ټالونو کې ځنګېدو راځنګېدو زيات - او موږ که څه هم دَ هغوئ سره په مستۍ او بدحالۍ کې نه ؤ ورګډ ، خو دَ هغو ځوانانو تود محفل او دَ ناستو ولاړو پېغلو شوخيانې او خنداګانې مو په هډونو اخيستلې او په تشه توره ورته خوشحاله کېدو هم - دَ کال ۱۹۹۳ع دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړي نومبر دَ میاشتې دا ماښام دَ زړخوښو هنګامو څخه را په دې خوا ، ما ته دَ قدر وړ ځکه ؤ، چې دَ یورپ دَ دروازې په لور روان وم - ولې ، دا زما غټه غوښتنه وه چې دَ استنبول په لاره یورپ ته پېښه وکړم او ښه له نیږدې څخه دَ دې براعظم سمه او غر او کلي ښارونه وَوینم - دې وخت دباندې هیڅ نه ښکاره کېدو ... هر لور تیاره وه – بس یوازې دَ مخ تور روډ ، چې څه څه واؤره وربانديې پرته وه، دَ اوتوبوس په بتیانو کې ښکاره کېدو –

دَ پاکستان دَ وخت په سمه دَ شپې دولس بجې او دَ ترکې دَ نهو بجو خوا ته بس دَ آکرې نامې ښار په یو هوټل دَ ډوډۍ دپاره وَدرېدو – دې هوټل هم دَ ایران دَ لوې لارې دَ هوټلانو په رنګه په یَو غټ او ښائیسته هال باندې اړه درلوده ، چې مېزونه په کې په ترتیب لګول شوي ؤ - دلته موږ دَ ملګري نوید ، چې څو کاله یې په ترکې کې روزګار هم کړی ؤ ، په خوښه "کرومنولیا" ګوا دَ واړه دال خوندَوره شوروا مو له ډبل روټیانو سره وَخوړله او یَو یَو کپ سلېماني چائی مې دَ نخودو سره نوش کړې - په کاؤنټر ناست بابک چې دَ غالب چاچا غوندې سره خولۍ یې په سر اېښې وه ، بِل را وړاندې کړو- نو دې بِل ته په کتو ایله بې هوشه نه شوم ، ولې چې بِل باندې یَو لکهه پنځه څلوېښت زره لیرا رقم نوښته ؤ – لیرا خو نه وې راسره، نو ځکه مې ورته خواست وکړو ، چې ...

"دا لیرا دې په امریکن ډالرو کې راته واړَوه ... که یَه نو پاکستانۍ روپۍ هم لرم"
دائی راته وائي ...
"یولس ډالره راکړه –"
بِل ادا کولو ورسته مې دَ نوید څخه پوښتنه وکړه ، چې ...
"په یوه ډالر کې څو لیرا کېږي ؟"
دَ څه سوچ کولو ورسته ده وئیل ...
" زما په خیال چې نن سبا ۱۳۵۰۰۰ لیرا په یوه ډالر کې ماتېږي ، او دائی په خپله اندازه صحیح ؤ –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ترکې له آګرې نامي ښار څخه چې زموږ اوتوبوس يعنې بس مخته روانېدو ، نو يَو ځل بيا نرۍ نرۍ واؤره ورېدله ... او څنګه څنګه چې مخ مخته تلو ، واؤوره نوره نوره تېزېدله لګيا وه - اوس که څه هم په اوتوبوس کې دننه دَ ايرانيانو دَ ځيښلو سلسله ختمه شوې وه ، خو يَو ښائيسته غوندې ځوان دَ ګوګوش سندرې داسې په خوند خوند وئيلې ، چې ټولو سوارليانو خوند ورباندې اخيستو - تر څه وخته پورې ما او جمعه خان کاکړ هم ورته ناست اورېدلو مې - لاکن چې معامله اوږده شوه ، نو دَ سندرو خوند يې هم بې خونده کېدو لګيا ؤ ، نو ځکه موږ هم سيټونه شاته ديکه کړو او په خپلو سيټونو باندې دَ خوب کولو په نيت وَغزېدو - دَ هڅې کولو پرته چې هم خوب نه راتلو ، نو مې په پټو سترګو باندې سوچونه وهلو ته لستونې وَغړل ، او ډېر ژر بيا ما هيلې لوبوَلې ، چې...

"کشکې چې زه ټول عُمر هم دغه رنګه روان او بس روان واى"

خو بيا چې به مې کور او ماشومان تر سترګو شولو ، نو دَ اولاد مينه او کورنۍ چارې به دَ شوق په لاره کې راته خنډ شولې ... هو ، په داسې رنګه ګډو وډو سوچونو کې مې سترګې ايله سره ورَغلې وې ، چې بس په جټهکه وَدرېدو - يَو دم مې سترګې راخلاسې شوې - څه ګورم ، چې دَ بس مخته څو سړي دَ توپکانو سره ولاړ دي ... زړه مې حلق ته راغلو ... په جمعه خان مې ژغ وکړو ...

" غله دي ... هله کښېنه"

جمعه هم په نه ساعت کې له ويرې په سيټ کې جګ کښېنستو او وائي ...

" کوم دي ؟"

نه يوازې موږ ، بلکې دَ اوتوبوس ټولو مسافرانو غاړې هسکې هسکې کولې ، دَ هيچا له خُلې څخه ژغ نه وَتو – خود لکه چې هر يَو پرېښانه ؤ - ما په کليمې برسېره کليمه په ځان او په بس باندې چُوف کوله لګيا وم ، چې دَ بس دروازه خلاسه شوه او يَو عسکر چې شنه وردۍ يې په تن وه او په غوږونو يې مفلر پېچلى ؤ بس ته راوَختو او ډرائيور سره په خبرو اخته شو - ما دَ خپل سيټ مخته ناست ، دَ نويد په اوږو لاس کښېښوَلو او پوښتنه مې ورڅخه وکړه ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" څه کیسه ده نو یده ؟"
هغه وئیل ...
" کیسه خبره ده ، دا عسکر وائي ، چې مخته دَ ګُردانو او مامورینو تر منځه جنګ روان دی - تر څو چې دَ لارې دَ کلئیرینس حتمي آرډر دَ مخ له عسکري چوکۍ نه وي راغلی ... بس مخته نه شي مخته تلی "
شکر مې وَ ایستو او بیرته مې زړه ځای ته راغلو ... واؤره په هم هغه شان وربدله - که څه هم اوتوبوس دننه تود ؤ ، خو لږ ډېر یخ بیا هم محسوسېدو - ډېره هڅه مې وکړه، چې بیرته دَ خوب وَ هغو ټاپوګانو ته ورشم، چې څه وخت وړاندې ورڅخه راستون شوی وم - لاکن ګوره چې خوب څله نه راتلو - راسره څنګ کې ناست ملګری جمعه مې داسې په خوند ویده ؤ ، چې کله به یې خرکی شو ،نو نیت به مې ورباندې بد شو ... دلته اوتوبوس درې ګنټهې سټارټ ولاړ ؤ ... یَو وخت چې دَ کلئیرینس سګنل راکړلی شو ، نو بس دَ روانېدو سم دستي زه بیا په ځان نه یم خبر شوی -
*****
سهار په لمر ختو اوتوبوس دَ ترکي Kotak نامي ځای په هوټل وَدرېدو - دَ مخ لاس پرېمنځلو او چائیو څیښلو ورسته چې څنګه بس مخته روان شو ، نو دَ ژمې په دې ټمک یخ کې دَ شنېزې څادر په مځکه باندې خور وور ډېر عجیبه او ښائیسته ښکاره کېدو - ټوله غرئیزه سیمه وه ، داسې ښکاره کېدو لکه موږ چې په درو او ناؤو کې روان ؤ - دواړو خواؤ ته واړه او غټ غرونه ؤ ، چې شا شا ته پاته کېدو ، ځای ځای دَ غرو په لمنو کې واړه کلي هم ډېر ښائیسته او په ترتیب باندې جوړ شوې برېښېدو - خاص خبره دلته دا وه ، چې دَ دوئی په دې وړو کلو کې فقط یَو یَو ماجت چې سپینه میناره به یې تر لرې لرې پورې ښکاره کېده - او بله خبره دا ، چې دَ ایران په رنګه دلته هم دَ روډ وَ یوې څۍ ته ولاړې بجلۍ او ټېلي فون تمبې دَ لرګیانو له ستنئیو څخه جوړې وې – مګر عجیبه په دې نه ښکاره کېدې ، چې شاوخواته ځنګلي اوږدې او نرۍ درختې هم لیدل کېدې -

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ دَ بلوجستان او پښتني سیمو په رنګه دلته هم کلي او آباديانې له لوې لارې سره مېښته ښکاري - دَ ښځو دَ مخ دَ پټولو رواج دلته هم نه ؤ- که په پټیانو او ښاري یا کلیوالو سیمو کې یې نرانو پتلونان اغوستلو ؤ، نو دَ ښځو یې لانګ سکرټ وز مه قمیصونه په تن ؤ او دَ ګونډو دلاندې یې پښې یا خو لُوڅې وې او یا یې په اوږدو تودو ماسیانو پټې - په سرونو یې ګلداره دُسمالونه پېچلي ؤ - دنګې دنګې وې ، خو په سُرت باندې زموږ تر ښځو تندرسې برېښېدې – دَ دې تندرسۍ راز څه ؤ ؟ په دې نه شوم پوهی - خو په رنګ سپینې دغه ترکۍ ښځې یوې بلې خواته ډېرې ښکاره کېدې ، شاید چې دلته هم دغه ښځې له نرانو سره سمې کار روزګار کوي - دَ غرمې ډوډۍ مې په عثمان چېک نامي ځای کې وَخوړله او مخته تېر شولو - اوس ژر ژر واړه کلي شاته پاته کېدو او بس په هوار سړک مخته مزل ډېر په چټکۍ لنډَولو -
ارضِ روم دَ تُرکي یو مشهوره تاریخي ښار دی ، چې اوس موږ په کې مخ مخته روان ؤ ... لاکن دَ ښار په یوه څنډه ، نو ځکه خو مې سم وَ نه لیدو او دَ ګولۍ غوندې ورڅخه تېر شولو - موږ کولی هم څه شو، زموږ دَ کاروان باګې دَ اوتوبوس دَ ډرائیور په لاس کې وې ، چې هغه دَ برایه شپې دَ درو ګنټهو ځنډ اوس په دې ورځ برابرَولو - خېر ، دَ درو بجو وَ خواته بس په یَو غټ هوټل باندې برېک وَلګولو ، ډرائیور وئیل...
" اوتوبوس څه خرابی لري ، تاسو چائی وَ څیښئ او لمونځونه وَ کړئ ... زه به بس دې هوټل سره نیږدې مېکنیک ته ښکاره کړم "
دلته دَ اوتوبوس دَ درو ګنټهو سټاپ په مزغو راته بار ځکه شو، چې دَ استنبول او انقره دَ ټوُرسټانو درې ډک بسونه ښه تر ډېره پورې ولاړ ؤ او دَ رش ګش پرته دَ قسم قسم خلکو موجودګي مې دَ شاعر زړه دَ سکون سوب ګرځېدلې وه - بس غم دا ؤ ، چې په ژبه نه ورسره پوهېدو، ګني ځینو مې دَ زړه دَ رباب تارونه څېړلو هڅه کړې وه - خو نغمه ځکه نه وربانديې څېړل کېده ، چې دَ اظهار ژبه ګونګۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه - دا درست تُرکیانۀ خو تیار انګرېزان، هو ... که په ژبه نه، نو په ښکاره کړو وړو ضرور –

ماښام شپږ بجې خواته اوتوبوس دَ انقره په خوا مخه وکړه ... خوشحاله وم، ما وئیل ، که مې هلته Botanic Garden ، چې دَ تفریح په اړه زړه ته سکون سپارونکی مشهوره دی ، نه هم وَلیدو ، نو دَ خپل تاریخي حېثیت له سوبه یې دَ ښائیسته ښار څه برخې هم وَوینم ، نو ځان به خوش قسمته وَګڼم - ولې چې تاریخ وائي ، چې دَ دویم جنګ عظیم ورسته په ترکي کې استنبول او ازمېر په پرته انقره ښار هم دَ تمامې دُنیا دَ توجه مرکز ګرځېدلی دی - او بیا عجیبه خبره دا وه، چې بس دَ انقره سره په څنګ څنګ کې تېرېدو ، دَ دې ښار وړو ، غټو او ښائیسته په ډېر ترتیب جوړو بلډنګانو داسې ښکاره کوله لکه دا ښار چې دَ تاریخي اهمیت پرته دَ دې دور تقاضې هم په پوره ډؤل پوره کوي - دَ سپینو دېوالونو او سرو بامونو ښار انقره تر لرې لرې پورې خور وور ښکاره کېدو - خبره دلته بیا هغه وه، چې زړه مې په دې مځکه باندې قدم ږدلو ته کېدو ، خو زما خوښه دَ منلو ځکه نه وه، چې دَ بل په بس کې ناست وم - دَ رڼاګانو له دې ښار څخه چې زموږ اوتوبوس دَ استنبول په خوا روان ؤ ، نو روډ له اول حاله لا نور نور هم آرام ده شوی ؤ او سترګو ته دَ شاوخوا دَ جل بل رڼاګانو له وجې سفر ډېر خونده ور محسوسېدو –

دَ شپې یولس بجې خواته اوتوبوس استنبول ښار ته دننه کېدو له مخه په سمندر باندې جوړ مشهوره پُل Bosphorus Bridge باندې تېر شو – دا پُل دَ خپل جوړښت او ښېخې اوږدوالي له سوبه دَ دُنیا په ځینو نوموړو پُلونو کې یَو او ځانګړی دی - او له دې ورسته بیا دَ استنبول جل بل ښار ؤ ، چې موږ ته یې دَ ستړیاګانو دَ وساکولو په صله کې دَ خاموشۍ په ژبه هرکلی وئیلو او زموږ اوتوبوس په کې په یَو روډ بل روډ مخ مختنه روان ؤ - چې څنګه ګهړۍ دَدې هېوادِ دَ وخت په سمه دولس بجو ته ستنې وَرسَولې ،نو اوتوبوس دَ استنبول په مشهوره برخه Laleli نامې کې تم شو - ورڅخه راکوُز شولو - دې وخت دَ ~

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلېک سي ˝ او دَ ˝ مېډيټېرينئين سي ˝ په سنګم باندې جوړ په تاريخي ښار استنبول، چې ورته دَ ˝ يورپ دروازهٔ هم وئيل کېږي باندې چپه چپيا خوره وه - دَ ټېکسيانو او دَ يَو نيم سړي پرته هيڅ قسم رونق نه ښکاره کېدو ... نرۍ نرۍ باران ورېدو او سړه يخه هوا هم ګلېدله... نويد ته مې وئيل ، چې ...

˝ اوس ته پوهې شوې او ستا کار... ته له مخه او موږ درپسې ... وايه ! چرته به اوسېږو ؟ ˝

ده وئيل ...

˝ سرکې جي ته به ځو ... هلته هوټلان ارزانه دي ˝

او بيا په ټېکسي کې دَ سرکې جي نامي علاقې په لور روان شولو - داسې ښکاره کېدو ، لکه استنبول چې په وړو وړو غونډيانو باندې جوړ ښار دی - په شل پنځلس منټه کې ټېکسي په ˝ سرکې جي ˝ کې ˝ هوټل هالي ډې ˝ مخته وَدرېدو - دوې خونې ، چې دَ يوې خونې کرايه دوه نيم لکهه ليرا وه مې وَنيولې - زه او جمعه خان په يوې خونې کې او نويد دَ خپلې ناوکۍ سره په بلې خونې کې دَ ستړيا وساکولو دپاره لاړو –

*****

دَ ترکي دَ وخت په سمه سهار نهه بجې ، څلور واړه ملګري دباندې راوَوتو- چې څنګه مې شاوخواته لومړی نظر وَځغلوَلو، نو باور مې نه راتلو، چې دا ګوندې دَ مسلمانانو ښار استنبول دی - ولې چې يَو اړخ بل اړخ جوړو ودانيانو او مخامخ شنه پارکونو داسې تاثر راکړو ، لکه دا چې دَ جنت له ټوټو يوه ټوټه وي او بيا ترکۍ پېغلې خو هم دَ حُورو څخه کمې نه وي... چې يا خو يې پېنټونو سره جېکټونه په تن ؤ، يا بيا په دې يخ کې لانګ او مني سکرټونه ... په قد جګې، نرۍ سپين مخې او په ژېړېخونو ويښتانو کې دَ مځکې مخلوق نه ښکاره کېدو ... په مينه باندې لکه دلته چې هيڅ بندېځ نه وي، ځکه خو لاس په لاس ځوانې جوړې يوې بلې خواته ليدل کېدې – دا نه، چې موږ وَ ترکۍ پېغلو او نريناؤ ته آسماني مخلوق ښکاره کېدو - مګر زموږ په لور يې زيات راکتلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاید په دې ، چې موږ درې واړه نران څه کم کم ، خو پروین ورته زیاته عجوبه ځکه ښکاره کېده - هو ، دَ هغې دَ پنجابي وزمه ښائیست او ځوانی په وجه نه ، بلکې هغې چې کومې پنجابي طرز جوړې شوې جامې اغوستې وې ... هغه که زما او دَ جمعه خان رنګه کلیوالو په مزاج دَ کتو وړ وې، نو دلته ترکی پېغلو ورباندې پسخوند وهلو او تر خپلو یې ورباندې خندلو او شاید چې ریمارکس یې هم ورباندې پاسَولو – ځکه خو چې به یې دَ هغې په لور سترګې ورته واړَولې، نو به یې سرتر پایه ورته کتلو ورسته په شونډو پسخوندي موسکا خوره شوه - بس په پارک کې ایله خلګ راپسې نه شولو رامات – ګنې په سترګو کې هر چا پروین اخیستې وه ... هم دغه وجه وه، چې نوید ورته وئیل ...

" پروین !! ته هوټل ته درځه.. داسې نه چې دَ ترکیانو جلوس راپسې وَلګېږي "

او پروین هم خبره مائینډ ځکه نه کړه، چې نوید ورته په خندا وئیلې ؤ او بیا دا خبره دَ هغې په حق کې بهتره هم وه – ځکه خو یې وئیل ...

" هو ، زما هم دغه خوښه ده ... په سر مې دړد دی ... زه به څه آرام وکړم "

او بیا موږ درې سره تر هغه ساعته ورته ولاړ ؤ، چې پروین دَ هوټل په ګېټ ننوته ...

"هان ځه شکر دی ، چې اوس خپل چکر ته خلاس شولو "

دَ دې خبرې سره سم نوید چې داسې وئیل، نو سم دستي یې پوښتنه هم ورسره داسې وَتړله ...

" ښه نو اوس به په کومه ځو ؟ "

ما ورته وئیل ...

"یاره نویده !تا خو هم ناشُوده وکړه ... موږ نو اوس څه خبر یُو "

دائی وَموسېدو او وئیل یې ...

"نو بیا درځئ چې سېل درباندې وکړم او دَ استنبول څه پټ او ښکاره ژوند او شیان درته وَښېرم "

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بیا ده موږ دواړه له ځان سره ښي لاس ته روډ باندې سم کړو - دلته دَ روډ په منځ کې دَ رېل ګاډي پټړۍ هم تېره شوې وه -

" دلته په یوه وخت باندې رېل ګاډۍ او نورې ګاډیانې په دې روډ باندې چلېږي "
نوید چې دا خبره کوله ، نو یَو عجیبه غوندې هارن مې تر غوږه شو او په دوؤ غټو ډبو باندې اړه لرونکې رېل ګاډۍ دَ چوک له خوا راښکاره شوه ... که څه هم تله ځوکه او کرار کرار ، خو په لومړي ځل کتو راته عجیبه غوندې ښکاره شوه – په دې کې شک ګرسره نه شته، چې استنبول دَ ماجتانو ښار دی – ولې چې هر لور دلته په دې ښار کې تاریخي او غټ غټ ماجتان او دَ هغو هسکې هسکې میناري تر لرې لرې پورې ښکاره کېږي - خو ، په قول دَ نوید ...

" په دې ښار استنبول کې دَ دې دومره زیاتو ماجتانو پرته هم، دَ دې ماجتانو ملایان په لاؤډ سپیکرانو دَ آذان په چپه تقریرونه څه ، چې دَ جمعې خُطبه هم نه شي ورکولی او یا یې نه ورکوي - ولې چې هغوئ او حکومتي قانون پالونکې دواړه په دې صلاح شوي دي ، چې ماجت به تش دَ عبادت کولو دپاره په کارَولی شو ... اوجلسه ګاه به ورځخه جوړَوؤ ... لکه زموږ دَ هېواد ملایانو چې دَ خدائی او دَ رسول دَ لارې تر تعلیماتو زیات دَ سیاست مدارانو په حق او یا خلاف کې له ماجتانو جلسه ګاؤې جوړې کړې دي او هر رنګه روا ناروا خبرې په کې کوي"

او بیا یې مختهوئیل ، چې ...

"او بل دلته دَ ماجتونو په شمېر دَ لمانځیانو تعداد بېخي کم هم دی"

نوید دا خبرې داسې په سنجیدګۍ وکړې لکه هغه چې دَ خپل هېواد" مملکتٍ خداداد "دَ حق په لاره مامور شوي وظیفه خواره دَ ناحقۍ په تور نیول شوي په ظاهره مجرمان دراصل دَ حق صحیح پاسداران ګڼلو –

موږ خبرې هم کولې او مخ مخته هم روان ؤ ، په تنګو او خوش رنګو بازارونو کې یوې بلې خواته ګرځېدو ، چې یَو وخت مو دَ استنبول لویه ډاک خانه ، چې له دباندې دَ عدلیه دفتر ښکاره کېدو تر سترګو شوه - درې واړه په یوه صلاح ور

(c) ketabton.com: The Digital Library

دننه شولو... په دې نيت چې خپلو خواږو ته په خبريت دَ رارسېدو ليکونه وَ لېږو- دَ دې ضرورت راته ځکه پېښ شو، چې موږ له کورونو څخه دَ يوه نيمې مياشتې دپاره راوتلې ؤ - نو ځکه دَ کور دَ غړو پرته مو خپلو نيږدو يارانو لکه سهېل جعفر او قدوس ترين ته هم خطونه نوښته کړو او هلته مې پوسټ کړو- اوس دا بېله خبره ده، چې دَ خطونو دَ مخه موږ پخپله کورونو ته وَرسېدو او دَ دې سفرنامې تر چاپَولو پورې خو لا نه دي رسېدلې –

دَ "سرکې جي" او "کراکوي" دَ علاقو تر منځه په سمندر باندې جوړ پُل، که څه هم عجوبه نه ښکاره کېدو، خو دَ ببخي زيات رش ګش له سوبه دا ځاى دَ وخت تېرَولو دپاره ښه او په زړه پورې ؤ - له دې خوا دَ "سرکې جي" سمندري غاړه او دَ هغې بلې خوا دَ "کراکوي" سمندرى غاړه دَ وړو او غټو کشتيانو څخه دومره ډکه وه، چې دَ چلاؤ لاره يې ګوره چې څنګه پېدا کوله ؟ په دې پُل باندې مخته تېر شولو او دَ "کراکوي" تنګو تنګو بازارونو ته مو ځان وَ رسَولو –دَ استنبول دا برخه ببخي زړَه او روائتي ترُک علاقه ده ... دلته زياتره زاړه خلګ هم هغسې دَ زړې زمانې دَ ترُکيانو په رنګه پي کېپ په سر او آزاد پردوګ وزمه پتلونونو کې دَ دوکانونو مخته يا په رېستورينټونو کې ناست چُولمان چې دوئ ورته شيشه وائي څکولَو او سلېماني چائيو څېښلو کې بوخت ښکاري–

دَ "سرکې جي" دا زړَه علاقه تر ډېره کتلو ورسته نويد پنجابي په يوې تنګې کوڅې باندې ورسم کړو او وئيل يې ...

" درځئ... چې کارخانه درته ښکاره کړم"

ما ورڅخه وښتنه وکړه...

" دَ چيشې کارخانه او څه په کې جوړېږي ؟ "

دائی وَ موسېدو او په خپل شرارتي انداز کې يې وئيل ...

" خبر ... خپله به يې وَ وينې ..."

او بيا دَ کارخانې په لوى ګېټ وردننه شو ... موږ هم ورپسې پسې -

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارخانه څه وه ؟ يَو تود بازار ؤ ، چې دَ تنګ روډ دواړو خواؤ دوکانونو مختـه غټې غټې له شيشو جوړ شوکېسونه لګېدلي ؤ - په اول نظر داسې ښکاره کېدو لکه دَ پېغلو مجسمې چې په کې ولاړې وي – لاکن چې ښه مې ورته وَ کتلو ، نو څه ګورم ، چې دا خو مجسمې نه بلکې دَ ترکي نسل حُوري وې ، چې په بېلا بېلو پوزُونو او اداګانو يې دَ کتونکو توجه نه يوازې ځانته اړَولو هڅې کولې ، بلکې دَ کتونکو هر خوائش يې ور پوره کولو دپاره خپل خدمات هم شايد چې وړاندې کولو - په تندي خوله را ايله شوه او جمعه خان مې له لاسه نيولې بيرته غبرګېدو دپاره دَ شا په لور کش څه کړو ، چې نويد هم راسره سم دباندې وَختو او په موسکني انداز کې راته وائي ...

" خود لکه چې دا کارخانه مو نه شوه خوښه ... ښه ده ، نو درځئ چې بله تر دې هم ښه او غټه کارخانه درته ښکاره کړم "

موږ دلته لا په ځان ټُوکلي ؤ ، چې دائی راته لا دَ بلې کارخانې دَ کتلو ست کوي... نو ځکه مې په سنجېدګۍ لاسونه ورته جوړه وَنيولو ، چې ...

" ياره ... يَو بل داسې ځای راښکاره کړه ، چې دَ کتو وړ وي ، مګر داسې هم نه ، لکه دا اوس چې دي دهوکه کړو..... پليز "

ده وئيل ، ښه دی او بيا دَ ده په راهنمائي کې دوې بجې خواته موږ په Princess Island ، ګوا دَ شهزادکيانو په وړې تاريخي جزيرې (ټاپو) باندې دَ لانچ له واړه سفر ورسته کښته شولو - لومړی قدم مې لا سم دَ دې ټاپو په غاړه ورته ايښی نهٔ ؤ ، چې مې دَ ځُلې څخه نابېره وَوتو ...

" واه نويده ! دا خو نو اوس ځای دی "

ولې چې دَ دې ځای دَ شاوخوا سمندري غاړې خوش رنګيانو پرته ، دَ شهزادګيانو دَ اوسېدلو او دَ سېل ځايونه ، که په تارخي اړَو دَ کتو وړ ؤ ، نو واړه غټ پارکونه او تالابونه هم بد نه ښکاره کېدو - دلته زياتره غېرملکيان ، چې دَ بلغاريه، رومانيه ، يونان او روسي رياستونو سره يې اړه درلودله سېل کولو ته راغلې ؤ - وائي ، چې دا ټاپو څه يَو زر يا يولس سوه کاله دَ مخه دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزادګیانو او مینځو دَ استوګنې دپاره په کار راوړل شوی ؤ - جمعه خان یَو ځای وائي ...

" کشکې ، چې دا جزیره مې خپله وائی ، نو ... "

ده به لا نور څه وئیلو ، چې ما یې خبره داسې سرته وَ رسَوله ...

" ..... هو ، نو بې ټکټه به دې بیا څوک ورته نه پرېښوَلو .... که څنګه "

دا خبره څه وه ، چې زما دَ ډېر ضد په پرته یې هم دَ دې ټاپو په حقله خپله خبره پورا نه کړه - موږ به لا نور نور په دې ټاپو باندې ګرځېدلو ، که نوید دَ بیرته ستنېدو خبره نه وای ټینګه کړې ... وئیل یې ...

" درخئ چې ځو ، پروین به دیغه شوې وي او زما لاره به ګوري "

نو ځکه بیرته په لانچ کې کښېنستو او دَ خپل زاړه وتاک په لور ور روان شولو -

*****

ماښام شپږ بجې چې څنګه له خوبه راکښېنستم ، نو دَ دې هوټل په کاؤنټر ناستې پېغلې ته مې زړه وَتخنېدو ، ولې چې ظالمه بې اندازې زیاته ښائیسته او نازکه جوړه وه - په قد جګه ، سپینه ګېړدۍ څېره ، ژېړبخونې سترګې او خلاس ژېړ وېښتانو یې بلا خوند کولو او ښه خبره دا وه ، چې انګرېزي یې هم زده وه- نو ځکه مې ټېلي فون ته لاس کړو – دَ سلام کولو ورسته مې دَ بلغاریه دَ سفارت خانې اته پته ، چې مازې بهانه وه ، ورڅخه وَپوښتله ... هغې وئیل ...

" نه یم خبره "

که یې خبره په دې ځای ختمه کړې وای ، نو ما به په ټېلي فون ایښې وای ... لاکن دې چې بلغاریه ته زما دَ تګ دَ اصل وجې تپوس وکړو ، نو په ځواب کې مې مزاقاً ورته وئیل ...

" دلته څه دي ... ځکه خو ورڅخه بلې خواته وځم"

"څه غواړې ؟"

دَ دې داسې پوښتنه بې معنا نه وه ، یَو وار لا زړه راته وئیل ، چې نېغ په نېغه ورته وَوایه ... لاکن بده خبره وه ، ځکه مې خبره بلې خواته واړوَله ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

˘ نوم دي څه دی ؟ ˘
˘ ساسیلا ˘ دې وئیل
˘ ښه نوم دی ... مسلمانه یې ؟ ˘
دې وئیل ...
˘ هو ، الحمدالله ˘
˘ واده دي کړی دی ، که یَه ؟˘
په ډېره عاجزۍ مې ورڅخه پوښتنه وکړه ... دا یَو وار چپ غوندې شوه او بیا وائي ...
˘ یَه ... مګر زه بوائی فرېنډ لرم ˘
دا خبره یې داسې وکړه، لکه دلته چې په مېړه او په بوائی فرېند کې انجونې توپیر نه کوي – ما به اوس اجازه غوښتله، چې دا دَ خپلې خوا راته ګډه شوه ...
˘ په تُرکي کې دَ استنبول دَ تاریخي ځایونو پرته ډېر څه دَ کتلو دي ˘
˘ مثلاً ، لکه .... ؟˘
زما دَ مثلاً په ځواب کې هغې وئیل...
˘ لکه دَ انقره میوزیم، چې په کې دَ حضرت عیسی (ع) څخه هم قریباً ۷۰۰۰ کاله دَ مخه دَ Anatolian Civilization شیان پراته دي او بیا دَ دې پخواني طرز تهذیب بېخي زیات او دَ بېلو بېلو زمانو لرغونې آثار لکه Antique City of Perge او داسې نور نور دَ کتلو وړ دي - نه یوازې دا ، بلکې دَ Catholic عقیدې له کبله حضرت مریم چې په کوم کور کې دَ ژوند آخري ورځې شپې تېرې کړې وې، هغه زوړ طرز جوړه شوې ودانۍ دَ Selcuk نامې ځای څخه فقط اووه کلومیټره لرې ده - دا انجلۍ باخبره وه، نو ځکه مې نه غوښتلو ، چې ما نور په امتحان کې واچوي... په دې خو مې ورته وَوئیل ...
˘ زه به هڅه کوم، چې ستاسو دَ ټوُرزم دَ ځانګې څخه یا خو ټوؤر واخلم یا بیا پخبل انتظام دا هر څه وَوینم ˘
دا خبره چې مې څنګه وکړه، نو انجلۍ دَ خپل اصل مطلب په خوا راواوینښته ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ته خپله هیڅ تکلیف مه کوه ... که غواړې،نو موږ دَ ټوؤرستانو دَ ټوؤر دپاره پورا پورا انتظامات لرو"
داسې کښېوتم، چې انکار راته کول ګران شو ... ما څه ګڼلو او دا څه وَوته ؟ او دغه خو وجه وه، چې دَ بیا خبرو کولو په بهانه مې اجازه ورڅخه واخیسته – ما چې دَ ټېلی فون رسیور ږدلو ، نو جمعه خان دغه ؤ ، چې کښېنستو او سترګې موږلو ورسته یې پوښتنه یې وکړو ...
" دَ چا ټېلي فون ؤ "
ما ورته وئیل ...
" دَ دې هوټل دَ لابي ساسیلا ټېلي فون"
ده وئیل ...
" ښه ښه په نامه یې بیا خبر هم شوې ؟ "
موږ به لا خبره مخته کښَوله، چې نوید او پروین راورسېدو - نوید هغه نوید ؤ ، خو پروین هغه پروین ځکه نه وه، چې جینز پېنټ یې اغوستی ؤ –زما دَ پوښتنې له مخه بیا نوید راته وائي...
" دا پېنټ مې پروین ته لاندې په دوکان کې واخیستو"
او بیا خپله وائي ...
" زما په خیال چې بد ورسره نه ښکاري"
موږ نو څه وئیلی شوی ، چې ده له خپلې خوا سرټیفیکېټ ورکړو - دَ ښو ډېرو ګپو کولو ورسته محفل په دې خبره برخاست شو، چې سبا سهار به اول دَ بلغاریه سفارت خانې ته دَ ویزې لګولو دپاره ځو ، بیا به په لالېلي نامي علاقې کې هوټل نیسو -
****
په دې بله ورځ غرمه لس بجې موږ څلور واړه ملګري دَ بلغاریه دَ سفارت خانې وَکھړکی ته ولاړ ؤ –که مو هرڅو زاری ورته کولې ، خو دَ کھړکی شاته ناستو دواړو ښځو کې یوې هم زموږ خبره نه منله او وئیل به یې ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ˇ تاسو بلغاریه کښې له چا سره ملاقات کولو ته ځئ او دعوت نامې کومې دي ؟ ˇ
او مورږ ورته وئیلو ، چې ...
ˇ هلته ستاسو په هېواد کښې نه څوک لرو او نه مو له چا سره دَ ملاوېده مطلب دی .. مورږ مازې دَ یَو څو ورځو په سېل ورته دَ تلو اراده لرو او بس ... ˇ
غرض دا چې مورږ ورته په خواست کولو ستړي شولو ، نو نوید ورته دَ سلو ډالرو نوټ له جېبه راویستو ... هغوئ نوټ ته به ډېر حسرت وه خو کتلو ، لاکن سرونه یې هغه رنګه یوې بلې خواته وَښورَولو - چې ورځخه مایوسه شولو ، نو په خپله لاره بیرته را روان شولو - په نورو ملګرو نه یم خبر ... زما خو طبعیت ډېر پرې خراب شو ، نوید ته مې وئیل ...
ˇ درځه چې یَو ټرېول اېجنټ سره خبره خلاسه کړو ˇ
ګوره ، چې یورپ ته ننَوتل مې په قسمت کښې نه ؤ شوي ... چې اېجنټانو هم یوه خوا نه کوله - که څه هم مورږ داسې لا ورته وَوئیل ، چې...
ˇ دَ ټوؤر دَ پیسو پرته به مورږ خپل ټکټونه پخپله وَکړو ، خو دَ بلغاره یا یَو بل یورپي هېواد ټوؤر راته کنفرم کړی بس ˇ
لاکن هیڅ یوه اېجنټ راسره زمورږ خوښه نه وه منله - له دې ځایه هم دَ ماتې خورَلو ورسته مې جمعه خان کاکړ ته وئیل ...
ˇ درځه وروره ! چې نن نن له دې ځایه وَځو ˇ
ده وئیل ...
ˇ هو ، ټکټان به نن واخلو ، مګر ځو به بل سبا ... سبا به دَ استنبول ستې ټوؤر وکړو - لا خو مې هیڅ نه دي لیدلي ˇ
که څه هم زما نه وه خوښه ، خو دَ ده دپاره مې ورسره هو کړو –
یوه بجه ماښپښین بېګونه په اوږو راټال دَ ˇ سرکې جي ˇ ځخه ˇ لالېلي ˇ نامې پُررونقه علاقې ته په ټېکسي کښې وَرسېدو - دَ لالېلي په مېن بازار کښې په یَو هوټل کښې مې دوې خونې وَنیولې –بېګونه مو په خونو کښې وَغورځول او دباندې دَ ډوډۍ خوړلو دپاره راوَوتو - او په نه ساعت کښې یَو بلې پُر رونقه علاقې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورګډ شولو - دا علاقه يعنې دَ ˝لالېلي˝ سره جوخته دَ ˝تقسيم˝ نامي علاقه وه – دومره دَ غېرملکيانو څخه ډکه وه، چې لار په کې نه کېده - دَ نويد په قول ...
˝ دَ استنبول دغه سيمه چې غېر ملکيان ورته راځي ، دَ خلګو دَ توجه مرکز ځکه هم ده، چې يَو غټه شاپنګ سېنټر ائيريا ده او بل په دې ائيريا کې دَ بلغاريه ، رومانيه ، يونان او روسي رياستونو په څُورو باندې نه يوازې دَ سترګو تنده ماتېږي ... بلکې دَ خوائشاتو بار هم پرې ماتېدلی شي˝
دَ نويد خبره مې په دې زړه وَ منله ، چې دلته سړي کم او غېرملکي ښځې ، چې زياتره په کې پېغلې وې ... ګرځېدلې - او بيا چې څه وخت موږ دَ ټي – بي – ټي ايراني بسونو دفتر ، چې زموږ له هوټل څخه په څه واټن باندې ؤ ته دَ ټکټانو دپاره تلو، نو تر موږ څه شاته پاته شوي ملګري کاکړ صاحب ته يوې پېغلې ، ګوره چې دَ کوم هېواد وه، سترګه وهلې وه او دَ لاس په اشارو يې دَ لسو ډالرانو غوښتنه هم ورڅخه کړې وه- ده چې بيا راته ځنګه دا خبره وکړه ، نو که څه هم کيسه څه شکمنه غوندې وه، خو زړه راته وئيل ، کېدای شي هاغه دَ نويد خبره رښتيا وي دَ دې علاقې په باب - خبر ټکټان خو مې تر لاسه کړو، لاکن دَ دريمې ورځې يعنې دَ ۷م نومبر ۱۹۹۳ع - ولې چې سبا او بل سبا دَ دوئی دَ کمپنۍ دَ بسونو وار وَ ايران ته دَ تللو نه ؤ - نو نن په چپه دوې ورځې له موږ سره نورې هم دَ سېل دپاره وې - که مې څه هم زړه مات ؤ، خو حتمي هڅه مې دا کوله ، چې وخت ښه په خوشحالۍ تېر کړم، چې ملګری مې ديغ نه شي - هم دغه وجه وه، چې دَ ډوډۍ خوړَلو ورسته سم دستي موږ دَ Poli Tour له دفتر څخه دَ نننۍ شپې دَ ˝اورينټ هاؤس هوټل کلب˝ او دَ سبا دَ ورځې دَ استنبول ستي ټوؤر دپاره ټکټونه تر لاسه کړو ... او بيا مې درست ماځيګری دَ لالېلي او تقسيم ائيريا دَ روډونو په فُټ پاتهونو باندې تېر کړو، چرته چې خوش رنګو څېرو له خوش ذائقه طبعيتونو او موسکاګانو او موسمي خوش ګواره رنګونو سره سترګو ته ښکلاګانې او زړونو ته دَ سکون بېلابېل خوندونه سپارَلو - يَو شاعر

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور څه غواړي ؟ بس چې ښکلاګانې ورته چاپېرچل کې موجودې وي ... بیا خو یې دَ خېټې غم لا هم هېر وي - خو دا شاعر زړه مې خپله خوښه کله کولی شوه، ولې چې ملګری جمعه خو هم ورځرمه شوی ؤ –نو ځکه دَ نه غوښتلو پرته هم یَو دوه ځله مې سلېماني چائی له هغه سره نوش کړې - دلته یَو کوپ چائی په لس زره لیرا باندې خرڅېدو – دَ دې علاقې رنګین ماځیګری په خپل ځای... خو دلته زه دا خبره کول ضروري ځکه ګڼم ، چې دَ دې مسلمان ملک مغرب وزمه آزادي وَلوستونکو ته ور په کوته کړم - ګوا دلته په دوکانونو کې که شراب په آزادۍ خرڅېږي ، نو هم دغسې شراب خانې یا بارونه هم لري - هم دغه وجه ده، چې قضائي ماځیګر خواته یَو نیم سړی دَ سړک څنډې ته یَو بل اړخ ځنګېږي هم - لازمي خبره ده، چې زیاتره ښځې به یې هم څیښې، خو تر سترګو مې یوه هم داسې ښځه تر دې ساعته نه شوه، چې څیښلو یې ، یا دې بې خوده غوندې په فُټ پاتهونو ګرځي - لاکن دلته ښځې سګرېټونه ډېر په شوق او خامخا څکوي - دلته خلک چې له خپلې ژبې ، دَ بل په ژبه نه پوهېږي او نه چاته بله ژبه ورځي... یَو څو ماتې ګوډې خبرې لکه "کش برا" یعنې (څومره یا په څو باندې) ، "اوُچ دانه سوخ سُو" یعنې (درې ګلاسه سړې اوبه) ، "آفندم" او "آفندي" او داسې ځینې نورې خبرې یا توري موږ هم وربانديې چسپَولو - ګوا خبره دا، چې څوک هم تُرکي نه ځي ، نو به دَ لاس په اشارو ژغېږي یا به څه څه خاص خبرې دَ ډوډۍ پېدا کولو او شاپنګ کولو دپاره حتماً زده کوي ... ګڼې حال به یې زما او دَ جمعه خان په رنګه وي - دا خو لا دَ نوید پنجابي یې کور ودان، چې څو کاله یې په تُرکي کې تېر کړي ؤ او تُرکي یې په رواني سره وئیله - که دائی نه وای ،نو زه او زما ملګری به په هر دویم ګام له یوه نا یوه غم او ناکړده پېښې سره مخامخ کېدو - دا منم، چې موږ به هم څه نا څه یا ډوډۍ په اشارو پېدا کړې وه، خو غم دا دی ، چې دغه باډې لېنګویج او اشارې خو هم هر ځای معنې او مطلبونه بدلوي -

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماخُستن اتهه بجې دَ پولي ټوؤر وبګن مورږ له خپل هوټل څخه سپاره کړو او اتهه نيمې بجې يې دَ " اورينټ هاؤس کلب " چې دَ استنبول په يَو څو مشهورو نائټ کلبونو کې ځانګړی نوم لري ته وَرسَولو - دلته لومړی او دَ خوند خبره دا کوم، چې دَ دې کلب په لويه درازه کې يوه ټُرکۍ پېغله خپلې ټُرکي روائتي جامې په تن.. سره له اوږدې ترکۍ سرې خولۍ په سر باندې ايښې ولاړه وه او هر راتلونکې سړي او ښځې ته يې ښه راغلی په خپله ژبه کې وئيلو ... زه او زما ملګری چې يې له څنګه تېرېدو ، نو ملګری ورته وَدرېدو او په پښتو کې ورته ګډ څه شو ، چې هغې ورسره ځان جوخت په دې نيت وَدرَولو ، چې دا انجلۍ زما له وورږ قده ملګري په درخته اوږده وه او بيا يې خندل هم ... ګوره چې دَ هغې دَ خندا تر شا څه ؤ ؟ خو زما ملګري په ټوکو کې راته وئيل، څنګه مې درته پښتنه کړه ؟ او بيا دَ ده دا خبره ما او هغه تر ډېره پورې دَ ځينو نورو پُوچوخبرو سره ګنډلې خورا انجوای کړه او بيا يَو غټ عالي شان هال ، چې په منځ کې يې دَ ډيسکو او ډانس کولو دپاره ګېرډی دوکانچه جوړه وه چې له بامه ورندې رنګينې رڼاګانی له يوه نري او خواږه ساز سره دَ باران غوندې راورېدې او دَ دې دوکانچې شاوخواته مېزونه او کرسيانې پرتې وې - په دې هال کې په خپلو چوکيانو باندې کښېنستلو ورسته چې څنګه موسترګې وَموږلې ، نو څه ګورو ، چې په هال کې يَو بل ځای ترکۍ انجونې ، مختصرې جامې په تن ... په ببلي ډانس کولو کې اخته وَليدلې ، چې په هال کې ناست غېرملکيانو دَ سفر ستړياګانې يې په خوږو موسکاګانو او ډېر په مينه يې په بازاري خلوص وساکولو پوره پوره هځې کولې -

په دې هال کې هر سړی او ښځه بدمسته وه، او سره شنه لاکن په سائز غټ او اوږده ګلاسونه په لاس کې په ناستو ځنګېدلو او له څنګ ملګرو سره يې خپلې خوشحاليانې ګډوَلې لګيا ؤ، خو ما او جمعه خان دلته هم دَ کوک واړه بوتلان تر نرئيو غاړو نيولې نوش کولو - هم دغه وجه خو وه ، چې دلته رقصېدونکې ببلی ډانسرې هم موږ ته کمې رانيږدې کېدلې – خو دَ خپل بازاري طبعيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلودلو له سوبه په موږ باندې هم په خپل خپل وار چې به له ستېجه راکوزې شوې .. نو به يې موږ ته هم دَ خپل عادت په سمه حاضري راکړه ... هغوئ دَ ډانس په چپه څه نور هم وئيلو ، خو موږ ورسره هيڅ نه منلو ... البته يَو نيم تصوير مو ورسره په دې واخيستلو ، چې دا موقعه سهار راته دَ ژوندي ياد په توګه بيا بيا دَ استنبول شپه راپه زړه کوي - لاکن موږ دَ هغوئ له نور نيزد بکته ډډه کوله او ورسره داسې تر غاړې وتلو نه ... لکه نور ټوؤرستانو چې به کولو – لنډه دا ، چې ډوډۍ مو هم دلته وَخوړَله او تر دولس بجو پورې مو دَ ترکو پېغلو ښځې او ماډرن ډانسونه داسې په رنګارنګ رېښمينو جاموکې کتلو ، چې په عامه ژبه کې جامې په هيڅ اړه نه شی وئيل کېدای -

دَ شپې دولس بجې چې څنګه له دې کلب څخه دباندې راوَوتو ، نو دَ پُولي ټوؤر سرې موږ دواړه تر لاس وَنيولو او ژر تر ژره يې په خوش اخلاقۍ دَ هوټل څخه دَ ايستلو هڅه کولو سره سره راته وئيلو ...

" دې وخت ګنډکپان جيبونه وهي او څه نورې نورې پېښې هم کېږي ... خيال کوئ "

*****

دَ پروګرام په سمه سهار اتهه نيمې بجې دَ پولي ټوؤر ګاډۍ موږ له خپل هوټل څخه پورته کړو او دَ استنبول ښار او تاريخي ځايونو راښکاره کولو باندې يې پئيل وکړو -   په دې بس کې زموږ پرته پنځلس شل نور سړي او ښځې هم وې – ګاډۍ چې څنګه مخته روانه شوه ، نو ګائيډ چې نوم يې آصفه ښئيلو ، څُلې ته مائيک وَنيولو او په انګرېزۍ کې دَ هرکلي وئيلو ورسته وائي ...

" تُرکي ، ګوا دغه سيمه دَ حضر ت عيسی عليه السلام څخه هم دوه زره کاله دَ مخه او بيا دَ ده دَ مرګ ورسته تر پنځلس سوه عيسوي پورې دَ نړئيز ژوند ژواک په اړه مرکز پاته شوې ده - او سره له دې دَ Anatolian Civilization (اناتولوي تهذيب) موجودګي دَ دې سيمې تاريخ په زرهاؤ کلونو لا نور نور شاته وړي - عثمانيه حکمرانان له ۱۴۰۰ع څخه تر ۱۹۱۸ع پورې په دې خاوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې حکمراني کړې ده - او دلته ښاري ژوند لومړی له رومنو او عثمانیه دورِحکومت څخه پیل شو او نن چې تاسو په خپل چاپېرچل کې دَ استنبول پخواني جوړ غټې غټې ماجتان ، ماڼیانې ، ودانیانې وینئ ګورئ ... دا دَ ټُرکي تاریخي عظمت څرګندَوي "
دَ څه مزل کولو ورسته ، ګاډی یَو ځای تم شوه او ټول ټوؤرسټان ورڅخه راکوُز شول - او دَ ګائیډ په راهنمائی کې یوې لوړې اوچتې پخوانۍ ودانۍ، چې دَ مسلمانانو ماجت ښکاره کېدو په خوا روان شولو او چې څنګه په لویه دروازه وردننه کېدو ، نو آصفه (ګائیډ) وئیلو ...
" دا کرسچن چرچ دَ سېنټ صوفیه په نامه دَ نړۍ په لوړو تاریخي چرچونو کې ځانته یَو نوموړی چرچ دی ... چې رومن واکمنو ښېخي پخوا جوړ کړی ؤ "
په دې چرچ کې دَ زړه راکښونکولاسي کار او نقش نګارۍ پرته دَ ښائیسته جوړو شوؤ ګومبتو ، دېوالونو او ګیږدۍ تمبو (ستنیانو) ځانته دَ ځانګړې جوړښت په اړه دَ پخوا زمانې کاري ګرو فن لوړتیا څرګنده وله- په دې چرچ کې یوې بلې خواته ګرځېدلو په وخت داسې راته ښکاره کېدو لکه دا چرچ چې کله ماجت هم پاته شوی وي - خو ګائیډ په دې باب سر نه کړو راخلاس چې آیا زما او یا زما دَ ملګري په مزغو کې دَ دې چرچ په اړه راپورته شوی ګمان صحیح هم ؤ او که غلط - خېر ، دَ دې چرچ کتلو ورسته ګاډی مخته روانه شوه او ګائیډ وئیل ، چې ...
" اوس موږ دَ "بلیو ماسک " په لور روان یُو ، کوم چې په درستې نړۍ کې ساری نه لري "
او بیا یې مخته وئیل، چې ...
" استنبول ښار ، که څه هم په درو ټاپوګانو باندې آباد ښکاري ، خو په اصل کې دا ټاپوګان نه دي ، بلکې دَ نقشې له رُویه ابشئین استنبول دَ براٍعظم ابشیاء په خوا کې دَ وچې مځکې په دوؤ غټو څنډو باندې آباد دی - او دلته دَ دوؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمندرونو ګوا "بلېک سي" او " مېډیټېرینئین سي" سنګم داسې شوی دی ، چې دَ دواړو سمندرونو دَ غاړو څخه ټوؤرسټان خوندونه اخیستی شي"
که څه هم ګائیډ مختته څه نه وئیلو ، خو دا خبره څرګنده وه، چې دَ استنبول ټاپووزمه برخې ، ځای په ځای په پلونو له یَو بل سره تړل شوې وې - دَ څلورو پخو پلونو ، چې دَ غټو تمبو په کومک ولاړ ؤ څخه پرته دَ اېشیاء او یورپ تر منځه په سمندر برسېره باسفورس پُل او فتح سلطان پُل دَ کتو او حېرت وړ ځکه ؤ ، چې دې پُلونو دلاندې ستنې نه درلودلې او په هوا کې ولاړ له پورتنئیو اوچتو تمبو سره دَ اوسپنو په غټو غټو رسیانو داسې تړل شوي دي، چې دَ سړي عقل ورته حریان شي - نه یوازې دا ، بلکې له دې پرته هم ځینې داسې تاریخې جوړ ځایونه په دې ښار کې شته، چې سترګو ګټلو سره سره سړی په سوچ کولو هم پارَوي -
دې وخت چې موږ په بلیو ماسک کې ګرځېدو ، نو داسې محسوسېدو ، لکه دا غټ ماجت چې ډېر پخوا یعنې په اولسمه صدۍ کې نه ، بلکې په نننۍ دور کې جوړ شوی دی - ولې چې دَ ښائیست والې پرته دومره غټ ؤ ، چې په ګرځلاؤ سړی په کې سټړی کېږي او دلته سترګې په هر څه باندې وازې پاته کېږي - په دې غټ تاریخي ماجت کې له تکو شنوټائیلونو او بې شمېره ستنیانو او ګومبتو پرته په سر شپږ داسې اوچتې میناري هم لري چې تر لرې لرې پورې ښکاري - هرڅه هرڅه ، خو په استنبول کې دَ ماجتانو ډېرښت داسې څرګنده وي ، چې ببخي پخوا مسلمانانو دَ اسلام خورَولو پرته بله هیڅ وظیفه نه درلودله - ځکه خو یې اسلام دَ نړۍ تر ګوټ ګوټ پورې رسَولی ؤ –
له دې ځایه موږ دَ تُرکۍ غټ میوزیم او اسلامک سېنټر ، چې دَ پخواني باچا ابراهیم پاشا په ماڼۍ کې جوړ کړل شوی ؤ ته یُو وړل شولو – دلته ۲۰۰۰ کاله پخواني شیان دَ ښوؤنې دپاره خوندي کړل شوي دي - لکه دَ کور دَ استعمال له ختو او اوسپنو څخه جوړ لوښې ، چړې، تُورې او نېزې او دَ دې سیمې جوړې غالیانې ، خولیانې او دَ رواجي جامو نمونې هم دَ کتو وړ دي –لاکن دلته مې دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خانه کعبه اوله له لرګي ځخه جوړه دروازه ، چې دَ لاس کار وربانديې شوی ؤ په لیدوً مې سترګو او زړه سکون وَموندو – غوښتلو مې چې ښکل يې کړم، لاکن شیشه داسې وربانديې را جارباسلې شوې وه، چې وَس مې نه په رسېدو - دلته ګائیډ دَ اناتولوي تهذیب ځینې شیان هم رابښکاره کولو په وخت وئیلو ، چې ...

" دَ دې په پرته دَ دغه زاړه او تاریخي ژواک ځینې آثار نورې نخښې په " اناتولیا " نامې علاقې کې دَ لرغونې آثارو په توګه خوندي کړل شوي دي - لکه دَ " ایفاسیس " غټه مجسمه ، چې دَ دېوي مور ، یعنې Mother Ekhesus goddess " مدر ګاډس " په توګه دَ مځکې اوله خدائینه مور ورته وئیل کېږي - دَ Artinis " اینټینس " په نامه شهرت لري - دَ دې په بدن بېخي زیات لګېدلي تیان دا ثرګندوي ، چې دا خدائینه مور ژوند سپارونکې وه - دَ اناتولیا ۷۰۰۰ کلنه زوړ ښار دَ هغې دپاره جوړ کړل شوی ؤ - دَ دې " مدر ګاډس " ځخه په بېلو بېلو وختونو کې نقل شوې یولس زره وړې او غټې مجسمې هم دَ دُنیا په ځینو عجائب ګهرونو کې پرتې دي "

دا خبرې چې يې کولې ، نو بس دَ استنبول په تنګو تنګو بازارونو یا لارو باندې یوې بلې خواته روان ؤ ، او دلته په بس کې ګائیډ وئیلو ...

" دلته یعنې په تُرکي کې دَ نورو تاریخي آثارو پرته دَ Lymira " لائیمېرا " دَ کاټو پخوانۍ ګومبته او دَ Aspendos " اسپنډوس " جوړه ودانۍ چې په بېلو بېلو زمانو کې جوړه شوې ده – که تاسو غواړئ، نو موږ درته دَ ټوؤر اهتمام کولی شو "

له دې خبرو سره سم ګائیډ زموږ پام دَ میوزیم سره جوخت آرټ سېنټر ته واړَول شوه ... دلته دَ تُرکي دَ هرې سیمې دَ خلګو دَ جامو او استعمال شیانو نمونې ... په خاص توګه دَ ناستې او په دېوال راځړوَنکې غالیانې نه یوازې دَ نمائش دپاره ایښول شوې دي ، بلکې خرڅېدې هم ... یَو ځای مې جمعه خان ته وئیل ، چې...

" راشه چې یوه دَ غالب چاچا ټوپۍ او دا اوږد کوټ واخلو "

ده راباندې وَخندل او وئیل يې ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ولې ځان په درنېوؤ ... اول مو بېګونه لږ درانه دي او بيا داسې ټوپياني خو په پاکستان کې هم پيدا کېږي"
ګوره چې اوس دَ ده اشاره په پاکستان کې دَ کومې سيمې دَ خلګو او دَ چا په لور وه ؟ خېر، چې له دې ځايه راوتلو، نو تر دې له مخه مې دَ ژېړو جوړه يوه ښائيسته غاړګۍ، چې په ډيوټي ولاړې ښائيسته پېغلې دَ راښکاره کولو دپاره په غاړه باندې راوَځړَولَه او بيا يې په وار وار راته وئيل ، چې ...
" دا ګوره ، څومره ښائيسته ښکاري"
اوس که غاړګۍ ښائيسته وه، او که نه... خو دَ هغې سره يې ښېخي خوند کولو - که څه هم زما دَ ملګري په خيال دا سودا ګرانه وه، خو شاعر زړه راته وئيل ، چې دَ هغې ښائيسته انجلۍ موسکاګانې چې ورسره وَ تلې ، نو ارزانه سودا مې کړې وه - ولې چې دَ ښکليو دَ موسکا قيمت په هر څه هرڅه ارزي او چرته بيا دومره دومره ډېري موسکاګانې، چې په کاڼو يې لا خولې کولې ... زه خو لا يَو انسان وم -
له دې ځايه پياده موږ دَ تاريخي حمام په لور مخه وکړه - حمام څه ؤ ، يوه غټه خونه وه ، چې په منځ کې يې يوه دوکانچه جوړه وه ، چې دَ ګائيډ له قوله دلاندې يې اور بل وي او په شا وخوا وړو وړو غسل خانو کې دَ غسل کولو مخته او ورسته په ګده باندې په دې غټې دوکانچې باندې سټيم بات اخيستل کېږي او تر ډېره ورباندې تر درځن زيات غسل کونکې پراته وې او بدنونه ټکور کوي - که څه هم په جلا جلا وړو غسل خانو کې دَ غسل کولو اهتمام ؤ، خو شروع او اخيره يې له دې تودې دوکانچې کېدله-
ګائيډ مخته وئيلو چې...
" دغه رنګه حمامونه په افغانستان کې تر اوسه لا هم رواج لري"
وئيل ، خو يې صحيح ... خو خوارکۍ لکه لا سمه خبره نه وه، چې نن په افغانستان کې دَ وژللو راوژللو او دَ يو بل دپاره قبرونه خيندلو پرته هيڅ نه دي پاته شوي -

(c) ketabton.com: The Digital Library

*****

دې وخت دَ پولې ټوؤر ګاډی دَ اتا ترک له تاریخي دفتر او استوګن ځای ، ګوا دَ هغه په استعمال کې پاته شوې رهائشي ماڼۍ په لور روان ؤ، چې ګائیډ وئیلو ...

" دې وخت په ۷،۷۹،۴۵۰ مربع کلو میټرانو خور وور هېواد تُرکي چې په کې ۵،۸۲،۸۷،۰۰۰ خلګ آباد دي– باني ستر مصطفی کمال اتاترک دَ لومړي جنګِ عظیم ورسته لومړی صدر ؤ - دَ تُرکي په ټولو حکومتي څانګو کې یې انقلابي بدلون راویستی دی او سېکولر جمهوري نظام یې نور نور ټینګ کړو ... په خاص توګه ، ښځه یې په لومړي ځل دَ نر سره په څنګه دَ درَوله "

ګائیډ لا خبره سمه سر ته نه وه رسَولې ، چې ګاډی یوې توربخونې او غټې ماڼۍ مخې ته وَدرېدله - دا هغه ماڼۍ وه، چې اتا ترک په کې په سرکاري توګه استوګنه کوله او اوس دَ ده یادونه تازه کولو دپاره دا ماڼۍ دَ تاریخي او قامي نخښې په توګه خوندي کړل شوې وه - په صدر دروازې کې یې دوه عسکران دا سې الرټ ولاړ ؤ لکه هغوئ چې له کاڼو جوړ ؤ - ولې چې په لومړي نظر هغوئ ژوندي کم، مړه بُتان زیات ښکاره کېدو - له دباندې خوا چې دا ماڼۍ څومره سترګو ته ښه ښکاره کېدله ، نو حقه خبره ده، چې دننه به لانور نور دَ کتو وړ شیان په کې وي ، ځکه خو ګائیډ وئیل ...

" بخښنه غواړم ، موږ دې ماڼۍ ته بې له انټري پاس نه خو ور دننه کېدلی شو او نه پاس دومره ژر جوړېدلی شي - یوه دوې ورځې انتظار ورته په کارېږي "
او بیا یې خپله خبره دا سې مخته کش کړه ...

" په تُرکي کې زموږ (توبه نعوذُ بالله) دوه خدائیان دي .. یَو عظیم خدائی او بل اتاترک ... ولې چې نه خو دَ قرآن شریف آیتونه رد کولی شو او نه دَ اتا ترک فرمانونه او جوړ کړل شوی قانون ... "

له دې خبرې څخه دَ هغې ګائیډ دَ خدائی پاک په وړاندې شریک درَول نه ؤ، بلکې دا یې وئییل غوښتلو ، چې دَ جدیدې تُرکي باني اتا تُرک بنیادي نظریه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دَ سبکولرزم په اړه ده په خپل ژوند کې وړاندې کړې وه - هغه نه یوازې خوندي شوه بلکې ژوندۍ یې هم وساتله -
یوې بجې خواته ګاډی دَ تاریخي بازار، چې دوئ اوس ورته " ګرېنډ بازار" وائي په لور دَ استنبول په تنګو هوارو ، خو په لوړو ژورو علاقو کې جوړو روډونو باندې روانه وه او ګائیډ وئیلو ...
" دَ حضرت ایوب انصاري مزار ، انقره او فیشرمېن ویلیج ته که دَ تلو نیت لرئ ، نو خپل نومونه او پتې را وَلیکئ ... ستاسې دَ خوښې په سمه موږ دَ ټوؤر انتظام کولی شو"
او بیا یې ځکه دَ ذکر شوؤ ځایونو پرته ، تر یَو درځن زیات نورو ځایونو دپاره دَ ټوؤر کولو وختونه او دَ خرڅې خبرې په ډالرانو کې داسې په خوند خوند کولې ، چې خپل دې ملګري جمعه خان راته وئیل ، چې ...
" غوږ ورته وَنیسه خیالوَرې ته ... څنګه په خوند خوند دَ پیسو خبرې کوي ؟ "
ما هم آسره تاوان وګڼله او ورته مې په ځواب کې وئیل، چې ...
" دلته اتا تُرک ترکیان په دې وجه نه مني، چې تُرکی ته یې نوی ژوند ورکړو ، بلکې هغه کاغذونه دَ دې خلګو کمزوري ګرځېدلې دي، چې دَ اتا تُرک تصویر ورباندې جوړ دی "
زما په دې خبره چې ملګري جمعه خان غاښونه څنګه سپین کړو ، نو هغې ګائیډ هم زموږ په خوا په ډېره مینه وکتو ، او وَموسېدله .. اوس به لا موږ بل څه سنجَولو ، چې دا څه رامخته شوه ، او وائي ...
" تاسو لکه چې له موږ سره په بل ټوؤر باندې هم دَ تلو اراده لرئ"
غرض ... غرض او تش غرض .. یَو وار لا په زړه کې راغلو ، چې په سخته او غوټ ورته یَه کړم ... لاکن بیا ګوره چې څله مې په کراره ورته وئیل، چې ...
" موږ به صلاح وکړو "
او بیا مې په معنې خېزه موسکا کې دَ جمعه په خوا مخ ور واړَولو ...
" زه خو ورسره ځم، وایه ! ستا څه خوښه ده ؟"

(c) ketabton.com: The Digital Library

دائی چې لا یې هغه رنګه غاښونه سبین نیولې ؤ، راته وای ...

" حریان یم، چې ستا اوس کومه یوه خوښه ده او کومه نه ... چې یَو ځای هسې نامې مخ یا څېره وَوینې.. زړه ورته په لاس کې ږدې "

او ما هم ورسره ګپه خوږه ځکه کړه ، چې خبر وم ، چې یار مو ټوکې کوي -

او بیا چې په خپل حېثیت ځانګړي او تاریخي ګرېنډ بازار ته وردننه کېدو ، نو ګائیډ وئیل ...

" په دې بند غوندې تاریخي بازار کې ۴۵۰۰ واړه او غټ دوکانونه دي "

دَ دې بازار دَ دوکانونو دَ ښائیست او جوړښت څخه پرته، په دې مارکېټ کې دَ دوکانونو تر منځه دومره پراخه لاره تېره شوې وه، چې اوس که داسې مارکېټ زموږ په هېواد کې جوړ وای، نو تاریخي حېثیت به یې داسې نه وای پاته –ولې چې که رکشې او دَ خرو رېړهیانې په کې نه چلېدې ، نو سائکلونه او دَ لاس رېړهیانې خو به حتماً په کې یوې بلې خواته لېدل کېدې - دلته زیاتر غېرملکیان ؤ ، چې سوداګانې یې په کې کولې - دَ سرو زرو دَ کاروبار ډېر زیات دوکانونه په کې موجود ؤ- دَ دې مارکېټ په سېل کولو کې دا خبرې مې زړه ته بیا بیا راتلې، چې ګنې ...

" ټُرکیانو ، چې زرهاؤ کلونو دَ مخه کوم کاروبار کړی ؤو هغه دا دی ښکاره دی.. خو یَو موږ یُو ، چې من حېث القوم دَ تېر شوؤ تاریخي مشرانو په قبرونو دَ کاټو دَ ځلو پرته که نور څه لرو ، نو هغه دي .... خبرې او تشې خبرې ، چې په کتابونو کې یې دَ تاریخي پېښو په توګه خوندي لرو او بس ... "

په ګرېنډ بازار کې دَ ګرځېدو راګرځېدو او یَو نیم شئی اخیستلو ورسته په ګاډي کې ماځیګر خواته خپلو خپلو هوټلانو ته ټوؤرستان وَرسَول شولو - او یَو ځل بیا زه وم او ملګری جمعه خان او دَ لالېلي دَ بازارونو خوش رنګیانې، چې دَ شپې تر لسو بجو پورې په کې دَ نوید او پروین سره ګرځېدو –

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ شپږم نومبر درسته ورځ یا خو موږ دَ هوټل په خوني کې تېره کړه او یا بیا یو دوکان او بل دوکان دَ شیانو په اخیستو را اخیستو کې ستړي ؤ - نن موږ دواړو دا خبره وَ سنجَوله چې ترکیان دَ پاکستان دَ خلګو سره مینه لري او قدر یې کوي – ګوره چې په څه وجه ؟ بس چې به چا هم پوښتنه دَ سودا په وخت کوله، نو زموږ دَ ځواب ورسته به یې فقط دومره وئیلو، چې...
" ټُرک پاکستاني آګردش" ګوا ټُرک او پاکستانیان وروڼه وروڼه یا دوستان دوستان-
او بله خبره مې دا هم نوټ کړه ، چې دلته په سودا کې بارګېننګ ډېر زیات کېږي –که څه هم دَ ټُرک دَ مشرانو دا خبره ډېره مشهوره ده ، چې ....
" Don’t Buy house , Buy a neighbour "
لاکن له بده مرغه دا خبره ما دَ دوئی په روئیو کې وَنه سنجَوله ... خو په خوُی او بُود بد او رَډ خلګ نه ؤ .. بس په پیسو څه زیات مئین راته وَ برېښېدو –
سبا ته زما او دَ جمعه خان خپلو کورونو ته دَ تلو نیت ؤ - نو ځکه مې غوښتلو ، چې نن شپه تر ډېره په استنبول کې پیاده وګرځو او دغه رنګه مې وَ هم کړو - نوید او پروین چې دلته یې ځو ورځې نورې هم تېرولو اراده درلودله .. هم له موږ سره پوره پوره ملګرتیا وکړه - او بیا چرته چرته نه وګرځېدو - که څه هم کله کله نري څاڅکي دَ باران او یا نرۍ نرۍ واوره وربدله – خو موږ دَ لیونیانو غوندې یوې بلې خواته آواره ګردي کوله او دَ استنبول دَ ساړه موسم خوندونه مو دَ رڼاګانو سره ګنډلي دَ زړونو او رُوحونو دَ سکون سوب ګرځولو – لاکن تر کومه پورې؟ .. کله چې دَ استنبول دَ شپې رڼاګانې دَ یخو هواګانو سره تورو خاموشو تیارو ته ستنېده شروع شوې ، نو موږ هم کرار کرار ستړیا ته غړې هم اچولو ... نو ځکه خو، په بېلا بېلو تنګو او پراخو لارو باندې پیاده دَ لالېلي په لور قدمونه تېز کړي ؤ او غوښتلو مو ، چې ژر تر ژره خپل هوټل ته وَرسېږو ، ولې چې اوس خو په روډونو هم خال خال کسان ښکاره کېدو - هوټل ته لا نه ؤ رسېدلي ، چې په لالېلي کې دَ یَو خلاس دوکان مخې ته یوې ولاړې انجلۍ ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مختته يې څه سامان هم پروت ؤ، په ما او جمعه خان باندې ژغ وکړو – مور ورته وَدرېدو او پوښتنه مې ورڅخه وکړه ...
" خير خو دی ... ولې دې راپسې ژغ وکړو ؟ "
دا خبره څه وه ، چې هغه انجلۍ په خپله ژبه کې ګډه شوه – نه زما سر دَ هغې په خبرو خلاسېدو او نه زما دَ ملګري - بس هېش هېش ورته ولاړ ؤ ، چې دا اوس څه وائي او يا څه غواړي ؟ څه وخت ورسته شاته پاته شوي پروين او نويد هم راوَرسېدو ، او تپوس يې راڅخه وکړو ...
" څه کيسه ده ؟ "
ما ورته وئيل ...
" په دې خبره خو مور هم حريان يُو ، چې دا انجلۍ څه راته وئيل غواړي ... ته پوښتنه ورڅخه وکړه "
مګر ناشُوده خبره خو دا وَشوه ، چې اوس دَ هغې انجلۍ بله خوندَکۍ چې له دوکان څخه ورته راوَ تلې وه هم ورسره ولاړه وه ... دَ نويد په خبرو هم نه پوهېدله ... چې څنګه هغه انجلۍ له خپلې خوندَکۍ سره زمور په باب په خپله ژبه کې ګډه شوه ، نو نويد په موسکا کې راته وئيلو ...
" مور څو هوټل ته ... تاسو ورسره جوړ شئ "
او خپله ناوکۍ پروين يې تر لاس وَ نيوله او مختته تېرېدلو په وخت مور ته وائي ...
" دا بلغارين پېغلې دي "
"نو زمور يې څه ... درځه جمعه چې ځو"
دومره وئيلو سم دستي چې ما ګام دَ نويد په لور اوچت کړو ، نو ملګري تر لاس وَ نيولم او راته وائي ...
" څه کوې چې ځغلې ... څُوري خو دي نه ... ورسره په ګپه کولو به ټکه نه درباندې لوېږي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ، ده صحیح وئیل ... وَ یې نه خوړم .. خو دَ سترګو په خمار یې داسې په مزه مزه لاهو کړم ، چې که هر څو مې ورته سر په انکار کې یوې بلې خواته ښورَولو ، لاکن زړه مې ماته ورته منلې وه - هم ځکه خو زما دَ ژبې انکار ... انکار تر ډېره نه شو پاته - او نه مې ملګری جمعه خان ورڅه خلاس کړو - ولې چې په هغو دواړو پېغلو کې یوې زما او بلې زما دَ ملګري شاوخوا داسې په هنر تلکې ودرَولې، چې دَ تېښتې لاره راڅخه ورکه شوه او تر ډېره هانده مو دَ موسم په رحم وکرم ځانوه پرېښَولو –

*****

داسې پېښه په ژوند کې په لومړي ځل راسره شوې وه ، چې زه منزل ته دَ رسېدو دَ مخه .. ګوا له نیمې لارې څخه بیرته دَ پاته شوؤ پلونو په نخښو راغبرګ شوی وم - دې وخت زه او جمعه خان کاکړ دَ تي – بي – تي کمپنۍ په اوتو بوس کې ناست دَ تهران په لور روان دَ اتهه څلويښت ګنټهو په اوږده سفر روان ؤ - اوتوبوس بیا له ایراني ځوانانو او ښځو څخه ډک مخته روان ؤ - ګوره چې څله په اوتوبوس کې له دې خوا نه چا خبرې کولې او نه چا هغسې دَ خوشحالۍ سندرې وئیلې او نه هغسې دَ مستۍ اظهار چا کولو - هم ځکه دَ دیغیت له لاسه دَ ګهړۍ ستنې مخته نه تلې - زیاتره وخت په پټو سترګو او خوب کولو په ناکامه هڅو راباندې تېر شو- دې بله ورځ دَ ښې ډېرې بدني او ذهني ستړیا ورسته دَ ایران څنډې ته ورَسېدو ... اوس یَوځل بیا په اوتوبوس کې ناستې ایرانۍ ښځې ، چې له استنبول څخه دَ ترکي تر ورستي بارډره پورې په جینز کې برېښېدې بیرته بدلې او په غټو تورو څادرونو کې سر تر پایه پټې ښکاره کېدې –

له کوره چې راتلو ، نو دَ هر هېواد په څنډه باندې به مې دَ ګهړۍ ستنې یوه نیمه ګهنټهه شاته کولې ... خو اوس چې مې بیرته په هر بارډر باندې مخ مخته دَ ګهړۍ ستنې څنګه پېچلې لګیا ؤ .. نو ګوره چې زړه مې څله ډُوبېدو ؟ په خپله نه هېرېدونکې ماتې باندې او که دَ تُرکي څخه دَ رابېلېدو له سوبه ؟ داسې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې زه یوازې له داسې کېفیتونو سره مخامخ وم ، بلکې دَ جمعه خان کاکړ بڼه مړَغونې وه ... خبرې یې راسره کولې، خو تندی به یې ګونځې ګونځې ؤ او خُله یې خندا یا موسېدو ته نه جوړېدله - بس یَو علي نامې ایراني ځوان ؤ، چې دَ استنبول څخه یې زموږ مازغه خوړَلو چې خوړَلو او ظالم سترګی کېدو نه - او خبرې یې هم داسې بې لګامه کولې، چې دَ خپل آخوندي نظام پـه زد کرکه څرګندولو سره سره یې سیکس هم سر ته ختلی ؤ ... موږ به په ښه خوند ویده ؤ، نو دې لېوني او مست علي به را وَژغولو او بیا بیا به یې وئیل ...

" انډیا ... مادام مادام .... بیوټي فل ... لټل مني ... نائټ نائټ .... اوووف ډیلیشئیس "

دغه یَو څو دَ انګرېزی تورې یې زده کړي ؤ، چې په موږ یې راچسپَولو او غوږونه یې راته خوړَلو - یو څو ځله چې به یې داسې ګردان راته تېر کړو .. نو ما او زما ملګرې به هم له ډېره خشمه ورته دَ هغه په انداز کې داسې خبره بیا کړه ....

"آون ... ایران ... یُو ... آخوند ... هېډ کټ کټ ... اف نو ستاپ "

دائی به له خندا شین شو ، خو دا خبره به څهٔ بده هم وربانده وَلګېده ... نو ځکه به یې له جمعه خان سره یاري جوړه کړه او دَ ده هغه یوه ماته ګوډه انګرېزي فقره به بیا هغسې تکرارېدله – په ما دَ هغه تېز ژغ ځکه بد لګېدو، چې زه دَ ده او دَ جمعه په مابېن کې ناست وم - غال مې ورسرنه شو کولی ... بس کله کله به مې په لغازي موسکا ښه په خپل خشم پوهی کړو - او هغه ساده او بې وقوف به له خندا بیا شین شو او کله کله خو به یې دَ "هېډ کټ کټ اینډ فنش " رنګه تورې هم له خُلې وتلو -

*****

په تهران کې مو دَ نهم نومبر کال ۱۹۹۳ع شپه خو تېره کړه – مګر دَ بېخي زیاتې سترړیا له سوبه له هوټل څخه فقط دوه ځله او هغه هم دَ ډوډۍ خوړَلو او چائیو څیښلو په نیت دَ ملګرې سره وَوتم او بیا دریم ځل په دې ، چې اوتوبوس دَ اډې په خوا مې مخه کړې وه – له تهران څخه تر زاهدان پورې دَ ۲۴ ګنټهو سفر دَ ۲۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلونو څخه کم ځکه نه ؤ، چې خوب نه راتلو او تش دَ میلانو ډبرې مې نه یوازې کتلې ، بلکې شمېرلې مې هم - بیا چې څنګه دَ قفس دروازه خلاسه شوه او ما چې څنګه دَ خپل هېواد په خاوره قدمونه ږدلو ، نوزړه مې غوښتو ، چې په چیغو چیغو وژاړم ، مګر ژړلی مې نه شولو ، ګوره، چې څله ؟او په تېره بیا زما شاعر زړه .. نو ځکه دَ دې پېښې اظهار په نظم کې کول راته ضروري شو ... هو ، داسې نه ... چې ...

داسې نه .... چې

له ما مه کوه پوښتنه
ته دَ ځان په پاب هیڅکله
داسې نه چې تر خلې راشي
دَ ځواب دپاره خپله
زما زړګی درته پخپله

(شوق / تفتان / کال ۱۹۹۳ع)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ جنت څخه لرې جنت

تاثراتي لنډيز---

"دا خو به وَ منم ، چې سري لنکا دَ سیمې دَ ښائیست په توګه په نړۍ کې ساری نه لري - هم ځکه خو خدائی پاک حضرت آدم علیه السلام له جنت څخه په دې جنت وزمه مځکې باندې راکوُز کړو - دَ دې ثبوت ، دَ ده جوړ پنځه فټه ، څلور انچه اوږد او دوه نیم فټه پلن پَل دی ، چې تر اوسه دلته دآدم پیک نامې غره په څوکه باندې وجود لري - مګر دَ سري لنکنو وَ بُت پرستۍ او تر ټاک اویښتې غرضې ژوند ته چې پام وَکړم، نو دا سوال په مزغو کې را اوچت شي ، چې دَ نړۍ دَ نورو هېوادونو خلګ دَ دوئی په رنګ او خوُی څله نه دي ؟ که څه هم په دې خاورې باندې زمونږ وړَ نیکه ګونو او لومړنئیو انسانانو ژوند کړی دی "
(شوق)

دَ پرونی خبرې په لټون

هغه هنداره
زما دَ سوچ هنداره
هغه هنداره
زما دَ خوب هنداره
چې یو خبره یې په ما تل لیدله
دا سې خبره
دا سې ژوند وزمه خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هم مې خپله وه ،
هم خپله نه وه
ځکه خو ما به په هنداره باندې
دَ تجسس او دَ حسرت منګولې
په مینه مینه لګولې مُدام
په دغه نیت
چې زه یې وَ پېژنم
لا یې دَ خان په باب څه وَ ژغوم
خو ، دَ نصیب لکه چې نه وه خوښه
چې یوه ورځ
هغه وړه هنداره
زما له لاسو ناڅاپه وَلوېدله
او دَ طلب هغه ماشومه څېره
په سل توکرو ځله وَ وېشل شوه ،
بس له هغې ورځې تر ننه پورې
زه په لټون دَ هغې ښکلې څېرې
هرې جنۍ ته زړه په لاس کې ږدمه
او لا ، دَ سترګو په کچکول کې ځینې
په ماته څُله خېرات دَ مینې غواړم
ځکه چې څوک په رنګ مُونږې ورته
دَ چا په سترګو کې هغه سترګې دي
څوک په تندي
او څوک په زَنه هغه
څوک په شُونډانو
څوک په پوزه هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(شوق)

دَ بابا آدم علیه السلام دَ پَل دَ نخښې ښکلولو دَ پاره زه، سره دَ درو ملګرو په ۲۳مه جنوری ۱۹۹۴ع پاؤ کم دولس بجې دَ شپې دَ کراچۍ په هوائي ډګر ، په ائیر لنکا (الوتکه) کې کښېښستم او الوتکه په لس منټه بالادولس بجې والوته - ګوره چې زما دَ ملګرو ، ګوا نصیب ترین ، رضا ترین او جمعه خان کاکړ په مزغو کې څه ؤ ، لاکن زما ټول سوچونه په سري لنکا کې بند ؤ ... ما فکر کولو ، چې ګوره دا هېواد به څومره شائیسته وي ؟ چې خدائی پاک بابا آدم علیه السلام دَ جنت څخه وربانديې کښته کړی ؤ - او دَ لومړي قدم پَل یې په دې خوش بخته مځکه باندې (دَخلګو له قوله) تر اوسه لا وجود لري - او بیا دَ دې هېواد دَ علاقائي ښائیست سره سره به یې خلګ څومره ښکلې وي ؟ خو ، بیا چې به مې دَ ائیرلنکا په دې الوتکه کې دې تکو تورو او بې خونده ائیرهوستېسانو ته پام شو ، نو به زړه ماتې غوندې شو مه - ولې ، دَ دې هوائي کوربنو پېغلو په څېرو کې راته هیڅ قسم کشش نه ښکاره کېدو ... وایم، چې دَ تناره دَ لړونې غوندې لغوَړنې څېرې یې که څه هم انساني څېرې وې ، خو انساني سترګې نه پرې خوږېدې .. چرته بیا شاعرانه نظر ؟ خو دَ دې هرڅه پرته به مې هم وَ خپل زړه ته په دې خبره تسلي ورکوله، چې کېدلی شي ، هلته مېښته خلګ دغه رنګه بې ډؤله نه وي – بس په دا سې رنګه سوچونو کې جهاز دَ درو ګنټهو مزل کولو ورسته ، ګوا دَ سري لنکا دَ وخت په سمه څلورنیمې بجې کولمبو ته وَ رسېدو –

دَ کولمبو دَ ائیرپورټ په ودانۍ کې چې څنګه وردننه شولو ، نو څه ګورو ، چې دَ کسټم سړي په پاکستاني مسافرانو باندی دا سې شاوخوا راوګرځېدو ، لکه جوړه چې مسافران نه ، بلکې خطرناکو سمګلرانو یې وطن ته پښښه راکړې وي - دَ یوه یوه مسافر سامان یې دا سې پلټلو ، چې که یَو شئی نه هم ؤ په کې .. نو یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم دَ ډالرانو ترلاسه کولو پورې به یې مخته نه اېله کولو – دغه رنګه یې موږ یعني څلور ملګرو ... سره دَ نورو پاکستانیانو کم او زیات پنځه ګنټهې دلته وَځنډَولو او دَ سهار نهو بجو خواته یې له خپل غیر قانوني او غېر انساني حصاره چې خوشي کړلو ... نو دَ هر یوه مسافر په تندي دا یَو سوال له ورایه ځلېدو ، چې دي لغوَړنو دا موږ په کومه ګناه کې په ائیرپورټ کې ټوله شپه راګېر کړي ؤ - او هغه هم داسې، چې نه یې په ائیرپورټ کې دَ اوبو څیښلو دپاره څه بندوبست ؤ او نه دَ چائیو - ظلم خو لا دا ، چې که به هر څو موږ ورته دَ یوه ګلاس اوبو دپاره خواست کولو ، نو یوې خواته به یې داسې دیکه کړو ، لکه ښکنځا چې مې ورته کړې وي - خېر ، دَ دي خیرن ائیرپورټ دباندې مې په وَچ حلق دَ یَو ټېکسي ډرائیور سره خبره وکړه، چې ...

"وروره جانه ! موږ نابلده یُو ، دَ یَو ګزارې هوټل ته مې بوځه"

دّ وئیل ...

" په کولمبو ښار ، چې له دي ځایه ورته دَ یوې ګنټهې لاره ده ، کې هوټلان ډېر ګران دي – که زما منئ ، نو دلته نیږدې دَ نیګامبو ساحل په یَو ریسټ هاؤس کې استوګنه وکړئ - زیاتره ټوؤرسټان دَ نیګامبو دَ سمندري غاړې سره جوړ ریسټ هاؤسونو کې او سېده خوښَوي – ولې چې دَ خواپاکې علاقې او ځایونو پرته ، له سهاره تر ماښامه پورې بسونه له هغه ځایه کولمبو ته ځي داځي"

موږ څلور واړه ملګرو دَ صلاح کولو ورسته خبره له هغه ډرائیور سره جوړه کړه او په نیمه ګنټهه کې یې الپائن نامي وړوکې ریسټ هاؤس ته وَرسَولو - د شنه سمندر له غاړې سره جوخت دغه ریسټ هاؤس ، دَ یَو بنګالي ځوان مسټر مامون ، چې له بجیانو سره خپله هم په کې اوسېدو ملکیت ؤ – سترې دومره زیات ؤ ، چې دَ چائې غوړَپلو سم دستي په پلنګونو وَغزېدو -

*****

دلته ګرمي دومره زیاته وه، چې ماځیګر خواته دَ لمبېدو ورسته ، چې څنګه له ریسټ هاؤس څخه دباندې راوَوتو ، نو سم دستي مې بیا بدن خولې خولې شو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا لا هیڅ خبره نه وه، خو طبعیت مې هغه وخت لا نور خټه شو، چې خپل شاوخوا مې دَ سري لنکا ځاي خلګو ته پام شو - که ښځه وه، او که نر، ځوان ؤ او که زوړ او یا ماشومان، چې په رنګ خو تور ؤ ... چې ؤ، خو دَ جامو په اړه هم ډېر شاته پاتې او سترګو ته سخن سخن ښکاره کېدو - بله خبره دا، چې زیاتره خلګ دلته په لوُڅو پښو ګرځېدو - یَو ځای دَ رضا ترین وار نه وَشو او په لغازې خندا کې یې وئیل...

" تر دې خلګو، خو هاغه زموږ دَ سیمې لچیان لا ښائیسته او خواپاکې دي" نصیب ترین هم خبره ورسره خوږه کړه، وئیل یې ...

"هو .. په لوُڅو پښو خو نه ګرځي"

او دا خبره ما او جمعه خان رَد کولی ځکه نه شوه، چې دَ دې خلګو کړه وړه جامې او دَ ژوند کولو طریقه یا لارلیکه یې ببخی زموږ دَ پښتونخوا دَ خواستګرو تورو لچیانو ته شوې وه، دا څه بده خبره نه وه، خو چې موږ او نورو غېر ملکیانو ته به یې په حېرانتیا کتلو، نو په زړه کې به شکمن غوندې شوم - ما وئیل .. چې چرته دَ سري لنکنو دا دعوه، چې ګنې ..."په دې هېواد کې دَ تعلیم شرح ۸۹ فیصده ده" ... مازې دَ خبرو تر حده خو نه ده ؟ ولې چې تعلیم سړي ته دَ ژوند طور طریقې ښئیلو سره سره دَ اناپرستۍ، خوداریۍ او شخصي تشخص غوره کولو درس هم ورکوي - دا خبره مې مزغو ته نه یوازې دَ دې ښځو او نرینؤ نادیده سترګو له سوبه ... بلکې په دې هم راغله، چې که څه هم وارړه لاکن پاخه خپل یا دَ کرایې کورنه یې درلودلو، خو کوُړې کوُړې امبارونه یې دَ کورونو مختهپراته ؤ - او افسوس په دې خبره هم راتلو، چې خدائی دا سې زرغون او ښائیسته وطن ورکړی ؤ، چې سترګې یې په کتو نه مړېدې – هرلور ته دَ شنو شنو، وړو، غټو بُوټو، چمنیانو او نورو ونو پرته دَ ناریل او رقم رقم ځنګلي ونې دَ کتو وَړ وې - دَ سمندر په غاړه باندې یې ببا بل رنګه خوندونه ؤ - سره سپین ټوؤرستان چې په کې نران او ښځې او ماشومان هم ؤ تر لرې لرې پورې لمبېدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا ګرځېدو - دَ څه ګرځېدلو ورسته زموږ هم صبر نه وَشو او دَ سمندر ترۀ اوبو ته ورګډ شولو –

*****

نیګامبو یَو وړوکی ځای ؤ، ځای په ځای په کې ریسټ هاؤسونه جوړ ؤ ، چې په کې دَ بېلابېلو هېوادونو څخه راغلې ټوؤرسټان اوسېدو - دلته دَ سبزي مارکېټ پرته دوه درې کتاره دوکانونه هم ؤ – چې په کې دَ ضرورت هر شئی ، چپ دَ اوړو له پستې ډوډۍ پېدا کېدلو - ولې چې دې خلګو له ډبل روټیانو او ساده پخو وریږو سره بوږ خوړلو عادت ؤ - په زیاترو چوکونو باندې دلته دَ حضرت مریم بي بي او حضرت عیسی علیه السلام دَ مجسمو پرته ، دَ هندوانو بېل بېل بهګوانان ، چې رضا ترین ورته پالوانان وئیلو دَ عبادت دپاره ږدل شوې ؤ - دَ اسلام په نظریه تړلې خلګ که څه دلته لږ ډېر شته خو دَ مسلمانانو دَ یوه ماجت پرته مې نور تر سترګو نه شو - مسلمانان ،چې سپینې خولۍ به یې په سر باندې اینبې وې هم خال خال په دې بیچ ستي نیګامبو کې ښکاره کېدو ... لاکن په رنګ او لباس یا په لنګونو دَ هغو نورو تورکیانو ورته ښکاره کېدو - دلته چې کومې دوې ژبې وئیل کېږي ، هغه "تامل" او "سنهاله" دي ، چې په کې دَ "ډ" ، "ړ" او "ک" تورې ډېر زیات استعمالېدو - که څه هم په سري لنکا کې دَ "ګوتم بدها" یا "ماتما بت" منونکو "بُدهمتو" شرح ۶۹ فیصده ده، خو ګوره چې دلته په نیګامبو کې ؤ نه او که دَ بدها بُتان یې په چوکونو کې لګول دَ خپل مذهبی پېشوا توعین ګڼلو ؟ وائي .. چې دَ بُدهمتو په چپه په سري لنکا کې ۱۵ فیصده هندومت ، ۸ فیصده مسلمانان او ۸ فیصده عیسایان مېښته دي -

*****

دَ ماځیګر دَ سېل پرته دَ نیګامبو لومړۍ شپه په دې اړه ډېره په خوند راباندې تېره شو ، چې دَ ریسټ هاؤس څخه په څه واټن باندې په یَو پراخ مېدان کې " اوپن ائیر تهېټر " شو وه - ځکه موږ هم ورته پېښه وکړه - مېدان له خلګو ډک ؤ - دَ څه هلې ځلې ورسته موږ څلور واړو هم ځایونه پېدا کړو او کښېنستو - دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتني دوکانچي غونډي جوړ ستېج باندې دَ خاکو ، سندرو پرته دَ پېغلو ډانسونه هم په هره اړه دَ کتو او دَ زړونو دَ خوشحاله ولو وَړ ؤ - دَ دې دمامې ځخه موږ دَ سري لنکنو په حقله دا تاثر واخیستو ، چې دا خلګ چې څومره په ښکاره مړَغونې بربښي ، دغه هومره دننه دننه مستي هم لري – او بیا دَ خوند خبره دا هم وه ، چې دا شو دَ نرانو پرته ښځو هم ورسره په ګډه کتله - او کله کله به یې دَ یَو مستې سندرې سره ژغونه هم راپورته کړو – دولس بجو خواته چې دا مېله سرته وَرسېدله ، نو دَ زیات رش له سوبه مې دومره دیکې وَخوړَلې ، چې دَ کوټلو بدنونو سره دَ ریسټ هاؤس په وړو خوُنو کې دَ غوماشو او زړو پنکهو دَ کړَپي په پرته هم تر سهاره پورې ښه کرار ویده ؤ –

*****

سهار دَ چائیو په غټ مېز زموږ لیدل کتل دَ جان هوګر نامي انګرېز ، چې له لندن ځخه راغلی ؤ او په دې ریسټ هاؤس کې اوسېدو سره وَشو - په یوازې ځان دومره دیغ شوی ؤ ، چې مازې یې دَ هېلو هائی بهانه غوښتله او بیا که ده دَ خپلو ملګرو پېغلو ، دَ ده له قوله نن ماښام دَ " آدمز پیک " ځخه بیرته راستنېدې ذکر نه وائی کړی .... نو رضا ترین به ضرور ورته جوړه لاسونه نیولي وای - ولې چې دا سړی دومره ژغېدو او داسې کړې وړې او وراني خبرې یې کولې ... لکه جوړه چې دائی په دریمې نړۍ کې نه بلکې تر اولې نړۍ هم څه مخته جوړې نړۍ دَ خپل مخته آزادو ځوانانو په محفل کې ناست وي - بله دا ، چې ده بل چا ته دَ خبرې وار نه ورکولو ... یوازې جان هوګر نه ، بلکې دَ ریسټ هاؤس په پټه او غلا راغلې بنګالیان ، چې دَ ریسټ هاؤس وَ شاته جوړو شوؤ وړو خونو کې استوګن ؤ ، هم داسې راباندې بُوښېدلو ، لکه موږ چې انسانان نه ... عجوبې ؤ – اوس ګوره ، چې ځله دې خلګو نه یوازې په درنو سترګو راته کتلو ، بلکې نزدېکت ته یې هم زړونه تخنېدلو - که څه هم موږ دَ هغوئ په رنګه دَ ختو ځخه جوړ انسانان ؤ -

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه ورځ لس بجې خواته په بس کې کښېنستو او دَ کولمبو په لور مو مخه وکړه - دَ بس دا سفر زما دَ ملګرو ، په خاص توګه رضا ترین او جمعه خان دپاره دَ سکون وړ ځکه ؤ ، چې تر نرانو په کې ښځې زیاتې وې او هغه هم دومره زیاتې چې په یَو بل کې سره چیخلې چیخلې ناستې یا ولاړې وې ... که څه هم هاغه دَ جمعه خان خبره " ټولې تکې توري دي " ، خو دَ ملګري رضا په قول " دي خو ښځې " ... نو ځکه مو دا سفر له نیګامبو څخه تر کولمبو پورې په خندا او خوشحالۍ تېر شو او نصیب ترین چې دَ جمعه او رضا په خبرو او ټوکو یې خوند اخیستو بیا بیا وئیلو ، چې ...

" دَ پرون درسته سترِیا او دَ ائیرپورټ دَ لغوَړنو هغه تنګول یوې خواته ... دا دَ نن دَ زړه له اخلاصه خندا بلې خواته ..."

دَ خندا اصل سوب دا ؤ ، چې یَو خو سره ګرمي وه او بل په دې بس کې راسره څنګ په څنګ په یوه یوه سیټ کې دوې دوې یا درې تورې لچۍ وزمه پېغلې ناستې وې ، چې دَ بدنونو تودښت یې لا نوره سا راتنګه کړې وه او خولې یې راباندې ماتې کړې وې - له دې علاوه مونږ په درست بس کې دَ هغوئ په نسبت سپین پوسته ؤ ، او څه څه دَ هغوئ په معیار پوره غوندې هم - نو ځکه به یې مونږ ته بیا بیا او په نېغه کتلو - زما ملګرو خو به له یوې نیمې په سترګو کې سترګې داسې هم ورکرارې کړې ، چې شاوخواته ولاړو به پرې خندلو او ګوره چې هغو پېغلو ته به یې مبارکي ورکوله او پسخوندونه به یې ورباندې وهلو ؟ حال زما هم بد ؤ ... خولې راباندې ښې ډېرې را ایله وې ، خو ګوره ، چې دې زړه مې څله نه غوښتلو ، چې له چا سره خبرې وکړم ؟ خېر ، دَ یوې ګنټهې دَ مزل کولو ورسته دَ کولمبو ، چې دَ پاکستان دَ یَو ښار په رنګه ؤ په سخنې خیرنې بس اډې کې کښته شولو-

" دا خو پاکستان دی"

"هو ، هیڅ فرق یې نه شته"

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ نصیب ترین له دغه خبرې سره مور درې واړه ملګرې ځکه متفق شولو ، چې دَ دې ځای په دوکانونو ، په فُټ پاتهونو او ماتو ماتو روډونو کې هیڅ توپیر راته نه شو ښکاره ... بس که بیا هم زمونږ او دَ دې خلګو تر منځه څه توپیر ؤ ، نو هغه دَ رنګت پرته دا... چې دَ جامو په اړه دَ دې ځای ښځې او نران تر ډېره هانده انګرېز وزمه هم ؤ - تر یَو څه وخته پورې په کولمبو کې یَو روډ بل روډ پیاده وګرځېدو ، خو داسې بله عجوبه چې مونږ ورته حریان شوي وای مو تر سترګو نه شوه چې دَ ذکر وَړ مې بللی وای - چپ له دې خبرې ، چې مونږ یې په سوچ وهلو پارَولي ؤ ... ګوا ، دَ اډې شاوخو او بیا تر لرې لرې پورې دَ روډونو یوې بلې خواته په تړو باندې دَ لاټرۍ ټکټونو دَ خرڅلاؤ کاروبار دومره ګرم ؤ ، چې په کتو ورڅخه دَ دې ځای دَ خلګو دَ معاشي بدحالۍ او لالچ اندازه ښه لګېدلی شوه - ولې چې زما په خیال ...

" څوک چې په لاټریانو یا جوارۍ باندې خپل قسمت ګوري ، نو پوهی شه ، چې یا خو یې کار دَ لاسه نه کېږي او یا بیا صلاحتونه نه لري او له ځانه یې هیله ختلې ده "

دَ کولمبو په ګال نامي روډ باندې چې له ټېکسی څخه کښته شولو ، نو نصیب ترین چې ښه ډېر په روسي ریاستونو کې ګرځېدلی ؤ ... یَو دم داسې وَوئیلو ...

"دا روډ او دَ روډ دواړو خواؤ ته جوړ دوکانونه او نورې ودانیانې ارومرو په روسي ډړل جوړې دي"

هو ، دَ ده خبره صحیح وه ، یَو روډ بېخي پراخ او ښائیسته ؤ او بل دَ پنډو دېوالونو او غټو غټو دروازو دا دنګ دنګ او په جدید طرز جوړ دوکانونه او کمرشل پلازې او دفترونه سترګو ته ډېر ښائیسته ښکاره کېدو .... رضا ترین ، چې تر ډېره یې په حېرت ورته کتلو ، یَو ځای وَوئیل ، چې ...

"کشکې دا خلګ یې هم هغه رنګه ښائیسته وای

دَ جمعه خان کاکړ هم وار نه وَشو ، او خپله خبره یې داسې منځ ته راوَغورځوله ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" بس دغه خو بدبختي ده .... چې چرته علاقه ښائیسته ده ، هلته خلک بد رنګه ..
اوس ګوره ، چې په دې کې دَ خدائی پاک څه مصلحت دی ؟ "
او زه چپ په دې وم، چې وږی وم او شاوخوا مې ریسټورینټ لټولو - یَو وخت
چې موږ په دې روډ کې ، چې ورسره ورته تک شین سمندر او صفا سمندري
غاړه وه ... په خوا روان ؤ – نو دَ مسلمانانو یَو ریسټورینټ مې تر سترګو شو -
دَ "حلال "لیکلی توری مې په بورډ باندې لیدلو په وخت ایله له خلې دَ
خوشحالۍ چیغه نه وَوته – او بیا په یو بل پسې څلور واړه ملګرې وردننه شولو
- په دې ریسټورینټ کې دَ سري لنکا دَ ځای خواړو څخه مو لا سم لاسونه نه ؤ
راټول کړي، چې موږ ټوله په خولو کې لانده خیښته شولو – دَ هر یوه ملګري له
خُلې څخه شپېلکیان په دې وتو ، چې ترخو مرچو یې خپل اثر ښکاره کړی ؤ -
دومره ترخه خواړه؟... وایم چې کله ما په ژوند کې نه ؤ خوړلې – لکه دلته چې دَ
خېټې لوږې په ما او زما په ملګرو باندې وَخوړلو - زړه مې غوښتو ، چې منډه
کړم او وَدې نیږدې سمندر ته ورټوپ کړم - لاکن داسې مې کولی ځکه نه شو ،
چې پښتو نیولی وم– خیر ، چې کله له دې ریسټورینټ څخه ولاړېدو ، نو رضا
ترین چې له خلې فوُفوُفوُ غوندې توري وتلو .... په لغازي خندا کې وای...
"اوس پوهی شوم، چې دَ دې ځای خلک دومره تک تور څله دي ؟"
او بیا په تېزو قدمونو څلور واړه ملګرې دَ سمندر دَ غاړې په لور روان شولو –
دَ کولمبو دَ سمندر دا غاړه، چې څومره ښائیسته وه ، دغه هومره خلک ورباندې
کم کم ښکاره کېدو ... او چې خال خال لیدل کېدو ، نو په هغو کې هم زیات دَ
بېلابېلو هېوادونو ټوؤرسټان ؤ - دلته دَ سمندر له غاړې سره ورته جوړه ګیږدۍ
ودانۍ دَ نورو ماډرن طرز جوړو ودانیانو په منځ کې ډېره ښائیسته او په زړه
پورې برېښېدله- دَ تصویرونو اخیستلو او دَ څه نور ګرځلاؤ ورسته یَو ځای
کښېښستو ... دَ نورو ګپو پرته رضا ترین چې دَ اوله یې لا په زړه کې جوړه کړې
وه .. خبره داسې منځ ته واچوله ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" يَه ملګرو ! موږ دلته پيسې دَ څه دپاره ګارَؤ ؟ نه خو دلته دَ کتو دپاره څه شته او نه بل څه ... ولې بنکاک ته دَ يو څو شپو دپاره نه ځو"

ده لا خبره سمه سرته رسَولې نه وه، چې نصيب ترين لکه جوړه چې له هغه سره په صلاح وي... يَو دم دَ ده خبره داسې په تائيدي انداز کې مخته کش کړه ...

" هو، دائی رښتيا وائي... دَ بلې مياشتې تر ۲ تاريخه خو به دلته چمچي وکړو – درځئ چې څو شپې هلته په تهائي لېنډ کې وکړو - بيا که جېبونو اجازه راکوله، نو به دلته يوه نيمه شپه دَ راغبرګېدو په وخت وکړو"

جمعه خان چپ ؤ، نه يې دَ هغوئ سره " هو " کولو او نه يې زما خبرې ته غوږ نيولو - که څه هم ما ډېر ډېر وَ يارانو ته وَوئيل، چې...

"دَ آدمز پيک دَ کتو بغېر دا زموږ راتګ وَ سري لنکا ته بې معنا دی او بيا که تاسو ځئ.. نو لاړ شئ... زه به دلته پاته شم، ولې چې زه اول هم ورَغلی وم"

لاکن بيا چې کله جمعه خان هم له هغوئ سره په "هو" کې "هو" ورګډوَل شروع کړو، نو زه هم چپ پاته شوم او له ملګرو سره مې خوښه کړه - دَ دې سمندر له غاړې سره نيږدې دَ ائيرلنکا مېن آفس ته وره غلو ... بيا څه وخت ورسته دَ ائيرلنکا کنفرم ټکټونه دَ بنکاک دپاره، چې دَ بل سبا يعنې دَ ۲۷مې جنورۍ ۱۹۹۴ع سهار اتهه بجې ورته تګ يقينی شوی ؤ ... چرته څخه چې به موږ په ۳ مې فرورۍ بيرته راغبرګېدو ... په لاس کې دَ ائيرلنکا دفتر مخې ته دَ ټېکسي په انتظار ولاړ ؤ –

قضا ماخپښين دَ کولمبو په بس اډې کې دَ نيګامبو وَ بس ته وختو ... دا بس که څه هم دَ رش له سهارنۍ دلچسپيانو څخه خلاص ؤ، خو دَ ملګرو ګپه په خپلو کې دومره سره خوږه وه، چې دَ يوې ګنټهې سفر راباندې داسې تېر شو، چې ګرسره ورباندې پوهی نه شوم - په خولو کې لانده خېښته دَ نيګامبو په بس اډې کې کښته شولو او نيږدې سبزي مارکېټ ته ورچپ شوؤ – هلته مې دَ خپلې خوښې دَ سبزۍ رانيولو پرته څو بندې کوپرې هم واخيستې او دَ ريسټ هاؤس په خوا مخه وکړه - دَ ريسټ هاؤس څخه ښه رالرې په يوه کوڅه کې چې ځنګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوګرځېدو، نو دَ يوه واړه کور مخته مو يوه تکه توره پېغله چې ښخي نرۍ جامې يې اغوستې وې.. په لمبېدو تر سترګو شوه.. دَ پلاسټک بالټۍ يې څنګ ته پرته وه او ډکې ډکې لوټې يې په ځان داسې ژر ژر اچولې، لکه په وجود کې چې يې اور بل شوی وي-دا منظر په مورږ کې دَ يوه خوښ شو، خو دَجمعه خان دَ زړه خبره داسې په خُله باندې راغله ...

" واه ... خو دَ پښتو دَ فلمونو دَ باراني سينونو بارِ مې پرې مات شو "

خبره وه هم دغه رنګه، ګوا دَ هغې توري انجلۍ دَ بدن هر اندام دَ لمدې او نرۍ جامې څخه ښکاره کېدو او بيا يې حياء دومره غورځولې وه، چې مورږ ته يې کله پام شو، نو په وازَکې انداز يې خندلو لا راته ښېل-بيا يَو وخت چې مورږ ښه ډېر مخته ورڅخه تېر شولو، او په بله کوڅه کې ښې لاس ته ګرځېدو له مخه چې مو په ورستې ځل شاته وَکتلو، نو هغې خپلې خلاسې زُلفې دَ وچولو په نيت يوې بلې خوا ته څنډلې لګيا وه او زمورږ په لور يې لا هم هغسې دَ خوړلو په انداز راکتلو-ګوره، چې اوس دا سپين سترګې وه او که مورږ ناديده ؤ ... يا بيا دلته داسې غوندې حرکتونه کول څه عېب نه ګڼل کېږي -

په ريسټ هاؤس کې جان هوګر، لکه زمورږ په انتظار کې چې ناست ؤ.. زمورږ په ليدو دَ چمني څخه را ولاړ شو او مورږ ته يې هرکلی په ډېره مينه وَوئيلو - دَ هېلو هائی کولو ورسته زما واړه ملګرې خپلو خپلو کوټو ته مخه وکړه او زه دَ سره يار هوګر سره دَ مېن هال په صوفه باندې کښېمستم -

" ولې ... هغه ستا دوې ملګرې لا نه دي راغلې ؟"

زما دَ پوښتنې په ځواب کې ده وئيل ...

" يَه ... لا خو نه دي راغلي ... ځکه خو ديغ يم او دا ټوله ورځ مې دلته يوازې تېره کړې ده "

او بيا يې له خپلې خوا راته وئيل، چې ...

" هغه دواړې زما ډېرې خوږې ملګرې دي-مګر دَ يوې سره مې هم جنسي تړون نه شته .. ولې چې ما ته تش دَ انډين انجلۍ سره سيکس کولو کې خوند راځي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خبرې یې چې کولې نو په خپل شوخ انداز کې راته دَ ټوکو کولو په موډ کې بربښېدو ، نو ځکه مې ورځخه پوښتنه وکړه ...
" انډین انجلۍ څله؟"
ده چې بیا په خندا خندا کومه خبره وکړه ... هغه دلته دَ لیکلو وَړ نه ګنم .. ولې چې زه نه غواړم، چې خپل لوستونکې جنون ته وَرسَوم – خبر، ما بیرته دَ ده فکر دَ دې خبرې په خوا ور واړَولو ، چې ...
" دَ ده څله دَ انګرېزې انجلۍ سره نه لګېږې - که څه هم مورِ او رېدلې دې چې هغوئ ملګرې په ډېر اخلاص کوې"
خو ده وئیل...
"هو ، اخلاص یې په خپل ځای، لاکن جیبونه خو هم خالې کوې"
نو دَ جان هوګر مطلب دا شو ، چې انډین انجونې له سرو سپینو انګرېزانو او یورپئینو سره بې غرضه دوستیانې کوې - دا سې یې نورې خبرې هم وکړې او یَو وخت یې په خبرو خبرو کې دَ خپل مور او پلار
چې تر خپلو دَ بېل شوې ؤ په اړه وئیلو ، چې ...
" مسټر شوق !زمورِ په مغربې ژوند کې دَ سړې ساه تنګېږې ـ غرض غرض فقط غرض ، نفسانفسې او شپه او ورځ کار کار ... زما خو له انګلېنډ څخه بد کېږې .. ځکه اکثره انډیا ته ځم راځم"
او دغه رنګه ما او ده په خبرو کې دَ ماځُستن نهه بجاؤ کړې ، چې دَ ډوډۍ دَ مېز په خوا تلو ، نو یې راته وئیل...
"چې زما ملګرې څنګه راشی ، نو له تا سره یې ضرور لیدل کتل کوم"
او بیا مورِ دَ خپلو نورو درو ملګرو سره په دوډۍ باندې ورمات شولو -
*****
سرې لنکا ، چې ډېر پخوا دَ برصغیر سره تښتې برخه وه ، یَو وخت دَ مست سمندر اوبو له وَچې مځکې څخهٍ بېله کړه او اوس دَ بحرِهند او دَ Bay of Bangal په منځ کې ځانته په یَو بېل ټاپو باندې جوړ هېواد دی - رقبه یې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶۲۵، ۲۰۲ مربع کلو میټرانو باندې اړه لري - او ۲۰ ء۱۷ ملیونه ژوندي سرې انسانان په کې اوسېږي - دَ نرانو اوسطاً متوقع دَ ژوندي پاته کېدو عمر ۷۲ کاله او دَ ښځو ۷۸ کاله دی – که څه هم کولمبو دَ سري لنکا تر ټولو غټ کمرشل ښار دی ، خو دارالحکومت یې Javewardenepur نامې ځای دی - دَ کولمبو آبادي ۲۴۳۰۰۰ خلګو باندې اړه لري .. په سري لنکا کې سرٍکال دَ کښتې درجه حرارت C *16 او دَ لوړې درجه حرارت 27*C ده -

اوس به لا ما " دي مېګزین آف ائیرلنکا " دَ Serendih نامې رسالې څخه نور معلومات تر لاسه کولو ، چې دَ شپې یولس بجې خواته دباندې په مېنن هال کې دَ ښځو ژغ راپورته کېده شروع شو - زړه مې غوښتلو چې ورپورته شم او وګورم، چې څه پېښه ده ؟ اوس به مې لا دَ ولاړېدو هڅه کوله، چې دروازه وَټکېدله ... ور پورته شوم او دروازه مې خلاسه کړه ... څه ګورم ، جان هوګر ولاړ دی او وائي راته ...

"بخښنه غواړم ... ستا دَ خونې بتۍ مې بله تر سترګو شوه ، نو ځکه مې زحمت درکړو ... راځه ، چې له خپلو ملګرو سره دې پېژندګلوي وکړم "

او بیا لږ ساعت ورسته زه له هغوئ سره ولاړ وم او هوګر وئیلو ...

" دا زما ښې لاس ته او له پېغله" لنډا " نومېږي او هغه دویمه چې په سُرت ښه چاغه ده .." نکي "..... ده"

نکي، چې دَ جان هوګر په ټوکه یې نري نري خندلو راته وائي ...

"هائي "

او دې بلې هم دغه رنګه توری تکرار کړو او بیا ما هم خپل نوم ورته وَښئیلو – خبرې دَ پېژندګلوۍ څخه یَو دم دَ " آدمز پیک " پورې وَرسېدې - دوئی وئیلو ...

"موږ وَ دې ساده خلګو ته حریان یُو ، چې دا خبره یې څنګه وَمنله چې دا دَ آدم پَل دی ؟"

ما پوښتنه وکړه ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ځله... دا خبره تاسو په کومه حواله وکړه ؟"
لنډا ، چې په سترګو کې دَ خبرو کولو خورا غښتلې وه ، زما دَ پوښتنې په ځواب کې وئیلو ...
" زما په خیال دغه رنګه نخښې اکثره په غرونو کې لیدل کېږي او بیا دومره غټې پَل ... اوو مائي ګاډ .. چې اوږدوالی یې پنځه فُټه او څلور انچه او دوه نیم فُټه پلن ؤ ... زړه مې نه مني.. چې دَ انسان دَ پښې پَل دی "
دَ لنډا دَ خبرو مطلب هم دا ؤ ، چې دَ سري لنکا مسلمانان او عیسایان په دې باب چا غولولي دي - ما سرخو ورته پورته کښته وَښورَولو ، لاکن په سوچ کې ورک ځکه شوم ، چې زما دَ معلوماتو په سمون د پښې دَ دې پَل په باب که څه هم دَ سري لنکا او ځینې نورو هېوادونو مسلمانان په دې یقین سره وائي ، چې کله خدائی پاک بابا آدم علیه السلام دَ جنت څخه دَ غره په دغې څُوکه ، چې قریباً ۷۰۰۰ فُټه هسکه ده، راکښته کړو ، نو ده دَ خپلې غلطۍ دَ بخښنې دَ پاره زرهاؤ کلونه په یوه پښه وَدرېدو ، او په ژړا ژړا یې خدائی ته فریادونه وکړو-
خو خبره شکمنه په دې شي ، چې دِ آدم بابا دا پَل چې Sri Pada هم ورته وئیل کېږي ، دَ بُدهمت مذهب منونکې یې دَ بُدها دَ پښې پَل ګڼي او وائي چې... کله ماتما بُدها له دې غټې جزیرې څخه وتو ، نو په یوه پښه ولاړ یې دلته ریاضت کړی ؤ - نه یوازې دا ، بلکې هندوان بیا دا یقین لري چې دا دَ رام چندر دَ پښې پَل دی - ګوا دَ یَو روایت په سمون ، چې کله رام چندر دَ خپلې اغوا شوې ښځې سیتا دیوي دَ بري کولو په نیت دَ هندوستان څخه سېلون خواته پېښه وکړه، نو دَ خپل فوځ دَ راهنمائي کولو په نیت یې دا پَل جوړ کړو- نو ځکه درې واړه دَ مختلفو مذهبونو منونکې ، هر کال په جنوري او فروري میاشتو کې آدمز پیک نامې دَ غره څوُکې ته خیږي او زیارت یې کوي -
څوک په حق او څوک ناحقه ؟ خو دَ مسلمانانو دَ دې اسلامي تاریخي روایت څخه هم انکار نه شي کېدلی ... چې ګڼې دَحضرت آدم علیه السلام وجود دَ مکه مکرمه او طائف له منځنۍ علاقې (چې تاکنه یې نه ده شوې) له خاورې څخه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه یوازې جوړ کړل شوی ؤ –بلکې تر څلو ښت کالو پورې دلته بې روح او بې ژونده پروت ؤ ... او بیا دَ جنت څخه په مځکه راکښته کولو په حقله وئیل کېږي... چې دائی په سري لنکا کې هم په دغه غره باندې راکښته کړلی شو - او دَ روایت په سمه دَ آدم بابا قد ۷۰ فُټه ؤ، نو لازمې خبره ده، چې دَ پښې پَل به یې هم دَ نن دَ عام سړی دَ پَل څخه ښېخي غټ ؤ - مګر دا خبره ښېله وه، چې دې لنډا نامي انګرېزي انجلۍ زړه دَ دې حقیقت دَ منلو څخه ځله منکره ؤ- یَو وار لا زړه ته راغلو، چې ورته وَوایم، چې که دَ پخوا زمانې هغه ډائناسور، دَ یوه وخت خوراک یې دَ یوې اندازې په سمه دَ لس څخه تر پنځلس ټنو پورې ؤ ... که دَ ماهرینو په اندازه په ارتقائي عمل کې راتېرېدو ورسته دَ نن دَ وړې چرمشکۍ په جُوثه بدلېدلی شي، نو بیا دَ دُنیا دَ لومړي انسان دَ پښې پَل به دَ نن دَ انسان په مقابله کې غټ ځله نه وي- دا خبره ورته دَ کولو وه، خو وَمې ځکه نه کړه ... چې مباحثه ورڅخه جوړېدلو امکان ؤ او ما نه غوښتلو، چې دَ شپې په دې نا موذونه وخت باندې ریسټ هاؤس په سر واخلم -

خبر، لنډه دا، چې دا ټاپک څنګه ختم شو، نو دَ ځینې نورو خبرو ورسته هوګر راته وائي...

" زما اراده ده، چې دَ دې ټوؤر ورسته دَ ټورِرسټانو ګروپ جوړ کړم او په بس کې په نیمې نړۍ باندې راوګرځم "

په دې خبره کې چې ما هم څنګه دَ خپلې خوښې اظهار وکړو، نو لنډا وائي...

" هو ... که ته زموږ سره په دې ټوؤر کې ملګري وکړې، نو ښه خبره به وي " نیکي هم زما په ګډون کې دلچسپۍ څرګنده کړه، ما ورته وئیل ...

"کېدلی شي ... مګر چرته به سره غواړو او بیا زه به په تاسو کې بد نه ښکاره کېږم که څنګه ؟ "

هوګر زما دَدې خبرې سم دستي تر برېتونو دلاندې وَموسېدو او وائي...

" ستا پته راسره ده، کله چې هم داسې پروګرام جوړ شي، نو خط به درته وَلیکم او ټول پروګرام به په کې نوښته کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما به لا ورسره خوښَوله، چې هوګر بیرته په پسخوندي او شرارتي خندني انداز خبرو ته چمتو شو ...

˝ لنډا یا نیکي به درسره ملګري وکړي ˝

ما دَ موسېدلو ورسته په طائرانه نظر یَو ځل لنډا او بیا نیکې ته په دې نیت وکتلو ، چې ګوره دوئی څه ردعمل ښکاره کوي ؟ لاکن دَ دواړو له خوا هیڅ قسم ریسپانس نه راغلو مخې ته - بلکې دَ هوګر دا خبره دواړو لکه چې په ځانونو بده هم ګڼلې وه ، ځکه خو چپ غوندې وې .. ما هوګر ته په شرارتي موسکا کې وئیل ...

˝ خبر دی .. زه به بې دَ ملګرې درسره ملګری شم ، هغسې هم یوازې یم ˝

دا خبره چې مې کوله، نو لنډا یَو وار په برګو راته کتلو ورسته په موسکا کې وائي ...

˝ No problem , I will join you ˝

که څه هم هغې ټوکې کولې، او زه هم په غلط فهمۍ کې نه وم مبتلا شوی دَ هغې په داسې خبرې ... خو خبر نه یم، چې بیا تر څو پورې په دې محفل کې ناست وم، نو دَ ځینو ټوکو او شوخیانو سره ګنډلې خبرو پرته شین سترګې لنډا په سترګو سترګو کې ګوره چې څله خبرې راسره شروع کړې وې ؟ هرڅه هرڅه ، خو زه په دې خبر وم، چې په انګرېزانو کې دوستي او ملګرتیا دَ مشرقي معاشرې په رنګه په یوه معنا کې نه اخیستل کېږي .. نو ځکه دې وخت زما او دَ لنډا سترګو ، ګوره چې په یَو بل کې کوم تړون موندلو ... مینه او که دوستي .. یا هسې ټائم پاسي؟

*****

˝شوقه !لاړې زموږ له کاره وَوتې˝

دا خبره سهار دَ نهو بجو خوا ته چې موږ دَ چائیو په مېز راغونډ شوي ؤ ، جمعه خان کاکړ په خندا ځکه وکړه ، چې زه دې وخت دَ جان هوګر، لنډا او نیکي سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خبرو اخته وم - خبره يې ډېره غټه او بامعنا کړې وه، نو ځکه مې دَ ملګري جمعه په خوا مخ واړَولو ...

"ياره ! داسې خبره هم نه ده... مسافران دي او بيا يې زړه راسره غواړي هم "
ما چې ځنګه خبره کوله، نو په سُرت چاغې نيکي پوښتنه وکړه ...

" دا روسی ژبه ده چې تاسو يې وايا ست ؟"
يَو وار مې لا زړه ته راغلو، چې ورته وَوايم، چې " هو " لاکن دَ دننه پښتون مې سر راپورته کړو او ورته وئيل مې ...

" يَه.... دا پښتو او افغاني ژبه ده "
زما په دې ځواب لنډا وائی...

" يس يس افغانستان... ډز ډز .. سيول وار"
که څه هم دې دا خبره په خندا کې وکړه ، خو داسې راباندې وَلګېده لکه ټک چې يې راباندې کړی وي ... خو وَ مې زغمله - ځکه چې ښځه وه او راباندي اوس لړه لړه ګرانه هم ... ولې چې خپل ښائيست يې دَ شنو سترګو په اشارو کې راباندې لوګی کولو له نيت سره سره فرېنډ فرېنډ هم راته وئيل شروع کړي ؤ ..
رضا محمد ترين چې له ډېره وخته چپ ناست ؤ او سترګې يې په دغو انګلسی پېغلو کې داسې کرارې کړې وې ، چې يوې بلې خواته يې نه کتلو ... هم اوس يو بل سګرېټ ته تيلی پورې کولو ورسته دَ خپلې سينې څخه دَ يو ګڼ لوګي خړُوسکه را يستله او په موسېدلې انداز کې وائي ...

" درځئ چې دَ سمندر غاړې ته ځو ... اوس خو خپله پښتو را څخه هېرېږي "
او بيا له مورِ سره دغه انګرېزان ملګرې هم دَ ريسټ هاؤس څخه دباندې وَوتو ...
مګر زمورِ مخه دَ سمندر دَ غاړې په لور وه او دَ هغوئ قدمونه دَ نيګامبو دَ ګڼې آبادی په خوا ...
که څه هم دَ بلې مياشتې په درې تاريخه به دلته دَ دوؤ درو شپو دپاره له بنکاک څخه بيرته راتلو ، خو له دې خوا ، دا زمورِ آخيري ورځ وه - نو ځکه مورِ غوښتلو چې دَ دې بيچ پرته دَ نيګامبو ټولې کوڅې هم کچ کړو او نور نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړخوشیانې دَ خپلو دیغ شوۀ زړونو دَ سکون دپاره لوګی کړو - یوې بلې خواته آواره ګردي کولو په وخت چې کله مې یَو داسې تور ځوان ته پام شو ، چې دَ ناریل دَ بېخې نرۍ او دنګې غوندې ونې وَ رک سر ته ورختلی ؤ .. نو مې نابېره له خُلې څخه وَوته ، چې ګنې...

" وئ خوائیه !دَ ناریل په داسې نرۍ وَنو ، چې دا خلګ خېږي.. نو ماتېږي څله نه ؟"

رضا چې زما وَ څنګ ته روان ؤ ، زما په دې خبرې اول وَ خندلو او بیا یې وئیل ...

" دا نو اوس کله خلګ ؤ ... خو ، ټول دَ ونو مرېږ دي او دَ مرږو یا چرُمشکیانو په زور ونې کله هم نه ماتېږي "

دا خبره څه وه ، چې موږ ټولو تر ډېره پورې پرې خندلو او په خندا خندا مو له دې ټوکې سره ترلې نورې نورې خبرې دَ سرې لنکنو په باب تر خپلو زیرِبحث راویستې -

دلته چې زموږ له چا سره هم خبره شوې وه ، هر یَو په انګرېزۍ یا خو پوهېدو او یا یې ښه په خوند وئیلی شوی- او بله دَ خوند خبره دا هم ، چې موږ هم دَ هغوئ په رنګه تر ډېره په لوُځو پښو وګرځېدو - هم ځکه چې چا به هم راته کتلو ، نو نه یوازې به یې تر ډېره راته کتلو ، بلکې دَ څېرې له تاثره به یې له ورایه راته داسې وَ برېښېده ... لکه هغه چې زموږ په دغه حرکت باندې ډېر خوشحاله وي - او دَ خپلوئ په نظر به یې راته کتلو- دَ ماښام ډوډۍ که څه هم موږ دَ شپې دَ لس نیمو بجو خواته وَخوړله ، خو خاص خبره په دې ډوډۍ کې دا وه –چې یَو خو ، خواږه جمعه خان او رضا ترین دَ نصیب ترین په کومک تیار کړي ؤ .. او بل جان هوګر ، نیکي او لنډا زموږ خصوصي مېلمانه هم ؤ - رضا او نیکي چې څنګ په څنګ ناست ؤ ، دَ ګپو پرته یې غُوځې په خپلو کې بیا بیا داسې سره لګولو هم ،، لکه جوړه چې له پخوا راهسې پاخه او خواږه دوستان یا مائینه او مېړه وي سره - خو غم دا ؤ ، چې له دې پرته یې هم په خبرو باندې یَو بل سم نه شو پوهې کولی - ولې چې نیکې په خپل حلق کې په ګرانې انګلسۍ کې ژغېدله او رضا ترین دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلابي انګرېزۍ سره په پښتو هم ورته ګڼو - دلته یَو وخت چې مونږ ټولو دَ رضا په ګپو خندلو ، نو رضا په خپله مخصوصه خندا کې وَ وئیل ...
" یَه ملګرو ! تاسو ولې زما او دَ دې په تعلق او مینه سوځئ ؟"
نصیب ترین ، چې له ډېري خندا یې لاس په خېټه نیولی ؤ .. ورته واي ...
" دا دې خدائی ستا نصیب کړي ... اندېیا ته به ورسره ولاړ نه شې "
رضا چې دَ خلې څخه یې ځنګه ..." هو ، ځم ورسره ... ځم ورسره " غوندې توري وَ وتو ، نو ګوره چې لاس یې دَ نیکي په غلط ځای وَ لګېدو او که په اوږه یې دَ رضا لاس اچول خوښ نه شو ، چې یَو دم سنجیده شوه او دَ رضا ځنګ یې پرېښولو ..
ولاړه شوه او دَ جان هوګر سره کینې لاس ته په خلاسې چوکۍ باندې کښېنسته - بیا رضا که هر څومره دَ هغې توجه خپل ځان په خوا اړَولو هڅه کوله ، خو نیکي هیڅ ریسپانس نه ورکولو ...
" آخر مې سره یاره را څخه خفه کړه "
رضا که څه هم دا خبره په خندا وکړه ، خو نصیب ترین په سنحیدګۍ کې ورته وَوئیلو ...
" رضا بس یې کړه ..داسې نه چې دا خلګ زمونږ په حقله بد تاثر واخلي "
له دې واقعې پسته محفل سنجیده غوندې شو –دَ ډوډۍ خوړَلو ورسته دَ جان هوګر په خوښه دباندې لان ته وَوتو .. او بیا دَ شپې دولس بجې ځنګه بجاؤ شوې ؟... په دې ګرسره نه شولو پوهی -
دَ ۲۷ مې جنورۍ سهار څلور نیمې بجې مامون وَژغوَلو .. دَ چائی څیښلو او ضروري تیاري کولو ورسته بیا څلور واړه ملګرې پاؤکم شپږ بجې په ټېکسي کې دَ ائیرپورټ په خوا روان ؤ - دلته دوې ګنټهې انتظار کولو ورسته چې جهاز ته وَختو ... دَ جهاز په دروازه کې دوؤ ولاړو ائیرهوسټهسانو دَ مسافرانو هرکلی په خپله ژبه کې داسې کولو ...
" Ayubowan ….. Ayubowan "

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ډېر ژر بیا موږ تر اوریځو هم ښه بالا دَ تهائي هېواد دَ څُورو دَ ښار په لور مخه کړې وه ... دا سفر په هره اړه خوندَور ؤ - هو ، سفر به ولې ښه او خوندَور نه وای ، چې یَو ځل بیا دَ " دَ څُورو دَ ښار " په لور روان وم - نو ځکه مې دَ ګډو وډو خیالاتو په رڼا کې دا نظم ، یَو وخت په ډائرۍ کې نوښته کړو ...
"ستا په لورې در روان یم"

زه هم ستا غوندې انسان یم
ژمی ، دوبی
سپرلی ، منی
په وجود محسوسَومه
او به څیښمه
ډوډۍ خورمه
او ساه ګانې لوبَومه ،
خو ، که فرق شته ما او تا کې
نو ، هم دومره
فقط دومره
چې ، ته اوسې په خپل ځان کې
دَ شیشې غوندې مکان کې
او ما ستا دَ غم دروند پېټی
په اوږو باندې اخیستی
ستا په لورې در روان یم
(شوق / کولمبو څخه دَبنکاک په لور په فضائي سفر کې / ۱۹۹۴ع)

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته لمر دَ شپې راخېږي

تاثراتي لنډيز---

"چرته چې لمر دَ شپې راخېږي ... نو حقه خبره ده ، چې هلته به خلګ دَ ورځې دَ رڼاګانو څخه نه يوازې بې خبره وي .. بلکې دَ کار او زيار څخه به هم تنګ وي - هو ، دا دَ هغې پټايا بيچ خبرې دي ، چې ځان ته دَ شپې دَ ژوند کولو په اړه په درستې نړۍ کې ساری نه لري ... دلته دَ ښځو راج دی ... نران شته په کې ، مګر دَ ښځو تر واک دلاندې - دا بېله خبره ده ، چې ظلم بيرته هم نران ورباندې روا کوي او هغه هم دَ دغو ښځو په خپله خوښه – هم ځکه خو دَ نړۍ دَ هر هېواد څخه ډک ډک جهازونه ، که څه هم خالي کېږي په بنکاک کې ... خو مخه يې دَ سوارليانو دَ پټايا بيچ په لوروي" (شوق)

"دَ سلو يار"
څوک چې ګوري راته
وايم ... دا به ته يې
څوک چې خاندي راته
وايم... دا به ته يې
دا به ته يې
دا به ته يې
دا به ته يې
بس په دغه رنګه
زه په "دا" او "دا" کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پەلټون ستا دَ څېرې
دَ سلو یار شوم
(شوق / دَ کراچۍ څخه دَ بنکاک پەلور پە هوائي سفر کې / ۱۹۹۴ع)

ها غه څه وائی ... " یار دَ یار دَ پاره خوري دَ غوا یه غوښې " که څه هم زما خوښه نه وه، خو دَ یارانو دَ ضد مخې ته مې وسله اچولې وه - او پە ۲۷مې جنورۍ ۱۹۹۴ع ماڅپښنین یوه بجه پە ائیرلنکا کې دَ " دَ ځُورو ښار " یعنې بنکاک پە ائیرپورټ باندې له ملګرو سره ګنډلی کښته شوم .. انتهري ویزا لګولو ورسته چې دَ ائیرپورت څخه دباندې وتو ، نو ملګري ډېر خوشحاله ؤ او هر یوه پە خپل خپل طرز دَ ائیرپورټ دَ ښائیست پرته دَ دې ځای دَ خلګو او ښائیسته ځُوئیونو ستائینې کولې... او جمعه خان خو لا داسې هم وَ وئیلو ، چې...
" چرته دَ کولمبو او نیګامبو غوماشې او چرته دا خواپاکي او ښائیست "
ده لا نور وئیلو ، چې نصیب ترین ورته وئیلو ...
" زور خو دا خبره راکوي ، چې بیرته به هم ورځو "
مګر رضا ترین چې دې وخت یې حریان حریان شاوخواته کتلو ، خپله خبره داسې وَکړه ...
" غم مه کوئ دا یَو څو شپې او ورځې خو به ښې تېرې کړو "
او بیا چې پە ټېکسي کې کښېنستو ، نو مې یارانو ته وئیلو ...
" دَ پیسو سره به خیال کوؤ .. دلته پیسې ډېرې ګاربړي "
دا خبره چې مې کوله، نو ټېکسي دَ ائیرپورټ څخه مېن روډ ته را وتی ؤ – دَ جي- پي – او ائیریا کښېنډي ریسټ هاؤس داسې خو دَ اوسېدو وَړ نه ؤ ، خو شبه مې پە کې تېره شوه - دَ شپې پە ښار کې ډېر زیات ګرځېدلو او راګرځېدلو ... یو نیم ځای خوراک او څیښاک کولو ورسته چې ریسټ هاؤس ته راغلو ، نو پە ځای دَ آرام کولو ... ښه تر ډېره ناست ؤ او دَ نورو ګپو پرته مو دَ سهار دپاره دَ تهائي هېواد دَ تاریخي او زوړ ښار چیانګ مائي ته دَ تلو پروګرام

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ځنګه حتمي کړو .. نو خپلو خپلو بسترو باندې دَ خوب کولو په نيت وَغزېدو-

سهار ته چې مې سترګې خلاسې شوې ، نو اتهه بجې وې – دَ تياري کولو او پياله پياله چائی ځيښلو ورسته دَ بنکاک په ښار کې دَ سېل کولو په نيت ورګډ شولو - که څه هم ماته دَ دې ځای چاپېر نابلده نهٔ ، خو بيا مې هم ښه ډېر خوند وربانديې اخيستلو - له يوه مارکېټه څخه بل مارکېټ ته چکر څه ... چې دغه رنګه موږ په بلا مارکېټونو بانديې راوګرځېدو ...

"ډېر ښائيسته او پاسته خلګ دي دا تهائيان"

نصيب ترين چې دا خبره څنګه وکړه ، نو رضا دَ سګرېټ په کش کې وايې ...

" هو ... په خاص توګه دغه تهائي پېغلې دوکانداراني ... چې هر کاروبار په ډېره خندا خوشحالئ کوي"

دَ هغه په "هر کاروبار" باندې ټولو دَ هغه په لور ور وَکتلو ، خو بيا هم يوه دَ هغه دَ دې خبرې نفي نه وکړه - ولې چې دلته که نر دی او که ښځه په ظاهره ډېر خوشحاله برېښي ... ګوا له غمه خلاس خلګ او ټوؤرستانو ته احترام لري - نور داسې هيڅ بد نه شته په دې خلګو کې ... بس که يَو ټوريسټ يا مشاهده کونکی دغو خلګو ته ګوته نيسي.. نو هغه ده ، دَ دوئی بې لګامه او ناروا عياشي –

ستړې شوی هم ډېر وم په دې سېل کې - خو دَ ټولو ملګرو په خوښه مو دا فېصله وکړو ، چې په ستړيا وسا کولو کې دَ وخت ضائع کولو ځای به دا خبره بهتره وي ، چې دَ ماځيګر په ټرېن کې دَ چيانګ مائي په خوا روان شو او درسته شپه په خوب کې تېره کړو... او دغه رنګه مو وکړو - ګوا قضا ماځيګر خواته په ټرېن کې کښېنستو او دَ خپل منزل په لور مې پېښه وکړه - داسې خو دا ټرېن څه خاص نهٔ ، خو دَ صفائي او پراخه پراخې له سوبه يې سړی متاثره کولی شو - او بل دَ ټرېن دا ډبه ، چې موږ څلور ملګري په کې ناست ؤ ... دَ تهائی ښځو څخه دومره ډکه وه ، چې دَ نه غوښتلو پرته هم په درو بې خونده تهائي پېغلو سره په ګپو کولو کې کښېوتو –او خبرې مې په خپلو کې سره ايله شوې - دا څه نوې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاص خبره نه وه - زه ښه خبر وم، چې دلته زیاتره پېغلې دَ سړیانو سره ملګرتیا دپاره مازې بهانې غواړي –
" تر بنکاک خو دا دَ ټرېن سفر یَو په لسه ښه دی
ګوره چې نصیب ترین دا خبره په کومه حواله وکړه و خو رضا ترین چې دَ یَو بې ډؤله غوندې جوړې تهائي پېغلې سره جوخت ناست ؤ ، دَ نصیب ترین خبره داسې مخته تائید کړه ...
" هو ، داسې ماحول خو خوش بختو ته نصیب کېږي ... څنګه کاکړ صاحب .. صحیح وایم که غلط ؟"
او کاکړ صاحب هم ورته وئیل ...
" په خوند کې یې هیڅ شک نه شته ، مګر دې شوق ته ګوره چې په کومه یې روان کړي یُو"
چې خبره تر ما پورې وَرسېده، نو ورته وئیل ،،،
" چیانګ مائي ښار مې لیدلی نه دی ، خو له خلګو مې اورېدلي دي چې دا ۷۰۰ کلن پخوانی جوړ شوی ښار دی (چې دَ ۱۱۰۰ کاله پخواني جوړ دَ بُدها ټېمپلز پرته یې شنې درې دَ کتو وَړ دي) بله دا ، چې دا ښار دَ تهائي لېنډ دویم غټ ښار دی"
ټرېن چې به کله په یَو سټېشن وَ درېدو ، نو موږ به هم ورڅخه دَ څو منټو دپاره کښته شولو – دلته مې دا وَ سنجَولو ، چې سټېشن غټ ؤو که ووړ ... هر ځای خوش رنګې دَ بنکاک په حال وه - بس که تر منځه یې توپېر ؤ ، نو په لباس کې ... ګوا دَ بنکاک په چپه دَ تهائي لېنډ په منځنئیو برخو کې پېنټونه او سکرټونه کم لیدل کېږي - دَ لارې دَ سټېشنانو نومونه مې ځکه په ډائرۍ کې نوښته نه کړو ، چې دَ اشارو په ژبه هغو درو پېغلو ، چې درې واړه دَ چیانګ مائي اوسېدونکې وې سره سم نه پوهېدلو ... بس یَو مې دَ صوبه "لامپانګ" ،څه غټ غوندې رېلوې سټېشن ؤ ، چې لامپانګ نومېدو دَ " لامپانګ" نامې ښار کې یَو خواته جوړ ؤ .. او بل ، یَو وخت موږ په "لامفون " نامې سټېشن باندې دَ لس منټه دپاره کوُز

(c) ketabton.com: The Digital Library

شولو- او بیا چې څنګه څنګه ترېن دَ چیانګ مائي په لور مزل لنډَولو، نو هغه درې واړه انجونې، چې دَ یوې نوم Nid ؤ ... نورې نورې رانیږدې کېدې – که څه هم زما سر دَ هغوئ په مطلب خلاس ؤ، چې دا انجونې په موږ باندې ځانونه راناوان کول غواړي – خو، یارانو دَ خلې دَ بازۍ پرته دَ لاسو بازۍ هم پئیل کړې وې او ناشُوده دا، چې په دې ډبه کې ناست نورو مسافرانو په هیڅا باندې هیڅ باک نه درلودلو- هر یَو خپلې مخې ته آزاد ؤ، زه لا ښه وم، یَو دوې ګنټهې خوب مې هم وکړو – خو یارانو دَ دوؤ لمحې دپاره هم سترګې نه کړې پټې – ولې چې هاغه دَ جمعه خان خبره، چې ...

" بیا چې کله کورو ته وَ رسېږو، نو ښه ډېر خوبونه به وکړو - دلته په خوب او خوراک باندې وخت نه دی ضائع کول په کار "

نه یوازې دا دَ جمعه خان نظر ؤ، بلکې ورسره نورو دوؤ ملګرو هم دغه رنګه وئیلو - لنډه دا، چې دا یادګار سفر ،چې په ۷۵۱ کلومیټرانو باندې یې اړه لرله په څورلس ګنټهو کې سرته وَرسَېدو او اتهه بجې سهار مو دَ چیانګ مائي په غټ ښار کې قدمونه کښېښولو –

*****

په هوټل کې دَ څلور ګنټهو دَ خوب او آرام ورسته ، ماځپښین دوؤ بجو خواته په ستهې ټوؤر باندې وَوتو - لومړی موږ Wat Chiang Man ته ورَغلو – چرته چې په کال ۱۲۹۲ کې جوړه شوې دَ بُدها مجسمه نه یوازې دَ نمائش ، بلکې دَ تهائیانو دَ عبادت دپاره ږدل شوې وه - دا ځای بېخې پخوا دَ چیانګ مائي باچا Mengrat دَ استوګنې دپاره په استعمال کې راغلی ؤ - دلته دَ بُدها له یَو بُت سره په تختۍ باندې دَ هغه دَ بنیادي نظرئیې اصول په انګلسۍ کې داسې لیک ؤ ...

(ترجمعه) ....." په دُنیا کې (توبه نعوذوبالله) یَو خدائی هم نه شته - بس دَ ښو او بدو کارونو صله انسان ته په خپل ژوند کې دَ سزا او جزا په صورتونو کې ورپه برخه کېږي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ دې ورسته موږ درې واړه ملګرې Wat Phra Sing او Wat.U. Mong ...
چې دراصل یَو نغم ؤ ، ته ورَغلو – دلته هر ځای دَ بُدها پخوانۍ مجسمې پرتې
وې ... یوه نیمه مجسمه ، چې عمر یې تر زرو کالو هم څه زیات ؤ .. دَ کتو وَړ ځکه
وې ، چې دغو بُتونو په کړو وړو کې بُدها ته څه تهائي وزمه بڼه ورکړل شوې
وه او داسې یې ښکاره کړې ؤ ، لکه هغه چې دَ نیپال په لومبېني نامي ځای کې نه
بلکې هم په دغه تهائي سیمه کې پیدا شوی وي - او دَ دې ځای دَ تهائیانو خیال
هم څه دغه رنګه ؤ - هو ، لکه دَ ځینو ماهرینو دَ رائیو له مخه دَ بامیان له جوړ
شوې غټ بُت سره دَ بُدها استوګنه تړي - ګوا دا خبره مې مزغو ته بیا بیا سوال
کېده ، چې دَ بُدها منونکې دَ بُدها په اړه صحیح معلونات نه لري او که له خپلو
یې خپلې سیمې سره یې منسوب کول دَ هغه سره دَ زیات عقیدت ښوؤنه کوي ؟
په Wat Suan Dok نامي ټېمپل وزمه ځای کې جمعه خان کاکړ دَ ۵۰۰ کلنې
پخوانۍ له Bronze څخه جوړې مجسمې سره په څنګ کې ولاړ وئیل یې ...
" خدائی ته وَ ګورئی ... درځئ چې ځو ، داسې نه ... چې دَ بُدها په مذهب ته ور وا
نه وړو "
نصیب ترین هم ورسره خبره خوږه کړه ...
" موږ خو څه دَ بُدها زیارت ته نه یُو راغلي ، چې له یوه بُت څخه یې
بل بُت ته درېږو "
آخر دَ صلاح مشورې ورسته مې ټکټونه وکړو او دَ Doi Suthep Tour په
وېګن کې کښېنستو ... هلته یې هم لومړی دَ بُدها زیارت راباندې وکړو او بیا یې
سم دستي قامي لرغوني آثار دَ نمائش وَ ځای ته یُوړو - دلته دَ تهائي خلګو
تاریخي او ډېر پخواني رقم رقم دَ استعمال شیان دَ ښوؤلو دپاره ایښې ؤ - له
دې پرته دلته دَ لاسې جوړو شیانو پرته دَ " لانا " lanna تهائي آرټ نادرې
نمونې په دې وجه دَ کتو وَړ وې ، چې په هرڅه کې یې دَ مذهب رنګ له ورایه
برېښېدو – دَ چیانګ مائي په یونیورستۍ ائیریا کې Trible Resaerch
Centre دَ کتو وَړ او په زړه پورې ځای ځکه ؤ ، چې دلته دَ تهائي قبائلي علاقو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینې رواجي او په استعمال کې راتلونکې څېزونه دَ نمائش دپاره بِدل شوې ؤ - غرض دا ، چې تهائي لېنډ که څه هم دَ چیني او انډین ژواکونو تر اثر دلاندې روزل شوی ښکاري ، خو بیا یې هم دَ لباس، استوګنې او دَ ژوند کولو طور طریقې په هره علاقه کې څه څه بدلې بڼې لري - او بله مې دا خبره هم وَسنجَوله چې تهائي خلک دَ خپل مذهبي جنون پرته دَ کلتور او ژواک ساتلو په اړه هم ساری نه لري - او هیچا ته اجازه نه ورکوي ، چې هغه دي دَ دوئی په جامو، دَ ژوند کولو په طریقو او یا دَ بُدها په شان کې ګستاخي وکړي... دلته دَ ښځې او نر تر منځه دَ ملګرتیا په حقله دَ دواړو خوښې ته اهمیت ورکول کېږي–

The Rose of North یعنې دَ چیانګ مائي زاړه طرز جوړ بازارونه دَ ماښام خواته دَ سېل او خوند وَړ ځکه دي ، چې هر لور هر اړخیزه رنګینیانې خورې ورې وي - دَ زړه هر رقم ارمان که څوک وَغواړي دلته په آسانه پوره کولی شي - خو څه څه حیاء او شرم هم شته ... داسې حال هم نه وي لکه په بنکاک یا پټایا بیچ کې دَ سپین سترګې تر هانده وي - کېدلی شي چې دا خبره له دې سوبه وي ، چې چیانګ مائي دَ تاریخي ښار پرته په مذهبي اړه مقدس هم ګڼل کېږي - خو بیا هم ځای په ځای په کې ترتاک اویښتې ځایونه هم څه کم نه دي ، چې ټوؤرسټان په کې له ځانونو څخه دَ یو څو لمحو دپاره داسې وځي، چې راستنېده یې که څه هم ژر وي ، خو دَ یادونو په اړه ورسره ټول عمر تړلي وي - دَ تودو ماښامونه او دَ تهائی پېغلو دَ سوداګانو کاروبار شاید چې دَ تهائی هېواد په معاشي سوکالۍ کې دَ یوې لوې انډسټرۍ مثال لري - او دغه انډسټري تهائي هېواد دَ مخته وتو هېوادونو سره په څنګ کې که نه هم درَوي ، خو ورپسې روان یې ضرور ساتي - ولې چې دلته دَ ټوؤرسټانو جېبونه که لږ ډېر دَ تاریخی ځایونو په کتو سپکېږي ، نو دَ ښځو دَ لاسه پوره پوره خالي کېږي هم - څنګه څنګه چې ماښام دَ ماځُستن په لور ور روان ؤ، نو دَ بازارونو رش کمېدو او دَ ډیسکوګانو، بارونو او کلبونو په لور دَ خلګو سېلاب ورماتېدو لګیا ؤ - هرڅه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هرڅه ... خو زه چې په دې هېواد کې له کوم شي څخه زيات متاثره کېدم ، نو هغه ۇ دَ تهائيانو خوږه ژبه او بل ته دَ احترام په نظر کتل -

*****

په دې بله ورځ ماځيګر ۵ بجې چې دَ ۱۱۰۰ کلنې دَ بُدها دَ زړې مجسمې په نوم ورجار شوي ښار څخه وتلو دپاره بس ته ختو ، نو زړه مې نه غوښتو ، چې دومره ژر ورڅخه لاړ شم - لاکن يَو خو دَ موږ سره ورځې کمې وې او بل ياران هم په ضد ۇ ... بس په هائی وې نمبر ۱۰۲ يعنې دَ لومړي غټ سټاپ "لامفون" په خوا روان شو - دَ لمر تر پُټېدو پورې سترګې دَ روډ دواړو خواؤ په قدرتي جوړ غر او سمه او وړو غټو کلو ته په کتو بوخت وې ... خو بيا چې مو څنګه سترګې پُټولې، نو بس دَ "لامفون " په يوه هوټل باندې وَدرېدو - دلته زموږ دَ بس سوارليان چې په کې زياتره ټوؤرستان ۇ ، په دې هوټل کې چې څه پاخه ۇ ورباندې مات شولو ... خو ، موږ دلته په وريږو او سبزيانو خوړلو باندې دَ خېټو لوږه مړه کړه – له دې ځايه بنکاک ۵۲۰ کلوميټره په واټن باندې ۇ –

مخته له "لامپانګ" نامي ځای څخه بس په هائی وې نمبر۱ باندې دَ بنکاک په لور مخه وکړه – خوب په بس کې دَ دې هوار روډ له سوبه ښه کېدو - لاکن څنګه چې په کار ۇ ، هغسې نه شو کېدلی – ګوا حال دا ۇ ، چې نه ويښ وم او نه ويده - آخر چې سهار شو ، نو ۲ بجې خواته موږ دَ بنکاک په يوې بس اډې چې Ekmai Bus Stop نومېدو باندې له بس څخه کوُز شولو .. نو له خوبه تيار ځنګېدلو او سترګې مو نه خلاسېدې ، خو دَ پروګرام په سمه مو دَ پتايا بس سټېشن ته ځان وَ رسَولو او ټکټ کولو ورسته بس ته چې څنګه وختو ، نو بيا دومره هم نه شولو خبرو چې بس څه وخت له اډې څخه مخته روان شوی ۇ ؟ موږ ټول ملګري په خپلو سيټونو داسې په خوند ويده شوي ۇ ، چې يَو وخت چا وَښورَولم ، چې ... " مسټر مسټر ... کښته شه .... پتايا بيچ سټې راغله"

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې چې مې څنګه خلاسې کړې، نو دَ سهار نهه بجې وې - ټېکسي مې کرايه کړو او په نيمه ګنټهه کې J.P Inn نامي هوټل ته ورسېدو، چې دَ سېکنډ بيچ روډ او Soi – 7 په کونج کې جوړ ؤ ته ورَغلو –

*****

دَ ښه ډېر خوب کولو ورسته څلور واړه ملګرو دَ نيړدې سمندر غاړې ، چې ورته پټايا بيچ وئيل کېږي .. په لور مخه وکړو - دا دَ شنه سمندر صفا غاړه له يوه سره تر بله سره پورې دَ بېلابېلو هېوادونو دَ ټوؤرسټانو څخه ډکه وه ... هر لور سرې ، شنې ، ژېړې او دَ لړګيانو څخه جوړ سايه وانونه ولاړ برېښي – موږ دَ يوه سايه وان دلاندې کېنښستو او دَ شاوخوا دَ ښائيسته مخلوق په ننداره شولو –

" اوس مې نو زړه ايله ځاى ته راغلو ... ګني دَ بنکاک څخه چې په دې خوا راروان ؤ ، نو ډېر خفه وم .. ما وئيل ، چې ګوره دا شوق مې بيا کوم ځنګل ته بوځى ؟ "

دَ رضا ترين ، چې دې وخت په اوږده چوکې کې غزېدلى ؤ ، دَ دې خبرې په ځواب کې ما ورته وئيل ، چې...

" بې غمه شه .. پټايا بيچ څه معمولي ځاى نه دى - دَ دې ځاى رونه شپه په دُنيا کې مشهوره ده "

ما به لا مخته خبره وړله، چې نصيب ترين منځ ته راولوېدو او وائي ...

" هون ... ځه ښه وَشو ، چې خوبونه مې په ايډوانس کې ورته کړي دي "

او دې وخت زموږ دَ مخه يوه دَ پاخه عمر ښځه ګوره چې دَ فرانس وه او که روسى، تېره شوه – زموږ توجه يې خکه دَ ځان په لور واړَوله ، ولې چې تيان يې ښکاره او په خېټه راځنېدلو - جمعه خان دَ هغې په لور کتلو ورسته وائي...

" توبه توبه ... څه لوُڅ لغړ خلګ دي... دَ حيا ء دَ نوم شئى لا نه شته په کې "

او بيا په دې ټاپک ښې ډېرې خبرې منځ ته راغلې - بيا چې موږ دَ ماځيګري تک ژېر لمر دَ سمندر اوبوته وَ سپارَلو، نو پورته شولو او دَ علي بابا رېسټورينټ په لور مې دَ ډوډې خوړَلو دپاره مخه وکړه –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ "جي - پي اِن هوټل" سره ورته په غټ مېدان کې جوړ ستهال وزمه "بارونه" چې تش انجونو په کې کار او روزګار کولو ، که دَ کتو وَړ ؤ ، نو دَ بيچ رود چې ورته فرستړ روډ هم وائي خوش رنګيانې او تود ژوند په خپل خپل ځای ممعناؤې درلودلې – له يوه بار ښخه تر بله باره پورې ... دَ " Go Go " ښخه تر "ډيسکو" پورې ... غرض دا چې ښه ډېر په کې وګرځېدو راوګرځېدو -

" دلته خو بې دَ غټې دهندې لکه چې بل هيڅ کار نه کېږي "

دَ جمعه خان دا خبره بې معنا نه وه ، ځکه خو نصيب ترين ورته وئيل ...

" دَ تهائيانو دا بې غېرته او دَ بې حيائی انداز مې نه شو خوښ .. او بيا حريان په دې يم ، چې باشعوره ځوانان لا هم په کې اخته دي "

ما په طنزيه موسکا کې وئيل ، چې ...

" دغه خو وجه ده ، چې په دې ملک کې امن دی "

او مخته رضا ترين هم زما خبره داسې په پسخوندي انداز مخته کش کړه ...

" هو ، ولې چې خلک يې په عياشی کې بوخت ساتلي دي ... ځوانان دَ سوچ او فکر کولو موقع لا نه لري "

دغه رنګه موږ دَ ليدو کتو پرته په تهائي خلګو کې دَ خپل خپل نقطه نظر په سمه شپې خواته ستړي او خوبَولي غوندې دَ خپل هوټل په لور روان شولو –

*****

په دې بله ورځ ، ګوا دَ فروري په دويمه نېټه کال ۱۹۹۴ع چې په لانچ کې کورال آئي لېنډ ته وَرسېدو ، نو ملګري ډېر خوشحاله ؤ ، چې په جامو کې نه ځائيدو او هر يوه دَ دې وارِه او دې ښائيسته ټاپو په باب دَ خپلو رائيو اظهار په ډېرو درنو ټکو کولو – يوه وئيل ...

" دَ دې جزيرې شين ګشتي په هر څه ارزي - کشکې داسې ټاپو زموږ په هېواد کې هم وای "

دويم وئيل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" دومره زيات انګرېزان ...؟ ماته خو داسې ښکاري ، لکه موږ چې دې وخت په ته تهائي لېنډ کې نه .. بلکې دَ انګرېزانو په يَو هېواد کې يُو "
او سم دستي دريم ملګرې دَ خپلې خوښې اظهار څه داسې وکړو ...
" واه ... دومره رنګينې خو ما په ژوند کې چرته نه وه ليدلې ، لکه دا دلته چې يې وينم "
او زه چپ ځکه وم ، چې دلته زه په کال ۱۹۹۲ع کې هم راغلی وم او بل دا ، تر لومړي ځل په دې ورځ خلګ يَو په لسه زيات هم ؤ .. ځکه ورته حيرت وړی وم او ورته په کتو باندې بوخت وم - زما درې سره ملګرې په خپل خپل ځای صحيح ؤ –ولې چې سرو او سپينو ښځو ، چې Bikini او Bra يعنې دوې ګوتې نيکرانو او ببخې مختصرو سينه پوشونو کې اورونه وره ولو او دَ بدنونو نمائش يې ډېر په هنري انداز کولو او دَ دې شنه ټاپو په ښائيست کې يې له خپلې خوا ښکلاګانې ورګډَولې - دلته په دې ورځ دَ لمبېدو او سن بات کولو پرته دَ بيچ مساج معاملې هم څه زياتې ښکاره کېدې - دَ واټر سکوټر چلولو او دَ واټر بوټ سره په رسۍ تړلو پېراشوټ کې دَ سمندر بالا الوتلو ورسته موږ هم لمبېدو ته ملاؤې وَتړلې او بيا رک تر ماځيګره پورې دَ دې ټاپو دَ غاړې په ژېړبخون رېګ باندې غزېدلې پراته ؤ –بيرته چې دَ پتايا ستې په لور په کوم لانچ کې راتلو ، نو لانچ بې اندازې زيات دَ ټوؤرستانو څخه ډک هم ؤ –
بيا هغه رنګه شپه وه او موږ ، چې تر نيمې شپې پورې دَ ښار په روډونو او کوڅو کې ګرځېدو –
" قيامت که راتلو ، نو پئيل به يې له دې ځايه کېږي "
دَ نصيب ترين دا خبره مې په زړه ځکه وَلګېده ، چې دلته په هر محفل ، هر ستېج او هره شو کې دَ ښځو کردار که په ظاهره خونده ور ښکاره کېدو – خو دَ ښځې توب څخه دَ ستر او حياء څادر پورته کولو سوب هم ؤ - داسې ولې کېږي او دلته ښځې ته دَ ښځې په نظر څله نه کتل کېږي ؟ دَ دې پوښتنې په ځواب کې دغه لوُڅې او دَ شرم تر ويالې ټوپ شوې ښځې وائي .. چې هغوئ دَ نرانو ، که څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم هغه پلار وي، که مېرېه يا ورور ... په خوښه خو دا هر څه کوي او ټوۀرستانو ته سکون ورپه ګوته کولو کې هغوئ نه دَ هغوئ دَ نرانو خوائش مخې ته ږدل شوی دی - ولې چې دَ دې ښځو په سپکاوي کې دَ هغوئ وَ نرانو ته ښې ډېرې پيسې په لاس ورځي - که داسې نه وکړي، نو نران يې له کورونو باسي او يا په هغوئ باندې ظلمونه روا کوي - ښځې په کورونو کې تر هغه وخته پوري احترام لري چې ځواني يې نه يوازې ملګرې ، بلکې دهنده يې ښه روانه وي - په داسې کورنئيو کې چې څه وخت يوه ښځه زَړه شي ، نو هغه يا له کوره وَشړلی شي او يا په کور کې دَ مينځو په رنګه کارونه ورڅخه اخيستل کېږي - هو، دا هغه خبرې دي چې حقيقت بلل کېږي .. ولې چې دلته اکثره خبرات ټولونکې ښځې په عمر زړې وي - دلته مې ځان سره وئيلو ، چې جار شم تر اسلام چې ښځې يې په نرانو باندې دَ ستر او حياء له لارې درنې کړي دي - زما دَ زړه دغې وينا زما سترګې په دې باندې وَ پارَولې چې هر نر تهائي ته دَ کرکې په نظر وګورم - وايم، چې ايله به مې وس نه ورباندې رسېدو ، ګنې ښه به ورسره جوړ شوی وم - په دې باب زما دَ ملګرو هم دغه رنګه احساسات او جذبات ؤ – ځکه خو موږ هرې مېلې يا دمامې ته په کتو نه يوازې دَ حېرت ګوته په غاښ ؤ، بلکې دَ زړونو تاؤ مو ورباندې په پسخوندي خبرو او غندلو سړَولو هم -

*****

نن زموږ دلته ورستۍ ورځ وه، سبا ته به دَ خېره کولمبو په لور بيرته ورتګ ؤ – که څه هم طبعيتونه مې خراب ؤ، خو اراده مې دا کړې وه، چې ښه ډېر به ګرځو او داسې يَو ځای به نه پرېږدو ، چې دَ کتو وَړ وي - داسې نه، چې ورسته ارمانونه پسې کوؤ - نو ځکه اول سهار بيا په ټېکسي کې ناست دَ پتايا پارک په لورې روان ؤ - په دې ښار کې چې مخته روان ؤ، نو دَ دې ځای دَ خواپاکۍ سوال مې له ډېرو ورځو په مزغو کې بيا بيا سر پورته کولو ... خو ځواب مې هغه وخت لاس ته کړو ، چې دَ هر هوټل ، دوکان او کور مخته مې له کچرو څخه ډک ډک تور تور پلاسټکان تر سترګو شولو ، چې دَ ميونسپلتۍ په يَو ټرک کې ناستو ورکرانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولولَو او ټرک ته يې ور اچولَو - خو عجبه خبره دا وه، چې دَ ځينو پلاستيک کڅوړو چې سرونه يې خلاس ؤ، کې زياتره دَ شرابو خالي بوتلان او کنډوم رنګه ګډ وډ څيزونه له لرې ښکاره کېدو - نو ځکه خو ډَ داسې کڅوړو په ليدو رضا ترين په مخصوصه خندا کې وَ وئيل ...

" لا ګوره چې څومره کنډومز به په ګټرانو کې بهول شوي ؤ ؟"

دَ هغه دَ دې سوال په ځواب کې به لا موږ نورې نورې خبرې ځواب کولې ، چې پتايا پارک ته وَرسېدو .. په دې پارک کې په شنو شنو غټو سوئمنګ پولونو کې دَ بې شمېره سرو او سپينو خلکو بې باکه لمبېدو له موږ څخه هم هر څه داسې هېر کړو - چې په نه ساعت کې يې موږ هم دَ خپل خپل وَس په سمه برخې وګرځېدو او لمبېدو ته مو ملاوۍ وَ تړلې -

" څه مې وګټو او څه مې وَبائيلو ؟"

احساس يې راته هغه وخت وَشو، چې ورڅخه وَتو - لنډا دا ، چې په دغه ورځ موږ دَ پتايا ستې او ورسره منسوب زياتره مشهوره ځايونه له يو سره تر بله ... داسې وَکچلو، چې په بدنونو کې مې سېک نه شو پاته – ګوا دَ Jamthien Beach له خوش رنګه ځايونو څخه واخلې بيا رک تر Nong Nooch Tropical Garden پورې پياده وګرځېدو - څه وخت چې دَ هوټل په لور روان ؤ، نو لمر هم پټ شوی ؤ –او مخته ، دَ څه آرام کولو ورسته دَ دې ځای دَ شپې په رڼاګانو کې دَ تېرې شپې په شان يَو ځل بيا برخه ګرځېدلو هڅې کولو ته چمتو شوي ؤ –

*****

دَ فروري ۱۹۹۴ع په دريمه نېټه ، په ائيرلنکا کې ناست يَو وار موږ بيا وَ کولمبو ته مخه کړې ده - ولې چې کراچۍ ته زموږ دَ بيرته غبرګېدو ټکټان په شپږ تاريخه له کولمبو ائيرپورټ څخه ؤ -

" اُوووف خدائيه !درې شپې به دَ غوماشو سره په جنګ څنګه تېروَمه ؟"

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم له ځان سره وَبُونېدمه ، خو دې فکر مې په سر کې درد را په برخه کړو - داسې حال تش زما نه ؤ ، بلکې هر ملګری په خپل سیټ کې په پټه خله ناست ګوره چې څه څه سوچونه یې وهلو – او بل زما وَ "آدمز پیک" ته دَ تلو نیمګړی ارمان هم نه شو پوراکېدلی - ولې چې دَ تلو پاره ښې ډېرې شپې ورته په کاربېدلې – تر کولمبو پورې دَ جهاز دا سفر په داسې ګډو وډو فکرونو کې راباندې تېر شو - او یَوځل بیا موږ څلور واړه ملګرې دَ مامون بنګالي په الپائن نامې ریسټ هاؤس کې په ماتو زړونو استوګنه کوله – که دَ رضا ترین ټوکې نه وای ، نو که نور نه ... دَ غوماشو په خوړلو به مې پاکستان ته ملېریا تبې خامخا راوړې وای – او بل ریسټ هاؤس ته مخامخ دَ جوړو وړو کورونو ځینې تورې پېغلې زموږ په بیرته راتګ څه څه په ځانو باندې هم غلطې شوې وې – ځکه خو یې دَ کتلو او خندلو راخندلو پرته دَ مستیانو ښې ډېرې ښودنې هم کولې - لاکن زموږ له خوا دا حال ؤ ، چې نه مو دَ هغوئ وَ ښورېدلو زړونو ته دَ عمرونو ګروم اچولی شو او نه موږ سره دومره وخت - بس وخت ته مو دیکه ورکوله - ګواورځ په کولمبو ښار کې او ماځیګریان دَ نیګامبو په سمندري غاړو تېرَول اوس زموږ معمول جوړ شوی ؤ –

داسې وړې پېښې خو ډېرې راسره وَشوې ، خو دا یوه پېښه دَ بیانولو وړ ځکه ګڼم ، چې په زړه کې مې نوښته شوی ده – یوه ورځ قضا ماځپښین خواته، چې دَ کولمبو څخه په بس کې دَ نیګامبو او بیا پېدل خپل ریسټ هاؤس ته ورسېدو ، نو څه ګورو چې دَ ریسټ هاؤس مخې ته دُنیا راجمه شوې وه – خدائی حق دی چې په لیدو یې وینه راوچه کړه او قسم قسم ویرې او وسوسې په زړه کې راماتې شوې – او بیا چې ریسټ هاؤس ته ننوتو ، نو پولیس چې په کېټ کې ولاړ ؤ دننه تلو څخه وګرځولو – مخته موږ هم هیڅ خبره نه وکړه او په جمه خلګو کې وَدرېدو او تماشه مې کوله - یَو رنګ مې په څېره تلو او بل راتلو ... ما وئیل ، کېدای شي ، چې پولیسان په موږ پسې راغلې وي - او بیا مې زړه ته تسلي په دې خبره ورکوله ، چې موږ دا یُو دباندې ولاړ یُو ... که داسې څه خبره وای، نو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ سره به يې سپينه کړې وه - دَ تپوس کولو ورسته پته ولګېده، چې دَ پوليس سړي دَ هغو بنګاليانو پسې راغلي دي ، چې دلته دَ خپل هېواد څخه په غلا باندې په سمندري لاره راغلي ؤ - زړه مې لا سم په ځای شوی نه ؤ ، چې پنځه دَ پوليس سړي دَ ريسټ هاؤس دباندې په خندنئيو څېرو را وَختو - او بل ورسره هيڅوک هم نه ؤ ... نو دَ دې مطلب دا ؤ، چې دَ دې هېواد دغو محافظان هم لکه دَ پاکستاني پوليس عسکروله هغوئ سره خبره خلاسولو دپاره ورته راغلي ؤ - که داسې خبره نه وه، نو هغه بنګاليان به کله هم دَ ريسټ هاؤس دباندې په آزاده نه ګرځېدلو –

په شپږمه فروری کال ۱۹۹۴ع چې سهار اتهه بجې په جهاز کې کښېنستو... جهاز لا الوتی نه ؤ، چې ما دا وړوکی غوندې نظم چې برايه شپه مې لا دَ زړه په تختی نوښته کړی ؤ ... په خپلې ډائرۍ باندې داسې واړَولو ....

"دَ آدم پَل"

ما غوښتل ، چې ښکلوم به
دَ آدم دَ قدم پَل زه
او يَو دوې سلائي خاوره
به په سترګو لګومه
چې په ژوند مې دَجنت باړ
څه پرې مات شي
او زړه ښاد شي
خو، چې څنګه ور روان شوم
نو، دَخپل ړومپي قدمه
رګ تر پَله دَ آدمه
ځای په ځای باندې لېوانو
په جُوثه دَ انسانانو
دومره دومره وَداړلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې په ځای دَ سجدې ما
پَل ته پورته کړو لاسونه
او په خپلو پلو راستون شوم
(شوق / نیګامبو ... کولمبو / ۱۹۹۴ع)

" څه وجه ده ، چې له کوره وَځمه ، نو په خوشحالیانو او بیا چې دَ کور په لور راځمه نو هم خفه نه یم ؟"
دا هغه سوال ؤ ، چې ما په ډائرۍ کې دَ نظم ورسته نوښته کړو او دائرۍ مې بنده ځکه کړه ، چې دَ ډېر سوچ کولو پرته مې هم ځواب په ګوتو نه راغلو .... خو بیا چې کور ته وَ رسېدم ، نو نور نور دَ دې خبرې دَ ځواب پسې پرېښانه شوم - ولې چې دَ دباندې وتو او دَ بیا ورَز کولو تمې او خواهش مې په زړه کې سر راپورته کړی ؤ - بس نه یم خبر ... چې څله او داسې به تر کومه راسره کېږي او تر څو به کړېږم ... ګوا کله دَ غم په سرو سکروټو او کله دَ خوشحالۍ په ښېباکو کېفیتونو کې ؟

خوب مې لیدو --- خو ، ویده نه وم
تاثراتي لنډیز ---

" منم --- چې چرته ښځې خپل مخته آزادې پرېښول شي . هلته په نرینا ؤ باندې ژوند بار (په معاشي توګه) کم شوی دی ... خو دغې آزادۍ دَ کور تقدس او دَ خوشحالۍ کورنۍ تصور دَ مخه وړی هم دی - ګوا ، نر نه دی نر پاته شوی او ښځه ښځه نه ... ولې چې دواړه په خپلو کې اول خو دَ رښتې ساتلو ته تیار نه دي او که تیار دي هم ... نو تړون یې په داسې نازک سپنسي شوی دی ، چې شلېده یې ګرسره وخت نه غواړي - او چې چرته دَ ښځې دَ ژوند اختیار دَ سړیانو په لاس کې دی - هلته نه یوازې ښځې ته په درنه سترګه کتل شوې دي ، بلکې سړیانو هم قدر موندلی دی .... دلته زما دَ خبرې څخه مراد دا ، چې نن که څه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمانانو دَ ژوند په لوبه کې (دَ تعمیر او ترقۍ په اړه) ماته خوړلی ده – خو کورونه یې دَ جنت څخه کم نه دي ... او هیڅ شک نه شته ، چې په دې اړه کریډټ اسلام ته ځي " (شوق)

" وسوسه "

ما یې زړه ته لاره وکړه
هم یې سترګو کې مېښته شوم
خو ، چې څنک ته یې ورتلمه
لا به نور نور ورځکېدمه
چې ناڅاپه مې ورپام شو ،
نو خولې شولې راماتې ...
پښې مې ځای په ځای شوې شلې
په وجود کې مات رامات شوم
او له ډاره دَ مرګي زه
په هیڅ هم نه پُوهېدمه
چې ، په کومه وَ تېښتمه
شاته بند دَ خوُنې ورؤ
دواړه اړخ مې دېوالونه
او همت مې کوی نه شو
دَ "یُوپا" په لورې ځکه
چې یې ځُلې کې کوکېدلې
دَ غاښو په ځای سکروټې
او له پوزې یې اورونه
غورځول اژدها غوندې
(شوق / تهیم :- پتایا بیچ - تهائي لېنډ ...۱۹۹۴ع / نظم :- پښین ۱۹۹۵ع)

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ته ما دوست جوړوي"

راسره نیږدې ناستې تورسرې ، چې دَ ډېره وخته یې سوچ را پـه کې بند ؤ ... او پـه وار وار یې دَ وړو سترګو تر کونجونو راته کتلو ، پـه بلنه خولې راباندې ځکه نه شوې را ایله ، چې دلته دوستانې جوړَول دَ انجونو مشغله نه ، بلکې کاروبار هم ګڼل کېږي - ما دَ هغې انجلۍ دَ خواست پـه ځواب کې څه وئیلو دَ مخه سر تر پایه ورته وکتلو – انجلۍ چې جینز پېنټ او سره شرټ کې بده نه ښکاره کېده – ورته پـه پسخوندي انداز وَموسېدم او پـه لغازي ډؤل مې ورته وئیل ...

" تهائي او دوستي ؟ناممکن ناممکن ..."

لا به مې نور څه ورته وئیل ، چې هغې زما پـه سترګو کې سترګې داسې را واچولې، لکه زما پـه پسخوند چې خشم ورَغلی وي – که څه هم ماته دَ خپلې غلطۍ احساس شوی ؤ ، او اوس به مې بخښنه ورڅخه غوښتله، چې هغې لاس راوَغزَولو او پـه نره یې راته وئیل ...

"No Money , only friendship "

زه چې دَ دې پـه لومړۍ غوښتنه باندې لا ست شوی وم ، لاس پـه لاس کې ورکړو او بې واره مې دَ خلې څخه وَتو ...

" واه ... دا نو اوس خبره شوه "

داسې مې ځکه ورته وئیل، چې زما پـه ذهن کې دَ هغې دَ جسم پـه اړه هیڅ داسې طلب نه ؤ ... ځکه خو مې دَ هسې یَو دوست پـه نیت دوستۍ ته اوږه کنښېښـوله - او بیا پـه دې "لکي بار" کې دَ څه ناستې ورسته ورسره دَ ډیسکو پـه خوا دَ پټایا ستي پـه فرسټ روډ ، چې بیچ روډ هم ورته وئیل کېږي باندې روان وم – دې وخت دَ ګهړۍ ستنې دَ شپې دولس بجو څخه اوښتې وې -

ما خوب نه لیدو ، بلکې دا هر څه دَ سترګو وړاندې ؤ – دَ کرسمس دَ رنګارنګ پروګرامونو لیدو او دَ زاړه کال دَ نوې کولو پـه شوق کې زه نن سهار دَ تهائي ائېر وېز انټرنېشنل پـه جهاز TG – 58 کې دَ کراچۍ څخه دَ تهائی هېواد دَ "حوُرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښار" ته رسېدلی وم ... اوبیا دَ یَو ځو ورځو تېرَولو دپاره نېغ له ائیرپورټ څخه دلته پټایا ستي ته - ولې چې زما اصل منزل مقصود سنګاپور او له سنګاپور څخه دَ انډونیشیا یوه نیمه نوموړي جزیره (ټاپو) لیدل هم ؤ - لاکن سنګاپور ته دَ ډائریکټ فلائټ سروس نه درلودلو له سوبه VIA بنګاک ورته تګ ممکن ؤ - نو ځکه له دواړو خواؤ څخه زما ټکټان .. په هم دغه تهائي هېواد باندې تېرېدو راتېرېدو دپاره کنفرم شوي ؤ- نن ګوا په ۲۴م دسمبر ۱۹۹۴ع شپه دَ نه غوښتلو پرته هم زه دَ "اېن" ، چې کرسچن وه او له برما څخه یې تعلق درلودلو او ډېر پخوا له خپلې مور او پنځه کلنې لوُر سره دلته راغلې وه ... په انسانیت وزمه دوستی کښېوتم - هغه انجلی څه، دَباد مسته ځپه وه ، چې زه او زما هرڅه یې دَ مخه کړي ؤ - دَ ګرېس ډیسکو څخه دَ راوتلو په وخت موږ دا عهد کړی ؤ ، چې زموږ تر منځه به دوستي له هر رقم غلط سوچ او غرض څخه خلاسه وي - ګوا هغه به ما سره نه ګڼي او نه به زه دا ښځه ... په هم دې خو مې ورسره په نره دَ ساتلو هڅه کوله -

" سبا سهار به نهه بجې راځم او تا به له ځان سره کور ته بوځم –ولې ، زه غواړم، چې زموږ دَ کرسمس په خوشحالیانو کې ته ګډون وکړې –زما مور او وړه لوُر به ستا په لیدو ډېره خوشحاله شي "

او بیا "اېن" دَ خپلې Yah نامې خوندکی ، چې دَ چیانګ مائی اوسېدونکې وه سره دَ هغې په موټر سائکل یَو خواته مخه وکړه - زه هم خوبَولی غوندې دَ K. K. Inn په خوا روان شوم –په لاره کې مې سوچ کولو ، چې چرته مېړه خو یې مړ نه دی ، چې په کور کې یې دَ موجودګی ذکر په خله نه راځي –او بیا ګوره، چې ځله کرسمس په خوشحالیانو کې زما ګډون ضروري ګڼي ؟ چرته دَ مېړه دَ لیدو بار خو راباندې نه ماتوَي ؟ هر څه هرڅه ، خو زه له دې سره په بې غرضه دوستی کولو شرمنده ځکه نه وم ،چې زموږ تر منځه داسې هاسې غرضونه نه ؤ – ولې چې زه خپلې پښتنو نیولی وم او دا خپل کست... مګر وېرېدم بیا هم ورڅخه -

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کرسمس په ورځ دَ سهار تر نهه بجو پورې دَ کې - کې –ان په وړه لابي کې دَ "
اپن" چې اصل نوم یې "یوپا کیوسري کران" ؤ ، دَ تریخ انتظاًر ورسته راولاړ شوم
او دې هوټل ته مخامخ .. دَ روډ بلې څۍ ته جوړ الفردوس ریستوزېنټ ته وره غلم
– بار والا ته مې دَ چائیو آرډر ورکړو او سترګې مې دباندې په ښکاره روډ دَ اپن
لاره څارَلو کې بوختې کړې – یو وخت اشرف الدین لالا چې پښتون ؤ او دَ دې
هوټل مالک هم ... دَ چائیو ټرې خپله را اخیستې وه – چې ټرې یې په مېز ایږدله ،
نو یې په پښتو کې راته وئیلو ...
" پښتون راته برېښې ... پښتون یې ؟"
ما وئیل ...
"هو ، پښتون یم"
دومره ورته وئیلو ورسته مې دَ هغه له خوا راغزَولی لاس کې لاس ورکولو په
وخت به مې لا دا پوښتنه ورځخه کوله چې ... څنګه یې دا اندازه وَلګوله چې زه
پښتون یم ؟ خو زما له پوښتنې یې دَ مخه خبره داسې خلاسه کړه ، چې ...
" ستا دَ مخ کاسې ، سترګو او په خاص توګه چې مې دا ستا برېتونو ته پام شو ،
نو ما وئیل ... چې دا ځوان پښتون دی"
بیا یې دَ نامه پوښتنه وکړه ... او ما چې څنګه خپل نوم ورته وَ ښائیلو ، نو ده څه
سوچ کولو ورسته وئیلو ، چې ...
" دا نوم راته څه اوربدلي شانتې ښکاري ... ته چرته هغه افضل شوق خو نه یې
چې ، شلېلی امېل نامي کتاب یې لیکلی دی ؟ "
ډېر حریان شوم او ورته وئیل مې ...
" هو.. هو ، زه هغه افضل شوق یم ... لاکن ..."
زما دَ "لاکن" تورې ورسته اشرف الدین خبرې ته نه پرېښولم او راته وئیل یې ...
چې" ستا کتاب" ... دا تورې له خلې رایستلو ورسته یې وئیل "یَو منټ" او بیا
ولاړ شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس به لا ما دَ چائیو کوپ خلې ته وړلو ، چې څه ګورم ...˝ ابن˝ دَ روډ په هغه بله خوا باندې ولاړه ... ماته ګوري او خاندې ... ما ورته په لاس اشاره وَ راتلو وکړه او دا را روانه شوه – په تور شرټ او جینز سکرټ کې په خلاسو ویښتو ډېر ښکلې ښکاره کېده ، چې څنګه را وَرسېده ، نو وائي ...

˝ سوري سوري وَ ځنډ بدم ˝

او لاس راکولو ورسته په مخامخ چوکۍ کې کښېنسته – موږ خبرې کولې ، چې اشرف الدین لالا بیرته راغلو او راته وائي ...

˝ دا ګوره ستا کتاب ، چې څه موده مخکې زما ملګرې نسیم الرحمان له پاکستان څخه رالېږلی ؤ˝

داسې وئیلو ورسته یې ابن ته وَکتلو او موسکنی غوندې شو ...

˝ دا څوک ده ؟˝

ما وئیل ...

˝ هسې دوست˝

دومره خبره چې مې کوله، نو دائی له ابن سره په تهائي ژبه کې اخته شو – ګوره چې څه یې وئیلو او هغې څه؟ خو بیا چې یې زما کتاب ورته ورکولو ، نو دائی ماته وائي ...

˝ دا ماته تهائي انجلۍ نه ښکاري ، ولې چې ژبه یې سمه نه ده ˝

اوس ابن دَ کتاب پاڼې اړَولې را اړَولې او اشرف الدین لالا ، چې زما په څنګ کې په چوکۍ کښېنستو راته خپله کیسه پئیل کړه او واي ...

˝ ښېخې پخوا زما پلار دلته راغلی ؤ - اوس موږ دَ دې هېواد ځاي خلګ یُو .. دا ګوره زما شناختي کارډ ... او موږ دلته ډېر غټ کاروبار لرو – زما کشر ورور چې زما دَ تهائي مور څخه دی امیر سید نومېږي ... دې وخت دَ پتایا ستي مئیر دی – زما پښتو سوچه ځکه پاتې ده، چې ما په پاکستان کې دَ خپل پلار دَ وروڼو (اکاګانو) سره ډېر وخت تېر کړی دی – دَ امیر سید هم لږه لږه پښتو زده ده – مګر زما زوئی کریم او لوُر ... هغه ګوره چې په کاؤنټر باندې ولاړ دې ... او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه ډېره پښتو يې په دې زده ده، چې زه يې په کال کې يو يا دوه ځله پاکستان ته ځان سره حتماً وړم"
ده به لا نور څه وئيل، چې اېن وَ منځ ته راولويده او وئيل يې ...
" ناوخته شو .... درځه چې ځو"
ما ورته وئيل...
" لږ صبر وکړه ... لاړ به شو"
او اشرف الدين لالا ته مې وَوئيل...
" ښه ، نو خبره دې کوله"
دائی وَ موسېدو او دَ اېن په لور يې ورکتلو ورسته وَوئيل ...
" دَ دې تازيله ده... ورسره لاړ شه .. ما او تا به بيا خبرې کوؤ او بيا زه غواړم ، چې نن دَ ماځېګري دَ چائيو بندوبست درته په کور کې وَکړم.... امير سيد سره به دی هم ليدل کتل وَشي"
دَ هغه دَ تکراري ضد دَ مخې مې وعده ورسره کولو ورسته له اشرف الدينه څخه اجازه اخيستله–او بيا زه او اېن دَ ريسټورينټ څخه دباندې وَوتو –
يَو وخت ټېکسي دَ يَو وړوکې هټ وزمه کور مخې ته تم شو او مور دواړه راکښته شولو - يوه وړوکې ماشومه انجلۍ، چې دَ دې کور مخته ولاړه وه ...
زمور په ليدو په منډه منډه راغله ... اېن په ډېره مينه په غوزۍ کې واخيسته او څپ کولو ورسته يې راته وئيل ...
" دا زما لوُر ده"
ما يې په سر لاس تېر کړو او بيا هټ وزمه واړه کور ته روسره دننه شولم ... يَو وړې خونې ، چې مخته يې وړه شان برانډه په لرکيانو جوړه وه ته وره غلو - دلته خورا ډېرې ښځې هم وې ، څوک ناستې ، څوک ولاړې ... خو زمور په ورتګ يوې بلې خواته وَ وېښل شوې او مور څو قدمه مخته تېر شولو - يوه زړه ښځه ، چې اېن ورته ماما يعنې مور وئيله راولاړه شوه ... څه مخته راغله او زما په سر يې لاس داسې تېر کړو .. لکه زه چې دَ هغې زوئی يا زوم وم او راته په خپله ژبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ګډه شوه – په ژبه يې نه پوهېدم، خو په سترګو کې يې څرکېدونکو اوښکو ټول حالونه راته تېر کړو ... او بيا اېن په خپلې موړکې باندې غوزې، واچوله او په اوږه يې دَماشومې غوندې سر په اوږه ورته کښېښولو او څه وخت ورسته چې يې سر پورته کړو او خواره واره ويښتان يې دَ څېرې څخه په يوه جټهکه چې لرې کړو .. نو څه ګورم سترګې يې دَ اوښکو څخه ډکې وې – مګر زما دَ زړه ساتلو دپاره يې په شونډو مصنوعي خندا راويستله او راته وائي ...

" ته کښېنه ... ولې ولاړ يې ؟ "

زه کښېنستم ، خو ټولو ښځو داسې راته کتلو ، لکه زه چې دَ اېن دَ کورنۍ غړی وم - غرض دا چې دَ کرسمس کېک ، چې په تهائي ژبه کې ورباندې خود لکه چې " هېپي کرسمس " ليک ؤ ، زما مخې ته په واړه مېز باندې کښېښول شو .. او اېن راته وائي ...

" پليز کاټ يې کړه "

ما چې په خپل ژوند کې په داسې موقعو باندې کېک نه ؤ کاټ کړی ، دَ اېن دَ زړه ساتلو دپاره مې چاړه راپورته کړه او چې کېک ته مې ور وړله ، ، ،نو دَ اېن لاس هم راوَرسېدو او دواړو په ګډه کاټ کړو - ښځو دې وخت په ګډه ، ګوره چې کومې سندرې وئيلې او دلته اېن دَ کيک اول پيس په غاب کې کښېښولو ورسته ماته وړاندې کړو - او زه دغه رنګه تر ډېره وخته پورې په ښځو کې ناست تماشه جوړ شوی وم – يَو وخت چې له دې محفله راولاړېدم ، نو دَ اېن لوُر ته مې څو نوټونه په لاس کښېښولو او دَ اېن سره دباندې راوَوتم – مور يې هم تر دروازې پورې راغله - اېن تر نيږدې سړک پورې راسره راغله – ماته يې ټېکسي وَنيولو او خپله دَ کرسمس خوشحاليانې لمانځلو دپاره دَ کور په خوا روانه شوه - اوس چې زه په ټېکسي کې دَ ښار په لور رارَوان وم ، نو زړه راته وئيل، چې .. چرته اېن (يوپا) دَ زړه ساتنې په ثواب کې خو مې دَ دغه وړه کورنۍ په زاوال کې نه واچوله ؟ چې زما په ورتګ يې دَ کرسمس دَ خوشحاليانو په ځای دَ خندلو ... وَ ژړَلو ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هغه سواليه خبره وه ، چې زه يې دَ ځواب په لټون کې په لومړي ځل دَ انسانيت په اړه له يَو داسې امتحاني کشمکش سره مخامخ کړی وم، چې ما داسې سنجوَلو لکه دا زموږ يعنې دَ انسانانو ترمنځه چې دَ بېلا بېلو اصنافو په نامه دَ کرکو وېش چې نه يوازې ناروا کار بلکې غېر انساني الميه هم وي - ولې ، چرته يَو غرئيز پښتون او هغه هم نر ... او چرته دَ تهائي يا برما دَ سيمې بازاري کس ... او هغه هم ښځه ؟ چې تر منځه يې دَ انسانيت په نوم ملګرتيا تر دې هانده دوام مومي ، چې يَو بل ته دَ کور دَ مقدسه غړې وئيلو په وخت عار نه محسوسوي ..... هو، زه له يَو داسې ريښتونې حقيقت سره په روحاني توګه مخامخ شوی وم، چې په ژوند کې په اول ځل ... ما ځان ته انسان په نره وئيلی ؤ -

*****

ما ځيګر دَ خپل قول په سمه زه دَ اشرف الدين لالا سره دَ ده وَغت کور ته وره غلم - په دې بنګله غوندې جوړ غټ او ښائيسته کور ، چې ورسره جوخت يې يَو غټ دَ بوُزو او پُسونو فارم هم درلودلو ، کې يوې خواته دَ چادرو دَ بام دلاندې کټونه داسې برېښېدلو ، لکه جوړه چې پښتني حجره وي ... دلته کښېنستلو په وخت مې ورځخه وکړه ...

"پښتانه لکه چې درته راځي ؟"

لالا وئيل ...

"هو، زما دَ کلي خلګ ببخې زيات ماته راځي"

دومره وئيلو ورسته خپله مخته وائي ...

"موږ که هرڅو اوس تهائيان يُو، خو خپله پښتو او پښتانه مې نه دي هېر کړي او هڅه دا کوم ، چې زما په کور کې دي پښتو هرکله ژوندۍ وي"

"بېشکه ... پښتون ، خو پېژندلی کېږي په پښتو باندې"

ما هم ورسره دَ خپلې شېرينې ژبې په حق کې داسې وَ وئيلو او بيا موږ تر دې موضوع دلاندې خورا ډېرې خبرې وکړې -

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه دا ، چې دَ چائیو ښیښلو په وخت مو تر خپلو دَ ځینو نورو ګپو شپو وهلو ورسته ، چې را ولاړېدم ، نو اشرف الدین لالا راته وائي ...

" لږ صبر وکړه ، چې په یک تاره باندې درته پښتني لاره واؤروم "

او بیا یې نوکر ته ژغ وکړو ...

" هلکه .. هغه زما یک تاره را واخله "

اوس دَ یک تارې په تار چې ده ګوتې وهلې ، نو سترګې یې پټې وې ... لکه جوړه چې چا په زړه باندې ویښتلې وي .. او بیا څه وخت ورسته چې په ګاډۍ کې کښېښمستو ، نو دائی وائي ...

" درځه چې دَ امیر سید سره دې پېژند ګلوۍ وکړم "

او ګاډۍ یې په کوڅو کې یوې بلې خواته سمه کړه ... چې کله په یَو ګېټ ننوتو ، نو یې وئیل ...

" دا دَ امیر سید بنګله ده ... او ورسره ګېراج ، چې په کې تر دوه درځنه زیاتې ګاډیانې ولاړې وې ، دَ عالي شانې بنګلې مخې ته ولاړ نوکر ته یې ژغ کړو ... او په تهائي ژبه کې یې دَ امیر سید پوښتنه ورڅخه وکړه، بیا ده بیرته ګاډۍ راوګرځوله او وائي ...

" امیر سید دباندې وتی دی ... خېر بله ورځ به ورته راشو "

او بیا یې لاره کې راته وئیلو ، چې ...

" امیر سید دَ دې ښار په مړَو خلګو کې یَو دی ، ، ، تېرو ورځو کې یې په ۲۰ ملیون باتهو باندې یوه مځکه خرڅه کړې وه "

چې دَ کې –کې –اِن هوټل مخته یې کښته کولم ، نو راته وائي ...

" هر کار یا لانجه چې وي ... نو حکم کوه .. دلته زموږ هولډ دی "

او بیا مخته تېر شو -

شپه دَ پخوا په شانې په ګرځېدو راګرځېدو راباندې تېره شوه او ډیسکو ټیک ته هم وره غلم - لاکن په ډیسکو مئینه اېن هلته هم نه وه راغلې ...

" خېر ... سبا نهو بجو ته خو راځي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه ته مې په دې خبره تسلي ورکړه او دَ خپل هوټل په خوا روان شوم – دَ هوټل په کاؤنټر باندې چې مې دَ خونې چابی اخيستله، نو په کاړنټر ولاړ ځوان راته وئيل ...

" ماښام خواته يوه انجلۍ ستا پوښتنې ته راغلې وه "

ما ورڅخه پوښتنه وکړه، چې څنګه انجلۍ وه .. مګر زړه ته يې دَ څېرې کړه وړه نه راتلو او ملامت هم نه ؤ .. ولې دلته خو په درځنو انجونې ځي راځي - دا خوښه راته پته وه، چې دَ ابن سبوا بله څوک کېدای شي ؟ او بيا په خپله خونې کې په پلنګ باندې وَغزېدم – سترګې مې پټې کړې – مګر خوب نه راتلو – که به مې هر څو کوشش وکړو او يَو اړخ بل اړخ به اوښتم ... خو خوب لکه راڅخه مرَور شوی چې وي ... ګرسره نيږدې نه راتلو - کله يَو سوچ او کله بل سوچ او بيا چې يَو وخت مې په بُدها کې سوچ بند شو - نو دا سوال به مې مزغو ته راغلو – ګوا يَو خواته دَ دې تهائيانو دَ بُدها سره دَ عقيدې درلودلو دا حال ؤ ، چې په شان کې يې ګستاخي نه يوازې اخلاقي ، بلکې قانوني جرم ګڼل کېږي – او بل خوا ته دَ ده وړې او غټې مجسمې په بارونو، کلبونو او پبونو کې څه ... وايم، چې په هغه هالونو کې هم پرتې دي ، چې چرته دَ ښځو له سرونو څخه دَ حياء پړونې اخيستل کېږي ... دا سې څله کېږي ؟

دَ دې سوال په ځواب کې به مې کله ذهن او زړه وئيلو، چې کېدلی شي ، دا خلګ وَ بُدها ته دَ هغه دَ دې نظرئيې ثبوت ورکول غواړي ، چې ګوندې "بس دغه ژوند دی او دلته چې څه کوې ،،، نو هغه به رېبې " ولې چې دلته دغه يَو کاروبار خوښَول کېږي – شرافت، غېرت ، همت او انسانيت دلته خپلې معناؤې بائيللې او تقاضې بدلې کړې دي – نر په هر حال کې په دلالي حېثيت خوښ دی او ښځه په هرقيمت دَ خپل مخالف سيکس دَ خواهشاتو تنده ماتولو په کار کې سکون محسوسوي –

که داسې خبره هم نه ده، نو بيا څله له بُدها سره دَ عقيدت پرته، دَ بُدها دَ مجسمو په وړاندې بې حيائی ته جوګه شوي دي ؟ او بيا دَ حېرت خبره لا دا هم ده ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهائي قانون او انتظاميه چې ټوؤرستانو څخه دَ بُدها دَ احترام توقع کوي ، مګر په داسې لړلې حال چپ دي... هو ، شايد په دې چې ... که دوئی پابندي لګوي، نو خو معيشت يې متاثره کېږي - غرض دا ، چې په دا رنګه ګډ وډ سوچونو کې يَو وخت خوب په خپله غېږه کې اخيستی وم – بيا مخته نه وم خبر ... چې زه خپل جنت وزمه کور کې پروت وم او که دَ اژدها په خلې کې ؟

*****

سهار نهه بجې خواته زه او اېن په ټېکسي کې ناست دَ پټايا پارک په لور روان ؤ - دَ اېن سترګې داسې سرې غوندې راته برېښېدې لکه جوړه چې يې ډېر ژړلي وي – مګر مانه غوښتلو ، چې په پرهارونو يې مالګې وَدُوړَوم - بيا څه وخت ورسته دَ ليدلي کتلي پارک غتې سوئمنګ پولونه ؤ او موږ – چې نه يوازې لمبېدو ، بلکې ورسره ورته سمندري غاړې باندې ښه تر ډېره په ژېړ او صفا رېګ باندې کښېنستو هم - بس يوه خبره چې ماته به يې زور راکولو .. او يا له پېښتو څخه اړَولو باندې بيا بيا مجبوره کولم ... نو هغه ؤ، دَ اېن بدني کړه وړه، چې په سوئمنګ کاسټيوم کې يې دَ کټونکې ايمان خطا کولو .. چې به مې څنګه سترګې ورباندې کراړې کړې ... نو دې به وَخندلو .. هم ځکه به يې زه نور نور په غلط فهمۍ کې مبتلا کړم - لاکن همت مې بيا هم دَ وئيلو ورته نه شو کولی – ولې ، چې پېښتو راته دَلارې خنډ وه - بس دننه دننه به سوځېدمه – که څه هم له خپلې خواهغې په خپله مخوصه لهجه کې دَ انګرېزي دا تورې زما تر غوږو بيا بيا تېرَولو ... يعني وئيل به يې ...

"مي لائي يُو ... يُو لائي مي آر اټ ؟"

غرض دا ، چې ماځيګر خواته موږ له دې پارک څخه بيرته دَ پټايا سټي په لور راغلو۔او دلته دَ څه ګرځېدو ورسته چې کله دَ لانچونو پلېټ فارم په لور روان ؤ ، نو دَ دې پلېټ فارم سره ورته .. ګوا دَ روډ خواته جوړ دَ بُدها دَ واړه مندر ، چې په کې بُدها په ښکاره پروت ؤ او مخته يې ځوقسمه نرينه شرمناک نوسونو په ليدو وَچ وَ دريدم ... حريان شوم، چې دا نرينه بلاګيان له بُدها سره څه اړه لري ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه مې له اېن څخه ځکه نه شوه کولی ، چې دې خپله زما توجه په هغې خوا اړَولولې وه ... شوق يې په خلې سم نه ورتلو ، وئيل يې ...
" سو سو ... لوګ لوګ "
او بيا هغه وخت زما دَ حېرت انتها نه وه، چې يَو وخت دَ بُدها وَ مجسمې ته ولاړې دوې پېغلې له سلام کولو ورسته شاته ورڅخه څو قدمه راغلې او دَ ببېل ببېل ډؤل جوړو (نوسونو) مخې ته وَدرېدې ... لاسونه يې ورته جوړه وَنيولو او په ډېر احترام ورته تر ډېره سرونه ځنَولې ؤ -

لنډه دا ، چې زه په دې هر څه ليدو په سوچونو کې ورک، چې کله پلېټ فارم باندې مخته روان وم. نو مې همت وکړو او له اېن څخه مې پوښتنه وکړه ...
" دا ما څه وَليدو او هغه هم دَ بُدها مخته پراته ؟
دې يَو ځل وَ خندلو او بيا يې له شرمه مخ په لاسونو کې پټ کړو او څو لمحې ورسته چې په خپل حال کې راغله ، نو راته وائي ...
" دلته ځينې تهائيان دا يقين لري چې دَ بُدها له دې نوس څخه انسان او انسانيت زېږېدنه کړې ده – ځکه خو يې دَ بُدها مخته ږدي او پوجا يې کوي "
په عقلي دليل خو يې خبره بده نه وه کړې ، لاکن دَ بُدها په اړه څله ؟ ولې چې دَ بُدها تر زېږېدو دَ مخه خو هم انسانان ؤ ... هو ، دا کېدلی شي چې دا خلګ دَ دې عضو احسان من ځکه وي ، چې دَ دې له برکته خو يې معاشي سوکالۍ موندلې ده –

*****

وخت مخ په وړاندې روان ؤ .. او آخير ۳۰م دسبر ۱۹۹۴ع هم راغلو - دا ورځ زما او دَ اېن دپاره دَ خفګان ځکه وه ، چې زه سبا يعنې په ۳۱م دسبر ۱۹۹۴ع سنګاپور ته روان وم - او دغه وجه وه، چې دَ اول سهاره بيا دَ اشرف الدين لالا په ريستورينت کې ناست ؤ او ګپې مې لګولې – يَو وخت چې په بله تلو دپاره راولاړ شولو ، نو دَ جيب څخه مې دَ ۵۰۰ باتهه نوټ راويستلو او اېن ته مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې کړو ... داسې خو اېن دا نوټ واخيستو .. مگر په لاسو کې يې دَ مروړلو پسته راباندې په ډېره غصه وَغورځولو او Finish Finish چې دې Finith Finith وئيلو ورسته په تېزو قدمونو له ريسټورينټ څخه وَوته – يَو څو قدمه خو لا زه هم ورپسې وره غلم او نارې مې ورپسې وکړې ... خو هغه وه، چې تر شا يې نه راته کتلو -

دَ اېن په تلو دَ نن ټول پروگرامونه سره گډ وډ شولو – نه پوهېدم چې څه وکړم ... دَ دې خفگان راباندې دومره وَ غمبدو، چې ځان راته ظالم او دَ هغې دَ پاکې رښتې مجرم ښکاره کېدو – ولې چې ما يې په مينه باندې ټوکه کړې وه او قيمت مې ورته ټاکلی ؤ - او بيا مې دا هم يقين شو، چې راځي به خامخا .. مگر دَ درستې ورځې دَ انتظار کولو پرته هم نه راغله - مطلب دا، چې دَ شپې هم ... او په داسې رنگه تريخ انتظار کې مې سترگې سره وره غلې وې ، چې يَو وخت دَ خونې دروازه په زوره زوره ټپه لغتو وَويښتله .. سپک راپورته شوم او يَو دم مې له خلې وَوتو " يا الله خېر" په سامولې انداز مې گهړۍ ته وکتلو - دَ شپې څلور بجې وې - زړه مې له وېرې او وسوسې دَ حلق ژبه ښکلول شروع کړو.. خو آخير پښتون وم ،،، همت او غېرت مې سره يَو ځای کړو او دروازه مې خلاصه کړه - دا څه ؟ حق حريان پاته شوم ... ولې چې اېن مختته ولاړه وه او وړه غوندې په پلاسټک کې بنده گلدسته يې لاس کې وه او .... سوري سوري وئيلو کې يې گلدسته راوړاندې کړه - ما ځان ورباندې تللو دپاره تندی تريو کړو او بېرته غبرگ شو او په خپل پلنگ پرېوتم .... هو، شايد دا مې غوښتلو چې پخلا مې کړي - لاکن هغه په دروازه کې ولاړه وه ... آخر تر کومه ؟ سر مې راپورته کړو او ورباندې ژغ مې وکړو ورباندې ... او بيا دا لومړی ځل ؤ ، چې هغې زما په خونې کې قدم اېښی ؤ - او هغه هم په داسې پاک نيت ... چې نه زه دَ ځان په رنگه وم او نه هغه دَ ځان .... بس دغه يوه خبره به يې بيا بيا په ماته گوډه انگلسۍ کې کوله چې..

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ما له تا سره دوستي ځکه وکړه، چې ستا ښه زما وَ هغه مېړه ته شوې ده، چې له تېرو درو کلونو څخه يې هيڅ درک نه شته .. خبره نه يم چې مړ شوی دی او که ورک ؟"
او بيا زما ګڼ تصويرونه يې په پرس کې اچولو په وخت په وار وار دا خواست راته کولو ... چې زه دې هغې ته هر کله دَ يَو ښه دوست په حېثيت خطونه ليکم - او بيا چې يو دوې ګنټهې ورسته زه په ټېکسي کې کښېنستم، نو دَ هغې سترګې له اوښکو څخه ډکې وې - وخت تېرېده لري ... خو يادونه په زړه پاتې شي او په خاص توګه دَ داسې بې غرضه دوستانو، لکه اېن (يوپا) چې په تهائي لېنډ غوندې ځای کې هم دَ پاکې او صفا دوستۍ په تقاضو پوره پوره وَوتله-نو ځکه خو مې دا نظم دَ هغې دَ ياد دَ تاثر دلاندې په بنکاک کې خپلې ډائرۍ ته وَسپارلو ...

"اورونه"

دا چې
ستا په نامه ګُله !
زه ساړه اسوېلي باسم،
نو خو، پوهی شه
چې په ما کې
ستا دَ مينې بل اورونه
لا هغه رنګه بلېږي
لا هغه رنګه تاؤېږي

(شوق / بنکاک.. تهائي لېنډ / ۱۹۹۴ع)

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ښکلا څخه تر ښکلا پورې
تاثراتي لنډيز ...

" اسلام او کُفر .. دَ ښکاره تقاضو په اړه تر اوسه لا په انډونيشيا کې دَ يوه بل په ضد .. که ښکاره نه پټ په پټه خپل خپل منونکې روزي - ګوا دَ زرګونو ټاپوګانو په دې هېواد کې ، چې چرته مسلمانان په زيات شمېر مېښته دي ، هلته دَ ژوند کاروبار نه يوازې سوړ ، بلکې پټ هم تر سره کېږي - بيا چې چرته دَ هندوانو ، عيسايانو يا سېکولر خلګو اکثريت دی .. هلته ژوند نه يوازې دَ ژوند په رنګه دی بلکې دَ سېلانيانو دَ تفريح دپاره زړه خوښونې هم لري - مخته به ګورو ، چې کوم تهذيب او مذهبي نظريه دَ انډونيشيا ټاپوګان په خپل اثر کې اخلي ؟ هو ، که څه هم ښکاري داسې لکه اسلام چې څومره په تېزۍ دا ټاپوګان په خپل اثر کې اخيستې ؤ .. هم هغسې په تېزۍ ورڅخه خدائي په امانۍ هم وائي ... لګيا دي " (شوق)

" اُوف کولی نه شم "
څه دي وَ خوړم په سترګو
څه دي چُور کړمه په حُسن
څه دي خپل کړم په نازونو
څه دي يُوړم په خبرو ...
بس که پاته دي نور څه لا ،
زما په دې خالي وجود کې
نو هغه دي ستا غمونه
او يا هغه حسرتونه
ارمانونه او يادونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هم ستا په ذکر فکر
ما په ځان ځان کې دننه
په مزه چيچي او خوُري ، خو
زه خوار اُوف کولی نه شم
داسې نه ، چې ستر خالق دي
زما په آه باندې وَنيسي
(شوق)

په پتايا ستي کې دَ زړه بائيللو ورسته ، زه دَ بنکاک ائيرپورټ څخه په تهائي ائير ويز انټرنيشنل کې دولس بجې غرمه ناست سنګاپور ته ژر تر ژره رسېدو په تمه ځکه وم ، چې دَ خپل جوړ کړل شوې پروګرام په سمه ما دَ نورو خلګو سره په ګډه زوړ کال نوی کول غوښتو – ګوانن ۳۱م دسبر ؤ - دَ راتلونکې شپې په يَو منټ بالا دولس بجې به کال ۱۹۹۵ع نوی کېدو - څنګه چې جهاز آسمان خواته پورته شو ، نو ګوره چې زه څله بې غمه غوندې شوم ؟ که څه هم دَ تقدير په حواله زما دَ رسېدو امکان په سل کې سل نه ؤ او بيا څه وخت چې جهاز دَ سنګاپور په ائيرپورټ کښته شو او انټري کولو ورسته زه يَو وار بيا دَ نوؤ ولولو سره ملګری دَ ائيرپورټ دَ رنګينې دُنيا څخه دباندې راوَوتم – په ټېکسي کې کښېنستم او ډرائيور ته مې وَوئيل، چې دَ آرچرډ روډ په شاوخوا کې مې يَو ښه او ارزانه هوټل ته بوځه – ټېکسي مخته روان شو- تر ډېره پورې په ټېکسي کې چپه چبيا وه- يَو وخت چې خوب وَځنګولم ، نو ځان بېدار ساتلو دپاره مې په ټېکسي ډرائيور باندې ژغ وکړو ...
" په سنګاپور کې ډېره ګراني ده "
ده وئيل...
" هو ، دَ سړي وَس نه په رسېږي "
او بيا يې مخته خپله وئيلو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ زما په خيال چې ته دَ مخه هم راغلی يې، چې په آرچرډ روډ خبر يې ؟ ـ
ـ ته درست پوهی شوی يې .. دا زما دويم ځل دی چې سنګاپور ته راځم ـ
بيا مې خبره مخته داسې کش کړه ...
ـ تا ته پته ده ، چې دَ نيو ائير خوشحاليانې دَ آرچرډ روډ په کومه علاقه يا ځای کې ښه لمانځل کېږي ؟ ـ
ده وئيل...
ـ نيو ائير ... ته لکه چې نيو ائير لمانځلو ته راغلی يې ؟ ـ
ما به لا اوس ورته ـ هو ـ کولو ، چې ده زما دَ اولې خبرې په ځواب کې خبرو ته داسې اوږه ورکړه ...
ـ داسې خو دَ دې آرچرډ روډ په پراخو فُټ پاتهونو باندې زيات رش وي ، خو دَ غټو هوټلانو په لانونو او هالونو کې يې دَ لمانځلو خوند بيا جلا وي - لکه آرچرډ هوټل ، ډائناسټي هوټل ، ماندرين هوټل او دغه رنګه نور نور ـ
او بيا يې ګاډی بل روډ ته ګرځولو په وخت وئيلو ...
ـ هوټلان دلته ډېر ګران دي ... ولې تاسو ګيسټ هاؤس کې نه اوسېږئ ؟ چې پُرسکونه هم وي او ارزانه هم ـ
ده به خبره مخته وړله ، چې ما ورسره خوښه کړه او ورته وئيل مې ...
ـ مګر دَ آرچرډ روډ شاوخوا کې دې وي او بس... ـ
ـ اوکې .... اوکې ـ
دَ ده له خلې څخه دومره راته وَوتلو ...
پوهی شوم ، چې دا ډرائيور زياتې خبرې نه خوښَوي .. نو ځکه ما هم بله خبره ورسره نه وکړه ...
ـ انسان هم بلا شئی دی، چې دَ لاسه يې کېږي. نو دَ سر په مځکې جنتونه جوَوي او چې سستي يې وَ نيسي، نو دَ لاس خيرې لا هم نه شي صفا کولی ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خبرې مې ایله مزغو ته نه راغلې ،، بلکې دې وخت دَ روډ دواړو اړخونو ته ولاړ دنګو دنګو بلډنګانو ، چې شیشه او دَ قیمتي کاڼو ټائیلونه په کې بېخي زیات په کار راوړل شوي ؤ ته په کتو زړه دَ سنګاپور په ستائینې مجبوره کړم – یَو وخت ټېکسي دَ لکي ګیسټ هاؤس، چې په یوه پراخه کوڅه کې جوړ ؤ مخته وَدرېدو- په ګېټ کې ولاړ یَو ځوان ترګاډی پورې راغلو او دَ ګاډی دروازه خلاسولو سم دستي ورسته وائي...

" خونه دې په کار ده ؟ "

ما به لا اوس "هو" ورته کولو ، چې ډرائیور په خپله ژبه کې ورسره ګډ شو .. خود لکه چې دَ کرایې پوښتنه یې ورځخه کوله .. هم ځکه خو دَ هغه ځوان دَ ځواب ورسته ډرائیور راته وائي...

" دا ګیسټ هاؤس ښه دی او کرایه یې هم زیاته نه ده ،، بس فقط ۳۰ ډالره سنګاپورین "

که څه هم دا رقم پاکستاني شپږ سوه روپۍ جوړېدې ، خو ورسره وَ مې منلو ځکه چې دَ برایه شپې بې خوبۍ زه دې وخت سر لګولو ته په هر قیمت مجبوره کړی وم -

دَ ګیسټ هاؤس دا وړه خونه څه خاص نه وه، لاکن دې وخت مې خپله وه .. نو ځکه ښه بې غمه په پلنګ وَغزېدم او بیا دومره دَ ځان جهانه بې خبره وېده شوی وم، چې کله مې سترګې بیرته راخلاسې شوې ، نو دَ ماځُستن پاؤ کم لس بجې وې – که مې خېټه خالي نه وای، نو دا هم کېدلی شو، چې کال په خوب کې راباندې نوی شوی وای - ژر مې غُسل وکړو .. جامې مې بدلې کړې او دباندې راووَتم .. خو دَ ګیسټ هاؤس څخه دَ وتو له مخه مې په لابي کې دَ واړه کاؤنټر شاته ناستې زَړې ښځې څخه دَ آرچر روډ پوښتنه وکړه، نو دَ مور په شان یې په ډېره مینه راته وئیل ...

" داسې وَکړه ، چې دباندې وَ وتې ، نو راسته لاس ته به روان شې – بیا چې په چپه لاس په اوله کوڅه وګرځې ، نو نېغ به آرچر روډ ته وَرسېږې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هم دغه رنګه وکړو- په کوڅه کې دَ راسته لاس په خوا ورسم شوم – که څه هم دا پراخه کوڅه ویجاړه نه وه .. ښه ډېر سړي او ښځې په کې ګرځېدلې – خو ما ته دَ خپلې ایکړۍ احساس په سر کې نرۍ دړد را اچولی ؤ - ما وئیل..

˝کشکې په دې موقعه یَو ملګری راسره وای .. که په خوږو یارانو کې یو هم نه.. بس خو ˝یوپا ˝ یعنې ˝ اېن ˝ راسره وای ، نو نن به مې په نیو ائیر خوندونه اخیستی وای - په داسې ارمان زه دَ چپه لاس په کوڅه وګرځېدم – دا کوڅه دَ خلګو دَ رش په اړه کوڅه نه... بلکې سم بازار ؤ ، چې نبغه دَ رڼاګانو په لور وتلې وه - څنګه څنګه چې مخته تلم، ګڼې وډې رڼاګانې واضح کېدې – بیا ښه مخته چې دا کوڅه دَ جل بل او ښېخي خوش رنګه آرچرډ روډ ته ورګډه شوه، نو لومړی نظر مې دَ روډ په هغه بل اړخ جوړ عالي شان هوټل ماندرین باندې وَلګېدو ... هوټل څه ، یَو محل ؤ ، چې په سرو او شو، او ژېړو رڼاګانو کې کوکېدو او ورسره جوخت یَو بلډنګ، ګوره چې دا دَ دې هوټل برخه ؤ او که ځانته بېل ، چې ورباندې لیک ؤ... ˝هېپي نیو ائیر سېریموني پروګرام˝ - نه یوازې دا ، بلکې روډ له یوه سره تر بل سره پورې کوکېدو لګیا ؤ - دلته آرچرډ هوټل ؤ، که ډائناستي هوټل ، لکي پلازه وه ،که پلازه سنګاپوره، یا بیا دنګ دنګ آرچرډ ټاؤرز، هر یَو ځان ځانته دَ کتو او حېرت وَړ ؤ - هر څه هرڅه، مګر دَ سنګاپور پېغلو، چې زیاتره په لانګ سکرټونو کې لیدل کېدې، دَ دې روډ ښائیست لا نور نور زیات کړی ؤ- خېر، یَو ځای مې دَ خېټې لوږه په برګر خوړلو باندې ماته کړه او بیا مخته تېر شوم–

دَ شپې یولس بجې خواته مې تر ډیسکو هال پورې ځان وَرسَولو - په دې ښائیسته او غټ هال کې دَ مابېن ګرډي ډیسکو سټېج شاوخوا واړه مېزونه او چوکیانې لګېدلې وې او ښځې نران، چې جوړه جوړه ؤ ورباندې ناست ؤ - دَ خوند خبره دا وه، چې دَ هر چا په سر باندې دَ کاغذانو جوړه رنګینه خولۍ چې اوږده څوُ که یې دراودله پرته وه – زه چې څنګه په یوې چوکۍ باندې کېنېنستم، نو زما په سر باندې هم خولۍ کېنېښوله - دَ هوا او ګېس څخه ډکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوکنې، چې نه یوازې دَ بالا چهت څخه راځېدلې ، بلکې په هر مېز باندې هم دوه درې درځنه په سپنسیانو تړل شوې وې - پوکنې په هوا کې ولاړې وې – او مخامخ په ستېج باندې په درځنو انجونې، چې پخوانۍ چیني او سنګاپورین رواجي رنګینې جامې یې په تن وې .. دَ شاپېریانو غوندې په خوږو رقصونو وړاندې کولو کې اخته وې - دَ ډیسکو زیاتره سپیکران چپ ؤ - بس یَو نیم ژغېدو- نه خو زه یوازې دَ خپلې ایکړې احساس تنګولم ، بلکې په وار وار دَ ډیسکو دَ روایاتو په سمون انجونو هم زما دَ ایکړوالې غم خوړَلو پوره پوره هڅې کولې – مګر زه وم، چې دَ دې پرته هم دَ چا په تندي خال نه شوم – خو ترکومه؟ آخر یوه جګه نرۍ سنګاپورین پېغله ، چې دَ جامو او ښکاره کړو وړو په اړه ښه هم لګېده ، داسې راځرمه شوه، چې که به مې هرڅو ورته دَ ولاړېدلو ورته وئیلو .. خو دغومره رانږدې کېدله – خود ، لکه چې دې هم ملګرې نه درلودلو – اوس که یې زړه ما ته تخنېدو او که نه، خو دَ هال دَ نورو خلګو مخته یې خپله ایکړې، (چې دلته په داسې موقعو دَ یَو انجلۍ دپاره دَ بې عزتۍ سوب وي) پُتولو دپاره له ماسره ناسته وه – پرله پسې یې هڅه کوله چې زما توجه دَ ځان په خوا واړَوي–

خیر، دولس بجو ته لا یَو منټ پاته ؤ، چې ستېج دَ ډانسرو څخه خالي شو او بیا څو لمحې ورسته دَ بام له خوا یوه ځانګو کرار کرار په کوزېدو شوه - ځانګو څه وه، تیاره ګلدسته وه- دا غټه او اوږده ګلدسته چې کله دَ ستېج تر فرشه پورې راوَرسېده – نو دَ سپکنډو ستنې هم دولس بجو څخه اوبښتې وې – ګلدسته وَښورېده او دَ اسرافیل تر شپېلۍ په زوره، مګر په اورېدو خوږه نغمه دَ هال په غټو سپیکرانو کې داسې خوره شوه، چې ایله مې دَ غوږونو پړدې وَ نه شلېدلې – او ګلدسته هم په ستېج باندې پاڼې پاڼې شوه – اوس په ګلونو کې پټه حُوره، چې په سر باندې یې تاج پروت ؤ او ګڼې جامې یې په تن وې - په ستېج ولاړه موسېدله او بیا چې څنګه دې انجلۍ دَ شېمپېن بوتل خلاس کړو، نو دَ " هېپي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیو ائیر" تکراري آوازونه راپورته کېدل پئیل شول - او دلته په مېزونو به خلګو ډ کې پُوکنې ،چې له رنګینو کاغدانو څخه ډ کې وې په ستنو چاؤدلې او هلته دَ ډیسکو غټې سپیکران هم داسې خلاس شو ، لکه جوړه چې قیامت راغلی وي – اوس درست هال دَ خلګو په غورځېدلو راغورځېدلو ځنګېدو- نه یوازې دا ، بلکې په درست هال کې جوړه جوړه ښځې او نران دَ مستۍ څخه په ګډا اخته ؤ - زما مخته ناسته انجلۍ هم څه کمه نه وه مسته، چې اوس یې دَ سترګو دَ غال او دَ خلې دَ خبرو سره سره لاسونه هم زما په لور په وار وار راغزېدلو- مګر زه وم، چې دَ دننه مستۍ مې تر پایه دباندې نه راوَیسته.. بس دَ مستانو په مستۍ مې خوند اخیستلو – او دا مې ګڼلو، چې دَ مغرب په رنګ لړلي سنګاپورین دَ خوشحالۍ اظهار څنګه کوي ؟ او ما دا وَسنجولو ، چې دا خلګ هم په هیڅ یوه معنا دَ اروپایانو او امریکنو څخه کم په دې نه دي، چې درسته شپه یې په سر اخیستې وه -

*****

دَ نوي کال **۱۹۹۵**ع په لومړۍ ورځ ماځیګر خواته دَ ګیسټ هاؤس څخه دباندې وَوتم او په ټېکسي کې نېغ میلر سټریټ ته وره غلم – هلته مې دَ " ګرې لاین ټوؤرز " دفتر څخه دَ " توُري بیچ " دَ سبېل دپاره دَسبا سهار دَ نهه بجو په " فبري ټریپ " کې نوم نوښته کړو او په **۳۲۵** سنګاپورین ډالرانو مې ټکټ تر لاسه کړو - توُري بیچ، چې په انډونیشیا کې دَ " باتام " په وړو جزیرو کې دَ یوه واړه زرغونه ټاپو ساحلي برخه ده، په دې سبېل چې په دوؤ ورځو شپو یې اړه لرله کې دَ هوټل پرته ، خوراک څیښاک او دَ سبېل ټول خرڅونه په پورته ذکر شوې کمپنۍ باندې په یوه ټکټ کې تاوان ؤ – ټکټ جېب ته اچولو ورسته مې دَ سنګا پور دَ بې ساري پلازو، بازارونو او روډونو په خوا مخه وکړه - ځای ځای پیاده او یا چرته په بسونو او ټېکسیانو کې - غرض دا ، چې ایمرالډ هل روډ ، پېراډائز شاپنګ سېنټر هم په ښائیست څه کم نه ؤ - دلته دَ الیکټرانکس سامان پرته بیوټې تهراپي او مېک اپ سېنټرانو زیاتوب دا خبره مزغو ته را واچوله، دَ دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

واړه او ښائیسته هېواد دَ ښځو دَ ښائیست رازونه په دې ذکر شوي سېنټرانو کې مستوره دي - او بیا دَ بیچ روډ ګولډن مائل ټاؤر او پلازه هوټل نامي ودانیانو که دَ حېرت ګوته په غاښ کړی وم، نو هینډرسن روډ ، تهامس روډ او ساؤت برج روډ هم ځان ځان ته ښکلاګانې او ځانګړې خوش رنګیانې درلودلې - مګر دَ اینسن روډ دغه ماښام زما ځکه نه هېرېږي، چې دَ انټرنېشنل پلازه دننه او شاوخوا راغونډ عالم ته په کتو او خوندونو په زړه اخیستلو دَ سوبه ځان له حاله وتی وم او څه چې مې دَ سنګاپور دَ شپې ژوند په حقله اورېدلې ؤ، نو تر هغه هم څو واره زیات په بوګس سټریټ کې ما په خپلو سترګو وَلیدو - دلته په هر دویم قدم مستي وه ، خواني او دَ زړونو راکښرَولو دپاره خوش رنګه او خوش ذائقه تلکې دَ ډیسکوګانو، بارونو، کلبونو او ځینو نورو نومونو سره ګنډلې درَول شوې دي - دلته څه وخت تېرَولو ورسته په ټېکسی کې دَ ګیسټ هاؤس په خوا روان شوم – په لاره کې زما دَ یوې پوښتنې په ځواب کې تعلیم یافته ټېکسي ډرائیور وئیلو ...

"سنګاپور، چې تش په ۶۱۲ مربع کلومیټرانو باندې قریباً په ۳۳ لکهو مېښته خلګو پورې اړه لرونکی ووړ ملک او ښار دی ، ته دَ رڼاګانو او دَ رنګونو ښار وئیلو پرته دَ ګڼو ثقافتونو ښار ځکه وئیل کېږي، چې دلته دَ چینیانو پرته، مسلمانانو، چې سلطان ماجت سره په عرب نامي سټریټ کې مېښته دي ، هم دَ دې ښار پخواني ځاي خلګ دي - او انډین، چې دلته په برطانیه دورِحکومت کې دَ برصغیر څخه دَ مزدورۍ په غرض راوړل شوي ؤ، هم په ګڼ شمېر په سرنګون روډ ، ګوا لټل انډیا کې اوسېږي – او بیا رېفلس نامي ځایونه او ودانیانې ځکه ډېرې دي، چې "سر سټېمفورډ ریفلس" هغه لومړی انسان ؤ، چې دا خطه یې دُنیا ته په ګوته کړې وه - او دَ سنګاپور دریاب له خوا یې پېښه راکړې وه ... چرته چې دَ "ټانګ کانګ" ودانۍ پرته ، دَ دُنیا لومړی دنګ او هسک هوټل "ویسټین سټېمفورډ" هم دَ کتو وړ دی –

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار نهه بجې دَ ټوؤرستانو فېري (کشتۍ یا لانچ) دَ سنګاپور " فنګر پئير "
نامي ساحلي پلېټ فارم څخه يَو خواته په سمندر کې مخه وکړه – دې وخت په
کشتۍ کې له ما څخه سېوا ۱۳ ښځې او سړي، چې دَ بېلابېلو هېوادونو سره يې
اړه لرله هم ناست ؤ - لکه څنګه چې دَ دوئی په ما کار نه درلودلو ، نو دغه رنګه
ما هم دَ سمندر دَ څپو ننداري کولو سره سره دَ ډائرۍ په پاڼو څه داسې هم نوښته
کولو ...
" دا منم چې دَ نړۍ ځيني هېوادونو خلګو له موږ څخه دَ ژوند لوبه په هره معنا او
هر ډګر کې ګټلې ده، خو ناشُوده دا ، چې سمندرونه يې هم زموږ تر يوازيني
سمندر او سمندري ساحل له اوبو صفا ، شنه او مست دي – بد بوی هم نه
ورڅخه ولاړېږي لکه زموږ دَ کراچې سره په څنډه موجود سمندر څخه چې
راځي... چرته زموږ او دَ دوئی دَ سمندري مخلوقاتو تر منځه خو هم ... "
دا فقره مې ګوره چې څله مخته پوره نه کړه - ډائرۍ مې بنده کړه او دَ مايوسۍ دَ
دې احساس غم غلطولو دپاره مې سګريټ ته تيلۍ بله کړه .. بيا مې تر ډېره
پورې دَ خلې څخه دَ لوګيانو سبينې لوخړکې وتلې .. زما خيال دا ؤ، چې دا
سمندري مزل به تر ډېره پورې وي - خو هغه وخت زه ډېر حريان شوم، چې فېري
په پاؤ بالا لس بجې خواته دَ يَو تګې شنې جزيرې (ټاپو) " توُري بيچ " په صفا او
غرئيزه غړه باندې وَدرېدو او ژغ وَشو ...
" موږ خپل منزل ته وَرسېدو "
چې دَ کشتۍ څخه وَ بلې وړې کشتۍ ته ورکښته شولو ، نو زړه ته مې دا خبره
راغله، چې چرته دا ساحلي برخه چې دَ " توُري بيچ " په نامه پېژندل کېږي - دَ
سنګاپور دَ ښار سره نښتې جزيره خو نه ده؟ بيا مې خپله وئيل، چې يَه که داسې
خبره واي، نو په فېري کې به يې څله دلته راوړلو –
دَ " ګرې لائن " سور سپين ستګر دَ قميص په جېب برسېره رانښتی دَ انډونيشيا
دَ ايميګرېشن بُوت څخه دَ ګائيډ په مرسته مخته تېرېدو سم دستي دَ نورو
ملګرو سره په سپين " بيمو " ګوامني بس کې کښېنستم او دا بيمو مخته روان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو – موږ لا خو په سيټونو کې سم کښېنستي نه ؤ، چې مني بس څه نيم درځن هټونو، چې شاوخوا وربانديې وړوکې ډېوالونه راجاروتې ؤ څخه مخ ته وَدرېدو - دې هټونو دَ شنو ګڼو ونو او چمنيانو په منځ کې کټ مټ دَ زيارت، چوتېر يا مري دَ يَو کلې ننداره وړاندې کوله -که مخامخ يې روډ په هغه بله څې باندې دَ لرګي له دړو او بانسونو څخه جوړ واړه واړه هټونه نه ښکاره کېدلی ...نو ما به يقيناً دا ګڼلی وی، چې په دې زرغون ټاپو باندې دې وخت له موږ څخه پرته، که نور ژوندي سرې شته، نو هغه به ځناورن وي – هو، که څه هم داسې خبره نه وه، ولې چې موږ دَ اسلامي نړۍ ترټولو غټ هېواد انډونيشيا په ۱۷۵۸ ټاپوګانو کې دې وخت دَ "تورُي بيچ" په نامه پېژندل شوې زرغون ټاپو په مځکه باندې دَ زرګونو ټوؤرسټانو او ښو ډېرو ځاي خلګو، سره دَ سېل په غرض مېښته ؤ – خبر، خپلو خپلو خونو ته تلو دَ مخه ګائيډ موږ ته وئيل..

"په پنځلس منټو کې به دننه دننه تاسو ټول په دې پراخ چمني، ګوا غولې کې راغونډ ېږئ ... ولې چې بيا به د باندې په سېل وَځو"

دَ ټوؤرسټانو څخه ډک "بيمو"، چې څنګه مخته روان شو، نو ګائيډ چې دَ ډرائيور سره په سيټ کې ناست ؤ، مخ را اړَولو ورسته وئيلو ...

"هېواد انډونيشيا چې په زرګونو ټاپوګانو باندې اړه لري، کې کم او زيات ۱۹ کروړه انسانان مېښته دي – په کوم کې چې ۲۵ فيصده په بالي او جاوا کې اوسېږي... مطلب، دلته داسې واړه ټاپوګان هم شته، چې انسانان يا خو نه شته وربانديې او يا بيا بېخې لږ دي - دغه ټاپو چې دې وخت يې موږ دَ "تورُي" نامې سمندري غاړې ته روان يُو کې تر ځاي خلګو دَ نورو هېوادونو څخه راغلې سېلانيان زيات ليدل کېږي – چې يَو خو دلته لکه تاسو چې يې خپله خپل چاپېريال کې هم وينئ.. دَ قدرتي ننداړو سره سره شنښزه زياته ده او بل دې ټاپو ته دَ سنګاپور له خوا دَ بېلو بېلو هېوادونو دَ ټوؤرسټانو راتګ آسانه او وړيا هم پرېوځي"

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خبره سرته رسَولو ورسته ګائيډ زموږ پام دَ روډ دواړو څنډو ته اړَولو په وخت وئيل ...
" تاسو ته به هم کېدی شي ، چې په لومړی کتنه کې دا ښکاره هڅونه او وړې دَ لرګيانو او بانسونو جوړې ودانيانې دَ کلو کوُډلې ښکاره شوې وي ... مګر رښتيا خبره دا ده ، چې دا هر څه حکومت دَ ټوؤرستهانو دَ استوګنې دپاره په داسې ډيزائن ځکه جوړې کړې دي، چې دلته ټوؤرستهان دَ آرام سره سره ځانونه دَ ځنګل او دې ځنګلي کلې وال چاپېر برخه وګڼي - هم دغه وجه ده، چې دَ نورو ټاپوګانو په سر دا ټاپو ورځ په ورځ دَ نړۍ دَ توؤرستهانو پام دَ خپلو ښائيستونو او زړخوښيانو په لور اړَوي -
بيمو، چې يَو ځای دَ ښي لاس په خوا راګرځېدلو، نو په دې ګاډی کې ناستو ملګرو کې يَو ځوان دَ ګائيډ څخه دَ دې ټاپو دَ شپې دَ ژوند په حقله چې پوښتنه وکړه، نو ګائيډ دَ هغه په داسې پوښتنه يو وار وَموسېدو او بيا يې داسې وئيلو ته ملا وَتړله ..
"منم چې دلته دَ "بالي" په ډؤل دَ شپې ژوند تود نه دی ، خو بيا هم دَ ټوؤرستهانو دَ سېل او خوند اخيستلو دپاره لرډېر "بارونه" ، "اوپن ائير ريسټورنټس ، سره دَ خواږه ژوند له احساسه پرته يوه ژواکې شو هم اهتمام کړې ده - دلته تر نيمې شپې پورې دَ ټوؤرستهانو دپاره خواږه وېښي - خو هر څه په يوه دائره کې –ولې چې دلته کليوال ماحول دی..."
او بيا يې خبره مخته داسې کش کړه ..
" او دَ "بالي " په ټاپو کې مسلمانان دَ نه برابر دي ... ولې چې هلته ۹۲ فيصده هندوان اوسېږي – دا به هم وَ وايم، چې دَ بالي څخه پرته سماټرا ، جاوا ، کالي مانټين، سلواسي او ايريان جايا نامي مشهوره ټاپوګان ، نه يوازې دَ زياتې آبادی په سوب غټ دي.. بلکې کمرشل ښارونه او غټ بازارونه هم لري"
دَ ايريان جايا ټاپو په ذکر لا يَو وار زړه راته وئيل ... چې دَ ګائيډ څخه پوښتنه وکړم - ګوا چرته دا هغه ټاپو خو نه دی، چې تر اوسه وربانديې په ځينې ځنګلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخو کې زیاتره خلګ ځناور وزمه دي او په غارو کې اوسېږي او جامې هم نه اغوندي او دَ دې ځای خلګ ، که څه هغه ښځې دي او که نران په خپل خپل سر څو څو ودونه کوي – پرته له انساني غوښو خوړلو ، دا خلګ دَ دُښمن سر په دې پرېکوي او ځان سره یې ټول عمر خوندي ساتي ، چې دَ هغوئ دَ عقیدې له کبله دَ دُښمن روح بیا دَ دوئي په واک کې دَ همېش دپاره ورځي - خو دَ دې معلوماتو کنفرمېشن مې دَ ګائیډ څخه ځکه نه وکړو ، چې ما وئیل.. چې چرته دَ ده دا خبره شکمنه نه شي، چې وئیلي یې ؤ ، چې...

"ګوندې دَ سهېلي لمرختیځې اېشیا په دې هېواد کې اسلام ببخي په لږه موده کې خور شوی دی"

لنډه دا ، چې څنګه مې دا سوچونه سرته رسَولو ، نو بیمو یعنې وېګن یا مني بس دَ تورُي بیچ هغه ریسارټ ته وَرسېدو ، چې خلګ ورباندې سترِیا وساکولو سره سم دَ قدرتي ننداړو څخه خوندونه هم اخلي – او دَ لرې لرې ځایونو څخه ورته راځي -

دَ سمندر دا زرغونه او غرئیزه غاړه ، چې په معنوي او فکري توګه اروړو دَ پښتني ګودر په رنګه وه - دَ نورو سمندرونو دَ پراخو او هوارو غاړو څخه یَو دم سترګو ته بدله او خوندَوره ځکه ایسېدله، ولې چې دلته دَ سمندر له اوبو سره جوختې ۱۵۲ چیني او انډونیشین طرز وړې وړې ودانیانو چې دروازې او برانډې یې دَ سمندر په خوا راخلاسېږي .. نه یوازې دَ ستائیني وَړ وې ، بلکې دَ ساحل ښائیست یې هم سېوا کړی ؤ - دَ ګائیډ له قوله ، دلته یوازې دَ NTUC کلب ممبران اوسېدو ته راځي او یا بیا دَ میني په ربښتو کې تړلي Couples ... هو ، خبره وه هم دغه رنګه، ولې چې دَ هرې ودانۍ په برانډه کې یا دَ دغو ودانیانو مخته جوړ غټو سوئمنګ پولونو شاوخواته جوړه جوړه خلګ لیدل کېدو - او بل .. که یوې خواته دَ غرو زرغونې څوکې په اوبو کې دننه او دباندې ډېرې ښائیسته ښکاره کېدې - نو په ژېړېخون او خواپاکې رېګ برسېره دَ شنو اوبو ښائیست ، هغو خلګو لا نور نور زیات کړی ؤ ، چې یَو بل خواته ګرځېدو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا په رنګينو ټوکرانو باندې پراته ؤ - ځای په ځای دَ لرګيانو او خاشو جوړ ګېږدي سايه وانونه او دَ ځينو درختو لاندې په رسيانو هوډل شوې ځانګوګانو لا ببېلې سترګو ته ښې ښکاره کېدې - هرڅه هرڅه ، خو ما دا خبره هم وَسنجَوله، چې دَ نورو سمندري غاړو په ډؤل دلته نه چا په چا پسې منډې وهلې او نه څوک په مستيانو کې بوخت ؤ - دَ دې مطلب دا ؤ ، چې دلته خلګ ستړيا وساکولو ته راځي او بس - او بيا رښتيا خبره دا وه، چې زما يوازېنی حېثيت تش ماته بد ايسېدو ، نه چې هاغه دَ تهائی لېنډ په رنګه نورو خلګو .. په تېره انجونو ته ... ځکه خو مې جوړه جوړه خلګو ته دَ حسرت په نظر کتلو او دَ يکړې احساس راباندې غمېدلو - لاکن ها څه وائي ، چې (بنده حريانه .. خدائی مهربانه) ګوا ، کله چې دَ اوبو څخه دَ يوه سايه وان په خوا را روان شوم ، نو زما له اړخه تېرېدونکې فېرنګۍ ژغ راباندې وکړو ...

" هېلو مسټر "

او ما چې ځواب وربيا کړو ، نو هغې ځان رانېږدې کړو او وئيل يې ...

" بخښنه غواړم ... هغسې هم دواړه دَ يوه سايه وان په لور روان يُو .. نو غواړم چې ستا سره څه خبرې وکړم "

"هو ، ولې نه ... ولې نه ... يقيناً "

او بيا مې سر تر پايه ورته وکتلو –دا سره سپينه ښځه، چې دَ سر په ژېړو وېښتو کې يې څه څه سپين وېښته هم راشنه شوي ؤ .. او په عمر تر ما غټه ښکاره کېدله ... خو بيا هم په ښکاره کړو وړو زړه خوشحالونکې او خوُی خصلت درنه مونېدله - ګوره چې څه يې په زړه وره غلو ، چې په اوږو راټال دَ کڅوړې غوندې خړبخون پرس څخه يې يَو کتاب وزمه شئی راوَيستو او راته وائي ...

" البم دی ... يَو نظر يې وَ ګوره "

په تګ تګ کې چې مې څنګه هغه البم پرانستلو ، نو دا وائي ...

" په دې کې چې دَ کومو ماشومانو تصويرونه دي ... دا هغه څوک دي ، چې خپل مخه او شا ته هيڅوک نه لريّ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ˮ ښه ښه لاکن ...

ما به لا خبره مخته کشوله چې هغې بیا وار لاس ته کړو ...

ˮدا ماشومان زموږ په فلائي ځانګه کې روزل کیږيˮ

ˮ چرته او څنګه ؟ˮ

ما پوښتنه وکړه ...

دې فرنګۍ په مخ را ایله وېښتان په لاس شاته واړول او سترګې یې په سترګو کې داسې راته واچولې ، لکه ما چې په خپل اصل مطلب پوهی کوي او بیا وائي ...

ˮ دا ګوره ... ډېرو خلګو دَ خپل وَس په سمه ډونېشنز (عطیې) را کړي دي ˮ

او بیا یې دَ چندې کاپۍ رامخته کړه ... خو ما بیا ورځخه پوښتنه وکړه ...

ˮ تا زما دَ دې خبرې ځواب نه کړو را ، چې ته دَ کوم ځای ځخه راغلې یې ؟ˮ

دا چې اوس له ما سره په څنګ څنګ دَ بې سته ګرل فرینډ غوندې را روانه وه ... دَ موسېدو ورسته وائي ...

ˮ دَ هري خبرې ځواب به درکوم .. راځه چې دلته دَ دې سایه وان دلاندې په چوکیانو کښېنوˮ

موږ دواړه دَ سایه وان دلاندې پرتو چوکیانو باندې کښېمستو – زه څه غوندې جګ کښېنستم، خو دا څه په خپلې اوږدې ساحلي چوکۍ باندې وَ غزېدله او راته وائي...

ˮ زه دَ انګلېنډ ځخه راغلې یمˮ

ˮانګلېنډ ... ؟ˮ

داسې مې انګلېنډ په مزغو کې ځکه سوال شو، چې ما خو دا اورېدلي ؤ ، چې انګلېنډ خو ، یَو فلائي مملکت دی او هلته دَ ملک هر غړی په حکمت تاوان وي - ګوا که څوک روزګار نه شي کولی یا یَو څوک دَ معزورۍ له سوبه بله سهارا نه لري .. نو حکومت وظیفه ورکوي - ځکه خو مې بیا په ډېر لغازي انداز ورته وَ وئیل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

˝ پوهی نه شوم ... مطلب راته ښائیه ˝

˝چنده ...˝

دې به لا مخته څه وئیل، چې وار مې دَ مخه کړو ...

˝مطلب دې دَ ډالرانو څخه دی هان ؟˝

˝هو... هو ، یقیناً˝

دې چې څنګه دا تورې له خلې په نره را وَیستلو ، نو زما له خلې ورته وَتو ...

˝مګر ˝

دَ مګر مخته مې خبره ځکه له خلې څخه نه راوَوتله، چې دَ ډالرانو هیلې یې په خوږې موسکا کې زما زړه ته منګولې راواچَولې ... ګوره ، چې هپناټائز یې کړم که څه غم ؤ ، چې دَ نه غوښتلو پرته هم زما لاس خپل جېب په خوا راټول شو ...

او بیا مې ښه په یاد دي، چې کله یې ډالرونه زما دَ لاسه اخیستلو ، نو په سترګو کې یې نورې نورې ناښکاره خبرې هم داسې په ښخینه هنر وکړې ، چې دَ یَو څو لمحو دپاره زه له ځان ورک شانتې شوم - لنډه دا ، چې اوس زه یوازې نه وم- ځکه خو مې پښې په یَو ځای نه تم کېدې .... کله یَو خوا او کله بل خوا .. رک تر ماښامه پورې په دې سمندري غاړه ورسره ګنډلی ګرځېدم -

که یوازې وای نو دَ شپې دَ دې ځای ثقافتي شو به ما تر پنځه یا لس منټه زیاته نه وای کتلی – بس خو خبره دا وه، چې یوازې نه وم .. ځکه تر پایه مې وکتله - دَ انډونیشیا دَ خلګو دَ ژوند ژواک او په کلیوالو جامو کې دَ انجونو او ځوانانو رواجې رقصونه .. که څه هم ساړه ساړه غوندې ؤ، خو دَ سترګو وړاندې ښه ایسېدو ... او بیا چې دَ دې شو کتلو ورسته په بیمو (مني بس) کې ناست دَ هټونو په خوا راتلو ، په لاره کې دا خبره مزغو ته راغله، چې دا سوشل ورکره چې نوم یې سارا ؤ .. چې نن سهار له سنګاپوره راتله ، نو یوازې نه وه .. ولې چې په فېرې کې چپ له ما ټول جوړه جوړه ؤ – اوس څله راڅرمه شوې ده؟ چرته ... هو ، یَو دم ډؤل وسوسو په سر واخیستم – که به مې زړه ته هر څو تسلیانې ورکړې، خو دَ مزغو څخه مې یوه نابلده ویره نه وتله - ما نو څه کولی شو .. بله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاره هم نه وه، ګوا زړه مې هغه وخت بيرته په ځای شو، دَ رښتيا په مېدان مې خپلو ټولو واهمونو ته ماته ورکړه –

*****

دَ سهار ناری کولو ورسته دَ بيمو (منې بس) په ځای، ګائيډ دَ درو بګيانو، چې دلته ورته ډوکرز وائي سره راغله- زمورِ دَ پوښتنو په ځواب که ده وَوئيل ...

" دَ دې ټاپو سپل نور نور خوندَور کولو دپاره ټوؤرنګ کمپنۍ دَ دې بګيانو انتظام کړی دی"

دا ډوکرز نامې بګيانې زمورِ دَ بګيانو په ډؤل ځکه نه وې، چې يَو خو يې اربې دَ ربړو وې او بل ورې هم – خو په اربو برسېره يې دَ لرګيانو جوړه باډۍ تياره خونه ښکاره کېده .. چې يَو آس يې مخته تړلی ؤ – ګوا څلور کسان په کې په کراره کښېنستی شو – دا بګيانې چې په بېلو لارو دَ دې زرغون ټاپو وَ يوه واړه کلې ته وَرسېدې، نو دَ دې کلي چاپېر راته عجيبه ځکه نه ايسېدو، چې زياتره کورونه دَ لرګيانو او بانسونو څخه داسې جوړ شوې ؤ، لکه زمورِ دَ کلو کوُډلې – او هرې کوُدلې مخته چرګان، هېلياني، بُوزې او مېږې ګرځېدلې – بس که زمورِ او دَ دوئی په منځ کې څه توپير ؤ، نو هغه دَ جامو ؤ.. او بس- ولې چې نران او ښځې يې زياتره په لنډ غوندې لنګونو کې ښکاره کېدو – دَ نرانو قميصونه سپين يا ژېړ ؤاو دَ ښځو زياتره شنه او ګلداره ... بل که دَ نرانو خولياني په سر وې، نو ښځو يې دُسمالونه په سرونو پېچلې ؤ - سارا، چې دې وخت زما له څنګه ناسته وه .. تر ډېره پورې پټه خله دَ خپل چاپېر ننداري کوله – او ما هم کار ځکه نه پرې لرلو، ولې چې په ډائرۍ کې مې دَ دې کلي خاص خاص خبرې نوښته کولې – زه لا په ډائرۍ ليکلو اخته وم، چې دَ سارا په زړه کې دَ ډالرو لالچ سر راپورته کړو او مخامخ ناست سپين سرې فېرنګي ته ګډه شوه – ګوا هغه پرونۍ برغزو يې ورته کوله – خو عجبه دا، چې دَ قابو کولو دامونه يې هم هغسې ؤ.. په کومو چې يې زه تر دې دمه اسير کړی وم – يَو وخت داسې هم راغلو، چې دَ دې په دام کښېوتې سپين سرې فېرنګي دَ ما څخه دَ چوکۍ بدلولو خواست وکړو او بيا دغه بابک

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې زما په خالي چوکې باندې له سارا سره اوږه په اوږه کښېنستو، نو که څه هم دواړه پلار او لوُر ښکاره کېدو – خو دَ ساراحرکتونو او دَ سارا دلچسپيانو داسې څرګندَولو، لکه جوړه چې دَ مودو مودو ترې سره يَو ځای شوي وي – او بيا چې بابک له خپلې بتهوې څخه ډالران ورته وايستلو، نو دَ سارا څېره او سترګې دَ کتو وَړ وې – ولې چې دَ تازه ګل غوندې غوړېدله– زما دغه شک آخير په يقين هغه وخت بدل شو، چې دَ ماځېښين خواته يې مور دَ سمندر په هغه غاړه، له چرته څخه چې به په فېري کې سنګاپور ته تلو .. بيرته کښته کولو ... نو زما دَ مخه هغه تازه جوړ Couple لاس په لاس کښته شو – ما لا دَ سارا توجه دَ ځان په خوا را اړَولو دَ پاره تر لاسه وَ نيوله، خو دې لاس کش کړو او په موسکا يې آخر هم راته وَوئيل ...
" ما اوتا ښه وخت تېر کړو .. خوشحاله اوسه"
دلته دَ غرمې دودۍ خوړَلو ورسته، چې په فېري کې دَ سنګاپور په خوا روان شولو، نو دَ خپل پخواني يار جان هوګر .. هغه وينا ، چې ده تېر کال په نيګامبو کې راته کړې وه .. زما زړه وَ منله ، ګوا ...
" انګرېزه ښځه وفا نه کوي .. تش دوستي کوي او هغه هم دَ ډالرانو دَ ورښوَلو دپاره"
دَ ۳مې جنورۍ ۱۹۹۵ع شپه مې په هغه پخواني لکي ګيسټ هاؤس سنګاپور کې په خواږه خوب تېره کړه او په دې دويمه ورځ بيا زه وم او دَ مونکي ګاډ جنت روډونه او دنګې دنګې شاپنګ پلازې .. چې په کې په ګرځېدو او ليدو کتو مې دَ ستړيا احساس لا هم مزغو ته نه راغلو - دَ لوي سکاټس روډ ، فار ايسټ پلازه او سکاټس شاپنګ سېنټر ، چې څو اړخېزه دلچسپيانې يې درلودلې .. تر پېښو ايستلو ورسته ماځېښين خواته دَ دې ښار دَ سمندر وَ هغې ښائيسته غاړې ته وره غلم ، له کومه ځايه چې لانچونه او کېبل کارونه تر سېنټوزا سېل ځای ته ځي راځي - هلته دننه دې سېنټوزا ته ځکه نه وره غلم، چې درې کاله پخوا لا ورته وره غلی وم – دَ ګرځېدو او کتو راکتو جنون مې دې ځای ته رسېدلی وم. چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماځُستن زه دَ چائینا ټاؤن دَ ښکلاګانو او رنګارنګ رڼاګانو څخه په ټېکسي
کې دَ خپل ګیسټ هاؤس سره جوخت آرچرد روډ کې تېرېدم، نو دَ فېشن شو
بورډ په لیدو دَ ټیکسي څخه کوُز شوم او نېغ دَ ماندرین هوټل په دې فېشن شو
هال کې ورننوتم – ټکټ په لاس کې دَ انګریزي U په طرز جوړ ښائیسته او جل
بل ستېج په خوا مې مخه وکړه – دَ دوکانچې شاوخوا په کرسیانو کې خورا ډېر
نران او سړي ناست ؤ او هغو ښائیسته سنګاپورین حُورو ته یې کتلو ، چې په
عجیبه او سترګې خوشحالونکو جامو کې یې دَ خپل ښائیست او دَ بدن ښودنې
کولې - دا مېله زما دپاره نوې په دې وه ، چې مخکې مې داسې شو نه وه لیدلې
– چې څنګه له ماډل له پړدې څخه رابښکاره شوه ، نو شاوخوا ناستو خلګو به
وربادنې دَ کېمرو سپینې رڼاګانې دَ برېښنا غوندې غورځولې – او ما خپله
کېمره ځکه نه را ایستله، چې زما کېمره دَ خلګو دَ غټو او قیمتي کېمرو دَ مخه
هیڅ وه – تر دېره پورې په ښکلو څېرو سترګې خوږولو ورسته خوبَولی خوبَولی
دَ ګیسټ هاؤس په خو روان شوم –

*****

دوې ورځې او شپې نورې دلته تېرَولو ورسته، په شپږمه جنوری ۱۹۹۵ع دَ
ماڅپښین دوې بجې په جهاز کې کښېنستم او بیرته په هغه پخواني لور
ورغبرګ شوم - خوشحاله ځکه وم، چې دَ تهائیانو دَ "کرانګ تهیپ" یعنې دَ
حوُرو ښار ته روان وم - او تر لسم تاریخه پورې دَ هغه هېواد دَ ساحلونو څخه دَ
خوند او مزې اخیستلو دپاره خورا ډېرې ورځې شپې راسره وې - او داسې مې
سنجولو لکه زه چې به ډېر زیات وخت دَ ساحلونو په ژېړ رېګ باندې په سن
باتهونو کولو کې تېرَوم او هغه ملګری ، چې په هره معنا یې ماسره صفا او پاکه
دوستي کړې وه سره بلا ډېرې خبرې هم کوم او دې ځل به ور څخه دَ هغې دَ ژوند
څه ناپېښې هم اورم، چې ماته نور نور دَ دې خلګو دَ روئیو او فطري خاصو او
خامیانو اندازه وَلګېږي -

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ، دَ خدائی لکه چې نه وه خوښه - له بنګاک څخه یَو ، ځل بیا چې څنګه پتایا ته وَرسېدم، نو په خپلو هغو زړو لارو ور چپ شوم، چې ما وربانديې دَ خپل ښه بخت له رُویه فرښته موندلې وه ... هو ، دَ یَو داسې دوست په حېث ، چې ما یې په حقله په ډائرۍ کې خورا صفتونه کړی دی او دا مې څرګندَولو هڅه هم کړې ده... چې په مردارو او سخنو ډم اوبو کې هم دَ نرګس دَ ګل په شان ښائیسته ګلونه دَ ژوند دَ زلفو زینت جوړېدلی شي– هم ځکه خو مې یَو بار .. بل بار او دغه رنګه هر هغه ځای وَ لټولو ، چې دا دَ نرګس ګل په کې خپل رنګونه وېښلي ؤ – خو هیچرته چې مې هم نه کړه پېدا ، نو مې دَ هغې تر خوندَکۍ Yah پورې ځان وَ رسَولو- او په ساهکېدلې انداز کې مې ورڅخه پوښتنه وکړه ...

" یوپا چرته ده ... ؟زه یې نن شپه په لټون پسې ستړی شوم "

دَ یوپا دې خوندکۍ په موسکا او په ډېر ویاړ ځواب راکړو ، چې ستا دَ تک په دویمه شپه هغې دَ یَو جرمن چې دې ورته ایلامني وئیلو ... ځوان سره دوستي وکړه – مخته بیا ما له Yah څخه پوښتنه په دې نه وکړه، چې آخر پښتون وم ... خپله لاره مې په مات زړه مخ مخته له دې سوچ سره وهل شروع کړه ...

" څه چې خدائی کوي ... ښه کوي "

او بیا دا پاته نورې ورځې شپې څنګه تېرې شوې ؟ دا دَ یَو داسې سوال ؤ ، چې هر شپه به یې دَ محرمیانو په غېږ کې ساتلم او هر سهار به یې زه دَ نوؤ هیلو سره ملګرې دَ یو نامعلومه سمت په لور ګامونه اوچتَولو ته پارَولم - او هم دغسې له ما سره اکثره کېږي او زه نه یم خبر ، چې دا زه څه لټوم؟ .. دا خبره کېدی شي ، چې زما تر مرګه پورې سر ته وَنه رسېږي ... خو تر خپل وَسه پورې لګیا یم ، چې دَ روح تنده څه نا څه ماته کړم ... هو ، که څه هم رښتیا خبره دا ده ، چې سرابونو غولولی مسافر یم ... او مسلسل غولېږم .... لکه زما دا نظم

" سرابونو غولوَلی مسافر "

څوک چې ستا تپوس له ما وکړي لالیه !

زه دَ سوچ په توُنده اسپه باندې کښېنم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ګودر ګودر دَ ژوند وَلټومه
خو هیچرته چې تا نه وَوینم ، راشم
او خولې دَ تندي وچې په دُسمال کړم
بیا څوکه غوندې په ماتو ګوډو تورو
وَ هغه سرې ته زه داسې ګویان شم
" ما په سترګو دَ څېرې نه ده لیدلې
ها جنۍ چې زه یې تل خبرې اورم
دَ دفتر دَ ټېلي فون په رسیور کې "
نو زما په دې ځواب هغه مُوسکی شي
خُله کړه کړي او پسخوند کې راته وائي ....
" شوقه یاره ! واقعي چې ته شاعر یې
سرابونو غولوَلی مسافر یې "
(شوق/ بنکاک څخه دَ کراچۍ په لور په هوائي سفر کې / ۱۹۹۵ع)

دَ سېلانی په څیر --- خپل ځاني سفري تاثر ---

"یَو داسې سوال ، چې زه یې ځواب ته رسول غواړم ... هغه شاید چې ما دَ ژوند تر ورستۍ لمحې پورې وَکړوي راوکړوي ، ځکه چې زه خوبونه رښتیا کول غواړم ... هغه خوبونه چې زه یې په ویښو سترګو وینم ... هو ، دَ یَو داسې انسان ... ښکلې انسان خوبونه ، چې زه یې دَ رحمان دَ اشرفیت او افضلیت په دعوې کې اغیزل شوې هغه هنداره کې دَ لیدلو متمني یم ، چې ابلیس ته ځکه په ویاړ ښودل شوی وه ، چې هغه یانې دغه لعین ابلیس په کې خپل ځان دَ شېطان په بڼه نه یوازې وَ ویني بلکې خپل ځان دَ دغه اشرف المخلوقات په مقابله کې وړوکی هم وَ سنجوي - هو .. دَ دې غښتلي انسان په زد ، چې نن دَ خپلو ځناوري روئیو په سوب په هر مېدان کې دَ شېطان وَ لمسیانو ته نه یوازې ماته ورکوي ، بلکې په غېر ارادي توګه غواړي هم ، چې اوس ابلیس ورته دَ خپل شېطاني فطرت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمون جوړه هغه هنداره ښکاره کړي ... چې په کې هره ښکاره کېدونکې څېره ښکرَوره برېښي " ـــــــــ (افضل شوق)

*****

" ما چې کله او چرته هم دَ ځان پېژندګلوي دَ خپل هېواد په نامه کړې ده ،نو ماته دَ کرکې په نظر کتل شوې دي ... بیا که مې هر څو ځان ورته سپینولو دباره دَ پستو او ښائیستو خبرو څخه کار اخیستی دی – لاکن دَ انسان په څیر منل شوی نه یم – ولې چې تر ما دَ مخه زما اکثره هېوادوالو په دباندې نړۍ کې د ع خپل کردار څنګه څنګه ښودنې کړې دي .. هغه ، که څه هم دَ هغوئی په وختې ګټه ، خو دَ قام او هېواد په تاوان تمامې شوې دي - نو ځکه چې اوس له ما څخه هم څوکم پوښتنه کوي .. نو زه بیرته په هاغه کس باندې خبره پرېږدم ، " ګوا وایه ! ستا په خیال زه څوک او دَ کوم هېواد غړی کېدلی شم؟ " مخته بیا دَ ده خوښه ، ما څوک او څه ګڼې ؟ " ـــــــــ (افضل شوق)

*****

" هر څو که زه له خپلې پښتنې سیمې څخه زړه ماتی وتی یا تښتېدلی یم ... نو زه بې پښتو شوی ځکه نه یم ، چې دَ پښتنې خمیر درلودلو له سوبه مې نه یوازې دَ یَو سیال پښتون په حېث دَ هر مثبت نړئیز او آفاقي ژوند څخه ساهګانې مستعار کولو له هڅې سره سره دَ مینې ، سوکالۍ انساني روئیې او سوچونه خپلولو هلې ځلې هم کړي دی او بیا مې په خپل ذات کې رانغاړل شوې دې هر اړخیزه کلیوال او غرئیز پښتون ته په فکري توګه نه یوازې سوال کړي دي ، بلکې دغه سوال مې دَ هغوئ دَ سترګو دَ خلاسَولو له یوازینې ځواب سره په دې منطقي دلیل ځواب کړي هم ځکه دي ، چې زما دَ دغې بې سواده او ساده ... لاکن همتګري پښتون قام دَ بقاء ژوند تش او تش دَ نړۍ په سر له آفاقي ادراکي شعور خپلولو سره سم دَ وخت له ستنو سره په عقلي ځغل کې دی --- نه چې دَ هغوئ دَ متهو په زور کې " ـــــــــ (افضل شوق)

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ژوند "

بند کړه کتاب... که معنا غواړې دَ ژوند
په توکل سفر ته ملا وَتړه
شه مخامخ دَ موسمونو سره
کائينات وَځپَړه په خپلو سترګو
او په رنګونو کې ځان وَرنګوه
بيا مې يقين دی ، چې دَ غرو لمنې
ساحل ، ګودر او دَ اوبو شنې چينې
غتې ، وړې او زرغونې جزيرې
سوئمنګ پولُونه ، او پارکونه به ستا
دا مضطربه رُوح کړي تړی دومره
چې دي دَ وَچ حلق تر دُرشله زړګی
داسې په منډه ، په ټوپونو راشي
لکه ژوندون چې وي فقط يو تنده
او ته دَ تږو آرزوګانو کاروان
چې مزلونه لنډَوي همېشه
خو ، تر مرامه نه رسېږې کله
(شوق / دَ کراچۍ څخه دَ کوئټې په لور په سفر کې / ۱۹۹۴ع)

اختتام

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library